

Begroting 2022

Algemeen.....	7
Aanbiedingsbrief	9
Bestedingsplan	28
Programmaplan.....	37
Bestuur en ondersteuning.....	39
Beleidsindicatoren.....	40
Afspraken uit coalitieakkoord	44
Verbonden partijen	44
Beleidskaders	44
Bestuur	45
Burgerzaken	47
Beheer overige gebouwen en gronden.....	49
Overhead.....	49
Treasury.....	51
OZB woningen	52
OZB niet-woningen.....	54
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	55
Overige baten en lasten	56
Vennootschapsbelasting (VpB)	57
Mutaties reserves.....	58
Resultaat van de rekening van baten en lasten	59
Veiligheid	61
Beleidsindicatoren.....	61
Afspraken uit coalitieakkoord	62
Verbonden partijen	62
Beleidskaders	62
Crisisbeheersing en brandweer.....	63
Openbare orde en veiligheid.....	65
Verkeer, vervoer en waterstaat	67
Beleidsindicatoren.....	68
Afspraken uit coalitieakkoord	68
Verbonden partijen	68
Beleidskaders	69
Verkeer en vervoer.....	69
Beleidsindicatoren.....	72
Afspraken uit coalitieakkoord	73
Verbonden partijen	73
Beleidskaders	74
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	74
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	75
Economische promotie	77
Onderwijs	81
Beleidsindicatoren.....	81
Afspraken uit coalitieakkoord	82
Verbonden partijen	82
Beleidskaders	82
Onderwijshuisvesting.....	82
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	84

Sport, cultuur en recreatie	87
Beleidsindicatoren.....	87
Afspraken uit coalitieakkoord	88
Verbonden partijen	88
Beleidskaders	88
Sportbeleid en activering	89
Sportaccommodaties	90
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	92
Museum.....	94
Media	96
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	97
Sociaal domein	99
Beleidsindicatoren.....	99
Afspraken uit coalitieakkoord	101
Verbonden partijen	102
Beleidskaders	102
Samenkracht en burgerparticipatie	103
Wijkteams	106
Inkomensregelingen.....	106
Begeleide participatie	108
Arbeidsparticipatie.....	109
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	111
Maatwerkdienstverlening 18+	113
Maatwerkdienstverlening 18-.....	115
Geëscaleerde zorg 18-.....	117
Volksgezondheid en milieu.....	119
Beleidsindicatoren.....	119
Afspraken uit coalitieakkoord	120
Verbonden partijen	121
Beleidskaders	121
Volksgezondheid	121
Riolering	124
Milieubeheer	125
Afval.....	128
Begraafplaatsen en crematoria.....	130
Beleidsindicatoren.....	132
Afspraken uit coalitieakkoord	133
Verbonden partijen	133
Beleidskaders	133
Ruimtelijke ordening	134
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	136
Wonen en bouwen.....	137
Paragrafen	141
Lokale heffingen	142
Opbrengsten belastingen, rechten en leges	142
Tarieven en WOZ-waarden	143
Kwijtschelding	144
Belastingdruk.....	145
Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing	146
Kostenonderbouwing rioolheffing	148
Kostprijsberekening omgevingsvergunning.	151

Kostprijsberekening begraafrechten.....	153
Ontwikkelingen	154
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	155
Vaststellen weerstandscapaciteit	156
Risico's	159
Vaststellen weerstandsvermogen.....	163
Risico's matrix.....	164
Financiële kengetallen.....	165
Netto schuldquote.....	165
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.....	165
Solvabiliteitsratio.....	166
Grondexploitatie	167
Structurele exploitatieruimte.....	167
Belastingcapaciteit	168
Onderhoud kapitaalgoederen.....	169
Wegen	170
Bruggen	171
Riolering	173
Openbaar groen	174
Openbare verlichting.....	176
Speelvoorzieningen	177
Gemeentelijke gebouwen	178
Bedrijfsmiddelen	180
Financiering (Treasury).....	182
Beleidskader.....	182
Marktontwikkeling en rentevisie	182
Verwachte liquiditeitsontwikkeling.....	183
Risicopositie	184
Kasgeldlimiet.....	185
Bedrijfsvoering	186
Taakveld overhead en verdeling apparaatskosten	186
Organisatieontwikkeling	186
Personeelsbeleid	187
Financiën en controlling.....	188
Communicatie	188
Juridische zaken	189
Informatievoorziening.....	189
Inkoop	190
Huisvesting en facilitair	191
Verbonden partijen	192
Gemeenschappelijke regelingen	193
Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe (GGD)	194
Veiligheidsregio Drenthe (VRD).....	197
Recreatieschap Drenthe	199
Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD).....	201
Publiek vervoer.....	205
Stark.....	207

Vennootschappen en coöperaties	209
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).....	211
Enexis.....	213
Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)	215
Stichtingen en verenigingen.....	216
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).....	217
Vereniging van Drentse Gemeenten (VDG)	219
P10.....	220
Overige verbonden partijen	221
Bedrijvencentrum Ossebroeken VOF	223
Zonnepark Leemdijk B.V.....	224
Grondbeleid	225
Ontwikkelingen	226
Risico's	227
Verlies en winstneming.....	229
Subsidies.....	231
Transities	233
Financiële begroting	235
Samenvatting financiële begroting	237
Incidentele baten en lasten.....	238
Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen.....	239
Overzichten	257
Balans	258
Geldleningen en waarborgsommen.....	263
Reserves en voorzieningen	264
EMU saldo / Wet hof.....	267
Uitgangspunten meerjarenraming.....	268
Meerjarenbegroting 2022 – 2025 (zonder doorrekening van de maatregelen).....	271

Algemeen

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad

Voorstel:

1. De begroting 2022 vaststellen, inclusief de in deze aanbiedingsbrief opgenomen besparingen en bestedingswensen.
2. De budgetten overeenkomstig het in deze begroting opgenomen programmaplan autoriseren op het niveau van de taakvelden.
3. De investeringskredieten autoriseren zoals opgenomen in het programmaplan en de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Samenvatting:

De gemeenteraad stelt de begroting 2022 vast. De rijksoverheid geeft gemeenten onvoldoende middelen om haar taken goed uit te voeren. Daarom realiseert de gemeenteraad noodgedwongen enkele besparingen om de begroting voor 2022 structureel sluitend te krijgen. De nieuw te kiezen gemeenteraad zal in 2022 structurele keuzes maken voor de daaropvolgende jaren.

Omdat er in 2022 gemeenteraadsverkiezingen zijn, is de gemeenteraad in de begroting 2022 terughoudend met het opnemen van nieuwe plannen.

Inleiding

1. Anders dan anders

Rijksoverheid verzaakt

De begroting 2022 komt op een wat andere manier tot stand dan in andere jaren. Normaal gesproken laten wij u al in de perspectiefnota een sluitende begroting en meerjarenraming zien. Dat hebben we nu niet gedaan. De oorzaak daarvan: de rijksoverheid geeft ons als gemeenten wel taken, maar geeft ons onvoldoende middelen om die taken goed uit te voeren. De Jeugdzorg is daarvan op dit moment het meest sprekende voorbeeld. En vanaf 2022 wordt dat voor het eerst hard voelbaar in onze gemeentelijke begroting.

Perspectiefnota 2022: het speelveld

We hebben daarom in de perspectiefnota vooral het speelveld in beeld gebracht: wat zijn onze inkomsten, wat zijn onze uitgaven, welke bestedingswensen liggen er en wat is dan het financiële resultaat? De uitkomst daarvan was een negatief saldo in zowel de begroting 2022 als de meerjarenraming 2023 tot en met 2025. Met dus feitelijk geen ruimte voor bestedingswensen, die er tegelijk wél zijn.

Verzoek gemeenteraad: sluitende begroting 2022

Op 8 juli 2021 heeft u de perspectiefnota met elkaar en met ons besproken. U heeft onze conclusie over een verzakende rijksoverheid nadrukkelijk onderschreven. Dat heeft u laten zien door het unaniem aannemen van een motie daarover.

Uw belangrijkste vraag aan ons was: kom met een voorstel voor een structureel sluitende begroting in 2022 en laat structurele keuzes voor de jaren daarna zoveel mogelijk over aan de nieuw te kiezen gemeenteraad.

In onze brief van eind augustus 2021 hebben wij de uitkomsten van de vergadering van 8 juli met u gedeeld.

Besparen

Het is zonneklaar dat het niet lukt om de begroting voor 2022 structureel sluitend te krijgen (en ook nog bestedingswensen te honoreren) als u niet tegelijk ook besparende maatregelen neemt. Daarom hebben wij de ambtelijke organisatie gevraagd om een eerste inventarisatie uit te voeren waar de inkomsten omhoog en de uitgaven naar beneden kunnen.

De resultaten daarvan vindt u, voor zover we die toepassen in 2022, in deze aanbiedingsbrief terug. Ze zijn nog niet verwerkt in de conceptbegroting zelf. Dat doen we na uw besluit op 4 november 2021.

Het gaat daarbij niet alleen om besparingen maar eerst en vooral om het efficiënter en effectiever inzetten van middelen.

Bestedingswensen

In de perspectiefnota stonden voor 2022 enkele bestedingswensen. We hebben nu nog preciezer gekeken naar het jaar waarin we de kosten daadwerkelijk verwachten te maken. Ook de uitkomst daarvan vindt u in deze aanbiedingsbrief terug. Deze bestedingswensen verwerken we, net als de besparingen, na de raadsvergadering van 4 november 2021 in de begroting.

Commissie- en raadsbehandeling

Op 13 oktober vindt er, anders dan andere jaren, eerst een commissiebehandeling van de begroting plaats in de commissie Algemeen Bestuur. Wij horen in die commissievergadering graag een eerste reactie op het sluitend maken van de begroting 2022. We kunnen uw input dan nog verwerken vóór 4 november 2021.

Uiteindelijk beslist u op 4 november 2021 hoe de begroting en de meerjarenraming er uit gaan zien. Het lukt onze organisatie dan naar verwachting precies om uw besluit in de dagen daarna te verwerken. Zodat we de provincie op tijd de begroting kunnen aanbieden.

2. Opzet aanbiedingsbrief

We hebben zojuist het begrotingsproces van dit jaar kort toegelicht. Voor de schets van alle ontwikkelingen en onzekerheden verwijzen wij u naar de perspectiefnota. Die perspectiefnota zal ook als bijlage meegaan voor de bespreking in de commissie.

We leggen in het hoofdstuk **Financiën** uit hoe het huidige saldo van de begroting en de meerjarenraming tot stand is gekomen. Ook laten we daar zien hoe we met een aantal maatregelen de begroting 2022 structureel sluitend kunnen krijgen. Daarbij gaan we uit van het realiseren van de bestedingswensen.

In het hoofdstuk **Plannen** geven we een toelichting op onze plannen voor 2022. Als er voor die plannen ook nieuw geld nodig is, staat dat erbij. Die bedragen hebben we dus in het hoofdstuk **Financiën** al meegenomen.

Het laatste hoofdstuk gaat over de **lokale lasten**.

Ontwikkelingen

Hiervoor verwijzen wij u naar de perspectiefnota 2022.

Financiën

1. Inleiding

A.

We starten in dit hoofdstuk met waar we in de perspectiefnota eindigden: het saldo van de concept begroting 2022 en de concept meerjarenraming 2023 tot en met 2025.

B.

We laten vervolgens zien wat er ná de perspectiefnota nog is veranderd. Met als uitkomst een nieuw negatief saldo voor 2022 en verdere jaren.

C.

Daarna geven we de bestedingswensen een plaats in de cijfers. Een toelichting daarop staat in het volgende hoofdstuk (Plannen).

D.

We sluiten af met de maatregelen die ertoe leiden dat de begroting 2022 structureel sluitend wordt. Op die maatregelen geven we een korte toelichting.

Tot slot: we maken telkens onderscheid tussen wat structureel is en wat incidenteel is.

2. Veranderingen na de perspectiefnota

Structurele bedragen

Tabel 5 in de perspectiefnota laat zien wat het saldo is van de structureel bestedingsruimte. Dat zijn de startbedragen in de tabel hieronder.

	2022	2023	2024	2025
A. Begrotingssaldo in perspectiefnota	- 1.017.000	- 3.073.000	- 3.262.000	- 2.927.000
Veranderingen na de perspectiefnota				
Vervallen oude doorrekening Rijk		- 489.000	- 489.000	- 489.000
Nieuwe doorrekening Rijk		1.809.000	1.697.000	1.564.000
Actualisatie cijfers	138.000	- 51.000	60.000	- 101.000
B. Nieuw begrotingssaldo	- 879.000	- 1.804.000	- 1.994.000	- 1.953.000

Toelichting structurele bedragen

Vervallen oude doorrekening Rijk

Er bestond een afspraak tussen het Rijk, provincies en gemeenten dat we in de meerjarenraming rekening mochten houden met extra geld van het Rijk voor de Jeugdzorg, ook al was dat geld nog niet definitief beschikbaar gesteld.

Nu de arbitragecommissie een uitspraak heeft gedaan, hebben Rijk, provincies en gemeenten nieuwe afspraken gemaakt. De oude afspraak komt daarmee te vervallen. Daarom houden we geen rekening meer met het bedrag uit de oude afspraak.

Nieuwe doorrekening Rijk

De nieuwe afspraken gaan over het zelfde: we mogen in onze cijfers alvast rekening houden met extra geld van het Rijk, ook al heeft het Rijk daarover nog geen definitief besluit genomen. Het bedrag ligt een stuk hoger dan in de oude afspraken. Het gaat om 75% van wat de arbitragecommissie voor de Jeugdzorg heeft berekend.

Het landelijk bedrag van deze afspraak staat vast. De manier waarop het geld over de gemeenten wordt verdeeld, is nog niet definitief bekend. De exacte hoogte van de bedragen kan dus later nog veranderen. Maar dit is waar we nu naar onze beste inschatting rekening mee kunnen houden.

Actualisatie cijfers

Bij het definitief maken van de cijfers komen er doorgaans altijd nog enkele correcties van feitelijke bedragen. Daarnaast hebben we in de perspectiefnota's nog geen doorrekening van de effecten op de kosten van financiering en afschrijvingen. Ook die doorrekening zit nu in de actualisatie van de cijfers.

Het gaat om enkele grotere bedragen, zowel positief als negatief en een aantal grotere bedragen. Per saldo is het effect op de totale begroting klein.

Incidentele bedragen

In tabel 8 in de perspectiefnota staan de beschikbare reserves. Daarin is geen verandering gekomen.

	Algemene bestemmingsreserve	Reserve sociaal domein
A en B		
Beschikbare saldo op 1 januari 2022	4.411.000	3.200.000

We beschikken als gemeente naast deze beide reserves nog over andere reserves, nodig voor ons weerstandsvermogen. Daarvoor verwijzen u naar de paragraaf reserves en voorzieningen in de begroting. Uit die paragraaf blijkt dat onze reserves voor ons weerstandsvermogen op een goed niveau zitten.

Dat betekent ook dat u de Algemene Bestemmingsreserve volledig kunt inzetten terwijl de weerstandscapaciteit dan op een aanvaardbaar niveau blijft.

2. Bestedingswensen

Structurele bedragen

Hieronder noemen we alleen de onderwerpen en bedragen. In het volgende hoofdstuk staan de plannen verder toegelicht.

	2022	2023	2024	2025
B. Begrotingssaldo	- 879.000	- 1.804.000	- 1.994.000	- 1.953.000
Bestedingswensen				
Noord-Zuidroute Beilen		- 420.000	- 420.000	- 420.000
Suermondsweeg Smilde			- 196.000	- 196.000
RUDD	- 100.000	- 100.000	- 100.000	- 100.000
Beschoeiing De Made	- 12.000	- 12.000	- 12.000	- 12.000
Ruimte voor de ambtelijke organisatie	- 250.000	- 250.000	- 250.000	- 250.000
C. Nieuw begrotingssaldo	- 1.241.000	- 2.586.000	- 2.972.000	- 2.931.000

Incidentele bedragen

	Algemene bestemmingsreserve	Reserve sociaal domein
B. Beschikbare saldo	4.411.000	3.200.000
Bestedingswensen		
Voor- en vroegschoolse educatie	- 80.000	
Samen Gezond in Beweging	- 29.000	
Woonwagengebeleid	-150.000	

	Algemene bestemmingsreserve	Reserve sociaal domein
Wandelknooppuntennetwerk (fase 2)	- 50.000	
Voorziening salarissen	- 720.000	
Ruimte voor de ambtelijke organisatie	- 905.000	
C. Nieuw saldo	2.477.000	3.200.000

3. Maatregelen 2022

Structurele bedragen

Hieronder noemen we eerst de onderwerpen en bedragen. Daarna volgt een korte toelichting.

	2022	2023	2024	2025
C. begrotingssaldo	- 1.241.000	- 2.586.000	- 2.972.000	- 2931.000
Maatregelen 2022				
Actuele raming leges	230.000	230.000	230.000	230.000
Actuele raming toeristenbelasting	30.000	30.000	30.000	30.000
Actuele raming OZB	56.000	56.000	56.000	56.000
Actuele raming bijstandsuitkeringen	180.000	180.000	180.000	180.000
Actuele raming collectieve ziektekostenverzekering	20.000	20.000	20.000	20.000
Actuele raming recreatie en toerisme	27.000	27.000	27.000	27.000
Actuele raming stimuleringsbudget WMO	50.000	50.000	50.000	50.000
Actuele raming verzekeringen	8.000	8.000	8.000	8.000
Actuele planning fietspad Beilervaat	83.000			
Aanvulling stofkam	26.000	26.000	26.000	26.000

	2022	2023	2024	2025
Bedrijfsvoeringsmaatregelen	40.000	40.000	40.000	40.000
Sociaal domein Jeugd en WMO	500.000	500.000	500.000	500.000
D. Nieuw begrotingssaldo	9.000	- 1.419.000	- 1.805.000	- 1.764.000

Toelichting maatregelen

Algemeen

De ambtelijke organisatie heeft op ons verzoek een grondige eerste inventarisatie uitgevoerd waar de inkomsten omhoog kunnen en de uitgaven omlaag. Dat leverde voor het jaar 2022 een aantal maatregelen op die naar ons inzicht meteen toepasbaar zijn. Het leidt niet tot ingrepen in beleid en uitvoering.

Voor de jaren 2023 tot en met 2025 zal de organisatie mogelijke besparingen verder in beeld brengen. De gemeentesecretaris zal die resultaten opnemen in een op te stellen ambtelijk overdrachtsdocument voor de nieuwe gemeenteraad.

Het te besparen bedrag op het sociaal domein heeft een ander karakter. Daar komen we hierna op terug.

Actuele ramingen leges, toeristenbelasting, OZB

De meest actuele gegevens maken deze extra inkomsten waarschijnlijk. Daarmee begroten we iets minder terughoudend dan we de afgelopen jaren altijd hebben gedaan. En kan het dus soms ook leiden tot een minder positief rekeningresultaat dan we feitelijk elk jaar hebben.

Actuele ramingen bijstandsuitkeringen, collectieve ziektekostenverzekering, recreatie en toerisme, stimuleringsbudget WMO en verzekeringen

De meest actuele gegevens maken deze lagere uitgaven. Voor het werkbudget recreatie en toerisme en het stimuleringsbudget WMO geldt dat we vorig jaar deze budgetten niet volledig hoefden te benutten.

Actuele planning fietspad Beilervaat

We gaan ervan uit dat we in 2022 beperkt uitgaven zullen doen voor dit project. Dat betekent dat er in 2022 minder structurele lasten zullen zijn. Vanaf 2023 zijn die lasten dus wel weer opgenomen in de ramingen. In 2022 leidt het tot een besparing.

Aanvulling stofkam

De organisatie kwam op een paar kleine onderdelen nog ruimte in de begroting tegen. Bedragen die passen bij de eerder al uitgevoerde actie stofkam.

Bedrijfsvoeringsmaatregelen

Het gaat om de volgende maatregelen die samen dit bedrag opleveren. We verlengen de afschrijvingstermijn van materiaal van de buitendienst. Dat kan omdat de kwaliteit beter is. We verhogen de tarieven in het bedrijfsrestaurant. We verminderen het aantal koffieautomaten in het gemeentehuis. En we gaan het aantal abonnementen en contributies opschonen.

Sociaal domein

Het genoemde bedrag van € 500.000 in het sociaal domein is van een andere orde.

De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat de kosten in de Jeugdzorg en de WMO sterk zijn gestegen. Hielden we de eerste jaren op deze budgetten geld over (afgezet tegen wat we van het Rijk kregen), nu is de situatie omgekeerd.

Dat zet ons als gemeente voor de opgave om te kijken of we deze zorg beter kunnen organiseren. Waarmee we de kwaliteit van de zorg op niveau houden en tegelijk de kosten verlagen.

De recente uitspraak van de arbitragecommissie in de Jeugdzorg onderstreept dit.

Die uitspraak maakt in de eerste plaats duidelijk dat het Rijk meer zal moeten betalen aan de gemeenten. Als eerste stap hebben het Rijk, de provincies en de gemeenten afgesproken dat we in onze begroting rekening mogen houden met 75% van het bedrag dat het Rijk volgens de arbitragecommissie moet bijbetalen.

De uitspraak van deze commissie maakt echter ook duidelijk dat de uitgaven naar beneden moeten en dat het Rijk en de gemeenten daarin allebei een eigen verantwoordelijkheid hebben.

De ambtelijke organisatie heeft, zowel voor de Jeugdzorg als de WMO, een aantal maatregelen voorgesteld om de uitvoering te verbeteren en tegelijk de kosten te verlagen.

Een paar voorbeelden daarvan zijn het zelf oppakken van lichtere zaken, nagaan of inwoners vanuit andere regelingen een vergoeding kunnen krijgen, duidelijker indiceren, een pilot uitvoeren met kortdurende hulptrajecten enzovoort.

Het is moeilijk om bij dit soort maatregelen exact te voorspellen wat de opbrengsten zijn.

We hebben daarom als college de bestuurlijke keuze gemaakt om de verwachte opbrengsten te ramen op € 350.000 voor de Jeugdzorg en € 150.000 voor de WMO.

Met deze keuze sluiten we voor de Jeugdzorg aan bij de uitgangspunten van de arbitragecommissie.

In 2022 zal blijken of we deze lagere kosten gaan realiseren. Daarin speelt ook een rol of het Rijk van haar kant de maatregelen neemt die nodig zijn om de besparingen te kunnen realiseren. Ook verwachten we dat er nog afspraken gaan volgen over de WMO, van het zelfde karakter als die over de Jeugdzorg. En uiteindelijk staat voor ons buiten kijf dat het Rijk niet 75% maar 100% van de benodigde middelen gaat betalen.

Zo nodig krijgt u in 2022 voorstellen om de nog niet volledig gerealiseerde besparingen incidenteel te dekken vanuit de daarvoor ingestelde Reserve Sociaal Domein.

In een aantal gevallen kunnen we de lagere kosten alleen realiseren, als we er tegelijk zelf extra op investeren met het inzetten van menskracht. Zodat er per saldo een besparing optreedt.

We zijn van plan om kort na de begrotingsraad een besluit te nemen op het totaalpakket van maatregelen inclusief de bijbehorende structurele en incidentele kosten. We zullen die kosten dan – omdat het om een samenhangend pakket gaat – betalen vanuit de budgetten Jeugdzorg en WMO.

Afsluitende overwegingen

Er is nog veel onduidelijk, zoals we ook in de perspectiefnota al aangaven. Gaat er een regeerakkoord komen dat gemeenten extra middelen oplevert? Niet alleen in de Jeugdzorg, maar ook op andere terreinen?

Wat de herziening van het Gemeentefonds voor onze gemeente uiteindelijk gaat betekenen, is nog steeds onzeker.

De laatste berekeningen lijken vrijwel neutraal uit te pakken. Op dit moment rechtvaardigt dit de eerder ingezette lijn dat we met deze effecten pas rekening gaan houden als ze zeker(der) zijn.

Ook lijkt er nog steeds een kans te bestaan dat het Rijk de opschalingskorting in 2022 opnieuw opschort. Het Rijk heeft die korting ooit ingevoerd toen het beleid was dat gemeenten moesten gaan fuseren. Dat zou financieel voordeel opleveren en dat voordeel heeft het Rijk alvast ingeboekt. Inmiddels is het beleid aangepast, maar de opschalingskorting bestaat nog steeds. Alleen de laatste jaren is die opgeschort.

Tot slot is op het moment van schrijven van deze aanbiedingsbrief nog niet duidelijk wat de gevolgen van de Septembercirculaire voor onze gemeente zijn.

Desondanks maken de cijfers over de jaren 2023 tot en met 2025 duidelijk dat we als gemeente nog steeds voor een grote financiële opgave staan. Met het vaststellen van deze begroting en het kennisnemen van deze aanbiedingsbrief, zegt u als gemeenteraad ‘we realiseren ons deze grote opgave, we kiezen er op goede gronden voor om nu alleen 2022 sluitend te maken, maar we nemen straks als nieuwe gemeenteraad onze verantwoordelijkheid om ook voor de jaren erna te komen tot een sluitende begroting.’

Plannen

1. Inleiding

Hieronder zetten we onze plannen op een rij voor 2022 en verder. Zoals in de perspectiefnota al uitgelegd zijn er twee belangrijke redenen waarom het aantal plannen beperkt is.

In de eerste plaats past ons terughoudendheid omdat er begin 2022 gemeenteraadsverkiezingen zijn. Het is vooral aan de nieuwe gemeenteraad en het nieuwe college om voor de komende jaren keuzes te maken.

In de tweede plaats kunt u alleen geld voor nieuwe plannen uitgeven als u eerst ergens anders in de begroting ruimte vindt.

Niet alle plannen kosten nieuw geld. Als dat wel zo is, zijn de in het vorige hoofdstuk al genoemd. Hieronder geven we dat ook nog een keer bij die plannen aan.

De teksten die u hierna leest zijn vrijwel gelijk aan de teksten in de perspectiefnota.

2. De plannen

2.1. Sociaal domein

Samenwerking Noord en Midden Drenthe

Om slagvaardig en professioneel in te kunnen kopen, hebben we als gezamenlijke gemeenten een stevige organisatie nodig. Die gelijkwaardig met de zorgaanbieders in gesprek kan. De extra kosten van € 121.000 die dat met zich meebrengt, hebben we al als extra kosten in de ramingen sociaal domein meegenomen. We gaan ervan uit dat deze inzet een van de bouwstenen is die bijdraagt aan een beperkte stijging van de kosten in het sociaal domein.

Programma sociaal domein

Het programma sociaal domein was gekoppeld aan deze raadsperiode. Tegelijk lopen sommige zaken (iets) langer door. De formatieve gevolgen daarvan zijn meegenomen in de bestedingswens voor de ambtelijke organisatie. De vraag of en hoe de nieuwe raad opnieuw wil investeren in het innoveren en transformeren in het sociaal domein, kan na de verkiezingen beantwoord worden.

2.2. Onderwijshuisvesting en Integraal accommodatiebeleid

In de begroting 2021 heeft u verantwoordelijkheid genomen voor de noodzakelijke investeringen in de onderwijshuisvesting en onze gemeentelijke gebouwen.

Aansluitend heeft u het Integraal Huisvestingsprogramma Onderwijs vastgesteld. Daarin is sprake van concrete voornemens om aan onze verplichtingen te voldoen om te zorgen voor goede huisvesting in het onderwijs.

In de begroting en meerjarenraming 2021 heeft u voor deze onderwerpen in totaal gerekend met € 800.000 structurele lasten in de periode 2021 tot en met 2024. Voor 2021 gaat het om € 70.000, voor 2022 staat € 310.000 gepland, voor 2024 € 420.000.

Onder deze aanname ligt de veronderstelling dat we als gemeente voor een groot aantal jaren, ook na 2024, middelen nodig hebben om onze accommodaties te verduurzamen en op een goed onderhoudsniveau te houden of te brengen.

Dat betekent dat u, als nieuwe raad, in de gesprekken over een raads- of coalitieprogramma en/of in de perspectiefnota 2023, opnieuw zult kijken naar wat er dan vanaf 2025 noodzakelijk is. Op basis van concrete investeringsplannen en de beschikbare middelen.

Zodra de plannen voor 2022 voldoende concreet zijn, zullen wij u voorstellen voorleggen om bedragen uit die € 310.000 beschikbaar te stellen.

2.3. Woningbouwopgave

Op rijksniveau ligt er een enorme woningbouwopgave. Niet alleen in de Randstad maar ook daarbuiten is de druk op de woningmarkt ongezonder groot.

Er ontstaan, ook in het noorden van Nederland, initiatieven om mee te denken over en mee te werken aan een oplossing van dit probleem. Naar onze waarneming is die positieve grondhouding ook in uw raad breed aanwezig.

Hoe dat de komende jaren concreet gaat worden, kunnen we nog niet concreter duiden. We gaan er van uit dat we daarvoor op enig moment incidentele voorbereidingskosten zullen moeten maken. Om die vervolgens in een bouwgrondexploitatie weer terug te verdienen.

2.4. Voor- en vroegschoolse educatie

We hebben u de afgelopen periode geïnformeerd over de ontwikkelingen op dit terrein. Belangrijk daarin was de wettelijke verplichting om het wekelijks aantal uren voor het peuteraanbod te verhogen van 10 naar 16. Tegelijk werd de doeluitkering Onderwijsachterstandsmiddelen verlaagd met ruim € 75.000. In de Perspectiefnota gingen we er nog van uit dat we incidenteel een groot bedrag nodig hadden, ook om uiteindelijk structureel uit te komen met de in onze begroting beschikbare middelen.

Inmiddels zijn we gekomen tot een aanpak waarbij we naar verwachting de komende vier jaren kunnen volstaan met een incidentele bestedingswens van € 80.000. U krijgt daarover eind 2021 een nota ter vaststelling van ons aangeboden.

Voor- en vroegschoolse educatie			
krediet	structureel bedrag	incidenteel bedrag	incidenteel ten laste van
		€ 80.000	Algemene Bestemmingsreserve

2.5. Samen Gezond in Beweging

Samen met andere gemeenten in de provincie doen we actief mee in het project Samen Gezond in Beweging. Voor de periode 2022 tot en met 2024 is extra geld nodig, te verdelen over de projecten Drenthe Gezond, Drenthe Beweegt en het Sportgala.

Samen Gezond in Beweging			
krediet	structureel bedrag	incidenteel bedrag	incidenteel ten laste van
		€ 29.000	Algemene Bestemmingsreserve

2.6. Schuldhulpverlening - vroegsignalering

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening is aangepast. Er is een nieuwe taak gekomen voor gemeenten, namelijk vroegsignalering. Verhuurders, zorgverzekeraars, waterbedrijven en energieleveranciers moeten betalingsachterstanden melden aan de gemeente. Daardoor kunnen we als gemeente mensen met schulden sneller helpen met een hulpaanbod. We zijn als gemeente verplicht om te reageren op de signalen van betalingsachterstanden.

We zijn hier al mee aan de slag gegaan en betalen de kosten daarvan voorlopig uit beschikbare budgetten. Ook voor de komende tijd verwachten we die kosten te kunnen voldoen uit beschikbare middelen.

2.7. Wegen

Noord-Zuid route Beilen

Al geruime tijd zijn we bezig met de voorbereidingen voor het upgraden van de belangrijke Noord-Zuid route door Beilen. Het is een project dat naar onze waarneming mag rekenen op breed draagvlak in uw raad. Het gaat niet alleen om het verbeteren van een weg en een fietspad, maar om een kwaliteitsimpuls voor het hele gebied. Daarbij spelen ook de aanrijroutes naar de scholen voor primair en voorgezet onderwijs een rol.

Wij gaan er op dit moment van uit dat we de eerste uitgaven voor de realisatie in 2023 kunnen doen.

We hebben het bedrag geraamd op basis van onze ervaringen in soortgelijke projecten. De werkelijke kosten zullen afhangen van de keuzes die we als gemeente in dit project nog gaan maken. We komen daar, volgens de recent met u gemaakte afspraken over civiele projecten, bij u als gemeenteraad tijdig op terug.

Op dat moment zal ook duidelijker worden in welke jaren van de meerjarenperiode we welk deel van de kosten gaan maken.

Noord-Zuid route Beilen			
krediet	structureel bedrag	incidenteel bedrag	incidenteel ten laste van
€ 6.000.000	€ 420.000		

Suermondsweg Smilde

Ook voor Smilde is een investering in de openbare ruimte nodig door het aanpakken van de Suermondsweg. Hierin ligt een directe verbinding met de te ontwikkelen visie op Smilde. De conceptvisie ligt op dit moment ter inzage. Daarin hebben we samen met de inwoners van Smilde een samenhangende planning opgenomen. Op basis van die planning verwachten we de eerste kosten voor de Suermondsweg in 2024 te gaan maken.

Suermondsweg Smilde			
krediet	structureel bedrag	incidenteel bedrag	incidenteel ten laste van
€ 2.800.000	€ 196.000		

2.8. RUDD

Begin dit jaar heeft u kennis kunnen nemen van de kaderbrief van de RUDD. Daarin is sprake van een toename van de structurele kosten voor onze gemeente. Hangende de gesprekken die gaande zijn over de ontwikkeling van de Regionale Uitvoeringdienst Drenthe (RUDD), moeten we op basis van het huidige takenpakket inderdaad uitgaan van een structurele toename van de kosten.

Tegelijk wijzen de meest recente cijfers op een lagere stijging dan in de kaderbrief voorzien. U heeft daarover kortgeleden informatie ontvangen.

We tekenen wel aan dat er in een jaar altijd sprake kan zijn van over- of onderschrijding van het begrote bedrag. We rekenen namelijk af op basis van de ingezette uren. Die zijn niet exact te voorspellen.

RUDD			
krediet	structureel bedrag	incidenteel bedrag	incidenteel ten laste van
	€ 100.000		

2.9. Woonwagenbeleid

Voor de uitvoering van het eerder vastgestelde woonwagenbeleid is een extra impuls nodig. We stellen u voor om de noodzaak per jaar te beoordelen.

Woonwagenbeleid			
krediet	structureel bedrag	incidenteel bedrag	incidenteel ten laste van
		€ 150.000	Algemene bestemmingsreserve

2.10. Beschoeiing De Made

Vooruitlopend aan de overdracht van deze waterpartij aan het waterschap, is versterking van de beschoeiing nodig.

Beschoeiing De Made			
krediet	structureel bedrag	incidenteel bedrag	incidenteel ten laste van
€ 100.000	€ 12.000		

2.11. Wandelknooppuntennetwerk fase 2

We zijn nu toe aan de volgende stap in het inrichten van een wandelknooppuntennetwerk.

Wandelknooppuntennetwerk fase 2			
krediet	structureel bedrag	incidenteel bedrag	incidenteel ten laste van
		€ 50.000	Algemene bestemmingsreserve

2.12. Nieuwe wetgeving

Regelmatig komen er uit Den Haag nieuwe wetten en maatregelen die van invloed zijn op de gemeentelijke taken. We stippen hier twee belangrijke voorbeelden aan.

Niet nieuw maar nog steeds onzeker als het om de uiteindelijke financiële gevolgen gaat: de komst van de Nieuwe Omgevingswet.

We hebben voor de voorbereidingen middelen in de begroting. Maar of we structureel uitkomen is nu nog moeilijk te voorspellen. Dat geldt ook voor de vraag of het Rijk dan aanvullend zal compenseren.

Het tweede voorbeeld is de Wet Open Overheid. Als de plannen die er nu liggen doorgaan, zal dat veel vragen van de ambtelijke organisatie. Vooralsnog gaan we ervan uit dat het Rijk de kosten die dat met zich meebrengt zal compenseren via het Gemeentefonds.

Bij al die nieuwe ontwikkelingen zullen we als gemeente ook ons eigen ambitieniveau gaan bepalen.

2.13. Voorziening salariskosten

In onze ramingen van de salarislasteren sluiten we dit keer voor het eerst aan bij de index die het Rijk in haar circulaire hanteert. Dat schept aan de ene kant structurele ruimte in de begroting. Aan de andere kant hebben we dan incidentele middelen nodig om een deel van de stijging van de salariskosten te dekken. Daarom stellen wij voor een voorziening in te stellen. Deze voorziening heeft betrekking op de komende vier jaren, de hele periode die de meerjarenraming bestrijkt.

Voorziening salariskosten			
krediet	structureel bedrag	incidenteel bedrag	incidenteel ten laste van
		€ 720.000	Algemene Bestemmingsreserve

2.14. Ruimte voor de ambtelijke organisatie

Als afsluitende stap in de ontwikkeling van de laatste jaren, is in beeld wat de organisatie structureel nodig heeft om de huidige taken en de komende opgaven aan te kunnen.

Onze bestedingswens is een minimumverzoek. De totale behoefte is groter. De bespreking daarvan zal naar onze mening een plaats moeten hebben in de gesprekken voor een coalitie- of raadsprogramma na de verkiezingen in 2022.

Ruimte voor de ambtelijke organisatie			
krediet	structureel bedrag	incidenteel bedrag	incidenteel ten laste van
	€ 250.000	€ 905.000	Algemene bestemmingsreserve

Lokale lasten

1. Lasten voor inwoners en bedrijven

De onroerendezaakbelasting (OZB), de afvalstoffenheffing en de rioolheffing noemen we samen onze lokale lasten. Inwoners, instellingen en bedrijven moeten die belastingen en heffingen aan de gemeente betalen.

Er zijn nog meer bedragen die mensen aan de gemeente moeten betalen. Bijvoorbeeld voor het aanvragen van een paspoort of een vergunning. Die kosten noemen we leges. Het gaat daarbij dus om de betaling voor een dienst of product voor een inwoner, instelling of bedrijf.

Daarom tellen we deze betalingen niet mee bij de lokale lasten.

De kosten van leges kunnen nooit hoger zijn dan de werkelijke kosten.

2. OZB

Voor de OZB hanteren wij de afspraken zoals vastgelegd in het coalitieakkoord. Voor de begroting 2022 geldt het percentage zoals genoemd in de CBS-prognose van maart 2021, te weten 1,4%. Op de OZB-tarieven passen we dus in 2022 de inflatiecorrectie van 1,4% toe.

3. Afvalstoffenheffing en rioolheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing en voor de rioolheffing blijven gelijk aan die over 2021.

Bestedingsplan

Bij de behandeling van de Perspectiefbrief 2022 Midden-Drenthe zijn de plannen besproken voor de periode 2022 - 2025.

Voor het jaar 2022 leiden de nieuwe bestedingswensen 2022 tot de volgende effecten op de exploitatie en de reserves:

Bestedingen beschikbare middelen 2022

Omschrijving	Structurele ruimte	Kredietbedrag	Incidentele ruimte	Algemene bestemmingsreserve *1)
Bestedingsplan	362.000	100.000	1.934.000	-1.934.000
Nog beschikbaar in 2022	9.000		0	2.477.000

*1) het betreft de beschikbare algemene reserve. Hierbij is rekening gehouden met toekomstige verplichtingen.

Per plan wordt een korte toelichting, inclusief het structureel of incidenteel benodigde budget weergegeven.

Investerings (onderwijs) accommodaties

Bij het bestedingsplan 2021 hadden we aangegeven dat we gedurende de eerste paar jaren daarvoor € 800.000 voor kapitaallasten nodig hebben. Dit was circa € 16 miljoen aan investeringen.

Door het aanstellen van een strategische projectleider vastgoed wordt de post voor kapitaallasten van € 800.000 verlaagd met € 40.000. Het investeringsbedrag wordt hierdoor € 15,2 miljoen. De verrekening in het krediet vindt in 2022 plaats. Het krediet voor 2022 wordt daarom geen € 6,2 miljoen maar € 5,4 miljoen.

Project	Voor- en vroegschoolse educatie
---------	---------------------------------

Programma	Onderwijs
Taakveld	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
Krediet	€ 0
Exploitatiekosten	€ 80.000
Incidenteel/structureel	Incidenteel € 80.000
Dekking	De incidentele verhoging komt uit de algemene bestemmingsreserve.
Toelichting	Om invulling te geven aan de wettelijke verplichting is het wekelijks aantal uren voor het peuteraanbod verhoogd van 10 naar 16. Tegelijk is de doeluitkering Onderwijsachterstandsmiddelen verlaagd met ruim € 75.000. In de Perspectiefnota gingen we er nog van uit dat we incidenteel een groot bedrag nodig hadden, ook om uiteindelijk structureel uit te komen met de in onze begroting beschikbare middelen. Inmiddels zijn we gekomen tot een aanpak waarbij we naar verwachting de komende vier jaren kunnen volstaan met een incidentele bestedingswens van € 80.000.

Project	Voorziening salarissen
---------	------------------------

Programma	Bestuur en ondersteuning
Taakveld	Overhead
Krediet	€ 0
Exploitatiekosten	€ 720.000
Incidenteel/structureel	Incidenteel
Dekking	De incidentele verhoging komt uit de algemene bestemmingsreserve.
Toelichting	In onze ramingen van de salarislaster sluiten we dit keer voor het eerst aan bij de index die het Rijk in haar circulaire hanteert. Dat schept aan de ene kant structurele ruimte in de begroting. Aan de andere kant hebben we dan incidentele middelen nodig om een deel van de stijging van de salariskosten te dekken. Daarom stellen wij voor een voorziening in te stellen tot een bedrag van € 720.000. Deze voorziening heeft betrekking op de komende vier jaren, de hele periode die de meerjarenraming bestrijkt.

Project	Samen gezond in beweging
---------	--------------------------

Programma	Sport, cultuur en recreatie
Taakveld	Sportbeleid en activering
Krediet	€ 0
Exploitatiekosten	€ 29.000
Incidenteel/structureel	Incidenteel
Dekking	De incidentele verhoging komt uit de algemene bestemmingsreserve.
Toelichting	Samen met andere gemeenten in de provincie doen we actief mee in het project Samen Gezond in Beweging. Voor de periode 2022 tot en met 2024 is afgerond € 29.000 nodig, te verdelen over de projecten Drenthe Gezond, Drenthe Beweegt en het Sportgala.

Programma	Volksgezondheid en milieu
Taakveld	Milieubeheer
Krediet	€ 0
Exploitatiekosten	€ 100.000
Incidenteel/structureel	Structureel
Dekking	De structurele verhoging komt uit de begrotingsruimte.
Toelichting	Nog niet zo lang geleden heeft u kennis kunnen nemen van de recente kaderbrief van de RUDD. Daarin is sprake van een toename van de structurele kosten voor onze gemeente. Hangende de gesprekken die gaande zijn over de ontwikkeling van de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUDD), moeten we op basis van het huidige takenpakket inderdaad uitgaan van een structurele toename van de kosten. Tegelijk wijzen de meest recente cijfers op een lagere stijging dan in de kaderbrief voorzien. We gaan daarom uit van een stijging van € 100.000. Daarbij tekenen we aan dat er in een jaar altijd sprake kan zijn van over- of onderschrijding van het begrote bedrag. We rekenen namelijk af op basis van de ingezette uren. Die zijn niet exact te voorspellen..

Project	Woonwagenbeleid
---------	-----------------

Programma	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Taakveld	Wonen en bouwen
Krediet	€ 0
Exploitatiekosten	€ 150.000
Incidenteel/structureel	Incidenteel
Dekking	De incidentele verhoging komt uit de algemene bestemmingsreserve.
Toelichting	Voor de uitvoering van het eerder vastgestelde woonwagenbeleid is een extra impuls nodig. We stellen u voor om de noodzaak per jaar te beoordelen. De nu opgenomen wens heeft daarom alleen betrekking op 2022.

Project	Beschoeiing De Made
---------	---------------------

Programma	Verkeer, vervoer en waterstaat
Taakveld	Verkeer en vervoer
Krediet	€ 100.000
Exploitatiekosten	€ 12.000
Incidenteel/structureel	Structureel
Dekking	De structurele verhoging komt uit de begrotingsruimte.
Toelichting	Vooruitlopend aan de overdracht van deze waterpartij aan het waterschap, is versterking van de beschoeiing nodig.

Project	Wandelknooppuntennetwerk fase 2
Programma	Economie
Taakveld	Economische promotie
Krediet	€ 0
Exploitatiekosten	€ 50.000
Incidenteel/structureel	Incidenteel
Dekking	De incidentele verhoging komt uit de algemene bestemmingsreserve.
Toelichting	Het realiseren van de volgende stap in het inrichten van een wandelknooppuntennetwerk.

Project	Ruimte voor de ambtelijke organisatie
Programma	Bestuur en ondersteuning
Taakveld	Overhead
Krediet	€ 0
Exploitatiekosten	€ 250.000 en € 905.000
Incidenteel/structureel	Structureel: € 250.000 en incidenteel: € 905.000
Dekking	De structurele verhoging komt uit de begrotingsruimte en de incidentele verhoging komt uit de algemene bestemmingsreserve.
Toelichting	Als afsluitende stap in de ontwikkeling van de laatste jaren, is in beeld wat de organisatie structureel nodig heeft om de huidige taken en de komende opgaven aan te kunnen. De bestedingswens is een minimumverzoek. De totale behoefte is groter.

Programmaplan

Programma	Bestuur en ondersteuning
Taakveld	Bestuur Burgerzaken Beheer overige gebouwen en gronden Ondersteuning organisatie Treasury OZB woningen OZB niet-woningen Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds Overige baten en lasten Mutaties reserves Resultaat van de rekening van baten en lasten

Programmadoelstelling

- Het goed besturen van de gemeente. Dit willen wij bereiken door inwoners te vertellen wat wij als bestuur doen en waar wij het gemeenschapsgeld voor gebruiken.
- Raad en college betrekken onze inwoners en organisaties tijdig bij het maken van plannen en beleid zodat zij invloed hebben op de eigen leefomgeving.
- Onze dienstverlening is eigentijds waarbij wij rekening houden met de verschillende groepen inwoners in onze gemeente.
- Wij kiezen voor persoonlijk contact en zijn goed bereikbaar. Door korte lijnen leveren wij oplossingen op maat. Inwoners waarderen dat.
- Doorlopend werken we aan het verbeteren van de dienstverlening. We leren ervan wanneer inwoners niet tevreden zijn. Klachten nemen we serieus.
- Wij voeren een behoedzaam financieel beleid en een doelmatige bedrijfsvoering.

Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV worden beleidsindicatoren in de begroting opgenomen. De beleidsindicatoren dienen ter toelichting van de maatschappelijke effecten in de programma's. De beleidsindicatoren zijn voorgeschreven en afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente'.

Hieronder staan de beleidsindicatoren met betrekking tot dit programma opgenomen. De cijfers voor Midden-Drenthe worden vergeleken met de cijfers van gemeenten uit de inwonersklasse 25.000-50.000.

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Woonlasten één-persoonshuishouden	2022	654			Het bedrag dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten.
	2021	651		721	
	2020	679	715	697	
	2019	665	678	663	
Woonlasten meer-persoonshuishouden	2022	700			Het bedrag dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten
	2021	697		771	
	2020	724	773	748	
	2019	710	753	714	
Demografische druk	2021	80,50	78,30	80,90	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
	2020	80,30	78,20	80,60	
	2019	80,20	77,80	80,30	
Gemiddelde WOZ waarde	2021	234000			De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
	2020	225.000	280.000	214.000	
	2019	212.000	260.000	201.000	
	2018	201.000	243.000	190.000	

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/jive (geraadpleegd 28-07-2021)

Dienstverlening

We willen als gemeente goede dienstverlening leveren aan onze inwoners.

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Directe dienstverlening	2017	6,73	6,7	6,8	Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de dienstverlening van de gemeente.

Het streven is dat onze inwoners de dienstverlening bovengemiddeld waarderen. De insteek is om dit elke twee jaar te meten met de [burgerpeiling](#) van 'Waar staat je gemeente'. Alleen voor 2019 heeft het niet plaatsgevonden.

Onderstaande verplichte indicatoren komen niet van de website Waar staat je gemeente. Deze worden intern samengesteld.

Indicator	Eenheid	2020	2021	2022
		Werkelijk	Begroot	Begroot
Formatie	Aantal fte's (exclusief personeel griffie en externe inhuur)	233	256	260
Formatie	Aantal fte's per 1.000 inwoners (exclusief personeel griffie en externe inhuur)	7,0	7,81	7,9
Overhead	% van de totale kosten	11,3%	12,00%	10,3%
Externe inhuur	Totale kosten inhuur	€ 2.030.000	€ 698.538	€ 749.000
Externe inhuur	% van de totale loonsom	11,6%	6,79%	4,3%

Klantcontact

Inwoners kiezen zelf op welke manier ze contact hebben met de gemeente. Streven is om op die manier voor alle doelgroepen beschikbaar en bereikbaar te zijn.

Indicatoren klantcontacten	Doel	2017	2018	2019	2020
		Werkelijk			
Aantal opgenomen telefoontjes binnen 20 seconden	80%	71%	-	-	-
Beantwoording van brieven binnen 10 dagen	80%	92%	86%	87%	88%
Aantal klanten dat minder dan 10 minuten wacht	80%	81%	86%	95%	99%

Aantal opgenomen telefoontjes binnen 20 seconden

We willen als gemeente graag dichtbij onze klant staan en geven de voorkeur aan persoonlijk contact met onze inwoners. Goede telefonische bereikbaarheid is daarom belangrijk. Ons telefonieplatform heeft de functie om het dagelijkse telefoonverkeer op een goede en efficiënte wijze te verwerken. Een goed werkend platform is van essentieel belang om optimale dienstverlening te kunnen leveren. Op dit moment voldoet het huidige telefonieplatform nog niet aan de eisen die wij als gemeente stellen aan een goed werkend telefonieplatform.

Aantal klanten dat minder dan 10 minuten wacht

In verband met het uitbreken van corona wordt er sinds maart 2020, alleen gewerkt op afspraak. Iedereen kan via de website zelf een afspraak inplannen, of er wordt, nadat er met de gemeente is gebeld, een afspraak ingepland.

Afhandeling klantvragen

Doel is alle vragen van inwoners binnen de gewenste termijn te beantwoorden. Met onderstaande indicatoren wordt dit in beeld gebracht.

Indicatoren afhandeling klantvragen	Doel	2017	2018	2019	2020
		Werkelijk			
Afhandeling vergunningen binnen de wettelijke termijn	100%	93%	91%	91%	93%
Afhandeling bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn	100%	82%	88%	88%	91%
Afhandeling meldingen binnen 5 dagen	80%	81%	83%	83%	80%

Het totale beeld is dat de indicatoren van de afhandeling van vergunningen en bezwaarschriften, binnen de wettelijke termijn, beide dalende zijn. De percentages geven echter een vertekend beeld. Dit heeft te maken met de soorten en het aantal vergunningen. Per soort vergunning zijn er namelijk grote verschillen.

Klachten

De behandeling van klachten is een wezenlijk onderdeel van de dienstverlening. Het gaat daarbij om klachten, zoals bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht: klachten gericht tegen met name het handelen en gedrag van medewerkers en (leden van) het college.

Belangrijk is wat er met klachten gebeurt, zowel in de fase van minnelijk overleg als in de fase van de formele afhandeling. Door klachten snel in behandeling te nemen en persoonlijk contact te leggen benadrukken we, dat we klachten serieus nemen. Dat draagt bij aan het vinden van een oplossing in de informele fase. Voor de afhandelsnelheid geldt daarom, dat er binnen 5 werkdagen persoonlijk contact is geweest met de klager. Verder geldt natuurlijk als doel om alle klachten binnen de wettelijke termijn af te handelen.

Indicatoren afhandeling klachten	Doel	2017	2018	2019	2020
		Werkelijk			
Aantal klachten		29	54	30	30
1 ^e contact binnen vijf werkdagen	80%	93%	70%	45%	70%
Afhandeling binnen de wettelijke termijn van 42 dagen	100%	86%	89%	55%	70%
(Gedeeltelijke) gegrond		23	39	21	14
Ongegrond		5	7	6	13
Overige: ingetrokken, geen uitspraak te doen e.d.		1	8	2	3
Nog in behandeling		0	0	1	0

Het aantal klachten ligt in 2020 op het gebruikelijke niveau. Op vele duizenden klantcontacten per jaar, is een aantal van 30 klachten op jaarbasis een aanvaardbaar getal.

Het eerste contact vindt weer veel vaker binnen 5 werkdagen plaats dan in 2019. Toch halen we nog steeds niet onze eigen norm van 80%. Ook de afhandeling binnen de wettelijke termijn is sterk verbeterd. Overigens vindt soms de lange afhandelingsduur plaats in goed overleg met de klager.

Wat opvalt is het aantal klachten dat ongegrond is: tweemaal zo veel als in de afgelopen jaren. Een duidelijke verklaring daarvoor hebben we niet.

In 2020 is er eenmaal beroep gedaan op de Nationale Ombudsman. We hebben de Ombudsman meegedeeld dat we de klachten zelf nog een keer zouden behandelen, wat naar tevredenheid is gebeurd. De Ombudsman heeft daarom zelf geen uitspraak hoeven doen.

Inhoudelijk zijn de klachten gevarieerd: ze gaan over onvoldoende communicatie, niet genoeg geholpen, niet snel genoeg geholpen e.d. Zoals uit de cijfers blijkt is dat ongeveer even vaak terecht geweest als onterecht.

Afspraken uit coalitieakkoord

- Plannen maken we met elkaar en bij voorkeur niet in het gemeentehuis. Dat doen we het liefst andersom: plannen komen vooral uit de samenleving. Inwoners en ondernemers nemen zelf verantwoordelijkheid. Als gemeente denken we mee. En als we zelf plannen maken, betrekken we de samenleving vanaf het begin.
- We letten bij alle plannen op de regels die gelden. Niet alles kan en mag. Dat vertellen we duidelijk en op tijd. Maar de nadruk ligt op hoe het wél kan. Het verminderen van regels hoort daarbij.
- We houden rekening met iedereen in onze gemeente. Inwoners en ondernemers kunnen gemakkelijk bij ons terecht. We zoeken actief contact met de jongeren. We dagen ze uit en geven ze ruimte om mee te doen.
- Bij onze dienstverlening staan de mensen centraal. We brengen de dienstverlening op een hoog niveau. Dat betekent dat inwoners en ondernemers ook digitaal makkelijk, veilig en snel bij ons terecht kunnen.
- We blijven in onze gemeente verstandig met geld omgaan. Verstandig betekent: niet te snel en niet te veel geld uitgeven. En tegelijk: niet meer sparen dan nodig is.
- Inkomsten en leges moeten in verhouding staan tot de kosten. We houden de kosten zo laag mogelijk. We verhogen de OZB niet, behalve met de correctie voor inflatie.
- We gaan hard ons best doen om voor de plannen die we maken subsidies te krijgen. Subsidies zorgen voor extra geld, kennis en samenwerking.
- We zorgen ervoor dat inwoners onze begroting kunnen lezen en begrijpen. We gaan door met het nog beter leesbaar maken van de begroting. We gebruiken daarbij de digitale mogelijkheden die er zijn.

Verbonden partijen

[Vereniging Nederlandse Gemeenten \(VNG\)](#)

[Vereniging Drentse Gemeenten](#)

[Bank Nederlandse Gemeente \(BNG Bank\)](#)

[Enexis](#)

[Waterleidingmaatschappij Drenthe](#)

[P10](#)

Beleidskaders

[Vernieuwing BBV op het gebied van onder ander vennootschapsbelasting, overhead, grondexploitaties, opbouw begroting en materiële vaste activa](#)

[Financiële verordening Midden-Drenthe](#) (2016)

[Controleverordening gemeente Midden-Drenthe](#) (2012)

[Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Midden-Drenthe](#) (2004)

[Coalitieakkoord 2018-2022 “Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe”](#) (2018)

[Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement](#) (2015)

[Nota Reserves en Voorzieningen](#) (2019)

[Bouwplan: Dichtbij, Duidelijk en Daadkrachtig](#) (2016)

Notitie Beschikbaar en Bereikbaar (2016)

Ontwikkelingen

- In 2022 gaat het college in de eerste maanden verder met de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma dat hij aan het begin van deze bestuursperiode heeft opgesteld.
- In maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. De uitkomst daarvan is bepalend voor het benoemen van speerpunten in beleid voor de komende vier jaar. Deze uitgangspunten worden naar verwachting in de periode na de verkiezingen opgesteld.
- Het bestuur staat, ongeacht de samenstelling daarvan, na de verkiezingen voor grote inhoudelijke uitdagingen: het verder ontwikkelen van het sociaal domein en tegelijk het vinden van een antwoord op de financiële opgave in dit domein, maatregelen nemen voor klimaat en energie, aandacht geven aan hoe we omgaan met informatie én het betrekken van de samenleving.
- Daar is een grote nieuwe opgave bijgekomen: met name (maar niet alleen) door de ontwikkelingen in het sociaal domein staan de gemeentelijke financiën onder druk. Dat betekent dat er meer dan de afgelopen jaren keuzes gemaakt moeten worden.
- De in 2021 unaniem door de gemeenteraad vastgestelde bestuurlijke visie biedt voor een langere periode houvast voor de richting van de beleidsmatige ontwikkelingen.
- De pilot van de werkgroep Democracy, een participatietraject waarbij de samenleving het initiatief neemt en de raad faciliteert, is naar verwachting voor de gemeenteraadsverkiezingen afgerond. De gemeenteraad zal deze nieuwe werkwijze ook evalueren en naar verwachting implementeren.
- Op basis van twee moties die in 2019 en 2020 zijn aangenomen t.a.v. raadscommunicatie en bestuurlijke vernieuwing zal de nieuwe raad naar verwachting gaan spreken over de rol van de raad en welke manier van vergaderen daarbij hoort.
- De nieuwe raad zal gaan werken met een raadsinformatiesysteem dat in 2021 wordt geïmplementeerd.
- Vanaf 2022 moet het college een rechtmatigheidsverantwoording afleggen over de rechtmatigheid van de jaarrekening.

Wat willen we bereiken?

- Een goede opkomst bij de raadsverkiezingen
- Een goed ingewerkte nieuwe raad die gebruik kan maken van een raadsinformatiesysteem dat hen optimaal ondersteunt.
- Een vergadervorm die aansluit bij de invulling van de rol van de raad en bijdraagt aan interactie met inwoners.
- Een goede overdracht van kennis en vaardigheden ten behoeve van de nieuwe raad.
- Veel interactie tussen bestuur, samenleving en andere besturen om door middel van participatie tot beleidsvormig te komen en te leren over een andere rol invulling. (bijvoorbeeld op basis van de uitkomsten van de pilot Democracy)
- Een goedkeurende accountantsverklaring over het jaar 2021.

Wat gaan we daarvoor doen?

- In 2021 is de cursus Politiek Actief gehouden voor inwoners die interesse hebben in een bestuurlijke functie.
- Inwoners kunnen gebruik maken van een stemwijzer .
- Inwoners die voor de eerste keer naar de stembus mogen zijn daar speciaal op geattendeerd.
- Er is een verkiezingsdebat georganiseerd voor de aan de verkiezingen deelnemende partijen.
- Binnen de eigen organisatie voldoende controlemaatregelen gaan of blijven nemen om een goedkeurende accountantsverklaring te krijgen.
- Met de nieuwe raad is gesproken over de invulling van de rol van de raad en de wijze van vergaderen die daarbij hoort.
- Er is introductieprogramma aangeboden dat breed informatie biedt over het raadswork, beleidsonderwerpen en er zijn trainingen georganiseerd voor verschillende vaardigheden (bijvoorbeeld debatteren).
- Op basis van de in 2021 vastgestelde gedragscode integriteit is met de nieuwe raad daarover gesproken.
- Actief deelnemen in de VDG, de VNG en de P10.
- De griffie tijdelijk (binnen de ruimte die de formatie biedt) uitbreiden voor het kunnen participeren om te zorgen voor een goede ondersteuning van de raad met behulp van een nieuw raadsinformatiesysteem.
- De rekenkamercommissie leden zijn herbenoemd of vacatures ingevuld.

Wat mag het kosten?

Bestuur	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	1.768	1.886	1.847	1.828	1.856	1.883
Totaal lasten	1.768	1.886	1.847	1.828	1.856	1.883
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Resultaat	1.768	1.886	1.847	1.828	1.856	1.883

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 39.000 lager ten opzichte van de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- De nieuwe aanbesteding van de accountant moet het budget vanaf 2022 met € 35.000 worden verhoogd.
- Dat vanaf 2022 de studiekosten bestuur vervalt.
- Het overhevelen vanuit 2020 naar 2021 van eenmalig geld van bijna € 60.000 voor het opstellen van plan van aanpak bestuurlijke visie Midden-Drenthe en € 6.000 voor gezamenlijk onderzoek met andere rekenkamers in Drenthe en in 2021 is eenmalig € 6.000 beschikbaar gesteld door de 2e kamerverkiezingen 2021.

- Het in 2022 incidenteel beschikbaar stellen van € 30.000 voor de raad en raadscommissies. Dit is bestemd voor de raadsverkiezing 2022. Het betreft kosten voor de stemwijzer en voor debat, training inwerkprogramma, begeleiding formatie en afscheid oude raad.
- Stijging van de salariskosten. In 2022 een stijging van € 4.000 en de volgende jaren loop dit door indexering jaarlijks op tot € 12.000 in 2025.
- Indexering van de apparaatskosten. Voor 2022 betekent dit een verlaging van € 22.000. In de jaren erna betreft het een jaarlijkse indexering van circa € 5.000 die door stijgt tot bijna € 7.000 in 2025.
- Het vanaf 2022 niet meer moeten begroten van de salarispost van € 35.000 voor voormalig collegeleden.
- Vanaf 2022 het structureel verhogen van de post pensioenpremies wethouder met € 15.000 en de post representatie, promotie met € 3.000.
- Het incidenteel verhogen van de bijdrage aan de VNG voor 2022 met € 7.500.

Baten

Er zijn op dit taakveld geen baten begroot.

Taakveld Burgerzaken

Ontwikkelingen

- Een veranderende en een meer complexere dienstverlening, e.e.a. veroorzaakt door de coronacrisis, de verdergaande digitalisering en de rijbewijzen- en reisdocumentendip;
- Nastreven ambities en verder optimaliseren van onze (digitale) dienstverlening;
- Voorkomen van document-, identiteits- en adresfraude;
- Modernisering processen rondom verkiezingen;
- Thuiswerken en de 1,5 meter samenleving.

Wat willen we bereiken?

- We willen de privacy van onze inwoners waarborgen en document-, identiteits- en adresfraude voorkomen;
- Een optimale Basisregistratie personen (Brp), zodat het mogelijke is om op een goede wijze uitvoering te geven aan de wettelijk voorgeschreven taken, zoals afgifte uittreksels Brp en Burgerlijke Stand, uitgifte rijbewijzen en reisdocumenten, het bijhouden van de registers van de Burgerlijke Stand en het toekennen van toeslagen;
- Onze dienstverlening op het gebied van Burgerzaken via verschillende kanalen aanbieden, zoals fysiek, digitaal en telefonisch. In deze worden de landelijke ontwikkelingen nauwlettend gevolgd.
- Verkiezingen organiseren die 1,5m-proof en goed toegankelijk zijn voor onze kiezers.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We gaan de digitale dienstverlening nog meer uitbreiden;
- Doorontwikkeling binnen het werkveld Burgerzaken door o.a. te investeren in opleidingen en trainingen voor de medewerkers vanwege hun veranderende rol. Met name zal extra

aandacht besteed worden aan de nieuwe / vervangende werkzaamheden met betrekking tot document-, identiteits- en adresfraude;

- Medewerkers faciliteren in het thuiswerken, zodat zij hun werk goed en gezond kunnen doen en wij goede dienstverlening kunnen blijven leveren;
- Continueren deelname aan de LAA (Landelijke Aanpak Adresfraude);
- Voor het goed organiseren van de verkiezingen volgen we de landelijke ontwikkelingen en zullen de noodzakelijke maatregelen hiervoor treffen.

Wat mag het kosten?

Burgerzaken	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	867	1.020	936	992	943	956
Totaal lasten	867	1.020	936	992	943	956
Totaal baten	332	377	321	254	254	254
Resultaat	535	643	615	738	689	702

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 84.000 lager ten opzichte van de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- Verkiezingen. In verband met coronamaatregelen werd voor 2021 € 56.000 meer budget geraamd. Hiertegenover stond ook een tegemoetkoming van het rijk in de extra coronakosten. Een verkiezing kost tussen de € 60.000 en € 65.000. In 2021: 1, in 2022: 1, in 2023: 2, in 2024: 1 en in 2025: 1.
- Het jaarlijks fluctuerende verloop aanschaf reisdocumenten. In vergelijking met voorgaande jaar wordt in 2022 € 20.000 minder uitgeven en in 2023 € 27.000 minder. Voor de jaren 2024 en 2025 worden dezelfde lasten begroot.
- Indexering van de toegerekende apparaatskosten. In 2022 dalen deze met € 8.000. Vanaf 2023 stijgt deze van € 9.000 tot € 14.000 in 2025.

Baten

De begrote baten 2022 zijn € 56.000 lager ten opzichte van de begrote baten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- Lager verwachte baten secretarieleges. Voor 2022 bedragen deze € 56.000 en voor 2023 € 67.000 en voor de jaren 2024 en 2025 worden dezelfde baten begroot. Tegenover de lagere rijksleges staan lagere aankoop en afdracht reisdocumenten.

Taakveld Beheer overige gebouwen en gronden

Ontwikkelingen

- Het project ongeregistreerd grondgebruik, beter bekend als project Snippergroen is gestopt. In 2021 wordt gekeken hoe we hiermee verder gaan.

Wat willen we bereiken?

- We willen zorgen voor duidelijkheid voor alle betrokken partijen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Als grond verkocht kan worden, dan doen we dit.
- Bij gebruik van openbare grondstroken zoals kabels en leidingen geven we grond in gebruik

Wat mag het kosten?

Beheer overige gebouwen en gronden	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	343	190	106	107	107	107
Totaal lasten	343	190	106	107	107	107
Totaal baten	620	95	95	95	95	95
Resultaat	-277	95	11	12	12	13

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 16.000 hoger ten opzichte van de begrote lasten 2021. Dit wordt verklaard door:

- Hogere rentekosten en hogere toegerekende apparaatskosten.
- De hogere lasten 2020 hebben betrekking op kosten verkopen van de overhoeken en de te maken kosten voor verkoop grond aan de LIDL.

Baten

De begrote baten 2022 en volgende jaren zijn gelijk aan 2021.

- De hogere baten 2020 hebben betrekking verkoop grond aan de LIDL en verkoop overhoeken.

Taakveld Overhead

Ontwikkelingen

- De aankomende jaren worden extra middelen beschikbaar gesteld voor de verder ontwikkeling van de ambtelijke organisatie en een inhaalslag op het gebied van de dienstverlening en ICT.

Wat willen we bereiken?

- Inzicht hebben in de kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
- Inzicht in de toerekening van de kosten van overhead aan de kostendekkende heffingen (rioolheffing en afvalstoffenheffing), bouwgrond en investeringen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We brengen overeenkomstig het BBV alle kosten in beeld van de activiteiten die onder overhead vallen.
- Een deel van de overhead wordt via een rekentarief per productief uur doorgerekend aan afvalstoffen- en rioolheffing, bouwgrond en investeringen.

Wat mag het kosten?

Ondersteuning organisatie	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	10.598	13.303	10.917	11.087	10.736	10.901
Totaal lasten	10.598	13.303	10.917	11.087	10.736	10.901
Totaal baten	285	98	98	98	98	98
Resultaat	10.313	13.206	10.819	10.989	10.638	10.803

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 2.486.000 lager ten opzichte van de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- Overheveling en van incidentele budgetten van 2020 naar 2021. Dit betreft het restant budget van € 1.145.000 voor het centraal budget bedrijfsvoering en dienstverlening, voor onderzoekskosten gebouwenbeleid € 69.000 en voor pilot inzet sociale media € 19.000. In 2021 is ook incidenteel € 26.000 toegevoegd aan het budget voor organisatieontwikkeling.
- Dat op grond van het amendement "extra investeren in versterken ambtelijke organisatie" voor de jaren 2022 en 2023 incidenteel elk jaar € 500.000 beschikbaar wordt gesteld.
- Structureel en incidenteel budget voor de invoering en uitvoering van de nieuwe Wet Open Overheid. Het loopt van € 112.000 in 2022 op naar € 158.000 in 2025. Via het gemeentefonds ontvangt de gemeente hiervoor de middelen. In 2022 is een stelpost van € 2.000 opgenomen voor dwangsommen bij niet tijdige beslissing.
- Het doorrekenen van verzekeringen en apparaatskosten binnen- en buitendienst levert in 2022 een verhoging op van € 166.000. Voor de volgende jaren is de stijging ten opzichte van het jaar ervoor voor 2023: € 9.000, 2024: € 24.000 en 2025: € 14.000.
- Per saldo is de overhead in 2022 € 2.007.000 lager ten opzichte van 2021. In de volgende jaren nemen de overheadlasten toe ten gevolge van indexeringen, 2023: € 144.000; 2024: € 116.000 en 2025: € 132.000.
- Het beeld van 2022 sluit aan de werkelijke lasten 2020.

Baten

De begrote baten 2022 zijn gelijk aan de begrote baten 2021. Hetzelfde geldt voor de volgende jaren.

- De hogere baten van 2020 hebben voor € 40.000 betrekking op een onttrekking reservering voorziening van het bestuur, voor € 173.000 op ontvangen detacheringsvergoeding en voor € 26.000 aan lagere opbrengsten catering of doorrekening kosten catering.

Taakveld Treasury

Ontwikkelingen

- Op dit moment is de rente laag. De verwachting is dat de rente de komende jaren licht zal stijgen.

Wat willen we bereiken?

- We zorgen ervoor dat de gemeente over voldoende liquide middelen beschikt om haar activiteiten te kunnen uitvoeren.
- We willen zo optimaal mogelijk financieringsmiddelen aantrekken tegen een zo laag mogelijke rente, zo min mogelijk risico's en zo laag mogelijke kosten om de taken die de gemeente heeft te kunnen uitvoeren.
- We willen de risico's die verbonden zijn aan treasury beheersen (renterisico's, liquiditeitsrisico's, kredietrisico's).

Wat gaan we daarvoor doen?

- We volgen de rentemarkt op de voet.
- We anticiperen periodiek op onze liquiditeitsbehoefte en we trekken indien nodig kortlopende en langlopende geldleningen aan.
- We beheersen de risico's en proberen zoveel mogelijk zekerheden te vestigen bij leningen en garanties die aan derden worden verstrekt.

Wat mag het kosten?

Treasury	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	377	-37	-181	-268	-316	-331
Totaal lasten	377	-37	-181	-268	-316	-331
Totaal baten	1.433	880	793	826	795	820
Resultaat	-1.056	-917	-975	-1.094	-1.111	-1.151

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 144.000 lager ten opzichte van de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- Dat gemeente goedkoop geld kan lenen. De rentepercentages zijn nu extreem laag. Voor 2022 zijn deze € 181.000 lager dan ten opzichte van 2021. Voor 2023 zijn de rentekosten € 56.000 lager, 2024: € 107.000 lager maar in 2025 € 2.000 hoger.
- Effect renteomslag. Voor 2022 levert het een lagere doorrekening op van € 26.000.
- Mutaties in verstrekte leningen aan derden ontstaat er per saldo een voordeel in de rentkosten van € 21.000. Vanaf 2023 wordt door aflossing de rentelasten jaarlijks circa € 8.000 lager.
- Hogere toe te rekenen bespaarde rente van € 32.000. Het is hier een nadeel maar hetzelfde bedrag bij de baten een voordeel.

Baten

De begrote baten 2022 zijn € 87.000 lager ten opzichte van de begrote baten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- Vanaf 2022 lagere dividend uitkeringen van €134.000 van nutsbedrijven en de BNG.
- Hogere toegerekende bespaarde rente van € 32.000. Het is hier een voordeel maar hetzelfde bedrag bij de lasten een nadeel.
- Het wijzigen van de renteontvangsten van verstrekte leningen, per saldo in 2022 een hogere baten van € 15.000. Vanaf 2023 wordt door aflossing de baten jaarlijks circa € 8.000 lager. De leningen aan coöp Sterk Midden-Drenthe en aan Enexis zijn versneld afgelost en de lening aan zonnepark Leemdijk is toegevoegd.

Taakveld OZB woningen

Ontwikkelingen

- Op basis van het Coalitieakkoord geen tariefsverhoging, behalve correctie voor inflatie.
- WOZ-waardebepaling vanaf 2022 op basis van gebruiksoppervlak.
- Herziening gemeentelijk belastinggebied: verruimen, verbreden en moderniseren.
- Vervallen gebruik acceptgiro's; de ingangsdatum is nog niet bekend.
- Bezwaar- en beroepsmogelijkheid uitstel van betaling: de ingangsdatum is nog niet bekend.

Wat willen we bereiken?

- De geraamde opbrengst realiseren.
- De eigenaren betalen over een marktconforme WOZ-waarde.
- Tijdige betaling, al of niet via automatische incasso en/of betalingsregelingen.
- Bij te late betaling: invordering via aanmaning, dwangbevel, schuldregeling.
- Klantgericht behandelen van reacties en bezwaren.
- Het op orde hebben en houden van de kwaliteit basisregistratie WOZ: volledigheid objecten, analyseren vraag- en koopcijfers, registratie nieuw- verbouw, sloop en vergunningsvrije bouw, waardebeoordeling.
- Het voldoen aan wettelijke WOZ-toetsingscriteria: toezicht Waarderingskamer.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Vaststellen van de verordening voor heffen en innen van deze belasting.

- De jaarlijkse waardeontwikkeling corrigeren in de tarieven.
- Het actueel houden van de BAG/WOZ-gegevens: objecten, kadastrale percelen en eigenaren (koppeling Kadaster).
- Het actueel houden van de belastingsoorten en tarieven per object.
- Het opleggen van aanslagen en WOZ-beschikkingen: bulk eind februari.
- De aanslagen worden voor zover van toepassing gecombineerd opgelegd met de aanslagen afvalstoffen- en rioolheffing, de BIZ-bijdrage en de forensenbelasting.
- Het behandelen van bezwaar- en beroepschriften, met de mogelijkheid van telefonische afstemming voorafgaande aan een formeel bezwaartraject.
- Mogelijkheid te betalen via automatische incasso in maximaal 8 maandelijkse termijnen.
- Incasso met aanmaningen en dwangbevelen bij te late betaling.
- Betalingsregelingen op verzoek.
- Oninbare vorderingen alleen als oninbaar afboeken op advies deurwaarder of bij faillissement.

Wat mag het kosten?

OZB woningen	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	391	466	419	425	434	442
Totaal lasten	391	466	419	425	434	442
Totaal baten	3.634	3.808	3.904	3.977	4.054	4.131
Resultaat	-3.243	-3.342	-3.485	-3.553	-3.620	-3.689

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 47.000 lager ten opzichte van de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- Dat in 2021 incidenteel middelen beschikbaar zijn gesteld van € 50.000 voor extra werkzaamheden voor no-cure-no-pay ingediende WOZ-bezwaren.
- Indexering van de toegerekende apparaatskosten. Hetzelfde geldt voor de volgende jaren. De lasten stijgen van € 3.000 in 2022 tot € 16.000 in 2025.

Baten

De begrote baten 2022 zijn € 96.000 hoger ten opzichte van de begrote baten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- De indexering van 1,4% en de autonome groei.
- Voor de volgende jaren wordt alleen de indexering van 2% gehanteerd. De meeropbrengsten bedragen dan jaarlijks circa € 75.000.

Taakveld OZB niet-woningen

Ontwikkelingen

- Op basis van het Coalitieakkoord geen tariefsverhoging, behalve correctie voor inflatie.
- Herziening gemeentelijk belastinggebied: verruimen, verbreden en moderniseren.
- Vervallen gebruik acceptgiro's; de ingangsdatum is nog niet bekend.
- Bezwaar- en beroepsmogelijkheid uitstel van betaling: de ingangsdatum is nog niet bekend.

Wat willen we bereiken?

- De geraamde opbrengst realiseren.
- De eigenaren en/of gebruikers betalen over een marktconforme of op basis van taxatiewijzers vastgestelde WOZ-waarde.
- Tijdige betaling, al of niet via automatische incasso en/of betalingsregelingen.
- Bij te late betaling: invordering via aanmaning, dwangbevel, schuldregeling.
- Klantgericht behandelen van reacties en bezwaren.
- Het op orde hebben en houden van de kwaliteit basisregistratie WOZ: volledigheid objecten, analyseren Vraag-, koop- en huurcijfers, registratie nieuw- verbouw, sloop en vergunningsvrije bouw, waardebepaling.
- Het voldoen aan wettelijke WOZ-toetsingscriteria: toezicht Waarderingskamer.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Vaststellen van de verordening voor heffen en innen van deze belastingen.
- De jaarlijkse waardeontwikkeling wordt gecorrigeerd in de tarieven.
- Het actueel houden van de BAG/WOZ-gegevens: objecten, kadastrale percelen, eigenaren en gebruikers (koppeling Kadaster en BRP).
- Het actueel houden van de belastingsoorten en tarieven per object.
- Het opleggen van aanslagen en WOZ-beschikkingen: bulk eind februari.
- De aanslagen worden voor zover van toepassing gecombineerd opgelegd met de aanslagen afvalstoffen- en rioolheffing, de BIZ-bijdrage en de forensenbelasting.
- Het behandelen van bezwaar- en beroepschriften, met de mogelijkheid van telefonische afstemming voorafgaande aan een formeel bezwaartraject.
- Mogelijkheid te betalen via automatische incasso in maximaal 8 maandelijkse termijnen.
- Incasso met aanmaningen en dwangbevelen bij te late betaling.
- Betalingsregelingen op verzoek.
- Oninbare vorderingen alleen als oninbaar afboeken op advies deurwaarder of bij faillissement.

Wat mag het kosten?

OZB niet-woningen	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	168	174	176	178	182	186
Totaal lasten	168	174	176	178	182	186
Totaal baten	2.617	2.700	2.790	2.847	2.869	2.891
Resultaat	-2.448	-2.526	-2.614	-2.669	-2.687	-2.706

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 2.000 hoger ten opzichte van de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- Indexering van de toegerekende apparaatskosten. Hetzelfde geldt voor de volgende jaren. De lasten stijgen jaarlijkse met circa € 2.000.

Baten

De begrote baten 2022 zijn € 90.000 hoger ten opzichte van de begrote baten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- De indexering van 1,4% en de autonome groei.
- Voor de volgende jaren wordt alleen de indexering van 2% gehanteerd.

Taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Ontwikkelingen

- De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven. Als de uitgaven van het rijk stijgen/dalen dan stijgt/daalt door de normeringssystematiek (trap op of trap af) evenredig ook de bijdrage van het rijk aan het gemeentefonds.
- De planning is dat het nieuwe verdeelstelsel van de algemene uitkering en het sociaal domein per 2023 wordt ingevoerd.
- De commissie van Wijzen heeft een uitspraak gedaan over het tekort in tegemoetkoming in de kosten Jeugdzorg. Het rijk heeft alleen voor 2022 extra middelen via het gemeentefonds beschikbaar gesteld. Voor de latere jaren moet het rijk = de nieuwe regering nog met een structurele oplossing komen.

Wat willen we bereiken?

- Dat kort na het uitkomen van de circulaire van het gemeentefonds de financiële gevolgen voor onze gemeente meerjarig in beeld komen.
- Dat de organisatie wordt geïnformeerd over de onderdelen die voor hen relevant zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Dat we na het verschijnen van een circulaire (mei-, september- of de decembercirculaire) de financiële gevolgen voor onze gemeente meerjarig gaan berekenen.
- Dat we de financiële gevolgen gaan analyseren die de uitkomsten van een circulaire heeft op de (meerjaren)begroting.
- Dat we de specifieke gevolgen voor de diverse onderdelen in beeld gaan brengen.
- Dat we de betreffende teams hierover informeren.

Wat mag het kosten?

Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	2.193	0	0	0
Totaal lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	53.769	54.232	52.753	53.644	54.617	55.969
Resultaat	-53.769	-54.232	-54.946	-53.644	-54.617	-55.969

Toelichting

Lasten

Er zijn op dit taakveld geen lasten begroot.

Baten

Op basis van maatstaven en eenheidsprijzen worden jaarlijks de bijdrage uit het gemeentefonds berekend.

Hierbij is een belangrijke factor de jaarlijkse ontwikkeling van het accrespercentage. Die wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven.

De resultaten van de meicirculaire 2021 zijn verwerkt in de begroting 2022 en volgende jaren.

Hierbij is rekening gehouden met extra middelen jeugdzorg die het rijk beschikbaar stelt voor 2022.

Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan een nieuw verdeelstelsel van de algemene uitkering en het sociaal domein. De effecten hiervan zijn nog niet verwerkt.

Taakveld Overige baten en lasten

Ontwikkelingen

- Onder de overige baten en lasten wordt, evenals voorgaande jaren, een stelpost opgenomen voor de onderuitputting van beschikbaar gestelde kredieten. Het bedrag dat niet wordt besteed, wordt toegevoegd aan de reserve Wegen en Bruggen. Dit loopt door totdat het saldo van deze reserve toereikend is om de kapitaallasten van de investeringen vanuit het beleidsplan Onderhoud Wegen en Bruggen 2018-2028 te kunnen dekken.

Wat willen we bereiken?

- Dat we inzicht hebben in alle baten en lasten die (nog) niet aan een specifiek taakveld kunnen worden toegerekend.
- Dat we jaarlijks een bedrag van € 25.000 beschikbaar hebben voor onvoorziene uitgaven.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Alle baten en lasten die niet direct kunnen worden toegerekend aan een specifiek taakveld inventariseren. Dit betreffen o.a. posten als onvoorzien, nog niet aangewend deel van structurele bestedingsruimte, verrekening BTW Compensatiefonds, eenmalige activiteiten die niet direct onder een ander taakveld thuishoren en incidentele onderuitputting kapitaallasten.

Wat mag het kosten?

Overige baten en lasten	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	4	574	1.003	1.003	1.003	1.003
Totaal lasten	4	574	1.003	1.003	1.003	1.003
Totaal baten	427	15	15	15	15	15
Resultaat	-422	559	988	988	988	988

Toelichting

Op dit taakveld wordt de onderuitputting van de investeringen begroot.

Taakveld Vennootschapsbelasting (VpB)

Ontwikkelingen

- Jaarlijks vindt een toetsing plaats welke activiteiten onder vennootschapsbelasting vallen. Op dit moment zijn alleen de bouwgrondactiviteiten vennootschapsbelastingplichtig.

Wat willen we bereiken?

- Jaarlijks tijdig een complete aangifte vennootschapsbelasting indienen bij de belastingdienst.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Jaarlijks toetsen of ondernemersactiviteiten zijn verricht en of op deze activiteiten winst is gemaakt waarmee de gemeente onder de vennootschapsbelasting valt.
- Jaarlijks een aangifte vennootschapsbelasting indienen bij de belastingdienst.

Wat mag het kosten?

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Resultaat						

Toelichting

Lasten

Er zijn op dit taakveld geen lasten begroot. Indien een betaling voortvloeit uit de winst van de bouwgrond dan zullen deze kosten ook binnen de bouwgrond worden opgevangen.

Baten

Er zijn op dit taakveld geen baten begroot.

Taakveld Mutaties reserves

Ontwikkelingen

- Er zijn geen relevante ontwikkelingen. In dit taakveld worden de stortingen en onttrekkingen aan de algemene - en bestemmingsreserves verantwoord.

Wat willen we bereiken?

- Dat we de beschikking hebben over voldoende weerstandsvermogen voor het opvangen van onvoorziene calamiteiten.
- Dat de saldo's van de reserves toereikend zijn voor de realisering van het beschreven doel.
- We zorgen ervoor dat mutaties in reserves binnen de beleidsregels worden uitgevoerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We handhaven een vrij te besteden algemene reserve van minimaal € 3 miljoen als buffer voor financiële tegenvallers.
- Jaarlijks toetsen of het beschreven doel van de reserve nog actueel is en gerealiseerd kan worden.
- Dat mutaties in de reserves worden onderbouwd met raadsbesluiten.

Wat mag het kosten?

Mutaties reserves	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	13.554	5.560	993	1.051	1.098	1.148
Totaal lasten	983	3.378	0	0	0	0
Totaal baten	1.092	3.538	0	0	0	0
Totaal lasten	13.554	5.560	993	1.051	1.098	1.148
Totaal baten	11.776	12.750	1.853	1.676	929	895
Resultaat	1.669	-7.350	-860	-625	170	253

Toelichting

Op dit moment zijn alleen de toevoegingen aan de reserve kapitaallasten en de reserve vervangingsinvesteringen als uitgaven en inkomsten begroot. Daarnaast de onttrekkingen aan verschillende reserves op basis van eerdere besluitvorming, zoals de € 500.000 t.b.v. organisatieontwikkeling.

Taakveld Resultaat van de rekening van baten en lasten

Ontwikkelingen

- Er zijn geen ontwikkelingen. Dit taakveld geeft het overschot of tekort ten opzichte van de begroting weer.

Wat willen we bereiken?

- Wij streven naar een begroting in evenwicht.
- Wij willen tussentijds inzicht in de beschikbare financiële ruimte.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Wij begroten realistisch de verwachte baten en lasten.

Wat mag het kosten?

Resultaat van de rekening van baten en lasten	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	2.226	0	0	0	0	0
Totaal lasten	2.226	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Resultaat	2.226	0	0	0	0	0

Toelichting

Lasten

In 2021 en volgende jaren zijn geen lasten op dit taakveld begroot. De rekening 2020 bestaat uit het rekeningresultaat van € 2.2 miljoen. Dit rekeningresultaat is in raadsvergadering van 1 juli 2021 bestemd.

Baten

Er zijn op dit taakveld geen baten begroot.

Programma

Veiligheid

Taakveld

Crisisbeheersing en Brandweer
Openbare orde en Veiligheid

Programmadoelstelling

- Wij zorgen voor een veilige en prettig leefbare samenleving in Midden-Drenthe.
- Wij zorgen in samenwerking met de Veiligheidsregio Drenthe voor een adequate crisismanagementorganisatie.
- Wij waarborgen de veiligheid van de mensen die in Midden-Drenthe wonen, werken, recreëren of anderszins verblijven.
- Wij handhaven de regelgeving en de openbare orde. Daarmee beschermen we inwoners en bedrijven zo goed mogelijk tegen aantasting van hun leefomgeving en hun persoonlijke veiligheid.

Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV worden beleidsindicatoren in de begroting opgenomen. De beleidsindicatoren dienen ter toelichting van de maatschappelijke effecten in de programma's. De beleidsindicatoren zijn voorgeschreven en afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente'.

Hieronder staan de beleidsindicatoren met betrekking tot dit programma opgenomen. De cijfers voor Midden-Drenthe worden vergeleken met de cijfers van gemeenten uit de inwonersklasse 25.000 - 50.000 en de provincie Drenthe.

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Vernieling en beschadiging	2020	4,7	4,9	5,9	Het aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte, per 1.000 inwoners.
	2019	3,5	4,6	5,2	
	2018	3,9	4,2	4,6	
Winkeldiefstal	2020	2,35%	3,09%	3,56%	Procentueel aantal winkeldiefstallen
	2019	1,52%	3,23%	4,15%	
	2018	3,25%	3,29%	3,36%	
Melding overlast jeugd	2020	43,09	70,23	89,33	Aantal meldingen overlast jeugd, per 10.000 inwoners.
	2019	27,43	39,34	48,56	
	2018	36,18	36,88	47,29	

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Verwijzingen HALT	2020	4	10	7	Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren
	2019	13	12	10	
	2018	7	11	9	
Jongeren met delict voor de rechter	2020				Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
	2019	1,00%	1,00%	1,00%	
	2018	1,00%	1,00%	1,00%	

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/jive (geraadpleegd 28-07-2021)

Afspraken uit coalitieakkoord

- We willen dat onze inwoners zich veilig voelen. Op straat, in hun wijk, overdag, 's avonds. Als het moet en kan, zorgen we dat het gevoel van veiligheid groter wordt.
- We zorgen als gemeente voor de veiligheid van onze inwoners. Inwoners hebben daarbij zelf een rol. Als overheid hebben we ook een eigen verantwoordelijkheid. Die maken we ook waar.
- Het is belangrijk dat we de politie en de buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) zien op straat. Als we de boa's taken geven, zorgen we dat daarvoor voldoende boa's beschikbaar zijn. En dat ze hun werk goed kunnen doen.
- We willen het politiebureau in Beilen openhouden. We beslissen daar als gemeente uiteindelijk niet over. Maar we gaan in gesprek met wie er wel over beslist.
- We kennen mooie voorbeelden van buurtpreventie. Dat gaan we verder uitbouwen.
- We hebben in Beilen al heel lang een instelling voor mensen die psychische problemen hebben. We blijven goed samenwerken met deze instelling. Tegelijk is er overlast door sommige bewoners. Die overlast moet minder worden. We spreken GGZ hierop aan.
- We hebben veel informatie over onze inwoners, ondernemers en organisaties. Die informatie is bij ons veilig. We zorgen ervoor dat de privacy in orde is.

Verbonden partijen

[Veiligheidsregio Drenthe \(VRD\)](#)

Beleidskaders

Regionaal Beleidsplan Noord Nederland 2020-2023

[Regionaal Crisisplan VRD](#)

Hennepconvenant Noord Nederland (waaronder handhavingsbeleid hard- en softdrugs gemeente Midden-Drenthe 2014)

APV Gemeente Midden-Drenthe 2021

[Coalitieakkoord 2018-2022 "Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe"](#)

Taakveld Crisisbeheersing en brandweer

Ontwikkelingen

Crisisbeheersing:

- COVID-19 en de crisis bij camping Anloo laten een verschuiving richting maatschappelijke crises zien. Tijdens deze crises heeft de VRD samengewerkt met gemeenten en andere ketenpartners. In de komende jaren moet de crisisbeheersing organisatie doorgroeien in die rol van samenwerking, waarbij de VRD ondersteunt, faciliteert en coördineert.
- De VRD zet de komende jaren in op een betere voorbereiding op ongekende crises (zoals een cybercrisis). Het uitbreiden en onderhouden van het crisisnetwerk, een multidimensionaal crisismodel en een parate, flexibele en wendbare organisatie zijn hiervoor een vereiste.
- Voor het optimaliseren van de samenwerking, ondersteuning en uitvoering wordt er de komende jaren ook gewerkt aan het verbeteren van de informatievoorziening.
- Er heeft een evaluatie van de Wet veiligheidsregio's plaatsgevonden. In de toekomst kunnen de uitkomsten van deze evaluatie effect hebben op het takenpakket en organisatie van de VRD.
- Er wordt gewerkt aan een verbetering van de positie van de GHOR tijdens een crisis.

Brandweezorg in Drenthe:

- Het landelijke voorstel voor taakdifferentiatie tussen brandweervrijwilligers en beroepsmedewerkers zijn kaderstellend bij het proces om de brandweezorg op een andere wijze in te richten. Hierbij staat de hulpverlening aan inwoners goed en financieel verantwoord organiseren voorop en blijft vrijwilligheid de basis voor de brandweezorg in Drenthe, maar wordt er ook ingezet op specialismen via (parttime) beroeps.
- Gelijke brandweezorg maakt plaats voor gelijkwaardige brandweezorg. Er wordt maatwerk geleverd waarbij het verschil in taken, opkomsttijden en kwaliteit, afgestemd wordt op het risico en de mate van verstedelijking.
- Hoewel de huidige brandweerorganisatie niet acuut onder druk staat, laten trends zien dat er over 5 tot 10 jaar serieuze paraatheidsproblemen ontstaan. COVID-19 heeft laten zien dat door thuiswerken nieuwe kansen ontstaan voor het verbeteren van de paraatheid.

Wat willen we bereiken?

Crisisbeheersing:

- De VRD wil toe naar informatie gestuurde veiligheid. Door continue een actueel beeld te hebben van wat er speelt in de regio en welke risico's en dreigingen zich voordoen kunnen voorbereidingen met betrokken partijen snel worden getroffen.
- De VRD streeft er in 2022 naar om een voorbereide en parate organisatie te zijn door middel van te werken met een multidimensionaal crisismodel en stevig in te zetten op het opzetten van een breed crisisnetwerk.
- De GHOR gaat beter anticiperen op capaciteitsvraagstukken, risico's en ontwikkelingen tijdens crises.

Brandweezorg:

- Er wordt gestreefd naar het voorkomen van branden en ongevallen door het vergroten van de bewustwording over fysieke veiligheid.
- Aantal loze meldingen terugdringen.
- Gelijkwaardige brandweezorg in plaats van gelijke brandweer zorg waarbij de verdeling van specialistische taken wordt afgestemd op de risico's die een gebied loopt
- De VRD wil het veiligheidsbewustzijn en de zelfredzaamheid in de samenleving vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen?**Crisisbeheersing:**

- In 2022 gaat de VRD een multidimensionaal crisismodel ontwikkelen die inzetbaar is op meerdere crisisvormen, bekend en onbekend.
- Afhankelijk van de situatie kan de crisis organisatie op maat opschalen. Het Regionaal Crisisplan wordt aangepast op deze flexibele manier van werken en de crisisfunctionarissen worden hiervoor getraind.
- Er wordt samen met de veiligheidsregio's Fryslân en Groningen en Meldkamer Noord-Nederland invulling gegeven aan een multidisciplinair informatieknoppunt: het Veiligheids Informatiecentrum Noord Nederland VINN.

Brandweezorg:

- In 2022 wordt er een plan van aanpak opgesteld inzake de nieuwe werkwijze van de brandweerorganisatie. Hierin wordt de wijze beschreven waarop brandweermensen worden opgeleid, getraind en geoefend, die past bij de nieuwe organisatie en belasting van vrijwilligers.
- Om de vakbekwaamheid en paraatheid te borgen wordt er onder andere geanticipeerd op data die trends in incidenten laten zien en komt er een digitaal oefencentrum.
- In 2022 zet de VRD zich in om een netwerk op te bouwen met verschillende instanties voor het geven van voorlichtingen en trainingen over (brand)veilig leven.
- Daarnaast is er eind 2022 in alle gemeenten en online tool beschikbaar voor het checken van de brandveiligheid van gebouwen.

GHOR:

- De GHOR biedt in 2022 in aanvulling op het regionaal risicoprofiel een zorgprofiel aan, aan het bestuur. Hierin worden voor de geneeskundige keten de specifieke risico's en disbalansen in vraag en aanbod in kaart gebracht en geduid.
- Omdat het zorglandschap nog steeds in beweging is, blijft de GHOR de uitvoering van het patiënten spreidingsplan in 2022 nauwlettend volgen.

Wat mag het kosten?

Crisisbeheersing en Brandweer	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	1.860	2.021	2.071	2.060	2.103	2.146
Totaal lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	1.860	2.021	2.071	2.060	2.103	2.146
Totaal baten	10	0	15	15	15	15
Resultaat	1.850	2.021	2.056	2.045	2.087	2.131

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 50.000 hoger ten opzichte van de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- De hogere bijdrage in 2022 voor loon en prijsstijgingen van € 40.000 aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Drenthe. In de volgende jaren stijgt de bijdrage jaarlijks door indexeringen met circa € 42.000.
- Mutaties in onderhoud gebouwen. Voor 2022 zijn de onderhoudskosten bijna € 28.000 hoger maar voor 2023 en volgende jaren zijn deze € 31.000 lager.
- Eenmalige Investeringskosten in de brandweerkazerne Smilde zijn onder ander de incidentele kapitaallasten in 2021 € 18.000 hoger. In de volgende jaren zijn de effecten minimaal.

Baten

De begrote baten 2022 zijn € 15.000 hoger ten opzichte van de begrote baten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- Het vanaf 2022 begroten van de ontvangen verrekening van de huisvestingskosten van onze drie brandweerkazernes. Dit levert vanaf 2022 een bate van € 15.000 op.

Taakveld Openbare orde en veiligheid

Ontwikkelingen

- In het eerste kwartaal van 2020 werd ook binnen onze gemeente de Noodverordening, afgekondigd door de voorzitter van de Veiligheidsregio, van kracht. Hierbij is ook in 2021 nagenoeg alle capaciteit vanuit Openbare Orde en Veiligheid ingezet om de werkzaamheden die met deze corona crisis verband houden, op te kunnen vangen. Vele doelen die gesteld waren voor 2021 zullen hierdoor noodgedwongen opschuiven naar 2022.
- De Integrale Veiligheidsmonitor is een bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. In 2021 zal de Veiligheidsmonitor door I&O research worden uitgevoerd. De uitkomsten van de Veiligheidsmonitor, die in april 2022 worden verwacht, maken onderdeel uit van het nog op te stellen Integraal Veiligheidsplan, omdat de uitkomsten een goed beeld

geven van de veiligheidsbeleving van onze inwoners. De vaststelling van het nieuw integraal Veiligheidsplan is gepland rond de zomer 2022.

- Ondermijning is een steeds groter thema, ook in de lokale politiek. Bestuurders en organisatie krijgen hier mee te maken als gevolg van het werk dat zij verrichten. In 2022 gaan we verdere invulling geven aan het uitoefenen van een veilig publiek taak in relatie tot een veilige woon- én werkomgeving, mede naar aanleiding van het in 2019 opgestelde Ondermijningsbeeld Zuidwest Drenthe.

Wat willen we bereiken?

- We blijven inzetten op veilige straten, buurten en wijken. Met andere woorden een intrinsiek veilige woon- en leefomgeving, zowel overdag als 's avonds, voor inwoners, bedrijven, instellen en iedereen die Midden-Drenthe bezoekt.
- Ondernemers in Midden-Drenthe voeren hun bedrijf uit, zonder dat zij daarbij gehinderd worden door criminaliteit en onveiligheid.
- In Midden-Drenthe zorgen we voor integriteit en veiligheid en voorkomen we zoveel als mogelijk verschijnselen met een potentieel omvangrijk veiligheidseffect.
- Jongeren zijn een belangrijke doelgroep in het veiligheidsbeleid: enerzijds als 'slachtoffer', anderzijds als 'dader'. Wij verbeteren de veiligheidsbeleving van jongeren en onze inwoners en zien een afname van jeugdcriminaliteit door ons te richten op thema's als jeugdoverlast, jeugdgroepen, alcohol en drugsgebruik, veiligheid in en om de school en binnen het gezin.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We gaan bezig met het opstellen van het Integraal Veiligheidsplan 2022 - 2026.
- Onze buitengewoon opsporingsambtenaren zijn en blijven zichtbaar aanwezig op straat.
- We houden onder andere toezicht in de openbare ruimte, behandelen ingekomen klachten, controleren vergunde evenementen en inrichtingen met een drank- en horecaverunning. In voorkomend geval dwingen we de naleving van regelgeving af middels handhavend optreden.
- Het WhatsApp Buurtpreventie project blijven we faciliteren voor zover er nog nieuwe of aanvullende aanvragen komen.
- Op 2 februari 2021 is het Convenant Samenwerkingsafspraken Duurzaam Verblijf, politie en gemeente bekrachtigd. Een vernieuwde samenwerkingsovereenkomst GGZ, politie en de gemeente Midden-Drenthe met de titel 'voorkomen en beperken van overlast. Daarin is de werkwijze beschreven om gezamenlijk overlast en aantasting van de veiligheid voor de omgeving te voorkomen en beperken. Daarnaast hebben we afgesproken dat elke partij zijn of haar verantwoordelijkheid inzet, bijvoorbeeld bij het begeleiden van en toezicht houden op overlastgevende personen, en het handhaven en daadwerkelijk optreden bij overlast. Deze nauwere samenwerking zal ook in 2022 worden voortgezet.
- We blijven actief optreden in het geval van hennepkwekerijen en overige overtredingen op gebied van de Opiumwet. In voorkomende gevallen geeft de burgemeester uitvoering aan het drugsbeleid van de gemeente middels het sluiten van panden voor bepaalde tijd. Omdat vaak ook een relatie bestaat met het overtreden van de bouwregelgeving, treden we ook op tegen die overtredingen.
- We blijven actief als het gaat om het identificeren en monitoren van jeugdgroepen die overlast veroorzaken. We treden niet alleen groepsgericht, maar ook persoonsgericht op,

waarbij correcties boven sancties gaan. Voor zover mogelijk treden we samen met onze ketenpartners op.

Wat mag het kosten?

Openbare orde en Veiligheid	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	347	354	371	374	379	384
Totaal lasten	347	354	371	374	379	384
Totaal baten	10	13	13	13	13	13
Resultaat	337	341	358	361	366	370

Toelichting

Lasten

De begrote lasten lopen vanaf 2022 op door een toevoeging van afgerond € 13.500 voor de versterking van de gemeentelijke antidiscriminatievoorziening. Deze middelen zijn beschikbaar gesteld bij de meicirculaire. Daarnaast is sprake van iets hogere apparaatskosten.

Baten

De begrote baten zijn jaarlijks zo goed als gelijk. Het betreft legesopbrengsten speelautomaten en drank- en horecaverGUNningen

Programma

Verkeer, vervoer en waterstaat

Taakveld

Verkeer, wegen en water

Programmadoelstelling

- Wij willen de openbare ruimte op zo'n manier inrichten en beheren dat sprake is van een aantrekkelijk en leefbaar woonklimaat.
- Wij willen een optimaal bereikbare gemeente zijn.
- Wij willen vanuit de nota "Midden-Drenthe op de goede weg!" de aankomende jaren zorgen voor het gewenste kwaliteitsniveau van onze wegen en bruggen.

Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV worden beleidsindicatoren in de begroting opgenomen. De beleidsindicatoren dienen ter toelichting van de maatschappelijke effecten in de programma's. De beleidsindicatoren zijn voorgeschreven en afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente'.

Hieronder staan de beleidsindicatoren met betrekking tot dit programma opgenomen. De cijfers voor Midden-Drenthe worden vergeleken met de cijfers van gemeenten uit de inwonersklasse 25.000 - 50.000 en de Drentse gemeenten.

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Verkeersongevallen	2019	8,4	6,7	6,2	Het aantal verkeersongevallen per 1.000 inwoners.
	2018	8,1	6,4	5,8	
Verkeersdoden per 100.000 inwoners	2019	48,22	19,56	25,19	Het aantal verkeersongevallen met dodelijke afloop
	2017	38,92	18,08	25,62	

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/jive (geraadpleegd 29-07-2021)

Afspraken uit coalitieakkoord

- We hebben op 29 juni 2017 het beleid vastgesteld voor wegen en bruggen. Dat beleid gaan we zorgvuldig uitvoeren. We letten goed op of we daarin tegen praktische knelpunten aanlopen. Die gaan we oplossen.
- We zijn een belangrijke fietsgemeente. Op dit moment wordt er gewerkt aan een fietsroute op de VAM-berg. We gaan kijken hoe we die route aan kunnen laten sluiten op andere fietspaden in de buurt.
- We zorgen voor veilige verkeersroutes naar de scholen. Dat zelfde doen we voor routes naar sportvelden en andere gebouwen waar activiteiten zijn.

Verbonden partijen

Geen.

Beleidskaders

Beleid Onderhoud wegen en bruggen Midden-Drenthe op de goede weg! 2018-2028

[Gemeentelijk Verkeers- en Vervoers Plan 2012 -2020](#)

(In de raadsvergadering van 30 oktober 2012 geëvalueerd en geactualiseerd)

[Verduurzaming openbare verlichting 2014-2023](#)

[Coalitieakkoord 2018-2022 "Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe"](#)

Taakveld Verkeer en vervoer

Ontwikkelingen

- We zijn een belangrijke fietsgemeente. De (elektrische) fiets neemt een dominantere rol in dan vroeger en dat neemt in de toekomst verder toe. In deze nieuwe werkelijkheid met meer thuiswerken neemt de behoefte aan bewegen nog meer toe. Mensen fietsen, wandelen, skeeleren meer dan eerder. Dit doen zij voor een belangrijk deel op de fietspaden. De fiets staat dus nog meer op de voorgrond dan vroeger.
- Het moet uitnodigen om te fietsen. Fietspaden en -routes onderhouden we op het hogere onderhoudsniveau A.
- Steeds meer mensen rijden in een elektrische auto. Dit betekent dat er een grotere vraag ontstaat naar laadvoorzieningen. Dit betekent op sommige plekken een extra druk op de openbare ruimte.
- De samenleving verandert, daarmee de openbare ruimte en het gebruik ervan. De verandering van verzorgingsstaat naar participatiemaatschappij zorgt er onder andere voor dat mensen langer thuis wonen en daarmee vervoersstromen en -wijzen veranderen. Het openbaar vervoer rijdt steeds meer vraaggericht in plaats van aanbodgericht. Concreet betekent dit dat in de toekomst goed bezette lijnen verstevigd worden en dun bezette lijnen geminimaliseerd worden of zelfs verdwijnen. Door COVID-19 mogen er minder mensen in de bus. Dit heeft effecten op de exploitatie en wellicht in de toekomst ook op het aantal buslijnen dat rijdt. Het betekent ook dat veel mensen op een andere manier zich moeten verplaatsen. Ook de fiets kan hier een belangrijke rol vervullen.
- Voor openbare verlichting is de nieuwe richtlijn: Donker waar het kan, verlichting waar het moet. Dit is duurzaam, maar ook beter voor de nachtdieren.

Wat willen we bereiken?

- We willen fietsen nog toegankelijker maken. Om zo in Midden-Drenthe duurzaam en gezond de toekomst tegemoet te gaan. Vanuit het nieuwe integrale fietsplan, met invalshoeken vanuit de verschillende vakgebieden verkeer, recreatie/toerisme, sociaal, gezondheid en sport, ontwikkelen we projecten en maatregelen.
- Samen werken we aan een goede openbare ruimte voor iedereen, nu en in de toekomst. Vanuit deze taak staan we voor de opgave om de openbare ruimte, op een duurzame manier, veilig en comfortabel in te richten en te houden.
- Voor wegen en verkeer investeren we, voortvloeiend uit het Beleid voor onderhoud wegen en bruggen 2018-2028: "Midden-Drenthe op de goede weg!", om wegen en bruggen op niveau B (basis) te onderhouden en fietspaden en -routes op niveau A (goed). We willen de

fiets een dominantere positie in laten nemen. Naast de verkeersaspecten levert dit een positieve bijdrage aan duurzaamheid, milieu, volksgezondheid en recreatie/toerisme.

- De veiligheid en bereikbaarheid willen we verbeteren door te investeren in projecten en onderhoudsmaatregelen. Daarnaast investeren we ook in onkruidbestrijding, straatvegen, onderhoud bermen en wegbeplanting en gladheidsbestrijding om de veiligheid en bereikbaarheid zoveel mogelijk te waarborgen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Met de Scan Civiele Projecten als basis, maar ook bevestigd in het nieuwe fietsplan, zijn we plannen aan het maken om vrijliggende fietspaden langs het Oranjekanaal, de Garmingerstukken en naar de school van Drijber aan te leggen.
- De gemeenteraad heeft het project DemoCrazy scholen opgeroepen om met ideeën te komen voor een verkeersveiligere schoolomgeving. Er hebben zich drie scholen aangemeld: de Eshorst in Beilen, de school in Drijber en de Wegwijzer in Westerbork. De school in Drijber heeft het beste idee gepresenteerd. Maar ook de andere scholen hebben goede ideeën aangedragen. Samen met de scholen bekijkt de werkgroep DemoCrazy hoe de goede ideeën uitgewerkt en uitgevoerd kunnen worden in de toekomst.
- In de periode van 2018 tot 2028 investeren we voor ruim 14 miljoen euro in het groot onderhoud van wegen en bruggen. Belangrijke onderdelen hierin zijn de kwaliteitsverbetering voor fietspaden en -routes en de aanleg van passeerhavens en graskeien langs wegen in het buitengebied. Daarnaast investeren we structureel meer in bermonderhoud en klein onderhoud van bruggen.
- We maken plannen voor de noord-zuidroute door Beilen (o.a. Esweg). De noord-zuidroute is een belangrijke schakel in de fietsroute Assen-Beilen-Hoogeveen. We maken een veilige route voor wandelaars, fietsers en auto's. Een veilige route naar de nieuwe school, naar de sporthal en naar het centrum. Voor kinderen en volwassenen. Voor mensen zonder en met een beperking. Voor gewone, aangepaste en elektrische fietsen. Daarbij nemen we niet alleen de bovenkant mee (het profiel van de weg, de bestrating en het groen). We kijken ook naar de infrastructuur in de ondergrond.

Met raadsleden hebben we een sessie gehad om kaders te stellen. en inwoners en andere betrokkenen hebben we bevraagd met een online enquête. Met deze input en de technische opgaven ontwikkelen we de plannen.

- Vanuit de gemeenteraad ligt er een wens om een plan te maken voor de Suermondsweg-Linthorst Homanweg in Smilde binnen de bebouwde kom. Ook in de visie op Smilde komt deze ontwikkeling terug. Evenals de noord-zuidroute in Beilen is dit een belangrijke schakel voor wandelaars, fietsers en auto's. Ook moeten vele kinderen de weg oversteken om naar school, te gaan.
- De gemeente Midden-Drenthe doet mee aan de concessie 1000-laadpalen in Groningen en Drenthe. Vanuit deze concessie plaatsen we strategische laadpalen voor elektrische auto's bij openbare voorzieningen en grote parkeerterreinen. Ook plaatsen we openbare laadpalen op aanvraag van inwoners, forensen en bezoekers die geen eigen parkeermogelijkheid hebben. Zo werken we, samen met inwoners en bedrijven, toe naar een dekkend netwerk van openbare en semi-publieke laadpalen in de gemeente Midden-Drenthe. Het komende jaar realiseren we op eigen initiatief 17 openbare laadpalen in Beilen, Smilde, Westerbork, Hoogersmilde, Bovensmilde, Hooghalen, Nieuw Balinge en Wijster. Voor de lange termijn

werken we aan een laadvisie en plaatsingsbeleid voor onder andere snelladers, laadinfrastructuur ten behoeve van deelauto's en laadpaalaanvragen van inwoners.

Wat mag het kosten?

Verkeer, wegen en water	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	5.289	5.714	5.625	5.616	5.449	5.428
Totaal lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	5.289	5.714	5.625	5.616	5.449	5.428
Totaal baten	405	129	144	144	144	144
Resultaat	4.884	5.585	5.481	5.472	5.305	5.284

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 89.000 lager ten opzichte van de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- Incidentele projecten in 2021 waarvan voor € 150.000 aan budgetten zijn overgeheveld vanuit 2020.
- Indexeringen van exploitatiebudgetten stijgen deze in 2022 met € 7.000; 2023 met € 24.000; 2024 met € 21.000 en in 2025 met € 18.000. Vanaf 2024 wordt er geen incidenteel middelen van € 158.000 meer beschikbaar gesteld voor bomenbeheer.
- Indexering van de toegerekende apparaatskosten. Door lagere indexering in 2022 levert dit een voordeel van € 13.000 maar volgende jaren stijgt deze jaarlijks met € 17.000 in 2023 tot € 25.000 in 2025.
- Investerings in wegen en bruggen stijgen voor 2022 de kapitaallasten met € 67.000. De volgende jaren worden rentekosten lager en door volledige afschrijving vallen afschrijvingskosten vrij. Hierdoor ontstaat er vanaf 2023 jaarlijks een voordeel van € 51.000 die in de volgende jaren oploopt tot € 67.000 in 2025.
- De lagere lasten van 2020 werden vooral gerealiseerd door € 66.000 aan lagere waterschapslasten, € 29.000 lagere onderhoud bermen en wegbeplanting, € 24.000 lagere kosten gladheidsbestrijding, € 137.000 lagere energiekosten openbare verlichting, € 30.000 lagere onderhoudskosten bruggen en € 80.000 aan lagere uitvoeringskosten kerntaken wegen, verkeer en water.

Baten

De begrote baten 2022 en volgende jaren zijn € 15.000 hoger ten opzichte van de begrote baten 2021. Dit wordt verklaard door:

- De hogere baten van € 15.000 voor leges vergunningen kabels en leidingen.
- De baten van 2020 zijn € 277.000 hoger. Van de provincie werd € 212.000 BDU subsidie ontvangen voor het verbeteren van landbouwroutes. De overige baten waren € 65.000 hoger. De bestond uit hogere leges opbrengsten en de vergoeding van Pro Rail voor 2 jaar.

Programma	Economie
Taakveld	Fysieke bedrijfsinfrastructuur Bedrijfsloket en -regelingen Economische promotie

Programmadoelstelling

- Wij willen de werkgelegenheid bevorderen en behouden en wij willen de arbeidsdeelname bevorderen, zodat inwoners (jong en oud) in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien.
- Wij willen de bestaande bedrijfsgemeenschap behouden en zo mogelijk uitbreiden zodat lokaal zoveel mogelijk arbeidsplaatsen beschikbaar zijn.
- Wij willen het vestigingsklimaat op orde is. Goede bereikbaarheid en infrastructuur zijn hierbij belangrijke faciliteiten.
- Wij willen zodanig faciliteren van ondernemers bij uitbreiding, vernieuwing of nieuwbouw binnen de bestaande regelgeving dat van ondernemerszijde weinig drempels worden ervaren.
- Wij bieden faciliteiten aan en creëren voorwaarden voor een zinvolle invulling van de vrije tijd van inwoners en bezoekers van de gemeente.

Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV worden beleidsindicatoren in de begroting opgenomen. De beleidsindicatoren dienen ter toelichting van de maatschappelijke effecten in de programma's. De beleidsindicatoren zijn voorgeschreven en afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente'.

Hieronder staan de beleidsindicatoren met betrekking tot dit programma opgenomen. De cijfers voor Midden-Drenthe worden vergeleken met de cijfers van gemeenten uit de inwonersklasse 25.000 - 50.000 en de provincie Drenthe.

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Banen	2020	569,2	587,5	601,7	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.
	2019	558,7	586,7	605,2	
	2018	546,7	575,6	558,7	
Vestigingen	2020	129,9	127,4	120,1	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.
	2019	123,7	122,6	115,8	
	2018	119,4	118,6	111,9	

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Functiemenging	2019	49,5%	50,0%	50,1%	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
	2018	49,0%	49,6%	49,6%	

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/jive (geraadpleegd 29-07-2021)

Afspraken uit coalitieakkoord

- Ondernemers die plannen hebben ondersteunen we graag. We doen ons best om meer bedrijven in Midden-Drenthe te krijgen. We zetten ons ervoor in dat er meer werk in onze gemeente komt.
- En als we inkopen, geven we een kans aan ondernemers uit onze eigen gemeente. Bij al deze acties houden we ons aan de regels: we mogen bedrijven niet zomaar voortrekken.
- Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe. Dat bouwen we met elkaar. Het blijft goed wonen, werken en ontspannen in Midden-Drenthe!
- De tarieven van de Toeristenbelasting blijven vier jaar lang gelijk. We rekenen de inflatie niet door in deze belasting. We gaan met de ondernemers in gesprek.
- Hoe gaan we als gemeente om met onze vakantieparken? Hoe gaan we om met mensen die daar zonder toestemming wonen? Bij deze vragen gaat het erom: hoe zijn we als gemeente een betrouwbare overheid?
- We willen parken die het goed doen bij toeristen graag in stand houden. We gaan uitzoeken wat we als gemeente kunnen doen om daarbij te helpen.
 1. We gaan een proef (een pilot) doen met een park waar veel mensen gewoon wonen.
 2. We gaan daarvoor in gesprek met de Vereniging van Eigenaren (VVE). We gaan ook in gesprek met de mensen die niet bij een VVE horen.

Maar voor elk park zoeken we oplossing die het beste bij dát park past. Maatwerk dus. De oplossing moet helpen bij alle problemen op een park: veiligheid, openbare orde en wonen.

Verbonden partijen

[Bedrijvencentrum Ossenbroeken VOF](#)

[Recreatieschap Drenthe](#)

[Zonnepark Leemdijk](#)

Beleidskaders

[Nota grondbeleid 2016-2020](#)

Landbouwonwikkelingsvisie

[Masterplan Beilen Centrum](#)

Koersnota vrijetijdseconomie 2018-2022

Nota Natuurlijke Kracht (economisch beleid)

[Coalitieakkoord 2018-2022 "Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe"](#)

Taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Ontwikkelingen

- De economie in Nederland doorstaat de coronapandemie verrassend goed. De meest pessimistische economische scenario's zijn niet uitgekomen. Na de eerste coronagolf liet onze economie een krachtig herstel zien. Het aanpassingsvermogen is dus groot gebleken. De economische impact beperkte zich vooral tot de direct getroffen sectoren.
- De arbeidsmarkt heeft door deze veerkracht de crisis opvallend goed doorstaan. De personeelskrapte van voor de pandemie is in verscheidene sectoren teruggekeerd. Het steunbeleid van het Rijk heeft hierbij een belangrijke rol gespeeld.
- Het opheffen van de steun na het derde kwartaal van 2021 zou tot een inhaalslag van faillissementen kunnen leiden, maar de arbeidsmarkt blijft naar verwachting erg krap.
- De verwachting is dat in 2022 de economische groei doorzet. Ondanks deze sterke inhaalgroei zal niet alle misgelopen economische groei ten gevolge van de pandemie kunnen worden goedgeemaakt.
- De prijzen van koopwoningen zijn tijdens de pandemie fors gestegen. Een eventuele correctie zou het economisch herstel kunnen remmen.
- In Midden-Drenthe blijft er vraag naar bedrijfskavels.

Wat willen we bereiken?

- Zoveel mogelijk ondernemerschap in Midden-Drenthe behouden.
- Streven naar een optimaal vestigings- en ondernemersklimaat.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Om nieuwe vestigingen mogelijk te maken zorgen we voor voldoende ruimte.
- Om bestaande vestigingen te behouden denken wij met de bedrijven mee waar dat mogelijk is.
- In verband met beperkte ruimte in alle kernen wordt er gewerkt aan een uitbreiding van Ossebroeken (Ossebroeken 2).
- Op Leemdijk-West (Smilde) zijn alle kavels bezet door ondernemers.
- Op Koekoeksdijk (Nieuw-Balinge) worden de kavels in 2021 hoogstwaarschijnlijk bebouwd en hier zijn dus in 2022 geen kavels meer beschikbaar.
- Op Dambroeken en Ossebroeken I zijn nog slechts enkele kavels beschikbaar.

Wat mag het kosten?

Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	48	191	427	173	18	19
Totaal lasten	48	191	427	173	18	19
Totaal baten	227	191	427	173	18	19
Resultaat	-179	0	0	0	0	0

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 236.000 hoger ten opzichte van de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- De effecten die voortvloeien uit de geactualiseerde exploitatie opzet van de lopende BIE's (Bouwgronden In Exploitatie) voor bedrijventerreinen. Op basis van een dynamische kostprijsberekening is per plan in beeld gebracht welke lasten in de betreffende jaren worden verwacht.
- De effecten van kredietverstrekking of kredietaflossing. Door kredietverstrekking of kredietaflossing aan de lopende plannen is dit taakveld vanaf 2021 per jaar in evenwicht.

Baten

De begrote baten 2022 zijn € 236.000 hoger ten opzichte van de begrote baten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- De effecten die voortvloeien uit de geactualiseerde exploitatie opzet van de lopende BIE's (Bouwgronden In Exploitatie) voor bedrijventerreinen. Op basis van een dynamische kostprijsberekening is per plan in beeld gebracht welke lasten in de betreffende jaren worden verwacht.
- De effecten van kredietverstrekking of kredietaflossing. Door kredietverstrekking of kredietaflossing aan de lopende plannen is dit taakveld vanaf 2021 per jaar in evenwicht.
- In 2020 is er geen evenwicht tussen de baten en lasten. Dit werd veroorzaakt door de verplichte winstneming van € 18.000 op het plan bedrijventerrein Leemdijk West, door een hogere toevoeging aan de voorziening voor niet kostendekkende plannen ontstaat er een nadeel van € 14.000 en door een bijdrage van de VOF Ossebroeken van € 175.000.

Taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Ontwikkelingen

- Covid-19 en de daarbij horende maatregelen zorgen voor een andere manier van netwerken en het onderhouden van relaties.
- Diverse ontwikkelingen op digitaal vlak.
- Beurzen, informatieavonden en promotieactiviteiten zullen moeten kijken naar de mogelijkheden van digitaal of zich houden aan de beperkende maatregelen.

Wat willen we bereiken?

- Continueren van de BIZ regeling in Beilen. Daarnaast onderzoeken ondernemersorganisaties, de centrummanager in Westerbork en de gemeente samen de mogelijkheden om een BIZ in Westerbork in te voeren met als ingangsdatum 1-1-2023.
- Dat het heffen en innen van de BIZ-bijdrage tijdig, volledig en compleet plaatsvindt. Waarbij we de heffingsadministratie op orde hebben en houden.
- Een plek waar het voor een ondernemer goed ondernemen is.
- Goed relatiebeheer met onze ondernemers.
- Zo goed mogelijk uitvoering geven aan de Koers- en Uitvoeringsagenda Economie 2020-2024. De uitvoeringsagenda richt zich op een periode van 2 jaar en de evaluatie ervan voeren we eind 2022 uit in plaats van eind 2021 of zoveel eerder als nodig. Mede op basis van de trends en ontwikkelingen en de wensen van de ondernemers is gekozen voor zes thema's waar de gemeente zich de komende jaren voor een groot deel op gaat richten. De thema's brengen focus aan in onze activiteiten. De thema's zijn:
 1. Circulaire economie en duurzaamheid
 2. Arbeidsmarkt en onderwijs
 3. Dienstverlening voor bedrijven
 4. Bedrijventerreinen
 5. Detailhandel
 6. Starters

Wat gaan we daarvoor doen?

- Startende ondernemers helpen met allerlei vraagstukken.
- Dienstverlening richting ondernemers op peil houden en waar nodig verbeteren.
- Deelnemen aan de tweejaarlijkse enquête m.b.t. de MKB-vriendelijkste gemeente.
- Samen met ondernemers en ondernemersverenigingen in gesprek over zaken die we kunnen verbeteren.
- In samenwerking met partijen organiseren van twee thema-avonden per jaar.
- We bouwen aan een goed relatiebeheer door een proactieve houding naar ondernemers door diverse bedrijfsbezoeken vanuit het bestuur en de ambtelijke organisatie.
- We netwerken met diverse stakeholders en andere overheden.
- We vertegenwoordigen de gemeente op (digitale) evenementen.
- We houden de vestigingsvoorwaarden op peil en verbeteren deze zo mogelijk.
- We gaan conform BIZ-verordening de BIZ-bijdrage heffen en innen. Hiervoor leggen we eind februari de aanslagen op.
- Het behandelen van bezwaar- en beroepschriften, met de mogelijkheid van telefonische afstemming voorafgaande aan een formeel bezwaartraject.

Wat mag het kosten?

Bedrijfsloket en -regelingen	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	145	206	201	222	218	220
Totaal lasten	145	206	201	222	218	220

Totaal baten	59	63	31	31	31	31
Resultaat	87	143	170	191	188	190

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 5.000 lager ten opzichte van de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- Het aflopen van het project Bloemrijke akkers ontstaat er in vanaf 2022 een voordeel van € 5.000.
- Vanaf 2023 is € 20.000 uitgetrokken voor de vijfjaarlijkse middenveldtentoonstelling in Beilen en vervolgens in Westerbork.

Baten

De begrote baten 2022 zijn € 32.000 lager ten opzichte van de begrote baten 2021.

- Het contract van de Bedrijven Investerings Zone stopt eind 2021 als er nog geen nieuwe contract is. Daarom wordt vanaf 2022 deze opbrengst van € 32.000 niet begroot.

Taakveld Economische promotie

Ontwikkelingen

- Uitvoering geven aan Koersnota vrijetijdseconomie 2018-2022 en nadenken en voorbereiden van een vervolg hierop.
- Na de realisatie van de eerste fase in 2020 willen we de aankomende jaren de verdere ontwikkeling van het wandelknooppuntennetwerk in Midden-Drenthe afronden.
- We willen de werkzaamheden van de toeristisch regisseur en de stichting Marketing en Promotie Midden-Drenthe doorzetten, in ieder geval de komende drie jaar (2022, 2023 en 2024).
- Er wordt volop gewerkt aan het project Vitale Vakantieparken (Midden-)Drenthe waarbij we kijken naar richtingen voor zowel de vitale als de niet-vitale parken.

Wat willen we bereiken?

- De groei van de werkgelegenheid in de toeristische sector bevorderen.
- Ruimte bieden voor groei van zowel kleinschalige als grootschalige activiteiten.
- Midden-Drenthe promoten als een aantrekkelijke toeristische gemeente met voldoende activiteiten.
- Toename van het aantal toeristen en activiteiten in Midden-Drenthe.
- De vitaliteit van de vakantieparken vergroten. We kijken hierbij ook naar parken waar veel mensen gewoon wonen.
- Een goede samenwerking in de toeristische sector, tussen de aanbieders onderling en tussen de gemeente en de aanbieders stimuleren.
- Een goed (en gemeente-dekkend) wandelknooppuntensysteem aanleggen en onderhouden.
- We vervullen een proactieve rol, scheppen voorwaarden, faciliteren en jagen ontwikkelingen aan.

- Het realiseren van de geraamde opbrengsten toeristen- en forensenbelasting. Hiervoor hebben en houden we de heffingsadministratie op orde.
- Om zoveel mogelijk mensen aan het werk te helpen en te houden, gaan we op alle mogelijke manieren ondernemerschap ondersteunen en een positief vestigingsklimaat creëren. We willen lokale ondernemers optimaal ondersteunen en voldoende ruimte geven.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Verder uitvoering geven aan de actiepunten uit de Koersnota vrijetijdseconomie 2018-2022 en inventariseren hoe we hier een vervolg op gaan geven.
- Komende jaren budget beschikbaar stellen voor de uitvoering van de doelen van de stichting Marketing en Promotie Midden-Drenthe door een toeristisch regisseur. We reserveren hiervoor budget voor de jaren 2022, 2023 en 2024.
- De verdere uitrol van het wandelknooppuntennetwerk door het Recreatieschap Drenthe, met cofinanciering van de provincie en de gemeente.
- Het inzetten op promotie voor wandelknooppuntennetwerk Midden-Drenthe.
- Het project Vitale Vakantieparken vervolgen samen met andere Drentse gemeenten en provincie Drenthe.
- Uitvoering geven aan de Koersnotitie Toekomst Vakantieparken Midden-Drenthe.
- Actualiseren van de verordeningen voor heffen en innen van toeristen- en forensenbelasting.
- Het actueel houden en beoordelen van gegevens: objecten, belastingplicht, verblijfsadministratie.
- Het uitvoeren van de zes thema's zoals die beschreven zijn in de Koers en Uitvoeringsagenda Economie 2020-2024

Wat mag het kosten?

Economische promotie	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	628	683	493	476	482	488
Totaal lasten	628	683	493	476	482	488
Totaal baten	1.198	1.173	1.179	1.184	1.188	1.193
Resultaat	-569	-490	-687	-708	-706	-705

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 190.000 lager ten opzichte van de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- € 147.000 aan incidentele projecten die vanuit 2020 zijn overgeheveld naar 2021.
- Dat vanaf 2022 de BIZ gelden van circa € 33.000 niet meer worden doorbetaald omdat dan het contract is afgelopen.
- Dit zelfde geldt voor de € 21.000 aan Vitale vakantieparken. Vanaf 2023 stopt dit project.
- Een hogere bijdrage aan het Recreatieschap Drenthe. Voor 2022 gaat het om € 4.000 en de volgende jaren om circa € 2.000.

- Een lager toerekening van apparaatskosten van € 12.000 in 2022 maar tot 2025 groeit toerekening jaarlijks met circa € 3.000.

Baten

De begrote baten 2022 zijn € 6.000 hoger ten opzichte van de begrote baten 2026. Dit wordt vooral verklaard door:

- De hogere opbrengsten Woonforensenbelasting van € 6.000. In de volgende jaren bedraagt deze jaarlijks circa € 4.500.

Programma	Onderwijs
Taakveld	Onderwijshuisvesting Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Programmadoelstelling

- Wij stimuleren een optimaal opleidings- en ontwikkelingsniveau voor jongeren en volwassenen.
- Wij zorgen voor goede onderwijshuisvesting en een sluitend vangnet voor uitvallers binnen het onderwijs.

Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV worden beleidsindicatoren in de begroting opgenomen. De beleidsindicatoren dienen ter toelichting van de maatschappelijke effecten in de programma's. De beleidsindicatoren zijn voorgeschreven en afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente'.

Hieronder staan de beleidsindicatoren met betrekking tot dit programma opgenomen. De cijfers voor Midden-Drenthe worden vergeleken met de cijfers van gemeenten uit de inwonersklasse 25.000 - 50.000 en de provincie Drenthe.

Indicator	Jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO+MBO)	2019	1,5%	1,7%	1,8%	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
	2018	1,5%	1,6%	1,6%	
	2017	1,3%	1,5%	1,6%	
Absoluut verzuim	2018	-	1,8	0,7	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen (5-18 jaar).
	2018	-	1,3	0,6	
	2017	0,8	1,2	0,6	
Relatief verzuim	2019	20	22	21	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen (5-18 jaar).
	2018	18	21	19	
	2017	19	24	20	

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/jive (geraadpleegd 29-07-2021)

Afspraken uit coalitieakkoord

- We gaan ook uitzoeken wat we kunnen doen voor organisaties en verenigingen die zelf gebouwen hebben. Daarbij letten we op hun doelstelling, hun eigen geld en het geld dat we als gemeente hebben. Daarbij geven we in elk geval aandacht aan de schoolgebouwen.

Verbonden partijen

Geen

Beleidskaders

Jeugdnota: 'Zorgeloos (op)groeien in Midden-Drenthe'

Notitie in- en externe zorgstructuren: 'Waar IKC, onderwijs en zorg elkaar vinden'

Document 'Een kansrijke start in Midden-Drenthe'

Ontwikkelnota Onderwijskansen: 'Ieder kind een goede start en een eerlijke kans' op basis van

[Nota peuterspeelzaalwerk en voorschoolse educatie](#)

[Nota lokaal onderwijsbeleid - Een leven lang leren](#)

Regionaal Ontwikkelagenda Passend Onderwijs: 'Zorg voor Jeugd'

[Coalitieakkoord 2018-2022 "Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe"](#)

Uitvoeringsprogramma St. Welzijnswerk en St. Biblionet: 'Naar een geletterd en Digisterk Midden-Drenthe'

Taakveld Onderwijshuisvesting

Ontwikkelingen

- De gezamenlijke nieuwbouw van het voortgezet onderwijs (Volta) zal in het najaar van 2021 in gebruik worden genomen. Het openbaar en bijzonder onderwijs worden in één gebouw gehuisvest samen met het jongerencentrum. Het Technasium vormt een nieuw onderdeel binnen de bestaande opleidingen. Daarnaast wordt er gezocht naar een goede locatie voor het techniekclub.
- Voor de komende 20 jaren is het Integraal Huisvestingsplan voor het basisonderwijs opgesteld.
- Er wordt gewerkt aan planvorming rondom de G.A. de Ridderschool en IKC Beatrix. Doelstelling is om op de locatie van G.A. de Ridderschool een nieuwe school te bouwen dat onderdak zal bieden aan beide scholen.

Wat willen we bereiken?

- In de toekomstbestendige schoolgebouwen kijken we naar mogelijke combinaties van maatschappelijke voorzieningen en samenwerking binnen opvang en onderwijs en goed kwalitatief onderwijs.
- Het doel van investering in de gebouwen van het basisonderwijs is dat alle IKC's klaar zijn voor de toekomst, zodat kinderen elkaar gezond en veilig kunnen ontmoeten, bewegen en met elkaar spelen en leren.

- Met duurzame en frisse scholen wordt het brede onderwijsaanbod behouden. Jongeren kunnen langer binnen de gemeente vervolgonderwijs volgen.
- In het Voortgezet Onderwijs stimuleren we het Technasium en het zoeken naar een goede locatie voor een technieklab. Hiermee bieden we jongeren voor interesse in techniek en daarmee een goede start en een eerlijk kans op de arbeidsmarkt.
- Alle schoolgebouwen in Midden-Drenthe zijn op termijn duurzame en frisse scholen die op alle vlakken voldoen aan de meest recente eisen. Dit doen we door het realiseren van onder andere (ver)nieuwbouwprojecten en tijdig inspelen op actualiteiten en ontwikkelingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- In 2021 hebben we een nieuw integraal huisvestingsplan voor alle schoolgebouwen in Midden-Drenthe. Hierin kijken we minstens 20 jaar vooruit. Dit doen we gezamenlijk met de schoolbesturen.
- Voor deze toekomstbestendige schoolgebouwen investeren we 23,6 miljoen in onderwijshuisvesting.

Wat mag het kosten?

Onderwijshuisvesting	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	1.566	1.918	2.110	2.171	2.365	2.466
Totaal lasten	1.566	1.918	2.110	2.171	2.365	2.466
Totaal baten	28	49	49	49	49	49
Resultaat	1.538	1.869	2.061	2.121	2.316	2.417

Toelichting

Lasten

De begrote lasten zijn in 2022 afgerond € 194.000 hoger dan de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral veroorzaakt door:

- Hogere kapitaallasten door investeringen in het voortgezet onderwijs (€ 217.000)
- Per saldo (van de verschillende onderwijsgebouwen) lagere onderhoudskosten (€ 38.000). Op basis van het onderhoudsprogramma fluctueren de onderhoudskosten per jaar.
- Dat vanaf 2021 de verzekeringskosten ruim € 6.000 structureel lager zijn.

Baten

De begrote baten in 2022 en volgende jaren zijn gelijk aan de begrote baten in 2021. Dit betreft inkomsten uit huur en vergoeding voor energiekosten.

Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Ontwikkelingen

- Vanaf 2022 starten alle leerlingen in het nieuwe gebouw voor het Voortgezet Onderwijs Volta in Beilen. In de nieuwe school kunnen leerlingen in het VMBO ook techniekonderwijs volgen.
- Door de gemeentelijke bijdrage worden in de buurtacademies cursussen voor volwassenen verzorgd. Deze bijdrage maakt onderdeel uit van het budgetcontract met Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe.
- Het aanbod voorschoolse educatie voor kinderen met een indicatie op de peuterlocaties in de IKC is in 2020 uitgebreid. Dit brengt extra kosten met zich mee. Ook voor 2022 zullen extra middelen nodig blijven. Voor een gelijkstelsel van financiering is in 2021 een kostprijsonderzoek gestart. Dit geeft een eerlijke verdeling van middelen voor de uitvoering van het peuterprogramma. Hiervoor worden beleidsregels opgesteld.
- In samenwerking met diverse organisaties binnen onze gemeente wordt het VVE beleid voor de komende 4 jaar ontwikkeld. In het najaar van 2021 wordt een Nota Onderwijskansenbeleid, een kwaliteitskader en de aanpak van ouderbetrokkenheid voor het verhogen van taalvaardigheden opgeleverd. Dit vormt de basis voor een meerjarenperspectief voor het peuteraanbod, de kwaliteit en hoe we dit samen de komende beleidsperiode gaan uitvoeren.
- Per 1-1-2022 is de gemeente verplicht een HBO coach in de voorschoolse periode aan te stellen en te bekostigen voor het verhogen van de educatieve kwaliteit in de peuteropvang. Hiervoor is een jaarlijkse verantwoording verplicht. Ook deze invulling wordt meegenomen in de meerjarennota Ontwikkelkansen.
- Op alle IKC's en kinderopvangorganisaties in de gemeente Midden-Drenthe wordt preventieve logopedie (GGD) ingezet. Hiermee worden problemen bij jonge kinderen in de groei opgelost en problemen op oudere leeftijd voorkomen.
- In 2022 geven we uitvoering aan het regionaal programma voortijdig schoolverlaten en jongeren in kwetsbare posities 2021 – 2024 en het daaraan gekoppelde uitvoeringsprogramma.
- De samenwerking tussen IKC, onderwijs, gemeente en het CJG wordt verder verstevigd door uitvoering te geven aan de gezamenlijke afspraken die in 2021 zijn gemaakt en zijn vastgelegd in het document "Waar IKC, het onderwijs en zorg elkaar vinden".
- We hebben de regionale ontwikkelagenda "Zorg voor Jeugd in Noord en Midden-Drenthe 2021 – 2023" vastgesteld. Daarin staat afspraken, uitgangspunten en ambities vastgelegd om kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte zo goed en efficiënt mogelijk te helpen. Het gaat daarbij om de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp.
- De twaalf Drentse gemeenten, zorgaanbieders en de Drentse samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs hebben de wens uitgesproken om een gezamenlijke, Drentse, ambitie op het gebied van onderwijs en jeugdhulp te formuleren. Deze Drentse ambitie is de paraplu waar alle initiatieven en projecten op gebied van onderwijs/jeugdhulp onder vallen. Samen werken we aan de Drentse ambitie door van elkaar te leren en kennis uit te wisselen. De verwachting is dat de Drentse ambitie in 2021 wordt vastgesteld.
- In 2022 wordt de Verordening Inspectie, Toezicht en Handhaving Kinderopvang opgesteld.

- In 2022 wordt de Verordening Leerlingenvervoer opgesteld.

Wat willen we bereiken?

- Een kwalitatief goed onderwijsaanbod, een voorschools aanbod voor doelgroeppeuters met een indicatie, een goede zorgroute en een doorgaande leerlijn van 0-13 jaar voor het jonge kind en jongvolwassenen op de scholen.
- Een kwalitatief goed aanbod van 16 uur voor peuters van 2,5 - 4 jaar zodat zij zonder (ontwikkel)achterstand kunnen beginnen aan de basisschool, het bieden van een volwaardige plaats in de samenleving, zowel in fysiek als in sociaal opzicht.
- Stabiliteit en doorontwikkeling van de GR Publiek Vervoer Groningen Drenthe(PVGD) ten behoeve van het leerlingenvervoer.
- Een integrale benadering is essentieel. Dus met kind, het gezin, het onderwijs, de jeugdhulp en eventuele andere partners wordt gekeken naar wat het kind nodig heeft. De ondersteuning die wordt geboden is aanvullend op dat van de ander. Om dat te kunnen bereiken is het nodig dat partijen elkaar structureel opzoeken, dat er samenwerkingsafspraken worden gemaakt en dat deze jaarlijks worden herijkt.
- De projecten die voortvloeien uit het regionaal uitvoeringsprogramma voortijdig schoolverlaten en jongeren in kwetsbare posities dragen bij aan een sluitende aanpak voor jongeren in kwetsbare posities en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Vroegtijdig signaleren en bestrijden van onderwijsachterstanden bij peuters met een indicatie, maar alle peuters profiteren hiervan.
- Preventieve logopedie binnen alle IKC's en op de kinderopvang voortzetten
- De HBO coach binnen de IKC's in/voortzetten en zorgen en hiermee het verhogen van de kwaliteit van het aanbod in de peutergroepen.
- Het versterken van de samenwerking tussen de JGZ en de IKC's om de toeleiding van doelgroepkinderen te bevorderen.
- Aanbieden van Leerlingenvervoer.
- Structureel overleg tussen de kinderopvang, het onderwijs, zorg en gemeente. Afspraken worden vastgelegd in de Nota "Waar kinderopvang, onderwijs en zorg elkaar vinden". Deze nota is in gezamenlijkheid geschreven en zal jaarlijks aan de orde komen tijdens de LEA.
- In regionaal verband organiseren we activiteiten en projecten om de positie van kwetsbare jongeren te verbeteren en voortijdig schoolverlaten te voorkomen.
- We willen voorkomen dat leerlingen zonder startkwalificatie van school af gaan. We stemmen daarom structureel af met betrokken partijen of afdelingen als het RMC, CJG, Wmo en werk en inkomen.
- De Verordening Inspectie, Toezicht en Handhaving Kinderopvang invoeren.
- De Verordening Leerlingenvervoer op orde.
- Het bieden van en het vergroten van de mogelijkheden voor volwasseneneducatie o.a. door uitvoering te geven aan de nota 'Naar een geletterd en Digisterk Midden-Drenthe' en subsidiëring van de buurtacademies.

Wat mag het kosten?

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2020	2021	2022	2023	2024	2025
------------------------------------	------	------	------	------	------	------

Bedragen x € 1.000	rekening na wijz.					
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	1.609	1.564	1.355	1.359	1.364	1.369
Totaal lasten	1.609	1.564	1.355	1.359	1.364	1.369
Totaal baten	343	94	94	94	94	94
Resultaat	1.266	1.470	1.262	1.265	1.270	1.275

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 208.000 lager ten opzichte van de begrote lasten 2021. Dit wordt grotendeels verklaard door de incidentele bijdrage van € 210.000 dat in 2021 voor het IKC beschikbaar is gesteld.

Baten

De begrote baten 2022 en volgende jaren zijn gelijk aan de begrote baten 2021.

De baten hebben betrekking op de rijksbijdrage voor het onderwijsachterstandenbeleid, de ouderbijdrage voor het leerlingenvervoer en een bijdrage voor de kwalificatieplicht.

Programma	Sport, cultuur en recreatie
Taakveld	Sportbeleid en activering Sportaccommodaties Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie Musea Media Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Programmadoelstelling

- Wij faciliteren voor goede sportaccommodaties in de gemeente zodat elke inwoner tegen acceptabele tarieven en zoveel mogelijk binnen zijn eigen woonomgeving kan sporten.
- Wij stimuleren sportbeoefening door de inwoners op allerlei niveau 's.
- Wij ondersteunen een divers cultuuraanbod door middel van subsidiëring van activiteiten.

Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV worden beleidsindicatoren in de begroting opgenomen. De beleidsindicatoren dienen ter toelichting van de maatschappelijke effecten in de programma's. De beleidsindicatoren zijn voorgeschreven en afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente'.

Hieronder staan de beleidsindicatoren met betrekking tot dit programma opgenomen. De cijfers voor Midden-Drenthe worden vergeleken met de cijfers van gemeenten uit de inwonersklasse 25.000 - 50.000 en de provincie Drenthe.

Indicator	Jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Sport, cultuur en recreatie	2021	218	232	283	Het netto bedrag dat per inwoner aan sport, cultuur en recreatie wordt besteed.
	2020	229	218	274	
	2019	213	219	260	
Inwoners aangesloten bij sportvereniging	2018	31,6%	28,1%	28,3%	Het percentage inwoners dat een lidmaatschap heeft bij één of meerdere bonden.
	2017	32,4%	28,7%	28,7%	

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/jive (geraadpleegd 30-07-2021)

Afspraken uit coalitieakkoord

- Het is belangrijk dat inwoners in hun eigen dorp kunnen sporten. Daar helpen we bij. We kijken wel of er voldoende sporters zijn om mee te doen. Een voorziening moet voldoende levensvatbaar zijn.
- De sporttarieven blijven gelijk, we passen alleen een correctie voor de inflatie toe. Omgekeerd stijgen de sportsubsidies met de inflatie mee.
- Meedoen gaat niet alleen over zorg. Meedoen gaat eigenlijk over al ons beleid. Kinderen doen mee in de sportclub. Ze doen mee aan cultuur. Als gemeente moedigen we meedoen en bewegen aan. Daarom gaan we verder met de plannen om daarvoor beleid te maken. Beleid dat aanmoedigt. Beleid dat voorkomt dat mensen een beroep op zorg moeten doen.
- We zijn als gemeente eigenaar van gebouwen. Het gemeentehuis, maar bijvoorbeeld ook sporthallen en gymzalen. We gaan een plan maken voor het groot onderhoud van al onze eigen gebouwen. In dat plan staat duurzaamheid voorop. In dat plan zeggen we ook welke gebouwen we willen houden en welke we willen verkopen.
- We zorgen ervoor dat de sportaccommodaties van onze basissporten bij de tijd zijn.
- Onze doelstelling is: al onze gebouwen energie-neutraal. We maken een plan hoe we dat kunnen realiseren.
- Soms gebruiken anderen onze gebouwen. In dat geval gaan we de opbrengsten delen. Als gemeente willen we onze investering terugverdienen. Als gebruiker betaal je minder voor energie.
- We gaan ook uitzoeken wat we kunnen doen voor organisaties en verenigingen die zelf gebouwen hebben. Daarbij letten we op hun doelstelling, hun eigen geld en het geld dat we als gemeente hebben.
- We maken goed sociaal beleid. Iedereen die zorg nodig heeft, krijgt die zorg ook. We werken samen met dorpen, buurtschappen en wijken. En we zijn zuinig op onze vrijwilligers – we kunnen niet zonder hen.

Verbonden partijen

Geen

Beleidskaders

[Beleidsplan Buitensportaccommodaties 2013](#)

[Accommodaties buitensport - Beleid in uitvoering](#)

[Bomenverordening](#)

[Landschapsbeleidsplan 2012](#)

[Groenbeleidsplan 2016-2025](#)

[Beleidsplan Spelen 2011-2020](#)

[Cultuurnota 2015–2020](#)

[Coalitieakkoord 2018-2022 “Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe”](#)

[Nota kunstgrasvelden](#)

Ontwikkelingen

- In 2020 is de sportformateur samen met veel spelers en supporters (o.a. instellingen, (sport)verenigingen, Welzijnswerk, Sport Drenthe) gestart met het opstellen van het sportakkoord Midden-Drenthe. Het lokale akkoord is een integraal actieplan van en voor de inwoners en organisaties om sportief te verbinden, de waarde van bewegen te vergroten en sportaanbieders toekomstbestendig te maken. Een plan die in een lijn is met de in 2019 vastgestelde nota Bewegen en Leefstijl. In 2020 is het sportakkoord: Samen actief naar een vitaal en verenigd Midden-Drenthe opgeleverd en vanaf dat moment is overgegaan tot uitvoering. De gemeente is ambassadeur en stimuleert/faciliteert in deze integrale samenwerking. Voor de uitvoering van het sportakkoord is een landelijk uitvoeringsbudget van € 20.000 per akkoord beschikbaar gesteld.
- In 2021 is het regionale meerjaren beleids- en uitvoeringsprogramma: Samen gezond in beweging 2021 - 2024 opgesteld. Per jaar wordt extra ingezet op een tweetal speerpunten. In 2021 zijn dit: Gezond gewicht en middelengebruik. De speerpunten voor 2022 moeten nog worden gekozen.

Wat willen we bereiken?

- Door de kracht van (actief)bewegen op diverse beleidsterreinen binnen het sociaal domein te promoten willen we inwoners het belang van een gezonde levensstijl en sociale betrokkenheid laten herkennen en motiveren zich hiervoor in te zetten.
- Doel is om een gezondere leefstijl bij de inwoners te bevorderen door (actief) te bewegen en betrokkenheid bij sociale activiteiten te behouden.
- Gelukkige en sociaal betrokken inwoners.
- Gezonde leefstijl en betere gezondheid voor inwoners met minder gezondheidsverschillen, minder zorg en een prettig leven.
- Sterke integrale samenwerking tussen alle spelers en supporters binnen het speelveld.
- Behouden en versterken van de Midden-Drentse sportinfrastructuur met toekomstbestendige sportverenigingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Preventie om ervoor te zorgen dat iedereen zich van jong tot oud zich gezond en gelukkig voelt.
- Met promotie- en stimuleringsactiviteiten zetten we de uitvoering van het sportakkoord en de beleidsnota Bewegen en Leefstijl kracht bij en worden inwoners gemotiveerd tot (meer) deelname aan beweeg- en activiteitenprogramma's.
- Stimuleren van een gezonde leefstijl die aansluit bij de behoefte en motivatie van haar inwoners
- Faciliteren en stimuleren van het actieplan uit het sportakkoord en daardoor de samenwerking van alle betrokken partijen.
- Met behulp van inzet door het Team Gezond in Midden-Drenthe (GIMD) geven we uitvoering aan de nieuwe nota Bewegen en Leefstijl in combinatie met het sportakkoord. Het team

werkt vraaggericht en weet verbindingen te leggen, te ondersteunen en te faciliteren waardoor vraag en aanbod bij elkaar komen.

- Stimuleren van de lokale sport- en beweegaanbieders om meer sport- en beweegaanbod op lokaal niveau te ontwikkelen.
- Het gebruik van de sportbon voor minimahuishoudens promoten om daarmee actieve deelname aan (sport)activiteiten te bevorderen.
- Met de inzet van vakdocenten nog meer samenwerkingsverbanden tussen sportverenigingen en scholen tot stand brengen met als doel om de diversiteit aan sportsoorten op de scholen onder de aandacht te brengen en te beoefenen.

Wat mag het kosten?

Sportbeleid en activering	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	506	604	332	332	333	333
Totaal lasten	14	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	506	604	332	332	333	333
Totaal baten	23	40	0	0	0	0
Resultaat	496	564	332	332	333	333

Toelichting

Lasten

De begrote lasten in 2022 zijn € 272.000 lager ten opzichte van de begrote lasten in 2021. Dit wordt verklaard door de in 2021 beschikbare middelen voor de verduurzaming van sportaccommodaties. Daarnaast is in 2021 een bedrag van € 40.000 begroot voor de uitvoering van het Sportakkoord. Dit bedrag is ontvangen van het rijk (**baten**).

Taakveld Sportaccommodaties

Ontwikkelingen

- Na de coronajaren 2020/2021 is het afwachten of en wanneer de verhuur van de sportaccommodaties weer terugkomt op het oude niveau.
- We zien in toenemende mate een verschuiving naar de meer individuele beweeg- en sportactiviteiten in het buitengebied. Denk hierbij aan actief en recreatief fietsen, wandelen en vissen. Deze ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op het gebruik van de binnen- en buitensportaccommodaties en tot afname van het gebruik van de accommodaties leiden.
- In 2021 is het integraal accommodatiebeleid ontwikkeld. Hierbij is van belang dat de inrichting van de sportaccommodaties wordt geactualiseerd. De sportaccommodaties dienen afgestemd te worden op de ontwikkelingen die gaande zijn in het sportaanbod en het gebruik van de sportaccommodaties.

- De ontwikkelingen rondom de duurzaamheidsmaatregelen bij de buitensportaccommodaties voor basissporten worden in 2021 vervolgd. Denk hierbij aan de installatie van zonnepanelen voor het opwekken van energie voor eigen gebruik en installatie van warmtepompen en stralingspanelen om het gasverbruik sterk te reduceren.

Wat willen we bereiken?

- We zorgen voor goed ingerichte sportaccommodaties waar gebruikers op een prettige, veilige en verantwoorde wijze gebruik van kunnen maken.
- We streven naar een stabiele bezetting van onze bestaande binnen- en buitensportaccommodaties.
- Bij het ontwikkelen van ons nieuwe integraal accommodatiebeleid vraagt duurzaamheid prioriteit en is het van belang een bijdrage te leveren aan de duurzaamheidsvisie Midden-Drenthe. Uitgangspunt hierbij is om de CO2 uitstoot in 2030 met 49% te verminderen.
- Het energie verbruik op de binnen- en buitensportaccommodaties terug te dringen en daarmee de energiekosten te verlagen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Bij de buitensportaccommodaties die vallen onder de basissporten is door de technisch adviseurs in samenwerking met de betrokken verenigingen een pakket aan duurzaamheidsmaatregelen vastgesteld in 2020 en 2021. De uitvoering hiervan moet in 2022 leiden tot een aanzienlijk lager energieverbruik en een sterke afname van energiekosten.
- Betrokken sportverenigingen van de buitensportaccommodaties worden door de technisch adviseurs geïnformeerd over de BOSA subsidiemogelijkheden bij de investering in duurzaamheidsmaatregelen en worden hierin begeleid.
- De plannen voor duurzaamheidsmaatregelen bij de binnensportaccommodaties worden meegenomen in het nieuw integraal accommodatiebeleid.
- De gemeente zorgt voor goed beheer en onderhoud van de binnen- en buitensportaccommodaties. Hierop wordt middels vaste kwaliteitscontroles op toegezien.
- We zorgen voor promotie van onze binnensportaccommodaties om het gebruik van onze binnensportaccommodaties te stabiliseren en waar mogelijk uit te breiden.

Wat mag het kosten?

Sportaccommodaties	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	3.042	2.983	2.953	3.081	2.984	3.019
Totaal lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	3.042	2.983	2.953	3.081	2.984	3.019
Totaal baten	568	720	731	739	746	746
Resultaat	2.474	2.263	2.223	2.343	2.237	2.272

Toelichting

Lasten

De begrote lasten zijn in 2022 iets (€ 30.000) lager dan in 2021. Dit wordt vooral verklaard door het saldo van diverse kosten die verband houden met de exploitatie, inclusief onderhoud, en het beheer van sportaccommodaties. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen staat hierover meer informatie opgenomen.

Baten

De begrote baten in 2022 zijn € 11.000 hoger ten opzichte van de begrote baten in 2021. Dit wordt vooral verklaard door de indexeringen van de tarieven verhuur sportaccommodaties en entreegelden zwembaden.

Taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Ontwikkelingen

- Onze gemeente Midden-Drenthe was Culturele gemeente van Drenthe voor 2019/2020. Het programma is deels in uitvoering gekomen. Gedurende het gehele culturele jaar lopen diverse activiteiten / initiatieven door. Er wordt rekening gehouden met de coronamaatregelen. Een aantal activiteiten zijn naar 2021 of 2022 opgeschoven.
- Het thema 75 jaar bevrijding was een groot thema met ruim 20 activiteiten. De activiteiten zijn deels in 2019 voorbereid en een aantal in 2020 uitgevoerd. Activiteiten in het kader van 75 jaar bevrijding die niet uitgevoerd konden worden, zijn doorgeschoven naar 2021.
- Door de coronapandemie zijn een aantal midden-drentse culturele organisaties in de financiële problemen gekomen. Zo moesten musea de deuren gesloten houden en konden activiteiten geen doorgang vinden. Diverse organisaties hebben vanuit de Rijksmiddelen financiële steun ontvangen voor gederfde inkomsten gedurende de coronapandemie.
- De nieuwe cultuurnota 'Iedereen verdient een podium.' is vastgesteld in januari 2021. In 2021 en de jaren daarna wordt hier uitvoering aan gegeven.

Wat willen we bereiken?

- De gemeente regisseert dat culturele organisaties en lokale verenigingen, clubs, kunstenaars, ateliers elkaar vinden en kennis met elkaar delen. Hiervoor worden op de website activiteiten gedeeld en organisaties met elkaar in contact gebracht.
- We willen de zichtbaarheid van kunst en cultuur vergroten, voor alle inwoners en daarbuiten. Kunst en cultuur willen we toegankelijk laten zijn voor iedereen, met een accent op de verbinding, met onze eigen tradities en geschiedenis.
- We willen een actieve participatie van inwoners bevorderen en het aantrekkelijk maken van kunst en cultuur voor de jongeren in Midden-Drenthe door ze in aanraking te laten komen met kunst- en cultuur.
- We willen de lokale economie versterken met de aanwezigheid van kunst en cultuur. Door bij de subsidiëring rekening te houden met initiatieven die lokaal ontstaan en lokaal plaats vinden. Dit is een pre om in aanmerking te komen voor een subsidie.

- Spreiding van activiteiten over onze hele gemeente en activiteiten dienen verspreid door het jaar plaats te vinden. Hier houdt de ACMD (Adviescommissie Cultuur Midden-Drenthe) rekening mee in de beoordeling van het subsidiëren van projecten.
- We willen een onderhoudsplan opstellen voor onze beeldende kunstwerken (monumenten, kunst in de openbare ruimte), zodat deze goed onderhouden worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We stellen in 2021 een meerjarenonderhoudsplan op en willen voor het onderhoudsplan een bedrag van 2500 euro per jaar beschikbaar stellen.
- We geven uitvoering aan de cultuurnota 2021-2025.
Uitgangspunten hiervoor zijn:
 - Het cultureel aanbod in de gemeente is toegankelijk voor alle doelgroepen. In het bijzonder voor jongeren, waarbij er sprake moet zijn van een goede doorlopende leerlijn cultuur van 0-4 jarigen en de naschoolse opvang binnen de Kindcentra.
 - Inwoners en toeristen kunnen op een actieve en meer passieve manier deelnemen aan het cultureel aanbod. Waarbij sprake is van een sterke culturele infrastructuur met een goede spreiding van activiteiten over de gehele gemeente. De ACMD zal hier rekening mee houden met de subsidiëring adviezen.
 - Binnen de gemeente gaan we voor breedte cultuur: dit houdt spreiding in zowel discipline als spreiding van locaties, in.
 - Het cultuurbeleid sluit zoveel mogelijk aan bij de wensen en behoeften van de inwoners en is erop gericht onderlinge verbindingen te leggen en samenwerking tot stand te brengen.
 - Culturele organisaties leveren een bijdrage aan cultuureducatie en het stimuleren van cultuurparticipatie voor onze inwoners en toeristen. Tijdens LEA overleg delen we informatie over culturele aanbieders met de schoolbesturen zodat de aanbieders en de scholen elkaar makkelijker kunnen leren kennen en vinden.
 - Nieuwe culturele initiatieven, gericht op samenwerking waarbij verbinding een rol speelt worden gestimuleerd.
 - Cultuur wordt ingezet bij maatschappelijke vraagstukken zoals vereenzaming, nieuwkomers, laaggeletterdheid etc. Bijvoorbeeld bij projecten zoeken naar raakvlakken bij andere beleidsterreinen zodat er verbinding plaats gaat vinden. Met andere beleidsterreinen manieren bedenken hoe cultuur een bijdrage kan leveren aan thema's zoals hierboven omschreven.
 - Inzetten op meer samenwerking tussen en verbinding met toeristisch regisseur en medewerker recreatie en toerisme om op die manier optimaal te kunnen anticiperen op nieuwe subsidiemogelijkheden bij de provincie op het gebied van vrijetijdseconomie en cultuur.
- We subsidiëren in 2022:
 - a. Kunst en cultuuractiviteiten in het basis- en voortgezet onderwijs
 - b. Stichting Kunst4daagse
 - c. Culturele Raden
 - d. Cultuurprojecten
 - e. Culturele activiteiten

- f. Huus van de Taol
- g. Jeugdcultuurfonds
- h. Amateuristische kunstbeoefening
- i. Musea
- j. Herinneringscentrum Kamp Westerbork

Wat mag het kosten?

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	250	318	242	243	244	246
Totaal lasten	26	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	250	318	242	243	244	246
Totaal baten	104	0	0	0	0	0
Resultaat	173	318	242	243	244	246

Toelichting

Lasten

De begrote lasten in 2022 zijn € 76.000 lager ten opzichte van de begrote lasten in 2021. Dit betreft voornamelijk het restantbudget uit de corona middelen voor culturele activiteiten. Van het in 2020 beschikbaar gesteld budget van € 100.000 is in 2021 nog € 73.875 beschikbaar. Dit bedrag is via de jaarstukken 2020 opnieuw bestemd voor dit doel.

Baten

Er worden op dit taakveld geen baten begroot.

Taakveld Musea

Ontwikkelingen

- Er zijn op dit moment 2 kleine musea in Midden-Drenthe. Het Jan Kruis museum en het Museum van de papierknipkunst. Door COVID-19 waren musea genoodzaakt de deuren te sluiten. Dit had voor hen financiële gevolgen. Musea hebben financiële noodhulp ontvangen om te kunnen blijven voortbestaan. Het Apple museum is medio 2021 gesloten.
- De gezamenlijke overheden in de provincie Drenthe hebben een ambitiedocument 'Door en voor Drenthe' opgesteld. Hiermee kunnen gemeenten middels cofinanciering gezamenlijke initiatieven op cultureel vlak ontplooien. Voor onze gemeente heeft de provincie een bedrag van € 18.505 per jaar gereserveerd op basis van cofinanciering.

Wat willen we bereiken?

- De bewustwording van het cultureel erfgoed in Midden-Drenthe stimuleren.
- Meer zichtbaarheid van kunst en cultuur en het stimuleren van actieve participatie van inwoners.
- Het stimuleren en intact houden van de culturele infrastructuur.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Met de noodhulp die musea hebben ontvangen, willen we de culturele infrastructuur in stand blijven houden. Tevens is er het platform Drentse Musea waar de musea advies en hulp kunnen vragen. Wij gaan onze musea hierop attenderen zodat ze verbinding kunnen zoeken met andere musea.
- We adviseren de musea om meer samen te werken en de verbinding te zoeken met het Drents Museum. Het Drents museum heeft provinciaal de taak om kleine musea te ondersteunen.
- We zijn aangesloten bij de Culturele alliantie voor versterking kleine musea. Hiervoor zoeken we de samenwerking met andere gemeenten.

Wat mag het kosten?

Musea	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	123	164	131	132	134	135
Totaal lasten	15	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	123	164	131	132	134	135
Totaal baten	-11	0	0	0	0	0
Resultaat	148	164	131	132	134	135

Toelichting

Lasten

De begrote lasten in 2022 zijn € 33.000 lager ten opzichte van de begrote lasten in 2021. De hogere lasten in 2021 worden vooral verklaard door:

- In 2021 is voor de restauratie van de Koepelkerk door de raad een subsidie verstrekt van € 50.000. Voor de helft is deze subsidie ten laste van dit taakveld gebracht. De andere helft komt uit de algemene bestemmingsreserve.
- Vanuit 2020 is € 7.000 overgeheveld naar 2021 voor de afronding van de Cultuurhistorische waardenkaart.

Baten

Er worden op dit taakveld geen baten begroot.

Taakveld Media

Ontwikkelingen

- Met St. Biblionet is een uitvoeringsovereenkomst opgemaakt en ondertekend. Hierin staan afspraken over de prestatielevering, de kwaliteit en de financiën voor de uitvoering van het bibliotheekwerk in de gemeente Midden-Drenthe.

Wat willen we bereiken?

- We werken aan het terugdringen van de laaggeletterdheid via uitvoering van de Nota : Naar een geletterd en Digisterk Midden-Drenthe deel II
- Behoud van bereikbare bibliotheekvoorzieningen dichtbij huis en/of op scholen
- We leren kinderen omgaan met sociale media.
- We zorgen dat kinderen plezier beleven aan lezen.
- Dat ouderen kunnen omgaan met digitalisering.
- Op alle integrale Kindcentra is een bibliotheek op school aanwezig om de leesbevordering onder de leerlingen te vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We brengen leesstimulering nadrukkelijk in verband met armoedebestrijding en participatie. Het is voor laaggeletterden moeilijk om mee te doen in de samenleving. We zien dat laaggeletterden een grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt. Door laaggeletterdheid te signaleren en aan te pakken, helpen we deze inwoners meer mee te doen in de samenleving. Als gemeente werken we meer samen met maatschappelijke partners bij de signalering en bestrijding van laaggeletterdheid.
- We gaan ouderen cursussen geven om te kunnen omgaan met digitalisering.
- We zorgen ervoor dat in alle Integrale Kindcentra van 0-13 jaar een bibliotheek aanwezig is.
- We maken een aantrekkelijk programma ouderbetrokkenheid samen met St. Bibliotheek, St. Welzijnswerk en de IKC's.

Wat mag het kosten?

Media	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	582	591	601	611	621	531
Totaal lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	175	0	0	0	0
Totaal lasten	582	591	601	611	621	531
Totaal baten	3	2	102	102	102	2
Resultaat	579	414	499	509	519	529

Toelichting

Lasten

De begrote lasten in 2022 zijn € 10.000 hoger dan de begrote lasten in 2021. De subsidie voor de stichting Biblionet Drenthe bedraagt in 2022 afgerond € 500.000. Daarnaast ontvangt de stichting een subsidie van € 100.000 voor de spreiding en toegankelijkheid bibliotheken in de gemeente. De geraamde lasten in 2021 hebben volledig betrekking op de subsidie aan de inmiddels geliquideerde stichting openbare bibliotheken Midden-Drenthe.

Baten

De subsidie voor de spreiding en toegankelijkheid bibliotheken in de gemeente van € 100.000 ontvangt de gemeente van de provincie. Dit verklaart de hogere baten in 2022.

Taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Ontwikkelingen

- Er is steeds meer aandacht voor en vraag naar natuurvriendelijk groenbeheer.
- De eikenprocessierups is sterk aanwezig. Door het grote aantal eiken en areaal is het vanuit de gemeente niet meer mogelijk om alle overlast te voorkomen.
- Steeds meer inwoners nemen initiatief om ontwikkelingen in het openbaar groen mogelijk te maken. Denk hierbij o.a. aan het ophangen van nestkastjes, het plaatsen van insectenhôtels, planten van fruitbomen, het creëren van belevingspaden of dorpsommetjes.

Wat willen we bereiken?

- De ambities voor het begrotingsjaar 2022 zijn vooral gericht aan het uitvoering geven aan het huidige beleid. Daarbij is er bijzondere aandacht voor natuurvriendelijk groen, bomenbeheer en beheren hinder eikenprocessierupsen.
- De kaders voor het onderhoud van het openbaar groen zijn vastgelegd in het Landschapsbeleidsplan 2012 (buiten bebouwde kom) en Groenbeleidsplan 2016-2025 (binnen bebouwde kom).

Wat gaan we daarvoor doen?

- Zorg dragen dat Midden-Drenthe een prettige omgeving blijft om te wonen, werken en recreëren. De belangrijkste activiteiten zijn groenonderhoud (o.a. grasmaaien, onkruid- en zwerfafvalbeheersing, beheren overlast eikenprocessierups, snoeien en boominspecties).
- Er wordt ingezet om de achterstand in het bomenbeheer weg te werken. Hierbij is extra aandacht voor de benodigde doorrijhoogte. Hiervoor zijn al extra middelen ter beschikking gesteld.
- Overleggen en samenwerken met diverse vrijwilligers en plaatselijke belangengroepen om de openbare ruimte mooier en leefbaarder te maken. Bijvoorbeeld door vrijwilligers die zwerfvuil opruimen, de speeltuin bijhouden, fruitbomen, bos(singels) te onderhouden of meedenken bij de inrichting van hun woonomgeving.

Wat mag het kosten?

Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	3.344	3.369	3.140	3.182	3.227	3.272
Totaal lasten	3.344	3.369	3.140	3.182	3.227	3.272
Totaal baten	396	12	3	3	3	3
Resultaat	2.948	3.357	3.137	3.179	3.224	3.268

Toelichting

Lasten

De begrote lasten in 2022 zijn € 229.000 lager dan de begrote lasten in 2021. De hogere lasten in 2021 zijn het gevolg van de overheveling uit 2020 van € 340.000 voor de gebiedsvisie De Haven.

Daarnaast is er sprake van:

- Indexering en verhoging van de toegerekende apparaatskosten.
- Per saldo hogere kapitaallasten.
- Indexering van de werkzaamheden van Stark. Het budget voor deze werkzaamheden stijgt ongeveer met € 30.000 per jaar.

Baten

De begrote baten van € 3.000 hebben betrekking op de Subsidieregeling Natuur en Landschapsbeheer (SNL). De hogere baten in 2021 hebben betrekking op de bijdrage groenfonds kern Elp.

Meer informatie staat opgenomen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Programma	Sociaal domein
Taakveld	Samenkracht en burgerparticipatie Wijkteams Inkomensregelingen Begeleide participatie Arbeidsparticipatie Maatwerkvoorzieningen (WMO) Maatwerkdienstverlening 18+ Maatwerkdienstverlening 18- Geëscaleerde zorg 18-

Programmadoelstelling

- Wij willen inwoners (financieel) ondersteunen die anders te weinig mogelijkheden/middelen hebben om deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer.
- Wij willen alle inwoners met een beperking faciliteren om ondanks deze beperking zoveel mogelijk deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk verkeer. Daarbij wordt uitgegaan van in eerste instantie eigen kracht, daarna gemeenschapskracht, dan collectieve voorziening en als sluitstuk de individuele voorziening.
- Inwoners kunnen binnen een netwerk alle relevante informatie op het gebied van maatschappelijke ondersteuning krijgen. De ontvanger van de vraag zorgt ervoor dat de inwoner antwoord krijgt op de vraag of bij de juiste persoon terecht komt.
- In samenspraak met dorpen en wijken willen wij de leefbaarheid in de gemeente bevorderen. Bij leefbaarheid doelen we op de fysieke leefomgeving en op de sociale leefomgeving. In Midden-Drenthe maken we daarin geen onderscheid.
- Wij faciliteren de ontwikkelingen in de samenleving door een adequaat dorpenbeleid.
- Wij willen een goede zorgstructuur voor jongeren realiseren waarbij de nadruk ligt op een goede invulling van de preventieve zorg zodat zwaardere zorg zoveel mogelijk wordt voorkomen.
- Wij zorgen ervoor dat, als het noodzakelijk is, de juiste zwaardere zorg beschikbaar is voor jongeren.

Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV worden beleidsindicatoren in de begroting opgenomen. De beleidsindicatoren dienen ter toelichting van de maatschappelijke effecten in de programma's. De beleidsindicatoren zijn voorgeschreven en afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente'.

Hieronder staan de beleidsindicatoren met betrekking tot dit programma opgenomen. De cijfers voor Midden-Drenthe worden vergeleken met de cijfers van gemeenten uit de inwonersklasse 25.000 - 50.000 en de provincie Drenthe. Een ? betekent dat de informatie (nog) niet beschikbaar is.

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Netto arbeids-participatie	2020	69,0%	69,0%	66,4%	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
	2019	69,0%	69,3%	66,8%	
	2018	67,7%	68,3%	65,7%	
Personen met bijstandsuitkeringen	2020	269,1	313,2	395,9	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder.
	2019	226,1	247,7	347,7	
	2018	484,2	521,7	726,8	
Kinderen in een uitkeringsgezin	2019	4,0%	4,0%	6,0%	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
	2018	4,0%	5,0%	6,0%	
	2017	4,0%	5,0%	6,0%	
Re-integratie-voorzieningen	2020	10,3	16,6	20,1	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
	2019	11,7	16,6	20,6	
	2018	29,0	?	37,7	
Werkloze jongeren	2019	2,0%	1,0%	2,0%	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar) dat als werkzoekende staan ingeschreven.
	2018	2,0%	2,0%	2,0%	
	2017	2,0%	2,0%	2,0%	
Jongeren met jeugdhulp	2020	13,1%	11,7%	13,3%	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
	2019	14,3%	12,0%	13,8%	
	2018	14,6%	11,3%	13,7%	
Jongeren met jeugdhulp met verblijf	2020	1,6%	1,3%	1,6%	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp met verblijf t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar.
	2019	2,3%	1,3%	1,7%	

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
	2018	2,3%	1,2%	1,7%	
Jongeren met jeugdhulp zonder verblijf	2020	13,6%	11,5%	13,6%	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp zonder verblijf t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar.
	2019	14,7%	11,7%	13,9%	
	2018	15,0%	11,0%	13,6%	
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	2020	58	67	75	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp zonder verblijf t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar.
	2019	53	64	78	
	2018	?	59	73	

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/jive (geraadpleegd 6-08-2021)

Afspraken uit coalitieakkoord

- We hebben goede ervaringen met de dorpscontactambtenaren. Daarom gaan we daarmee verder. We zorgen dat er voldoende menskracht is om dat werk goed te doen.
- Het sociaal beleid is een belangrijke pijler onder deze coalitie. Iedereen moet kunnen meedoen! Ook moet iedereen de zorg kunnen krijgen die hij nodig heeft. En onze inwoners moeten die zorg kunnen betalen.
- We hebben als gemeente goed sociaal beleid. Dat houden we. Soms bouwen we daarop verder, dat noemen we dan hieronder. Verder houden we het sociaal beleid zoals het nu is.
- Sinds een paar jaren hebben we als gemeente nieuwe taken. Het gaat om de Jeugdzorg, de uitgebreide WMO en de Participatiewet. Bij deze nieuwe taken past een andere manier van werken. Daar hebben we de afgelopen jaren een begin mee gemaakt. Tegelijk willen we daar met veel enthousiasme verder in ontwikkelen. Zo gaan we een verbinding maken met andere onderwerpen. Zoals bijvoorbeeld met sport en cultuur. We stemmen de verschillende onderdelen van beleid op elkaar af. We letten op het geheel, zodat het voor onze inwoners overzichtelijker wordt.
- We krijgen van het Rijk geld voor de Jeugdzorg, WMO en de Participatiewet. Binnen het totale budget kunnen we schuiven. Het kan bijvoorbeeld gebeuren dat we bij de WMO overhouden en bij de Jeugdzorg tekort komen. Dan gebruiken we het WMO-geld voor de Jeugdzorg.
- We gaan door met de ontwikkeling van de WMO. We houden daarbij rekening met meer oude mensen (vergrijzing). We kunnen de WMO zoals het nu lijkt uitvoeren met het geld dat we krijgen.
- De jongere staat centraal. Als hij hulp nodig heeft, krijgt hij die ook. We geven tegelijk extra aandacht aan de kosten van de Jeugdzorg. We gaan door met het beleid dat er is. Dat doen we samen met onze partners in de Jeugdzorg. Het voorkómen van problemen wordt daarbij steeds belangrijker.

- Soms heeft de ene gemeente meer kosten dan de andere gemeente. Bijvoorbeeld omdat er meer instellingen voor jongeren in die gemeente zijn. We gaan in de provincie met anderen overleggen hoe we daar goed mee om kunnen gaan.
- We gaan goed letten op wat we uitgeven. Als dat kan, nemen we maatregelen om minder uit te geven. Bijvoorbeeld als we contracten sluiten. Zorgaanbieders krijgen van ons een eerlijke prijs voor hun werk. Zodat de mensen die werken in de zorg volgens de regels salaris krijgen. Van onze kant verwachten we dat de zorgaanbieders zich aan onze eisen voor kwaliteit houden.
- We werken veel samen met de Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe. Dat blijven we doen. Daarbij heeft de gemeente de rol van opdrachtgever. We zorgen ervoor dat de samenwerking past bij de gemeente die we willen zijn. Dat betekent dat Welzijnswerk zich aanpast aan de veranderende samenleving.
- We participeren samen met de gemeente Hogeveen en de Wolden in het werkvoorzieningsschap Stark.

Verbonden partijen

[Werkvoorzieningsschap Stark](#)

[Publiek vervoer](#)

Beleidskaders

[Nota integrale schuldhulpverlening 2013-2017](#)

[Nota Chronisch zieken en gehandicapten 2015-2019 gemeente Midden-Drenthe](#)

Keuzenota Wet maatschappelijke ondersteuning in Midden-Drenthe

Nota persoonsgebonden budget en eigen bijdrage bij de Wmo

Nota + Plan van aanpak vrijwilligersbeleid 'Meedoen in Midden-Drenthe'

Nota 'Als Jeugd en toekomst tellen' (visie op de Jeugdzorg)

[Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Midden-Drenthe](#)

[Nota Re-integratiebeleid 2016-2020](#)

[Mantelzorgbeleid en vrijwillige ondersteuning](#)

[Transformatie Nota WMO 2016](#)

[Coalitieakkoord 2018-2022 "Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe"](#)

[Armoedebeleid Uw goed recht 2008-2012](#)

[Nota fraude- en handhavingsbeleid 2014 - 2018](#)

[Zorgkostenregeling 2018](#)

Notitie Kindpakket 2018 – gemeente Midden-Drenthe

[Verordening Minimaregelingen 2019](#)

Beleid Bijzondere bijstand voor kosten van woninginrichting voor statushouders. (2016)

[Terugvorderingsbeleid](#)

[Verordening WMO en Jeughulp 2018](#)

Verordening Wmo gemeente Midden-Drenthe 2020

Ontwikkelingen

1. **Dorpenbeleid.** Onze gemeente bruist van initiatieven in de dorpen. In december 2020 is het “Dorpenbeleid Midden-Drenthe, Samenwerken vanuit vertrouwen” vastgesteld. Het doel van dit beleid is om de participatie door de dorpen, samen met de dorpen en dorpsbelangenverenigingen actief te houden en verder te bevorderen. Ook de positie van het Dorpen Overleg Midden Drenthe is bevestigd. Deze participatie betreft alle thema’s die met de leefbaarheid van onze dorpen te maken hebben. Het dorpenbeleid gaat niet alleen over kleine dorpen, maar betreft ook de grotere dorpen (Beilen, Smilde, Westerbork en Bovensmilde).
2. **Koersnotitie Dorpshuizen Actualisatie**
Om de positie van onze dorpshuizen te behouden en mogelijk te versterken gaan we naar verwachting eind 2021 /begin 2022 een geactualiseerde Koersnotitie Dorpshuizen voorleggen aan de gemeenteraad voor besluitvorming.
 - **Pilot Witteveen Noaberkracht.** In 2020 is de pilot vormgegeven en er wordt in het voorjaar van 2021 gestart. Er wordt door inwoners gewerkt aan een voorliggende voorziening in dorpshuis de Tille. De sportverenigingen worden betrokken om ook preventie voor jongeren realiseren. De pilot in Witteveen heeft een looptijd van 3 jaar. Ook in het Annie Londohuis in Westerbork is een pilot in ontwikkeling en met Hooghalen zijn gesprekken over de mogelijkheden. Er is een opdracht gegeven aan de Hanzehogeschool om de impact van dergelijke bewonersinitiatieven te meten. Welke effecten heeft het op het welzijn van inwoners, maar ook: welke (zorg) kosten worden bespaard of uitgesteld. De impactmeting start in september 2021.
 - **MOEK.** We hebben een aantal jaren bijzonder positieve ervaringen opgedaan met het project ‘Mooi op eigen kracht’. Het zorgt voor betrokkenheid van inwoners bij de eigen leef- en woonomgeving. De aanpak sluit naadloos aan bij de algemene doelstelling van ons beleid om inwoners te stimuleren met elkaar initiatieven te ontplooiën.
 - **Huisvesting statushouders.** De taakstelling om statushouders (vluchtelingen met een verblijfsvergunning) in de gemeente te huisvesten is de afgelopen jaren, vanwege de verhoogde asielinstroom, fors geweest. Ondanks deze forse opgave hebben we de taakstelling in deze jaren behaald. In 2019 was de taakstelling weer op het niveau als voor de verhoogde asielinstroom. Vanwege een tekort aan te huisvesten statushouders hebben we de taakstelling in 2019 niet behaald. Hierdoor is onze taakstelling in 2020 en daarna ook fors hoger. We blijven ons, samen met de woningcorporaties en VluchtelingenWerk, inzetten om onze taakstelling te behalen en daarmee zo veel mogelijk statushouders in onze gemeente te huisvesten. Dit lukt echter niet als we een gebrek aan toe te wijzen statushouders houden. Het Centraal Opvang Asielzoekerscentrum (COA) bepaalt of en welke statushouders aan een gemeente worden toegewezen. Hier hebben we dus geen invloed op.

Wat willen we bereiken?

Ten behoeve van de sociale samenhang en de leefbaarheid van buurten en dorpen bevorderen:

- Dat thema's op het gebied van leefbaarheid door inwoners(groepen) opgepakt (kunnen) worden en dat initiatieven van inwoners tot uitvoering komen (dorpenbeleid);
- Dat de dorpen de beschikking hebben over goede accommodaties voor ontmoeting en activiteiten;
- Dat er nieuwe vormen van zorg en leefbaarheid ontwikkeld worden, op maat gemaakt door een of een aantal dorpen. De pilot Witteveen is daarvoor een eerste voorbeeld ;
- Dat we met het project Mooi op Eigen Kracht (MOEK) initiatieven uit de dorpen ondersteunen en waarderen;
- Dat projecten op het gebied van leefbaarheid, sociale infrastructuur, zorg en cultuur financiële ondersteuning kunnen krijgen;
- Dat bestaande overlegstructuur met inwoners- en dorpsbelangenorganisaties worden geëvalueerd en voortgezet
- Collegebezoek aan de dorpsbelangenorganisaties;
- Subsidiëren van de activiteiten van diverse instellingen zoals de Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe en van het maatschappelijk werk;
- Voldoen aan onze wettelijke verplichting om statushouders (vluchtelingen met een verblijfsvergunning) te huisvesten en het aanbieden van maatschappelijke begeleiding via Vluchtelingenwerk;
- Het sociaal raadsliedenwerk continueren als laagdrempelige voorziening voor met name minima.
- Voldoen aan onze wettelijke verplichting om statushouders te huisvesten.
- Statushouders in onze gemeente zo goed mogelijk ondersteunen, onder andere door het aanbieden van maatschappelijke begeleiding en extra inzet op de integratie en participatie van statushouders met inachtneming van de nieuwe Wet inburgering die op 1 juli 2021 in werking treedt.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We ondersteunen initiatieven van inwoners, individueel of collectief, financieel en/of met menskracht.
- We zetten in op het behoud van de bestaande accommodaties en onderzoeken, waar dat gevraagd wordt samen met inwoners, de mogelijkheden voor nieuwe accommodaties.
- We ondersteunen de pilot Witteveen. Daarvoor is financiële ruimte opgenomen in het uitvoeringsprogramma Sociaal Domein.
- We organiseren in 2022 een MOEK.
- Subsidiëring Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe.
- Uitvoeren acties in Mantelzorg en vrijwilligersondersteuning.
- We maken afspraken met woningcorporaties om de benodigde woonruimte voor statushouders te realiseren. Daarbij zorgen we voor hun maatschappelijke begeleiding en participatie in onze samenleving.
- Subsidiëring Vluchtelingenwerk.
- We faciliteren de sociaal raadsvrouw en zorgen voor spreekuurlocaties in Beilen, Westerbork en Smilde.

- We blijven samenwerken met woningcorporaties en VluchtelingenWerk om de benodigde woonruimte voor statushouders te realiseren. Daarbij zorgen we voor hun maatschappelijke begeleiding en integratie en participatie in onze samenleving.
- We subsidiëren Stichting VluchtelingenWerk.
- We geven uitvoering geven aan het actieplan 'Versterking integratie en participatie statushouders' en we richten ons op de voorbereiding en implementatie van de nieuwe Wet inburgering.

Wat mag het kosten?

Samenkracht en burgerparticipatie	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	3.415	4.062	3.530	3.508	3.574	3.646
Totaal lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	3.415	4.062	3.530	3.508	3.574	3.646
Totaal baten	52	4	4	4	4	4
Resultaat	3.363	4.058	3.526	3.504	3.569	3.641

Toelichting

Lasten

De begrote lasten in 2022 zijn € 496.000 lager dan de begrote lasten in 2021. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- De in 2021 beschikbare incidentele middelen voor inburgering. Deze incidentele middelen zijn in 2022 niet begroot. Een bedrag van in totaal € 340.000 is nog beschikbaar in verband met de verhoogde asielinstroom en de verhoging van het taalniveau. De activiteiten hiervoor staan opgenomen in het actieplan versterking integratie en participatie statushouders.
- De in 2021 incidenteel beschikbare middelen voor de pilot veranderopgave inburgering (€ 142.000).
- De in 2021 incidenteel beschikbare middelen voor Up2You (€ 20.000), MOEK (€ 33.500), dorpenbeleid (€ 16.500), vitaal platteland (€ 15.000) en de subsidieregeling dorpsinitiatieven (€ 37.000).
- Hier tegenover staan enkele hogere uitgaven zoals de subsidie aan de stichting welzijnswerk Midden-Drenthe als gevolg van indexering (€ 33.000).

Baten

De begrote baten zijn vanaf 2022 gelijk. Het betreft inkomsten uit verhuur en de vergoeding van energie.

Taakveld Wijkteams

Ontwikkelingen

- Midden-Drenthe kent een ouder worden populatie waardoor er een groter beroep wordt gedaan op voorliggende en eerste lijns voorzieningen.

Wat willen we bereiken?

- We willen een sluitende keten vormen op het gebied van wonen welzijn en zorg.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het borgen van integrale ouderenzorg en 1e lijnszorg door middel van integrale afstemming tussen de lokale partijen van het wijkteam en HuisartsenZorg Drenthe (HZD) en het samenwerkingsverband Samen Zorg Assen(SZA).
- Werkafspraken maken met huisartsen en cliëntondersteuners over de screening van 75 plusser en het handelen op basis van de uitkomsten.

Wat mag het kosten?

Wijkteams	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	641	1.064	1.171	1.189	1.210	1.229
Totaal lasten	641	1.064	1.171	1.189	1.210	1.229
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Resultaat	641	1.064	1.171	1.189	1.210	1.229

Toelichting

Lasten

De begrote lasten in 2022 zijn € 107.000 hoger ten opzichte van de begrote lasten in 2021. Dit wordt veroorzaakt door het saldo van hogere lasten door een actualisatie van de interne urenverdeling (€ 170.000) enerzijds en anderzijds hoger geraamde lasten in 2021 m.b.t. coronakosten (€ 70.000).

Baten

Er zijn op dit taakveld geen baten begroot.

Taakveld Inkomensregelingen

Ontwikkelingen

- Bezwaar- en beroepsmogelijkheid beschikking kwijtschelding: ingangsdatum na 2021.
- Herziening gemeentelijk belastinggebied: kwijtschelding is daarvan een onderdeel.

- Gebruik van de minimaregelingen: Binnen de gemeente is een breed pakket aan inkomensondersteuning beschikbaar. Door de Coronamaatregelen zagen we sinds het begin van de lockdown een sluiting van sportclubs, zwembaden, evenementen enz. Hierdoor zagen we een enorme daling van het aantal gebruikers van de uitkering voor activiteiten en de Sportbon in 2020. Het aantal uitkeringen voor activiteiten daalde van 747 naar 574 huishoudens. Het gebruik van de Sportbon daalde van 237 in 2019 naar 92 in 2020.
- In 2020 hebben we het Armoedebeleid geëvalueerd. In 2021 wordt een nieuw Armoedebeleid ontwikkeld dat in 2022 ingevoerd zal worden.

Wat willen we bereiken?

- Het verlenen van kwijtschelding overeenkomstig de maximaal door het rijk toegestane normen aan belastingplichtigen met een laag inkomen en vermogen.
- We willen een sociaal sterk Midden-Drenthe zijn. We willen alle minima bereiken, ook degenen die niet digitaal vaardig zijn.
- Inwoners die recht hebben op een gemeentelijke regeling weten dat en maken er gebruik van.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het toetsen van aanvragen om kwijtschelding van gemeentelijke belastingen op basis van de gemeentelijke normen. Hierbij maken we gebruik van de mogelijkheid om, met toestemming van de aanvrager, de inkomens- en vermogensgegevens te toetsen via het Landelijk Inlichtingen Bureau.
- We gaan de toekenningen van de kwijtschelding zoveel mogelijk gelijktijdig met het opleggen van de aanslag(en) bekend maken op het aanslagbiljet.
- We geven goede bekendheid aan onze minimaregelingen.
- We continueren onze inzet om het niet gebruik van regelingen tegen te gaan. Samen met onze maatschappelijke partners zorgen voor een zo goed mogelijk sluitende aanpak voor mensen met (financiële) problemen of schulden.
- We continueren onze hoogwaardige handhaving en zorgen voor goede voorlichting over de bijstand en de minimaregelingen.

Wat mag het kosten?

Inkomensregelingen	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	11.169	11.138	9.741	9.755	9.777	9.797
Totaal lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	11.169	11.138	9.741	9.755	9.777	9.797
Totaal baten	10.300	8.957	7.651	7.651	7.651	7.651
Resultaat	870	2.182	2.090	2.104	2.126	2.146

Toelichting

Lasten

De begrote lasten in 2022 zijn bijna € 1,4 miljoen lager dan de begrote lasten in 2021. Oorzaken hiervan zijn:

- De uitvoering van de TOZO regeling voor levensonderhoud en bedrijfskrediet in 2021 (€ 1.3 miljoen).
- Dit wordt vooral verklaard door de in 2021 beschikbare incidentele (Klijnsma)middelen (€ 100.000) voor de uitvoering van het kindpakket. Deze incidentele middelen zijn in 2022 niet begroot.

Baten

De hogere begrote baten 2021 ten opzichte van 2022 worden veroorzaakt door de van het rijk ontvangen middelen voor het uitvoeren van de TOZO regeling.

Taakveld Begeleide participatie

Ontwikkelingen

- Stark is het leerwerkbedrijf van de gemeenten Midden-Drenthe, Hoogeveen en De Wolden en is operationeel vanaf 1 januari 2019. Stark voert voor deze gemeenten de Wsw en het nieuw beschut werk binnen de Participatiewet uit. Daarnaast biedt Stark aan meerdere doelgroepen een (tijdelijke) ontwikkelplek aan om van daaruit de stap naar het reguliere bedrijfsleven te maken. Dit doet Stark door middel van het aanbieden van leerwerktrajecten en cursussen.
- Deze leerwerktrajecten en cursussen worden in samenwerking met de gemeenten ontwikkeld. De inhoud van deze trajecten en het aantal deelnemers hangen sterk af van het aanbod van werkzoekenden en de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. We proberen hier zo adequaat mogelijk op in te spelen.
- Sinds maart 2020 wordt ook Stark geconfronteerd met de coronapandemie. Financieel heeft Stark in 2020 weinig effect ervaren, mede door een compensatie vanuit het Rijk. Het is niet in te schatten wat de potentiële effecten zijn van de pandemie in het jaar 2022 (en verder). Anderzijds ziet Stark ook kansen: vanwege (nieuwe) economische omstandigheden en krapte aan personeel in bepaalde sectoren kunnen nieuwe leerwerkroutes worden ontwikkeld. Hier wordt dan ook op ingespeeld.
- Vanuit het project ontschotting 'Participatiewet- WMO' wordt er in de tweede helft van 2021 een pilot gedraaid bij Stark waarin een aantal inwoners kan onderzoeken of dagbesteding dan wel een betaalde baan het meest passend voor hen is. Het doel van deze pilot is dat de stap van dagbesteding naar een baan kleiner wordt gemaakt en dat inwoners makkelijker kunnen doorstromen.

Wat willen we bereiken?

- We willen dat Stark onze kwetsbare inwoners zo goed mogelijk begeleidt en ontwikkelt om aan het werk te gaan. Het liefst zoveel mogelijk buiten de organisatie van Stark.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De gemeente bemiddelt de inwoner zelf naar een werkplek. Voor de mensen die meer ondersteuning nodig hebben, biedt de Stark een passend traject aan.
- Daarnaast heeft Stark werkplekken ingericht voor het beschut werk en begeleiden ze de doelgroep Wsw.
- Op werkplekken bij een reguliere werkgever waar mensen vanuit het landelijke doelgroepregister werkzaam zijn, voert Stark de jobcoaching uit. Op deze manier wordt de werkgever ontzorgd en kunnen de jobcoaches van Stark vanwege hun expertise de vertaling van de belemmering naar de werkvloer maken.

Wat mag het kosten?

Begeleide participatie	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	120	423	347	286	294	339
Totaal lasten	120	423	347	286	294	339
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Resultaat	120	423	347	286	294	339

Toelichting

Lasten

De begrote lasten in 2022 zijn € 76.000 lager dan de begrote lasten in 2021. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de lagere verwachte bijdrage in het exploitatietekort van Stark (€ 75.000).

Baten

Er zijn op dit taakveld geen baten begroot.

Taakveld Arbeidsparticipatie

Ontwikkelingen

- Het re-integratiebeleid 'Re-integratie is netwerken 2016-2020' is in 2020 geëvalueerd. Uit deze evaluatie kwam naar voren dat dit beleid volstond maar geactualiseerd dient te worden. Momenteel wordt er gewerkt aan een nieuw re-integratiebeleid waar (naar verwachting) vanaf het najaar van 2021 uitvoering aan wordt gegeven.
- De nieuwe Wet inburgering treedt in op 1 januari 2022. Met deze nieuwe wet krijgen gemeenten de regie op inburgering en hebben zij een actieve rol in de begeleiding van statushouders naar integratie, participatie en (betaald) werk. Zo worden gemeenten onder andere verantwoordelijk voor de inkoop van het inburgeringsaanbod (leerroutes), brede intake, het persoonlijk plan inburgering en participatie (PIP), het aanbod aan asielmigranten, voortgangsgesprekken en het 'ontzorgen' (betaling vaste lasten uit uitkering).
- In 2019 is het regionaal actieplan 'Perspectief op werk' vastgesteld. In totaal is € 2.000.000 beschikbaar gesteld in de AMRD om een extra impuls te geven aan de arbeidstoeleiding van mensen die willen en kunnen werken, maar niet zelfstandig de weg

naar werk vinden. Voorbeelden hiervan zijn maatwerkbudgetten voor het inzetten van bijvoorbeeld vervoer om daarmee een betaalde werkplek te krijgen/behouden en het voorstellen van kandidaten aan werkgevers zonder vorm van selectie op volgorde van aanmelding (open hiring). We verwachten dat we in 2022 nog bezig zijn met de uitvoering van dit actieplan.

- Vanwege de coronacrisis heeft het kabinet verschillende middelen beschikbaar gesteld die ten goede komen aan de gemeenten, werkgevers en de Arbeidsmarktregio's. In de Arbeidsmarktregio Drenthe wordt een Regionaal Mobiliteitsteam opgezet. Dit Regionaal Mobiliteitsteam biedt hulp aan werkgevers en werknemers die met werkloosheid worden bedreigd.
- Op 1 januari 2022 treedt het Breed Offensief in werking. Met de komst van het Breed Offensief wil het kabinet meer mensen met een beperking duurzaam aan het werk houden. Zo voorziet het Breed Offensief onder andere in uniformiteit in de studietoelage en het vereenvoudigen van het aanvragen van voorzieningen zoals loonkostensubsidie.
- Vanuit het Rijk hebben de arbeidsmarkt- en RMC regio extra middelen ontvangen om jongeren in deze coronatijd te ondersteunen. De arbeidsmarkt- en RMC regio's onderzoeken hoe deze middelen kunnen worden ingezet.
- Deze extra middelen zijn onder andere bedoeld voor intensievere begeleiding van onderwijs naar werk en het bieden van nazorg voor PrO/VSO leerlingen die zijn uitgestroomd naar werk.

Wat willen we bereiken?

- We gaan de mogelijkheden voor regulier werk bevorderen.
- We gaan de doelgroepen die behoren tot de landelijke banenafspraken en Beschut werk extra begeleiding bieden.
- We spelen in op kwetsbare doelgroepen en deze zullen extra ondersteuning krijgen.
- We gaan scholing (van met name de doelgroep 18 tot 27 jaar) bevorderen.
- We gaan de contacten met (lokale) werkgevers blijvend onderhouden en uitbreiden.
- We gaan nog meer verbinding met andere partners uit de Arbeidsmarktregio Drenthe zoeken.
- Ontwikkelingen worden nauwlettend in de gaten gehouden en er wordt op geanticipeerd.
- We willen voorkomen dat jongeren thuis komen te zitten zonder opleiding of werk. Activiteiten van team werk of het RMC zijn erop gericht om jongeren vroegtijdig te begeleiden naar een (vervolg)opleiding of naar arbeid.
- Een sluitende aanpak voor jongeren in kwetsbare posities.
- We bieden een platform voor jongeren die te kampen hebben met de nadelige effecten van corona door middel van de App Wim en Eva Campagne.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We richten ons met name op het actief bemiddelen van werkzoekenden naar duurzame arbeid. Hiervoor maken we lokaal en regionaal gebruik van onze werkgevers. Voor de mensen voor wie reguliere arbeid niet haalbaar is, biedt Stark leerwerktrajecten en cursussen aan, zetten we in op (om)scholing en participatie en sociale activering.
- We zoeken nog meer de verbinding op met de partners uit de Arbeidsmarktregio Drenthe zodat we zowel de werkgever als de werknemer op een optimale manier kunnen bedienen.

- Binnen de Arbeidsmarktregio Drenthe steven we naar een uniformiteit van het instrumentarium zodat de werkgevers zoveel mogelijk van dezelfde voorzieningen gebruik kunnen maken.
- We bieden in het laatste schooljaar van PrO/VSO of entreeleerlingen al begeleiding naar werk waardoor we kunnen voorkomen dat jongeren thuis komen te zitten.
- Door middel van de inzet van de App Wim en Eva hebben jongeren laagdrempelig de mogelijkheid om vragen die zij hebben over werk en ontwikkeling te appen.

Wat mag het kosten?

Arbeidsparticipatie	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	1.088	1.200	1.120	1.129	1.140	1.151
Totaal lasten	1.088	1.200	1.120	1.129	1.140	1.151
Totaal baten	-3	0	0	0	0	0
Resultaat	1.090	1.200	1.120	1.129	1.140	1.151

Toelichting

Lasten

De begrote lasten in 2022 zijn € 80.000 lager ten opzichte van de begrote lasten in 2021. Dit wordt vooral veroorzaakt door in 2021 beschikbare incidentele middelen voor impulsbanen (€ 64.000). Deze incidentele middelen worden ingezet voor de re-integratie van de doelgroep 50+.

Baten

Er zijn op dit taakveld geen baten begroot.

Taakveld Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Ontwikkelingen

- Niet alle inwoners redden het (volledig) zelfstandig. Ook niet met behulp van hun omgeving. Hen bieden we een vangnet van voorzieningen. Dat begint bij onafhankelijke cliëntondersteuning dat door Welzijn Midden-Drenthe wordt verzorgd. Zij helpen mensen hun vraag helder te krijgen. Indien nodig komen zij samen tot een pakket aan voorzieningen. Maatwerk en duurzaamheid van oplossingen zijn hierbij de uitgangspunten. Zo bestaan de oplossingen altijd uit een combinatie van eigen kracht, inzet van vrijwilligers en mantelzorgers en inzet van betaalde zorg en ondersteuning. Omdat onafhankelijke cliëntondersteuning ook in het wijkteam zitting heeft, is er borging van ook complexe casuïstiek.
- In 2021 zal bij de GR Publiek Vervoer Groningen Drenthe (PVGd) aandacht worden geschonken aan het doorontwikkelen van het vervoerssysteem en het gebruik van data-analyse.

Wat willen we bereiken?

- De zelfredzaam en samen redzaam van onze inwoners bevorderen. Zij doen actief mee aan de (lokale) samenleving.
- Dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.
- We hebben extra aandacht voor de kwetsbare ouderen zoals mensen met een verminderde mobiliteit en personen met verward gedrag.
- Stabiliteit en doorontwikkeling van de GR Publiek Vervoer Groningen Drenthe(PVGD) ten behoeve van het WMO-vervoer.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We ondersteunen de zelfredzaamheid en participatie van inwoners en houden de zorg betaalbaar. En wel door focussen op preventie, zorg dicht bij mensen te organiseren en te kiezen voor een integrale aanpak.
- Voor inwoners die het niet op eigen kracht redden, bieden we een sluitend vangnet.
- Indien nodig krijgen mensen zorg dicht bij huis om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen.
- Binnen het samenwerkingsverband van Welwozo werken we integraal aan vraagstukken rondom welzijn, wonen en zorg
- We brengen alle vervoersvoorzieningen in onze gemeente in beeld om van daaruit te werken naar een integraal aanbod.
- We gaan met alle 70+ in gesprek over welzijn, wonen en zorg. Deze integrale aanpak wordt geborgd door afspraken in de wijkteams.
- Inwoners en bezoekers van Groningen en Drenthe kunnen, als er geen bus- of treinverbinding in de directe omgeving aanwezig is, gebruik maken van de hubtaxi. Een hub is een vervoersknooppunt in Groningen en Drenthe waar verschillende vormen van vervoer samen komen.
- De Buurtbus is een kleinere bus die volgens een vaste route en dienstregeling rijdt. De Buurtbus is een vorm van openbaar vervoer en wordt gereden door een team van vrijwilligers. Bewoners kunnen gemakkelijk naar verschillende bestemmingen in de gemeenten reizen, zoals het winkelcentrum of een bezoek brengen aan familie of vrienden. Scholieren kunnen met de Buurtbus overstappen op de streekbus of trein. Zo draagt de Buurtbus bij aan de leefbaarheid van de dorpen waar het reguliere streekvervoer niet komt.

Wat mag het kosten?

Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	1.429	1.463	1.549	1.577	1.607	1.640
Totaal lasten	0	0	2	2	2	2
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	1.429	1.463	1.549	1.577	1.607	1.640
Totaal baten	8	13	13	13	13	13
Resultaat	1.421	1.451	1.539	1.567	1.597	1.630

Toelichting

Lasten

De begrote lasten in 2022 zijn € 86.000 hoger dan de begrote lasten in 2021. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Hogere verwachte uitgaven voor woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en hulpmiddelen (€ 38.000).
- Hogere doorbelaste apparaatskosten (€ 44.000).

Baten

De begrote baten zijn gedurende de betreffende jaren nagenoeg gelijk. Het betreft de geraamde legesopbrengsten voor de gehandicaptenparkeerkaart en terug ontvangen bijdragen voor de WVG voorzieningen.

Taakveld Maatwerkdienstverlening 18+

Ontwikkelingen

- We hebben een aanbestedingsprocedure doorlopen waarbij de nadruk ligt op de kwaliteit van de dienstverlening. We verwachten in de 2e helft van 2020 dat zorgaanbieders hun organisatie en dienstverlening hierop hebben ingericht.
- We draaien pilots om kennis en ervaring op te doen en deze te borgen binnen het nieuwe beleid (denk daarbij aan pilots logeerszorg, sensortechniek en maaltijdvoorziening)
- Om de zorg en ondersteuning aan onze inwoners met GGZ-problematiek (ook wel 'Personen met verward gedrag' genoemd) te verbeteren, gaan we de samenwerking met partners, zoals GGZ, Cosis, Welzijn Midden-Drenthe, Handhaving en Toezicht, Actium en Woonservice intensiveren. Met deze partners richten we een Optimaal Leven Team in.
- In januari 2021 is een Wijzigingswet in werking met betrekking tot de Wet op de Gemeentelijke Schuldhulpverlening. De gemeente krijgt een rol bij vroegsignalering. Dat heeft consequenties voor de uitvoering en voor de samenwerking met schuldeisers. We zijn bezig met de implementatie van de wet.
- Schuldhulpverlening: We zagen in 2019 een behoorlijke stijging van het aantal intakes bij de budgetconsulent. Na de lockdown in februari/maart 2020 daalde het aantal aanmeldingen fors van 157 naar 102. Het aantal intakes dat hieruit voortkwam daalde van 136 naar 87 in 2020.
- Doordat de Corona-crisis veel langer duurt dan verwacht en ook de budgetconsulent vanuit huis moet werken, verwachten we dat het aantal mensen dat hulp zoekt bij financiële problematiek pas weer toeneemt als fysieke afspraken weer mogelijk zijn. Juist voor een intake voor schuldhulp waarbij veel (financiële) informatie moet worden uitgewisseld, is de drempel om dat telefonisch en schriftelijk te doen erg hoog. Wegens de lockdown waren ook de mogelijkheden voor onze inwoners om informatie te vergaren en te printen beperkt.
- De sociaal raadvrouw heeft in 2020 bijna 1000 hulpvragen meer gehad dan het jaar ervoor: 4160 in 2020 tegen 3179 het jaar ervoor. Ook zij werkte thuis, maar heeft veel mensen via telefoon en Whatsapp kunnen helpen. Dat laatste was een nieuwe werkwijze. Haar verzoek om foto's te maken van bewijsstukken en die te appen naar haar, bleek een heel goede

manier van werken die erg aansloeg bij haar klanten. De verwachting is dat zij deze werkwijze de komende jaren zal blijven gebruiken. Doordat er geen inloopsprekuren waren en er alleen bij zeer urgente situaties huisbezoeken werden afgelegd, kon de sociaal raadvrouw de tijd die hierdoor vrij kwam benutten voor het afhandelen van deze hoeveelheid vragen.

- Veel statushouders maken bij voorkeur gebruik van Whatsapp, omdat zij de tekstberichten die zij ontvangen, kunnen omzetten in hun eigen taal.

Wat willen we bereiken?

- We realiseren een sluitende aanpak voor alle inwoners van 18 jaar en ouder.
- Inwoners kunnen optimaal participeren in de lokale samenleving.
- De samenwerking tussen maatschappelijke organisaties, zorginstellingen en belangenbehartigers verder verstevigen.
- Inwoners krijgen bij één herkenbaar en laagdrempelig loket alle relevante voorlichting, informatie, advies en hulp op het gebied van het sociaal domein.
- Via het inkoopproces willen we betaalbare en kwalitatief hoogwaardige zorg inkopen.
- Inwoners met beginnende of problematische schulden worden snel en goed geholpen om weer grip op hun financiën te krijgen.
- Met het Optimaal Leven Team willen we een sluitende aanpak creëren in de keten van zorg en ondersteuning met personen met verward gedrag.
- Verordening Wmo is geactualiseerd, de beleidsregels worden aangepast en het indicatieproces wordt vernieuwd.
- Een sluitende aanpak realiseren voor alle inwoners van 18 jaar en ouder.
- Inwoners kunnen optimaal participeren in de lokale samenleving.
- De samenwerking tussen maatschappelijke organisaties, zorginstellingen en belangenbehartigers verder verstevigen.
- We realiseren een sluitende aanpak voor alle inwoners van 18 jaar en ouder.
- Inwoners kunnen optimaal participeren in de lokale samenleving.
- De samenwerking tussen maatschappelijke organisaties, zorginstellingen en belangenbehartigers verder verstevigen.
- Inwoners met beginnende of problematische schulden worden snel en goed geholpen om weer grip op hun financiën te krijgen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het uitvoeren van de uitvoeringsagenda sociaal domein en geestelijke gezondheidszorg.
- Voortdurend in gesprek zijn en blijven met inwoners, zorgaanbieders en andere relevante partijen, zoals de Wmo-raad en de Minimaraad.
- Per september 2020 zijn we gestart met het Jongerenperspectiefplan (pilot). Gedurende de pilot nemen we de schulden van 5 jongeren met een uitkering op grond van de Participatiewet over zodat deze jongeren de focus kunnen leggen op het behalen van een startkwalificatie (indien mogelijk) of het vinden van een duurzame plek op de arbeidsmarkt.
- Voortdurend in gesprek zijn en blijven met inwoners, zorgaanbieders en andere relevante partijen, zoals de Minimaraad en de leden van de Regiegroep Armoedebeleid.

- Samen met onze maatschappelijke partners zorgen voor een zo goed mogelijk sluitende aanpak voor mensen met (financiële) problemen of schulden.

Wat mag het kosten?

Maatwerkdienstverlening 18+	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	9.314	8.945	10.185	10.438	10.690	10.948
Totaal lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	9.314	8.945	10.185	10.438	10.690	10.948
Totaal baten	336	350	350	350	350	350
Resultaat	8.978	8.595	9.835	10.088	10.340	10.598

Toelichting

Lasten

De begrote lasten in 2022 zijn € 1,2 miljoen hoger dan de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral veroorzaakt door het saldo van:

- De verwachte hogere uitgaven voor Wmo HH (€ 622.500) en Wmo Begeleiding (€ 691.000);
- De geraamde extra uitgaven voor de samenwerking in NMD verband (€ 121.000);
- de in 2021 beschikbare incidentele middelen voor het programma GGZ (€ 283.000). Deze incidentele middelen zijn in 2022 niet begroot. Het restant van deze middelen wordt overgeheveld.

Baten

De begrote baten zijn gedurende de betreffende jaren nagenoeg gelijk. Het betreft de eigen bijdrage voor Wmo huishoudelijke hulp.

Taakveld Maatwerkdienstverlening 18-

Ontwikkelingen

- Er vindt lokaal structurele afstemming plaats tussen de kinderopvang, het onderwijs, de gemeente en het CJG om daarmee duidelijkheid te creëren omtrent rollen, taken, verantwoordelijkheden en routes. De gezamenlijke afspraken worden in 2021 vastgelegd in de nota "Waar de kinderopvang, het onderwijs en zorg elkaar vinden".
- We hebben de regionale ontwikkelagenda "Zorg voor Jeugd in Noord en Midden-Drenthe 2021 – 2023" vastgesteld. Daarin staat afspraken, uitgangspunten en ambities vastgelegd om kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte zo goed en efficiënt mogelijk te helpen. Het gaat daarbij om de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp.
- De twaalf Drentse gemeenten, zorgaanbieders en de Drentse samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs hebben de wens uitgesproken om een gezamenlijke, Drentse ambitie op het gebied van onderwijs en jeugdhulp te formuleren. Deze Drentse ambitie is de paraplu waar alle initiatieven en projecten op gebied van onderwijs/jeugdhulp onder vallen. Samen

werken we aan de Drentse ambitie door van elkaar te leren en kennis uit te wisselen. De verwachting is dat de Drentse ambitie in 2021 wordt vastgesteld.

- We besteden aandacht aan de impact van corona op jongeren.
- Jongeren ontvangen de jeugdhulp die zij nodig hebben. We zetten actief in op de zorgmakelaar en de poh jeugd.

Wat willen we bereiken?

- We willen dat jongeren in Midden-Drenthe zorgeloos (op)groeien.
- Een integrale benadering is essentieel. Dus met kind, het gezin, het onderwijs, de jeugdhulp en eventuele andere partners wordt gekeken naar wat het kind nodig heeft. De ondersteuning die wordt geboden is aanvullend op dat van de ander. Om dat te kunnen bereiken is het nodig dat partijen elkaar structureel opzoeken, dat er samenwerkingsafspraken worden gemaakt en dat deze jaarlijks worden herijkt.
- We bieden een platform voor jongeren die - als gevolg van corona - extra ondersteuning nodig hebben.
- Een zo goed mogelijke start voor kinderen uit Midden-Drenthe. Dit doen we door middel van het programma Kansrijke Start dat voortkomt uit de nota Zorgeloos (op)groeien in Midden-Drenthe en actiepunt in het jeugdakkoord.
- We willen de jeugdhulp bieden die een jeugdige nodig heeft, hierbij geldt het adagium het inzetten van de beste passende zorg passend bij de tarieven die daarvoor gelden.
- We willen gecertificeerde instellingen en huisartsen bewegen om de beste passende zorg in te zetten passend bij de tarieven die daarvoor gelden.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We geven uitvoering aan de nota Zorgeloos (op)groeien in Midden-Drenthe. Als gemeente blijven we inzetten op een sterk voorliggend veld zodat jongeren zorgeloos kunnen (op)groeien.
- We blijven investeren in een sterk voorliggend veld. Dit uit zich in onder andere in een welzijnsinstelling met een taak op het gebied van jeugd en jongerenwerk en het schoolmaatschappelijk werk.
- We zetten vanuit het jeugdakkoord in op participatie voor en door jongeren. We stimuleren participatie van jongeren bij sport en cultuur door middel van het kindpakket en stimuleren activiteiten door en voor jongeren vanuit het CJG.
- Vanuit het jeugdakkoord zetten we in op preventie onder andere door het aanbieden van verschillende trainingen.
- Structureel overleg tussen de kinderopvang, het onderwijs, zorg en gemeente. Afspraken worden vastgelegd in de Nota "Waar kinderopvang, onderwijs en zorg elkaar vinden". Deze nota is in gezamenlijkheid geschreven en zal jaarlijks aan de orde komen tijdens de LEA.
- Jongeren die te kampen hebben met de nadelige effecten van corona krijgen ondersteuning aangeboden. Die ondersteuning bieden we op verschillende manieren. Naast de reguliere dienstverlening doen we dit onder andere met het project Jeugd aan Zet en de App Wim en Eva Campagne.
- In 2020 zijn we in Midden-Drenthe begonnen met het actieprogramma Kansrijke Start. Partijen uit het sociaal en medisch domein slaan de handen in één om kinderen in Midden-Drenthe een zo goed mogelijke start te bieden. Begin 2021 hebben we gezamenlijk een plan van aanpak opgesteld. In 2021 en daaropvolgende jaren geven we uitvoering aan dit plan van aanpak.
- We breiden het aantal uren van de praktijkondersteuner jeugd uit om enerzijds hulpvragen vroegtijdig te behandelen en anderzijds waar nodig in een keer naar de juiste hulp door te verwijzen.

- We zetten in op de zorgmakelaar om samen met gecertificeerde instellingen de hulpvraag met de juiste zorg te beantwoorden.
- Door de CJG-zorgroute wordt binnen het CJG passende jeugdhulp ingezet of doorverwezen naar passende gespecialiseerde zorgaanbieders.

Wat mag het kosten?

Maatwerkdienstverlening 18-	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	9.927	10.145	9.860	10.144	10.437	10.738
Totaal lasten	9.927	10.145	9.860	10.144	10.437	10.738
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Resultaat	9.927	10.145	9.860	10.144	10.437	10.738

Toelichting

Lasten

De begrote lasten in 2022 zijn € 285.000 lager dan de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral veroorzaakt door het saldo van:

- Hogere verwachte kosten jeugdhulp in 2022 (€ 1.2 miljoen).
- De in 2021 beschikbare incidentele middelen voor het programma Sociaal domein (€ 1.5 miljoen). Deze incidentele middelen zijn in 2022 niet begroot. Het restant van deze middelen wordt overgeheveld.

Baten

Er zijn op dit taakveld geen baten begroot.

Taakveld Geëscaleerde zorg 18-

Ontwikkelingen

- In onder andere de regiovisie Geweld hoort nergens thuis - vastgesteld door ons college in 2020 - wordt gesproken over versterking van het lokale veld, het bieden van hulp zo dichtbij en laagdrempelig mogelijk. In lijn met deze ontwikkeling zal Veilig Thuis Drenthe steeds meer gaan fungeren als expertisecentrum voor het doen van onderzoeken, het uitbrengen van adviezen en het zorgdragen voor kennisdeling.
- In 2020 hebben we onderzocht in hoeverre de gemeente en lokale teams toegerust zijn op het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling. In 2021 en daaropvolgende jaren gaan we aan de slag met de actiepunten die voortkomen uit het plan van aanpak (Samen)werken aan veiligheid dat naar aanleiding hiervan is opgesteld.
- Naast lokale actiepunten leveren we ook een bijdrage aan regionale actiepunten die voortkomen uit de zelfscans die de verschillende Drentse gemeenten hebben uitgevoerd op dit thema. We doen actief aan kennisdeling, het delen van best practises en uitwisselingen van informatie. Dit doen we onder andere door het aanbieden van scholing op verschillende thema's zoals het signaleren van geweld of het hanteren van de meldcode. Deze scholing wordt aangeboden middels de Drentse Jeugdacademie.

Wat willen we bereiken?

- De regionale ambitie – beschreven in de regiovisie Geweld hoort nergens thuis – is om te gaan naar 0 slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling in Drenthe. In de regiovisie staat uitgewerkt welke subdoelen we hieraan koppelen en hoe we deze kunnen bereiken.
- We vinden het belangrijk dat alle afdelingen die in contact staan met inwoners weten waar ze met signalen of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling naartoe kunnen. Daarom worden er in 2021 twee aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld en kindermishandeling aangesteld. Zij dienen als sparringspartner en adviseur voor de collega's binnen de organisatie, zij zijn op de hoogte van de Wet Meldcode en kennen de partners in de zorg- en veiligheidsketen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Twee aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld en kindermishandeling aanstellen.
- Zowel lokaal als regionaal vindt er structureel afstemming plaats met Veilig Thuis Drenthe over casuïstiek, de samenwerking en gemaakte afspraken.
- De wachtlijsten van Veilig Thuis Drenthe, JB Noord en de Raad van Kinderbescherming blijven een punt van aandacht. Hierover vinden zowel lokaal als regionaal gesprekken plaats.

Wat mag het kosten?

Geëscaleerde zorg 18-	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	499	453	462	472	480	490
Totaal lasten	499	453	462	472	480	490
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Resultaat	499	453	462	472	480	490

Toelichting

Lasten

De begrote lasten in 2022 zijn € 9.000 hoger dan de begrote lasten in 2021. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere bijdrage in 2022 aan de GGD voor Veilig thuis Drenthe (€ 7.000).

Baten

Er zijn op dit taakveld geen baten begroot.

Programma	Volksgezondheid en milieu
Taakveld	Volksgezondheid Riolering Afval Milieubeheer Begraafplaatsen

Programmadoelstelling

- Wij bewaken en bevorderen de volksgezondheid.
- Wij scheppen voorwaarden voor een divers functioneel gebruik van de ruimte in zijn geheel.
- Wij hebben een zorgplicht voor een (milieuhygiënisch) goede kwaliteit van het woon- en leefklimaat.

Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV worden beleidsindicatoren in de begroting opgenomen. De beleidsindicatoren dienen ter toelichting van de maatschappelijke effecten in de programma's. De beleidsindicatoren zijn voorgeschreven en afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente'.

Hieronder staan de beleidsindicatoren met betrekking tot dit programma opgenomen. De cijfers voor Midden-Drenthe worden vergeleken met de cijfers van gemeenten uit de inwonersklasse 25.000 - 50.000 en de provincie Drenthe. Een ? betekent dat de informatie niet beschikbaar is.

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Huishoudelijk restafval	2019	19,0%	?	23,8%	Het percentage van het niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
	2018	21,4%	?	26,5%	
Huishoudelijk restafval	2019	123,9	?	154,1	Aantal kilo's per inwoner van het niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
	2018	136,8	153,0	161,3	
GFT - afval	2019	195,0	122,0	150,0	Aantal kilo's per inwoner van het GFT - afval.
	2018	195,0	114,0	144,0	
Totaal huishoudelijk afval	2019	651,0	533,0	577,0	Aantal kilo's per inwoner van het totaal ingezameld huishoudelijk afval.

	2018	639,0	533,0	562,0	
Grof huishoudelijk restafval	2019	29,7	?	?	Aantal kilo's per inwoner van het ingezameld grof huishoudelijk afval.
	2018	28,3	?	18,9	
Woningen met zonnepanelen	2019	29,2%	15,9%	21,6%	Het aandeel woningen met een zonnepaneel installatie.
	2018	24,3%	11,9%	17,2%	

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/jive (geraadpleegd 6-08-2021)

Afspraken uit coalitieakkoord

- We gaan voluit voor duurzaamheid. De grondstoffen die we nu gebruiken raken op. En we zorgen dat we de veranderingen in het klimaat opvangen. Als gemeente geven we daarbij zelf het goede voorbeeld.
- We zijn samen verantwoordelijk voor duurzaamheid, energie en klimaat: de inwoners, de bedrijven, de overheid. Geen van de drie kan zeggen 'ik laat dit de anderen wel opknappen'.
- Daarom kiezen we een manier van werken waarbij al deze drie partijen meedoen.
- De afgelopen jaren hebben we in Midden-Drenthe veel gedaan aan duurzaamheid. We hebben allerlei maatregelen genomen. De komende periode moeten en willen we een grote stap vooruit zetten. Op weg naar een duurzaam Midden-Drenthe: klimaatneutraal en energieneutraal.
- We gaan eerst zo goed mogelijk uitzoeken wat we als gemeente moeten doen.
- Daarbij gaat het om twee opgaven. De eerste: wat kunnen we doen om het klimaat te helpen? Om het opraken van de grondstoffen tegen te gaan? De tweede: wat moeten we doen om ons aan te passen aan de veranderingen in het klimaat?
- We zorgen als gemeente op een natuurvriendelijke manier voor ons eigen groen. Bedrijven in de landbouw spelen een belangrijke rol in het beheer van groen. Daarom gaan we met hen in gesprek. We kijken waarin we elkaar kunnen versterken.
- We werken mee aan de kringlooeconomie: alles wat we maken, kunnen we opnieuw gebruiken. Afval is dan niet alleen afval. Het is meteen weer grondstof voor iets nieuws.
- We gaan verder met gescheiden inzameling. We blijven inwoners, ondernemers en organisaties voorlichting geven. We willen dat we allemaal goed weten waar het om gaat bij afval en duurzaamheid. Bovendien hebben we dan ook het recht om te handhaven als iemand zich niet aan de regels houdt.
- We gaan geen verschillende tarieven hanteren voor het restafval. Dus geen diftar.
- We komen in actie tegen zwerfvuil. We gaan zorgen voor genoeg afvalbakken en blikvangers. We gaan scholen en organisaties vragen mee te werken.

Verbonden partijen

[Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe \(GGD\)](#)

[Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe](#)

Beleidskaders

[Beleidsnota bewegen en leefstijl 2019-2023, met elkaar bewegen naar een gezonde toekomst](#)

[Afvalstoffenbeleidsplan 2016-2019](#)

[Watertakenplan 2016-2021](#)

Duurzaamheidsprogramma 2015-2018

Nota Alcoholbeleid

[Coalitieakkoord 2018-2022 "Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe"](#)

[Nota bodembeheer](#)

[Beheersverordening begraafplaatsen Midden-Drenthe 2013](#)

[Uitvoeringsbesluit Graven, asbezorging en gedenkplaats](#)

[Uitvoeringsbesluit grafbedekkingen Midden Drenthe 2013](#)

[Nota Begraafplaatsenbeleid 2020-2030](#)

[Verordening op beheer en gebruik van de gemeentelijke begraafplaats\(en\)](#)

[Verordening op de heffing en de invordering van lijkbezorgingsrechten 2018](#)

Taakveld Volksgezondheid

Ontwikkelingen

- In 2022 zetten we verder in op de uitvoering van de in juni 2019 door de gemeenteraad vastgestelde beleidsnota Bewegen en leefstijl 2019-2023 "Met elkaar bewegen naar een gezonde toekomst".
- Ook is de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2020-2024 vastgesteld. De ambities uit deze nota sluiten aan bij het gemeentelijk beleid dat is vastgesteld in de eerder genoemde beleidsnota.
- Provinciaal wordt er verder gewerkt aan de uitvoering van een integraal meerjarenprogramma sport en Preventie 2021-2024. Dit programma komt voort uit een Drentse bestuursopdracht;
- Samen werken we aan een Vitaal en Gezond Drenthe vanuit gezamenlijke uitgangspunten en gezamenlijk verantwoordelijkheden in de aanpak van gezondheidsvraagstukken.

Wat willen we bereiken?

- Het stimuleren van een gezonde leefstijl waar bewegen in brede zin een onderdeel van is.
- Een goede gezondheid voor alle inwoners zodat iedereen zich in Midden-Drenthe gezond voelt en gelukkig is.
- Het tegengaan van overgewicht en obesitas.
- Het tegengaan van eenzaamheid.
- Ontmoedigen middelengebruik waaronder roken en alcohol.

- Extra aandacht voor inwoners met een lage SES en op jeugd.

In de beleidsnota Bewegen en leefstijl 2019-2023 "Met elkaar bewegen naar een gezonde toekomst" benoemen we een aantal concrete indicatoren, gekoppeld aan doelstellingen. Het gaat om de volgende indicatoren:

1. We meten hoe jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar hun eigen gezondheid beoordelen
2. We meten het percentage kinderen in groep 2, groep 7 en klas 2 van de middelbare school overgewicht en obesitas hebben.
3. We meten het percentage jongeren in de leeftijd van 12-18 jaar dat nog nooit gerookt heeft
4. We meten het percentage jongeren in de leeftijd van 12-18 jaar dat nog nooit gedronken heeft.
5. We meten het percentage jongeren (12-18 jaar) dat lid is van een sportclub.
6. We meten hoe volwassenen hun eigen gezondheid beoordelen.
7. We meten het percentage volwassenen met overgewicht of obesitas.
8. We meten het percentage volwassenen dat rookt.
9. We meten het percentage volwassenen dat geen indicatie voor eenzaamheid heeft.
10. We meten hoe ouderen hun eigen gezondheid beoordelen.
11. We meten het percentage ouderen met overgewicht of obesitas.
12. We meten het percentage ouderen dat geen indicatie voor eenzaamheid heeft.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan verder met het uitvoeren van het beleid bewegen en leefstijl 2019-2023, "Met elkaar bewegen naar een gezonde toekomst". Dit betekent onder andere:

* Door ontwikkelen van het team Gezond in Midden-Drenthe (team GIMD). Het team werkt volgens een uitvoeringsplan. Het gemeentelijk beleid is door het team vertaald naar 4 pijlers. Deze vier pijlers zijn:

1. Vitaal ouder worden door gezond eten en drinken en meedoen;
2. Verkleinen gezondheidsachterstanden door bewegen, gezond eten en drinken, een rookvrije omgeving;
3. Sport en beweeg-aanbieders hebben de basis op orde en handelen toekomstgericht;
4. Kinderen zijn motorisch vaardig en hebben plezier in bewegen als basis voor een leven lang bewegen.

De ambities die zijn vastgelegd in het Sportakkoord sluiten naadloos aan op deze pijlers en de beleidsdoelstellingen. Verdere informatie hierover is in de begroting te vinden bij het taakveld "sport en activering".

De ambities uit het sportakkoord zijn breder dan enkel "sport" gerelateerd wat bijdraagt aan het behalen van de gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Het team draagt bij aan duurzame gedragsverandering en een omgeving dat een gezonde leefstijl stimuleert. Naast vraaggericht werken, sluit het team aan bij aanbod dat er al is en wordt er waar mogelijk wijkgericht gewerkt. Bij voorkeur samen met en dichtbij de inwoners waar het om gaat om gezondheidsachterstanden te verkleinen. Daarbij wordt actief de samenwerking gezocht met het lokale netwerk om tot een integrale aanpak te komen.

- In het nieuwe schooljaar 2021-2022 verzorgen ALO-geschoolde vakleerkrachten een deel van de gymlessen op de basisscholen in de gemeente Midden-Drenthe.
- De vakleerkrachten zijn verbonden aan het team GIMD voor wat betreft het buitenschoolse aanbod. Dat is gericht op het stimuleren van een gezonde leefstijl waar beweging in elk geval een belangrijke pijler is.
- Continueren van de uitvoering van het project “Aan de slag met preventie”. In 2022 wordt de interventie “gezondheidsambassadeurs” verder uitgerold.
- De gemeente Midden-Drenthe is aangesloten bij het landelijke programma 'Eén tegen eenzaamheid'. In 2022 wordt lokaal verder invulling gegeven aan de uitvoering van het programma onder andere door een lokale coalitie te vormen waaraan partijen deelnemen die willen samenwerken om eenzaamheid te verminderen.
- De gemeente zet verder in op het stimuleren van een rookvrije omgeving volgens een plan van aanpak. In elk geval de gemeentelijke gebouwen zijn rookvrij in 2022.
- Nauwe contacten met de GGD Drenthe onderhouden.
- Stimuleren dat inwoners gebruik maken van de financiële mogelijkheden die het beleid “Bewegen en Leefstijl 2019-2023” biedt (activeringsbudget bewegen en leefstijl).

Wat mag het kosten?

Volksgesondheid	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	1.423	1.714	1.404	1.422	1.449	1.476
Totaal lasten	1.423	1.714	1.404	1.422	1.449	1.476
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Resultaat	1.423	1.714	1.404	1.422	1.449	1.476

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 310.000 lager ten opzichte van de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- Dat vanuit 2020 € 323.000 aan budgetten is overgeheveld naar 2021. Dit betrof onder andere € 210.000 voor inzet vakleerkrachten Gezondheid en bewegen en € 113.000 voor de uitvoering van de Nota bewegen, leefstijl en gezondheid.
- Hogere bijdrage aan de GGD Dit leidt in 2022 tot € 64.000 aan hogere lasten. Voor de volgende jaren stijgt de jaarlijkse bijdrage als volgt 2023: € 18.000; 2024: € 26.000 en 2025: € 26.000. Dit wordt veroorzaakt bijgestelde indexeringen en toename van het aantal taken. Voor de uitvoering van de rijksvaccinatieprogramma meningokokken en prenataal huisbezoek is circa € 15.000 via het gemeentefonds aan extra middelen ontvangen. De uitvoering hiervan vindt plaats via de GGD.
- Een structurele verlaging van het budget voor lokaal volksgezondheidsbeleid met € 51.000.

Baten

Er zijn op dit taakveld geen baten begroot.

Taakveld Riolering

Ontwikkelingen

- Binnen de riolering werken we met zorgplichten voor het afvalwater, hemelwater en grondwater. In de huidige situatie kunnen we stellen dat de technische situatie op orde is. Wat wel meer gaat spelen zijn de effecten en mogelijke overlast door hoosbuien als gevolg van de klimaatontwikkeling.
- Klimaatverandering vraagt steeds meer aandacht van overheden, en dus ook van ons. Hoe we met de klimaatverandering om kunnen gaan wordt klimaatadaptatie genoemd. Vanuit het Rijk worden hiervoor kaders gesteld in het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. Dit werkt met het principe: weten-willen-werken. De eerste stap is weten: wat houdt de klimaatverandering in voor de eigen regio, wat gebeurt er en waar gebeurt het. We verkennen deze opgave samen met onze partners van het samenwerkingsverband Fluvius. De opgave hierin ligt niet alleen bij riolering en water, maar ook bij het ontwerpen en inrichten van de openbare ruimte, groenbeheer, ontwikkeling van zorgcentra en scholen (ouderen en kinderen zijn kwetsbare doelgroepen), organisatie van evenementen en inrichting van gebouwen. Klimaatadaptatie raakt dus meerdere disciplines en is een opgave die we breed moeten verkennen.

Wat willen we bereiken?

- Zorgen voor en in standhouden van een functionele riolering, een doelmatige inzameling van hemelwater en het beperken van structurele (grond)wateroverlast.
- Ten aanzien van klimaatadaptatie werken we aan een waterrobuust en klimaatbestendige inrichting van bebouwd gebied in 2050.
- Dat de huishoudens niet meer betalen dan de totale kosten voor het inzamelen, het transport en het verwerken van afval- en hemelwater.
- Dat tijdig wordt betaald, al of niet via automatische incasso en/of betalingsregelingen en het aantal bezwaarschriften zo laag mogelijk blijft.
- Het op orde hebben en houden van de heffingsadministratie: volledigheid objecten, hoeveelheid afvalwater.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Reinigen en inspecteren van het riool.
- Repareren, vervangen en vergroten van de riolen.
- Zorgen voor goed werkende gemalen.
- Schoonhouden van kolken.
- Beleid en strategie ontwikkelen, die rekening houdt met heviger neerslag, meer hitte en langere droge periodes teneinde toename van overlast en hinder te voorkomen.
- We gaan conform de verordening rioolheffing heffen en innen. Hiervoor leggen we eind februari de aanslagen op.
- Het actueel houden van de gegevens: objecten, belastingplicht, gezinsgrootte.

- Door de mogelijkheid van telefonische afstemming voorafgaande aan een formeel bezwaartraject proberen we het aantal bezwaar- en beroepschriften zo laag mogelijk te houden.
- Oninbare vorderingen alleen als oninbaar afboeken op advies deurwaarder of bij faillissement.

Wat mag het kosten?

Riolering	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	4.065	3.122	3.116	3.110	3.107	3.099
Totaal lasten	4.065	3.122	3.116	3.110	3.107	3.099
Totaal baten	4.904	3.977	4.003	4.003	4.003	4.003
Resultaat	-839	-855	-887	-894	-896	-905

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 6.000 lager ten opzichte van de begrote lasten 2021.

- Voor riolering geldt een kostendekkend systeem. Waarbij op begrotingsbasis het verschil tussen de lasten en baten wordt verrekend met de mutatie in de voorziening Riolering. Niet alle mutaties die betrekking hebben op riolering zijn op dit taakveld zichtbaar. Dit geldt voor de btw die verrekend kan worden via het BTW compensatiefonds (BCF). Hetzelfde geldt voor de mutatie in de reserve, straatvegen, kwijscheldingen en overhead. Dit loopt via de taakvelden mutatie reserves, verkeer en vervoer, inkomensregelingen en overhead.

Baten

De begrote baten 2022 zijn € 26.000 hoger ten opzichte van de begrote baten 2021 en de baten van de volgende jaren zijn gelijk aan 2022.

- De hogere baten van € 26.000 hebben betrekking op meer aansluitingen voor 2021
- Hiernaast is in 2020 € 985.000 onttrokken uit de voorziening riolering om de investeringskosten te dekken.

Taakveld Milieubeheer

Ontwikkelingen

- **Lokaal Eigendom.** In onze duurzaamheidsvisie hebben we aangegeven dat we lokaal eigendom bij duurzame energieopwekking erg belangrijk vinden. De inzet van inwoners, ondernemers en energiecoöperaties is onmisbaar om het lokaal eigendom vorm te geven. In 2021 is aan uw raad voorgelegd om een overbruggingslening beschikbaar te stellen aan de energiecoöperatie Midden-Drenthe voor de aankoop van het drijvende zonnepark aan de Mussels te Beilen. Dit zijn samen met de inzet van de opbrengsten van zonnepark Leemdijk voor de samenleving de eerste belangrijke stappen in het vormgeven van het lokaal eigendom. Maar we willen graag grotere stappen zetten. Daarom zijn in 2021 ook twee

kwartiermakers aangesteld die onder andere samen met dorpen en andere stakeholders een gezamenlijk manifest opstelt waarin de uitgangspunten zijn opgenomen die we kunnen gebruiken voor het vormgeven van de Maatschappelijke Tender.

- **Zon-op-dak, Tender zon-op-land en netcapaciteit.** In de aangescherpte strategie voor duurzame elektriciteit hebben we er voor gekozen om de komende jaren geen medewerking te verlenen aan grootschalige zonneparken ten gunste van zon-op-dak. Hoe meer zon-op-dak we kunnen realiseren, des te minder zon-op-land nodig is. Deze lijn houden we aan tot het moment dat de netbeheerders voor (bijna) de hele gemeente weer voldoende netwerkcapaciteit beschikbaar is. Volgens de planning van de netbeheerders is dit in 2025. De Tender stellen we 1,5 jaar van te voren open en we bekijken dan wat de opgave is voor zon-op-land. De lopende initiatieven voor zonneparken Hijken, drijvende zonnepark Beilen en zonnepark op het terrein van Attero ronden we wel af.
- **Regionale Energiestrategie 2.0.** In regionaal verband werken we verder aan de RES 2.0. Hierin willen we een verdere verdiepingsslag maken ten opzichte van de eerdere versies.
- **Transitievisie Warmte.** Eind 2021 wordt de transitievisie warmte 'duurzaam en comfortabel wonen' ter vaststelling aan uw gemeenteraad aangeboden. Insteek van de visie is om de komende jaren met name in te zetten op isoleren en energiebesparing.
- **Wijkuitvoeringsplannen en besparing.** Tot 1 mei 2022 hebben we budget vanuit de rijksoverheid gekregen voor het aanstellen van een adviseur duurzame warmte. Na deze datum zijn er onvoldoende middelen /capaciteit om de wijkuitvoeringsplannen te kunnen opzetten en uit te voeren en andere projecten op het gebied van energiebesparing uit te kunnen voeren.
- **Circulaire economie en voedsel.** Geen bijzonderheden. Voor het project deelinitiatieven is wellicht onvoldoende capaciteit om dit uit te voeren.
- **Duurzaam Op Eigen Kracht (DOEK).** In het project Duurzaam op eigen kracht (DOEK) geven we specifieke aandacht aan circulariteit en voedsel zoals dat in de duurzaamheidsvisie is beschreven. DOEK wordt eind september 2021 opgestart, de prijsuitreiking is (vooralsnog) gepland in januari 2022. Voor DOEK is wellicht onvoldoende capaciteit om dit uit te voeren.

Wat willen we bereiken?

De overkoepelende doelstellingen uit de Duurzaamheidsvisie zijn als volgt:

- 1,5% energiebesparing per jaar
- 16% hernieuwbare energieopwekking in 2023
- De CO₂-uitstoot in 2030 met 49% verminderen
- De CO₂- uitstoot in 2050 met 95% verminderen

De doelen per thema zijn als volgt:

Duurzame Elektriciteit

- Een vastgestelde RES 1.0. in 2021
- Ontwikkelen van grote zonneparken (352 TJ)
- Zon PV op dak stimuleren (200 TJ in 2050)
- Stimuleren kleine windmolens en zonnepanelen in veldopstelling (tot 2,5 ha).
- Ontwikkeling zonnepark Leemdijk.

Duurzame Warmte

- 1,5% energiebesparing per jaar.
- Gemeentelijke vastgoed energieneutraal.
- Een vastgestelde transitievisie warmte eind 2021

Circulaire economie

- 50% minder primaire grondstoffen in 2020
- Volledig circulaire economie in 2050

Voedsel

- In 2030 de voedselverspilling met 50% reduceren.
- In te zetten op bewustwording.
- Meer lokaal consumeren
- Fairtrade gemeente blijven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Duurzame elektriciteit

- Blijvend inzetten op de campagne groene energie voor ondernemers om o.a. ondernemers te interesseren voor zon-op-dak en kleine windmolens.
- Afronding opdracht lokaal eigendom en beraden op vervolg stappen.
- Afronding vormgeven en uitwerken manifest voor de maatschappelijke Tender.
- Blijvend in gesprek met netbeheerders over de netcapaciteit.
- Vanuit de gemeente inbreng leveren voor de RES 2.0, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau.
- Afronden zonneparken Hijken en terrein Attero.

Duurzame warmte

- Informatieverstrekking over de warmtetransitie op onze website en doorverwijzen naar het Drents Energieloket.
- Uitvoering geven aan de RREW middels verschillende projecten; waardebonnen voor huurders voor de aanschaf van kleine energiebesparende maatregelen, een jaar lang gebruik kunnen maken van de SlimWonenApp, opleiden energievoaches en de warmtetour vanuit het Drents Energieloket.

Circulaire economie

- Starten met het koploperproject voor ondernemers.
- Uitvoering geven aan het actieplan maatschappelijk verantwoord ondernemen.
- Uitvoering geven aan het project deelinitiatieven in samenwerking met de Natuur en Milieufederatie en een aantal inwoners, mits hier voldoende capaciteit voor is.

Voedsel

- Cursus voedselbossen.
- Organiseren voedsel symposium 2022.
- Uitvoeren project korte voedselketen.

- Uitvoeren taken werkplan Fairtrade 2022, waaronder fairtrade week.

Algemeen

- Afronding project Duurzaam Op Eigen Kracht, mits voldoende capaciteit.
- Aanbieden lespakket natuur, milieu en duurzaamheidseducatie via IVN Drenthe aan basisonderwijs.

Wat mag het kosten?

Milieubeheer	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	1.701	1.912	1.540	1.565	1.565	1.596
Totaal lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	1.701	1.912	1.540	1.565	1.565	1.596
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Resultaat	1.701	1.912	1.540	1.565	1.565	1.596

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 283.000 lager ten opzichte van de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- Dat in 2021 voor €292.000 aan incidentele middelen voor diverse duurzaamheidsprojecten is overgeheveld vanuit 2020.
- De verhoging van de reguliere bijdrage duurzaamheid met € 3.000 voor de jaren 2022 en 2023.
- Dat voor de bestrijding van de eikenprocessierups voor de jaren 2021: € 60.000; 2022: € 35.000 en 2023 € 30.000 beschikbaar is gesteld.
- De hogere bijdrage aan de RUD jaarlijks van circa € 25.000. In 2021 was bijna € 89.000 incidenteel beschikbaar gesteld voor afwikkeling van het oude dienstjaar 2020.
- Indexering van de toegerekende apparaatskosten stijgen jaarlijks de kosten met € 6.000.
- De lagere renteomslag. De kapitaallasten zijn vanaf 2022 € 1.000 lager.

Baten

Er zijn op dit taakveld geen baten begroot.

Taakveld Afval

Ontwikkelingen

- In 2022 gaan we uitvoering geven aan ons grondstoffenbeleid 2022-2025
- We betrekken inwoners, scholen en maatschappelijke organisaties bij het grondstoffenbeleid.

- We werken aan het verbeteren van de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen.
- We werken aan het reduceren van de hoeveelheid restafval.
- We werken aan een goede inzameling van grond- en afvalstoffen.
- We werken aan een schone en zwerfafval vrije openbare ruimte.
- Uitgangspunt is dat de afvalstoffenheffing kostendekkend blijft.
- Vervallen gebruik acceptgiro's; de ingangsdatum is nog niet bekend.
- Bezwaar- en beroepsmogelijkheid uitstel van betaling: de ingangsdatum is nog niet bekend.

Wat willen we bereiken?

- We stellen in 2021 het grondstoffenbeleid 2022-2025 vast.
- We willen met onze inwoners de kwaliteit van het PMD verbeteren om afkeur te voorkomen.
- We willen de inzameling van oud papier waarborgen.
- We willen de openbare ruimte schoon houden en zwerfafval voorkomen en verminderen.
- Dat huishoudens niet meer betalen dan de totale kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval.
- Dat tijdig wordt betaald, al of niet via automatische incasso en/of betalingsregelingen en het aantal bezwaarschriften zo laag mogelijk blijft.
- Optimaliseren inzameling grondstoffen en afvalstromen.
- Het op orde hebben en houden van de heffingsadministratie: volledigheid objecten en de gezinsgrootte.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We werken samen met betrokken partijen aan het grondstoffenbeleid 2022-2025.
- We voeren het plan van aanpak verbeteren kwaliteit PMD uit 2019 uit.
- We stellen in Markereinde verband een grondstoffenmonitor op om de voortgang en resultaten te kunnen volgen.
- We voeren samen met de betrokken partners de maatregelen uit het plan van aanpak zwerfafval (2021) uit.
- Het actueel houden van de gegevens: objecten, belastingplicht, gezinsgrootte.
- Door de mogelijkheid van telefonische afstemming voorafgaande aan een formeel bezwaartraject proberen we het aantal bezwaar- en beroepschriften zo laag mogelijk te houden.
- Oninbare vorderingen alleen als oninbaar afboeken op advies deurwaarder of bij faillissement.

Wat mag het kosten?

Afval	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	2.996	2.405	2.449	2.453	2.491	2.529
Totaal lasten	2.996	2.405	2.449	2.453	2.491	2.529
Totaal baten	3.846	3.262	3.282	3.320	3.365	3.417
Resultaat	-850	-856	-833	-867	-874	-888

Toelichting

Lasten

De effecten van de geactualiseerde budgetten. Voor Afval geldt een kostendekkend systeem. Eventueel worden incidentele lasten eenmalig gedekt uit de egalisereserve tarief afvalstoffenheffing. Voor 2020 was dit € 75.000 en voor 2022 wordt het € 30.000 en vanaf 2023 wordt geen bijdrage vanuit de egalisereserve begroot.

Niet alle mutaties die betrekking hebben op afval zijn op dit taakveld zichtbaar. Dit geldt voor de btw die verrekend kan worden via het BTW compensatiefonds (BCF). Hetzelfde geldt voor de mutatie in de reserve, toezicht handhaving, zwerfafval, straatvegen, kwijscheldingen en overhead. Dit loopt via de taakvelden mutatie reserves, openbare orde en veiligheid, verkeer en vervoer, inkomensregelingen en overhead.

Het werkelijke resultaat wordt in de jaarrekening verrekend met de mutatie in de egalisereserve tarief afvalstoffenheffing.

Baten

De baten afval bestaan uit de opbrengsten op basis van vastgesteld tarieven voor de huishoudens en milieustraat en vergoedingen van Nedvang of andere derden. Voor 2020 zijn naast de stijging van het aantal aansluitingen de tarieven voor de huishoudens met € 7 verhoogd. Door de forse verlaging van de afkeur PMD ontvangen we € 83.000 meer Nedvang vergoedingen die we niet hoeven door te betalen.

Per saldo kan het tarief in 2021 met € 30 per aansluiting worden verlaagd. Hierdoor worden de leges opbrengsten van de afvalstoffenheffing vanaf 2021 ruim € 400.000 lager.

Voor 2022 wordt het tarief per aansluiting niet verhoogd. Alleen door stijging van het aantal aansluitingen worden de baten hoger.

Taakveld Begraafplaatsen en crematoria

Ontwikkelingen

- Het begraafplaatsbeleid 2020-2030 is begin 2020 vastgesteld. Het vastgestelde beleid is een voortzetting van de ingezette lijn op weg naar toekomstbestendige begraafplaatsen over 10 tot 20 jaar. Het uiteindelijke doel is het circulair gebruiken van de begraafplaats met een hogere kostendekking zonder dat de kosten buitenproportioneel stijgen.
- Ondanks dat statistisch het aantal overledenen door onder andere vergrijzing al jaren stijgt, neemt het aantal begravingen en as-bijzettingen niet toe.
- Meer dan de helft (54%) van de uitvaartbestemmingen vindt buiten onze gemeente plaats. De overige worden begraven of bijgezet op onze begraafplaatsen. Op onze begraafplaatsen staat tegenover iedere 2 begrafenissen 1 as-bijzetting.
- Ongeveer 50% van de grafrechten wordt verlengd bij het aflopen van de termijn. Dit betekent dat begraafplaatsen steeds minder worden gebruikt. De verwachting is dat deze trend de komende jaren doorzet.

Wat willen we bereiken?

- De begraafplaatsen zien er netjes en verzorgd uit.
- Het garanderen van voldoende capaciteit c.q. voorkomen overcapaciteit.
- De kostendekkendheid van de begraafplaats moet omhoog zonder de leges 'buitensporig' te verhogen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Onderhouden van de op de begraafplaatsen aanwezige groenvoorzieningen, paden en hekwerken, urnen- en gedenkmuren en gebouwen.
- Het realiseren van voldoende capaciteit, zoals het uitbreiden van urnenmuren, aanleggen en inrichten van nieuwe grafperken.
- Het informeren en adviseren van recht- en belanghebbende. Bijvoorbeeld over verlopen grafrechten, verwaarlozing of schades aan een graf.
- Actualiseren en herzien van verordeningen of uitvoeringsbesluiten.
- Jaarlijks overleg met de begrafenisverenigingen.
- Het schoonhouden en verzorgen van beplanting van graven van oorlogsslachtoffers. Dit wordt in eigen beheer uitgevoerd. Het schilderen, repareren of vervangen van de graven wordt door de Oorlogsgraven stichting uitgevoerd.
- Het periodiek schouwen van de graven door de Oorlogsgraven stichting.

Wat mag het kosten?

Begraafplaatsen	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	647	703	698	683	693	700
Totaal lasten	647	703	698	683	693	700
Totaal baten	363	400	400	400	400	400
Resultaat	283	303	298	283	293	300

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 5.000 hoger ten opzichte van de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- Indexering stijgt jaarlijks het budget voor onderhoud begraafplaatsen met ruim € 5.000 .
- De fluctuaties in de onderhoudskosten gebouwen op de begraafplaatsen. In 2022 een stijging van € 5.000, in 2023 een daling van € 23.000 en vanaf 2024 geen verschillen.
- Indexering en aanpassingen van het toegerekende aantal uren. Voor 2022 een daling van bijna € 14.000 en de volgende jaren een stijging van de circa € 3.000 per jaar.
- De budgetten voor de begraafplaatsen zijn op grond van jurisprudentie vanaf 2021 weer inclusief btw begroot. Dit levert vanaf 2021 een nadeel op van € 42.000.

Baten

De begrote baten 2022 en volgende jaren zijn gelijk aan de begrote baten 2021.

- Door minder grafuitgiften en verlengingen waren de opbrengsten begraafrechten in 2020 € 37.000 lager.

Programma	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Taakveld	Ruimtelijke Ordening Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) Wonen en bouwen

Programmadoelstelling

- Wij willen bijdragen aan een goed woonklimaat waardoor het (economisch) aantrekkelijk wordt om in onze gemeente te wonen en te werken.
- Wij willen de woningbehoefte en het woningaanbod beter op elkaar aan laten sluiten zodat inwoners in staat zijn langer zelfstandig thuis te wonen.

Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV worden beleidsindicatoren in de begroting opgenomen. De beleidsindicatoren dienen ter toelichting van de maatschappelijke effecten in de programma's. De beleidsindicatoren zijn voorgeschreven en afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente'.

Hieronder staan de beleidsindicatoren met betrekking tot dit programma opgenomen. De cijfers voor Midden-Drenthe worden vergeleken met de cijfers van gemeenten uit de inwonersklasse 25.000 - 50.000 en de provincie Drenthe.

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Nieuw gebouwde woningen	2019	4,1	8,6	7,1	Aantal gebouwde woningen per 1.000 woningen
	2018	3,9	7,5	6,1	
	2017	10,2	7,5	6,4	
Nieuwbouw koopsector	2019	40,7%	65,0%	53,4%	Percentage nieuwbouw koopsector van de totale nieuwbouw.
	2018	96,4%	67,6%	63,1%	
	2017	29,0%	60,1%	45,9%	
Nieuwbouw huursector	2019	59,3%	34,3%	45,5%	Percentage nieuwbouw huursector van de totale nieuwbouw.
	2018	3,6%	30,8%	35,5%	
	2017	69,7%	33,3%	49,9%	
Nieuwbouw corporatiehuurwoningen	2019	32,2%	20,4%	31,5%	Percentage nieuwbouw corporatiehuurwoningen van de totale nieuwbouw.
	2018	1,8%	20,6%	20,0%	

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
	2017	24,8%	21,1%	27,9%	

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/jive (geraadpleegd 27-07-2021)

Afspraken uit coalitieakkoord

- We werken goed samen met de dorpen en wijken. Dat doen we in Midden-Drenthe al heel lang. Daar zijn we trots op. En daar gaan we mee door.
- Elk jaar gaan we met in elk geval één wijk of straat aan de slag om te verbeteren. Daarbij kijken we naar hoe het er uit ziet: de straat, de stoep, het groen. We kijken ook naar hoe de mensen met elkaar samenleven.
- We maken in 2018 een plan welke wijken of straten de komende jaren aan de beurt komen.
- We hebben beleid voor dorpshuizen. Daarin hebben de inwoners veel eigen verantwoordelijkheid. Bij grote veranderingen springen we als gemeente bij. Dat beleid blijft zoals het is.
- De Omgevingswet komt er aan. Ook al duurt het nog wel een paar jaar, we zorgen dat we goed voorbereid zijn.
- We blijven samenwerken met de woningcorporaties. Die samenwerking helpt ons om te doen wat we in dit akkoord opschrijven. Een voorbeeld is de samenwerking in het WelWoZo overleg.
- Het college gaat daarnaast verder met het bestaande beleid. Voorbeelden daarvan zijn het woonplan en het beleid voor wegen en bruggen. Het college gaat dat gewoon uitvoeren.

Verbonden partijen

[Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe \(RUD\)](#)

Beleidskaders

[Welstandsnota \(2011\)](#)

Bestemmingsplannen

Kadernota toezicht en handhaving 2011-2014 Wabo

[Westerbork structuurvisie voor het dorp 2009-2020](#)

[Nota Grondbeleid](#)

[Nota Nieuwe landgoederen in Midden-Drenthe](#)

[Verordening Starterslening Midden-Drenthe](#)

[Woonplan Midden-Drenthe 2017-2021](#)

[Structuurvisie Midden-Drenthe 2030 'Platteland Leeft' \(2012\)](#)

[Visie op Beilen 2030 \(2013\)](#)

Dorpsvisies Oranje, Spier, Hijken, Hooghalen

[Coalitieakkoord 2018-2022 "Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe"](#)

[VTH-beleidsplan](#)

[Verordening Verzilverlening](#)

Ontwikkelingen

- De grootste ontwikkeling waar we als gemeente de komende jaren mee te maken krijgen is de invoering van de Omgevingswet. Naar verwachting treedt de nieuwe Omgevingswet op 1 juli 2022 in werking. Dit heeft grote gevolgen voor onze manier van werken en voor de gemeentelijke organisatie. Als gemeenten hebben we tot 2029 om de uitgangspunten en doelen van de Omgevingswet te implementeren in de organisatie. De rijksoverheid gebruikt deze tijd ook om de wet steeds meer vorm te geven.
- De Omgevingswet verplicht om integrale plannen te maken en geeft ruimte voor lokale (bestuurlijke) afwegingsruimte. Visies, verordeningen, beleid, bestemmingsplannen moeten vanuit verschillende vakdisciplines worden omgezet naar één visie en/of omgevingsplan. Daarnaast moeten we ervoor zorgen dat onze informatievoorziening en digitalisering op orde is, dan kunnen inwoners/ondernemers met één klik op de kaart zien wat mogelijk is op een bepaalde locatie.

Wat willen we bereiken?

- Wij willen dat onze bestemmingsplannen en visies actueel zijn en dat bij nieuw op te stellen plannen en visies wordt geanticipeerd op de komst van de nieuwe Omgevingswet.
- Wij willen dat er wordt voldaan aan de vraag en woningbehoefte vanuit de samenleving.
- We willen dat onze kernen en wijken leefbaar zijn en dat nieuwe initiatieven bijdragen aan het verbeteren van het woon- en leefklimaat.
- We willen dat aspecten als vergroening, ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid centraal staan bij het realiseren van nieuwe projecten.
- We willen dat er betaalbare koopwoningen in onze gemeente worden gerealiseerd.
- Wij willen extra aandacht besteden aan de begeleiding bij concrete projecten van het begin tot het einde (uitwerken, begeleiden en bewaken). We hechten hier veel belang aan.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bestemmingsplannen en visies

- De Omgevingsvisie wordt vastgesteld. De Omgevingsvisie geeft op hoofdlijnen richting aan de gewenste ontwikkelingen van de fysieke leefomgeving voor het hele grondgebied van de gemeente.
- Er zal uitvoering worden gegeven aan Visie op Smilde. Uitvoering van gemeentelijke onderdelen uit de visie worden zoveel mogelijk ingepast op de planning staande werkzaamheden.
- Samen met het dorp Hooghalen zal in 2022 gewerkt worden aan de uitvoering van de Dorpsvisie Hooghalen die naar verwachting eind 2021 wordt vastgesteld.
- Er wordt een correctieve herziening opgesteld van het bestemmingsplan Buitengebied waarin zoveel mogelijk losse bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen worden meegenomen, en waarin enkele verbeteringen worden doorgevoerd. Zodat het overzichtelijk in het tijdelijke omgevingsplan terechtkomt.

- Er wordt een handboek opgesteld voor het omgevingsplan, dat voor de gemeente Midden-Drenthe het juridisch-technische kader zal zijn voor alle nieuwe omgevingsplannen na invoering van de Omgevingswet. Hiermee zorgen we voor integraliteit en uniformiteit.

Ruimtelijke projecten

- Door invulling te geven aan diverse woningbouwlocaties binnen onze gemeenten, spelen we in op de vraag vanuit de samenleving.
- Binnen de Woonservicezone in Beilen is gestart met voorbereidende werkzaamheden voor de invulling van deelgebied B (omgeving oude Karspelhuis) en zal deelgebied D zijn afgerond.
- De projecten De Lindelaar en An de Boerbrink in Westerbork zullen in uitvoering zijn. Er wordt hierbij ingespeeld op de vraag naar betaalbare woningen.
- De bouw van woningen in Liefingerveld is volop op stoom. In 2022 voeren we een evaluatie uit en zal onderzocht worden hoe we de overgebleven gronden kunnen invullen.
- De herontwikkeling van locatie Torenlaan/Nassaukade zal in 2022 tot uitvoering komen, het project vormt de kwalitatieve invulling op een centrumlocatie.
- In 2022 zal de visievorming voor locatie Stroomdal met daarbij het zwembad, dierenweide en de basisschool afgerond zijn en zal per vlek / locatie planvorming plaatsvinden.
- In 2022 zal de uitvoering van de centrumvisie Beilen grotendeels zijn afgerond. Hierbij is het toekomstbestendig en passend bij de omvang van Beilen.

Uitvoering gebiedsvisie De Haven in Beilen

- Er is gestart met de uitvoering van deelproject 2 (Herinrichting Verlengde Havenstraat) uit de gebiedsvisie De Haven.
- Deze uitvoering wordt afgestemd op de realisatie van de VO-school in Beilen binnen dit gebied.

Omgevingswet

- De Omgevingswet treedt op 1 juli 2022 in werking. Als organisatie bereiden we ons hier op voor. Zo wordt o.a. de laatste hand gelegd aan de Omgevingsvisie, bereiden we ons voor op het Omgevingsplan, worden werkprocessen voor VTH opnieuw ingericht en wordt de benodigde software voor het werken met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) geïmplementeerd. Ook gebruiken we de tijd om te oefenen met de nieuwe werkprocessen en het DSO.

Wat mag het kosten?

Ruimtelijke Ordening	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	515	938	758	753	756	766
Totaal lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	515	938	758	753	756	766
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Resultaat	515	938	758	753	756	766

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 180.000 lager ten opzichte van de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- De fluctuerende invoeringskosten nieuwe omgevingswet. Inclusief de overheveling vanuit 2020 is in 2021 € 292.000, 2021 € 106.000, 2022 € 220.000, in 2023 € 208.000 en vanaf 2024 € 202.000 in de begroting opgenomen.
- Dat in 2021, door overheveling vanuit 2020, nog € 150.000 aan incidentele middelen voor het opstellen van een visieplan Smilde en het actualiseren bestemmingsplan Vam/Mera beschikbaar is.
- Indexering en verhoging van het aantal toe te rekenen uren. De toegerekende apparaatskosten stijgen in 2022 met € 44.000. De volgende jaren stijgt door indexering de lasten in 2023 met € 7.000 tot € 10.000 in 2025.

Baten

Uitgezonderd 2019 zijn er geen baten begroot.

- De incidentele baten in 2019 van € 45.000 heeft betrekking op doorgerekende kosten aan zonnepark Leemdijk BV voor de ontwikkeling van het zonnepanelenpark.

Taakveld Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Ontwikkelingen

- In januari 2021 heeft de gemeenteraad de nota grondbeleid vastgesteld. De druk op de woningmarkt blijft hoog. Daarom gaan we na op welke manier we hier het beste op in kunnen spelen.
- In Lievingerveld is de plancapaciteit van 150 nagenoeg benut. Omdat er in verhouding meer kleinere kavels zijn gevormd, is feitelijk nog ruimte. We zullen na gaan wat een passende ontwikkeling is voor het plan.

Wat willen we bereiken?

- We willen zorgen voor voldoende vestigingsmogelijkheden in Midden-Drenthe zodat er invulling kan worden gegeven aan bijvoorbeeld Het Woonplan.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Wij zorgen voor een prettig vestigingsklimaat in onze gemeente door ontwikkelingen mogelijk te maken.
- Daar waar wij zelf geen eigenaar zijn, bieden we bedrijven, ontwikkelaars of individuele inwoners de mogelijkheid zelf woningbouw te realiseren. Bij het faciliteren van deze initiatieven is de gemeente verplicht afspraken te maken, zodat duidelijk is wie welke verantwoordelijkheden heeft en met welke kosten de initiatiefnemer rekening moet houden.

Wat mag het kosten?

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	4.604	2.367	2.464	1.278	887	891
Totaal lasten	4.604	2.367	2.464	1.278	887	891
Totaal baten	4.875	2.357	2.454	1.268	877	881
Resultaat	-271	10	10	10	10	10

Toelichting

Lasten

Op basis van een dynamische kostprijsberekening is per BIE (Bouwgrond In Exploitatie) in beeld gebracht welke lasten in de betreffende jaren worden verwacht. Door kredietverstrekking of kredietaflossing aan de lopende plannen zijn op dit taakveld de lopende plannen per jaar in evenwicht.

Alleen is vanaf 2021 € 10.000 begroot voor ondersteunende werkzaamheden.

Baten

Op basis van een dynamische kostprijsberekening is per BIE (Bouwgrond In Exploitatie) in beeld gebracht welke baten in de betreffende jaren worden verwacht. Door kredietverstrekking of kredietaflossing aan de lopende plannen zijn op dit taakveld de lopende plannen per jaar in evenwicht.

Voor 2020 is er een positief resultaat van € 271.000 hoger. Dit is opgebouwd uit de verplichte winstneming van € 270.000, een lagere toevoeging aan de voorziening voor de niet kostendekkende plannen van € 15.000 maar door het extern inhuren van deskundigheid voor de vennootschapsbelasting ontstond er een nadeel van € 14.000.

Taakveld Wonen en bouwen

Ontwikkelingen

Wonen

- De woningmarkt staat onder druk. De vraag is groot, maar het aanbod is beperkt. Ondertussen stijgen de huizenprijzen verder, waardoor vooral starters op de woningmarkt het steeds lastiger hebben. Vorig jaar hebben we de starterslening daarom verruimd, waardoor kopers van woningen tot 200.000,- euro in aanmerking komen voor de starterslening. Ook in 2022 kunnen starters een beroep doen op de gemeente voor een starterslening bij de aankoop van hun eerste woning. Ondertussen proberen we in te spelen op de vraag door het toevoegen van (starters)woningen op verschillende locaties.
- In Beilen wordt gebouwd in fase 3 van Nagtegaal. Deze uitbreidingslocatie is bijna volgebouwd. Ook in de kleinere kernen is veel belangstelling voor de woningbouwkwavels op de uitbreidingslocaties. Ook deze zijn bijna volgebouwd. Dit betekent dat we de komende

periode moeten gaan besluiten hoe we hiermee verder gaan. Zijn er nog uitbreidingsmogelijkheden nodig (en in welke kernen dan?) of gaan we inzetten op de bestaande voorraad en inbreidingslocaties?

- Naast nieuwbouw op uitbreidingslocaties vindt er ook veel vervangende nieuwbouw plaats, waarbij verouderde woningen plaatsmaken voor nieuwe, duurzame, vaak levensloopbestendige woningen.
- In 2022 zetten we verder in op de bouw van woningen op inbreidingslocaties. In Beilen wordt vervangende nieuwbouw gerealiseerd aan de Vos van Steenwijkstraat. In Westerbork werken we verder aan de woningbouwplannen voor de locaties Lindelaar en de An de Boerbrink.
- Ouderen en mensen die zorg nodig hebben, moeten hun zorgvraag steeds meer zelf en binnen hun directe omgeving oplossen. We gaan in 2022 daarom door met onze inspanningen op het gebied van wonen en zorg. We willen het mogelijk maken dat mensen zo lang mogelijk op een goede manier in hun eigen woning kunnen blijven wonen, onder andere door het inzetten op het geschikt maken van bestaande woningen. Met de inzet van de Verzilverlening kunnen senioren met een bescheiden inkomen en vermogen de overwaarde in hun woning gebruiken om de woning levensloopbestendig te maken.

Leefbaarheid en wijkverbetering

- Een prettige woon- en leefomgeving in onze kernen en wijken vinden we belangrijk. We willen aantrekkelijk blijven als woongemeente. Voor de huidige bewoners, maar ook voor mensen die nieuw in de gemeente komen wonen. Aantrekkelijkheid gaat over de kwaliteit van de woonomgeving en uitstraling van de openbare ruimte, woningen, voorzieningen, veiligheid en de vitaliteit van de kernen en buurten. In 2022 gaan we verder met het wijkverbeteringsproject in de Zes Lanenbuurt in Westerbork.

Wat willen we bereiken?

- Dat het in Midden-Drenthe prettig wonen is voor iedereen, nu en in de toekomst. Om dit te kunnen verwezenlijken hebben we in het Woonplan vijf belangrijke ambities geformuleerd:
 1. **Ontwikkeling van de woningvoorraad: bouwen in het ritme van vraag en aanbod.** Het grootste deel van de woningvoorraad staat er al. Wat in de bestaande voorraad niet aangeboden wordt voegen we toe door (vervangende) nieuwbouw of door transformatie van de voorraad en de herontwikkeling van locaties. Dit doen we in het ritme van vraag en aanbod: we bouwen het gevraagde woningtype, op de juiste plek en tegen een goede prijs.
 2. **Voldoende betaalbare woningen.** Iedereen moet in de gemeente een betaalbare woning kunnen vinden. Zowel in de huur- als de koopsector. Hierbij gaat het niet alleen om het prijsniveau, ook lage energielasten kunnen bijdragen aan de betaalbaarheid van het wonen.
 3. **Impuls voor kwaliteitsverbetering en verduurzaming van bestaande woningen.** We willen de bestaande voorraad aantrekkelijk en toekomstbestendig houden. Investerings in kwaliteitsverbetering en verduurzaming van woningen dragen bij aan meer comfort, woonkwaliteit en een prettiger woonomgeving.
 4. **Onze kernen en wijken zijn én blijven vitaal en leefbaar.** Een goed onderhouden openbare ruimte, de bereikbaarheid van voorzieningen, sociale contacten in de buurt

en je veilig voelen. Allemaal zaken die belangrijk zijn om prettig te wonen. Door hier aan te werken zorgen we dat onze dorpen vitaal en leefbaar blijven.

5. **Wonen, welzijn, zorg: iedereen kan een leven lang wonen in Midden-Drenthe.**

Iedereen moet goed kunnen wonen in Midden-Drenthe, ook wanneer zorg of begeleiding nodig is. Mensen met een zorgvraag, jong of oud, wonen steeds vaker zelfstandig. Met passend woningaanbod, inzet op bewustwording en goede samenwerkingsafspraken (bijvoorbeeld via het Welwozo-samenwerkingsverband) spelen we hier op in.

Wat gaan we daarvoor doen?

- In 2021 hebben we een woningmarktonderzoek laten uitvoeren. Met ons bouwprogramma sluiten we aan bij de uit dit onderzoek verwachte huishoudensprognose en behoefte aan woningen.
- We zetten in op een divers en gevarieerd woningaanbod, waarbij woningbouwontwikkelingen aansluiten bij de maat en het karakter van de dorpen.
- We willen ruimte bieden aan vernieuwende initiatieven, bijzondere woonvormen, flexwoningen en aan woningen in het middenhuursegment.
- We willen starters op de woningmarkt ondersteunen door inzet van de starterslening. Ook zetten we in op de realisatie van sociale koopwoningen, bijvoorbeeld op de locatie Lindelaar in Westerbork.
- We maken ook in 2022 jaarlijkse prestatieafspraken met de in Midden-Drenthe werkzame woningcorporaties en huurdersorganisaties. De afspraken gaan over de beschikbaarheid, betaalbaarheid en verduurzaming van de sociale huurvoorraad.
- Verduurzaming van de particuliere woningvoorraad stimuleren we door de inzet van verschillende maatregelen, zoals het geven van voorlichting en het organiseren van bijeenkomsten over energiebesparing.
- We willen de bewustwording bij woningbezitters versterken om tijdig hun woning levensloopbestendig te maken. Daarvoor zetten verschillende instrumenten in, waaronder de Verzilverlening.
- In 2022 gaan we verder met de aanpak van de Zes Lanen buurt in Westerbork.
- Samen met inwoners en organisaties voeren we projecten uit ter bevordering van de leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten. Succesfactor van de projecten is de betrokkenheid van bewoners en de combinatie van inzet op fysiek en sociaal.

Wat mag het kosten?

Wonen en bouwen	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedragen x € 1.000	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	2.084	2.151	1.868	1.835	1.835	1.854
Totaal lasten	45	68	68	68	68	68
Totaal baten	551	0	0	0	0	0
Totaal lasten	2.084	2.151	1.868	1.835	1.835	1.854
Totaal baten	1.777	994	1.016	1.025	1.035	1.029
Resultaat	-198	1.226	920	878	869	893

Toelichting

Lasten

De begrote lasten 2022 zijn € 283.000 lager ten opzichte van de begrote lasten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- Dat in 2021 voor € 219.000 aan incidentele middelen door overheveling vanuit 2020 beschikbaar zijn voor het opstellen van een visieplan Hooghalen, opstellen van een woonplan, werkzaamheden masterplan Orvelte en een aantal onderzoeken. In 2021 zelf is € 20.000 incidenteel beschikbaar gesteld voor woonwagenzaken.
- Het in beheer nemen van de bibliotheekgebouwen en het actualiseren van de exploitatiekosten overige gebouwen leidt vanaf 2022 tot bijna € 59.000 hogere lasten.
- Lagere uitvoeringskosten derden voor vergunningverlening leidt in 2022 tot een voordeel van € 11.000.
- Indexering en verhoging van het aantal toe te rekenen uren. De toegerekende apparaatskosten dalen in 2022 met € 53.000. De volgende jaren stijgt door indexering de lasten jaarlijks met circa €18.000 tot € 25.000.
- De fluctuaties in de onderhoudskosten gemeentelijke gebouwen. In 2022 een stijging van € 55.000, in 2023 een daling van € 52.000.
- Afschrijving en de lage renteomslag ontstaat er in 2022 een voordeel van € 65.000, in 2023 van € 13.000, in 2024 van € 27.000 en in 2025 van € 7.000

Baten

De begrote baten 2022 zijn € 22.000 hoger ten opzichte van de begrote baten 2021. Dit wordt vooral verklaard door:

- Hogere legesopbrengsten van circa € 14.000. Dit geldt ook jaarlijks voor de volgende jaren.
- Lagere ontvangen rentevergoedingen door het aflossen van uitstaande leningen. Voor 2022 en de volgende jaren is het nadeel jaarlijks € 5.000.
- Dat de gemeente de bibliotheekgebouwen in beheer nemen komen ook de huuropbrengsten bij de gemeente. Deze bedraagt jaarlijks bijna € 16.000. De huuropbrengst van Westeinde in Westerbork moet met € 3.000 worden verlaagd omdat de opbrengst te hoog was begroot.
- In 2019 waren de baten aan leges opbrengsten omgeving omgevingsvergunningen door een aantal grote investeringsprojecten en de start van het plan Lievingerveld, fors hoger.

Paragrafen

Lokale heffingen

Lokale heffingen is een verzamelterm voor een aantal belastingen en rechten. De lokale heffingen vormen een aanzienlijk deel van de inkomsten van de gemeente en maken dus een wezenlijk onderdeel uit van het te voeren gemeentelijk beleid.

Voor de tarieven is voor 2022 het volgende kader vastgesteld:

- tariefstijging van 1,4% voor OZB, forensenbelasting en BIZ-bijdrage
- tarief toeristenbelasting € 1,30 per persoon per overnachting
- kostendekkende leges voor omgevingsvergunningen
- tariefstijging van 2% voor overige belastingen, leges en verhuur van sportaccommodaties
- tarieven afvalstoffenheffing zijn gebaseerd op het laatst vastgestelde 'Afvalstoffenbeleidsplan'; de tarieven zijn 100% kostendekkend, de kwijschelding is erin verwerkt
- tarief rioolheffing is gebaseerd op het laatst vastgestelde 'Watertakenplan'. Het tarief is 100% kostendekkend, de kwijschelding is erin verwerkt.

In tabellen staan voor de verschillende heffingen de tarieven en de opbrengsten vermeld.

Daarnaast staat in deze paragraaf informatie over kwijschelding, over belastingdruk en kostendekking en wordt ingegaan op ontwikkelingen.

Opbrengsten belastingen, rechten en leges

Opbrengsten belastingen en rechten (bedragen x € 1.000)

Belastingsoorten	Werkelijk 2020	Raming 2021	Raming 2022
Onroerende-zaakbelastingen	6.247	6.490	6.675
• woonruimten	3.632	3.795	3.890
• niet-woonruimten	2.615	2.695	2.785
Afvalstoffenheffing	3.111	2.717	2.734
Rioolheffing	3.915	3.961	3.988
Forensenbelasting	223	212	218
Toeristenbelasting	966	949	949
Bedrijven Investeringszone (BIZ)	32	32	0
Begrafenisrechten	363	400	400

Onderstaande tabel geeft inzicht in de inkomstenontwikkeling van een aantal soorten gemeentelijke leges.

Legesinkomsten (bedragen x € 1.000)

Soort	Werkelijk 2020	Raming 2021	Raming 2022
Bouwleges	1.150	714	728
Huwelijksrechten	13	21	22
Bewijs opneming BRP	6	8	8
Gemeentelijke leges rijbewijzen	125	118	91

Leges eigen verklaring	19	20	20
Gemeentelijke leges paspoorten	15	15	21
Gemeentelijke leges identiteitskaarten	26	47	32

Tarieven en WOZ-waarden

Soort belasting/heffing	Tarief 2020 (% woz- waarde)	Tarief 2021 (% woz- waarde)	Tarief 2022 (% woz- waarde)
Onroerendezaakbelastingen			
Woningen:			
· Eigenaar	0,1102%	0,1075%	0,1090%*
Niet woningen:			
· Eigenaar	0,2134%	0,2217%	0,2248%*
· Gebruiker	0,1710%	0,1776%	0,1800%*
Afvalstoffenheffing			
· Eenpersoonshuishoudens	€ 192,25	€ 162,25	€ 162,25
· Tweepersoonshuishoudens	€ 214,25	€ 184,25	€ 184,25
· Drie- of meer persoonshuishoudens en voor recreatiewoningen	€ 237,25	€ 207,25	€ 207,25
· Extra groene container	€ 106,10	€ 91,10	€ 91,10
Toeristenbelasting (tarief per overnachting)	€ 1,30	€ 1,30	€ 1,30
Forensenbelasting			
afhankelijk van de vastgestelde WOZ-waarde:			
tot € 50.000	€ 412,00	€ 418,50	€ 424,00
van € 50.000 tot € 75.000	€ 505,50	€ 513,50	€ 520,50
van € 75.000 tot € 100.000	€ 531,50	€ 540,00	€ 547,50
van € 100.000 tot € 125.000	€ 544,50	€ 553,00	€ 560,50
van € 125.000 tot € 150.000	€ 615,00	€ 624,50	€ 633,00
van € 150.000 of meer.	€ 775,50	€ 787,50	€ 798,50
Rioolheffing (per aansluiting)	€ 238,50	€ 238,50	€ 238,50

* Het uitgangspunt is + 1,4%; hierbij is nog geen rekening gehouden met de gevolgen van de herwaardering voor 2022 naar waardepeildatum 1-1-2021 (was 1-1-2020). De WOZ-waardeontwikkeling dient te worden gecorrigeerd in de tarieven.

WOZ-waarden onroerende zaken (bedragen x € 1.000)

	Werkelijk 2020	Raming 2021	Raming 2022*
Waarde WOZ-objecten **	4.083.816	4.327.000	4.575.000
Waarde OZB-objecten **	4.066.055	4.310.000	4.559.000

- waarde woonruimten	3.274.901	3.522.000	3.786.000
- waarde niet-woonruimten	791.154	788.000	772.000
- vervallen OZB-gebruikersheffing woningen en woongedeelte niet-woningen	-/- 128.631	-/- 137.000	-/- 134.000
(amendement De Pater / motie van Beek)	664.120	650.000	637.000

* Bij de raming is nog geen rekening gehouden met de gemiddelde waardeontwikkeling.

** De waardepeildatum voor de bepaling van de waarde van de WOZ-objecten en van de OZB-objecten is 1 januari van het voorgaande jaar. Voor 2022 is de waardepeildatum dan 1 januari 2021. In de tabel WOZ-waarden onroerende zaken staan de geraamde en werkelijke waarden van de onroerende zaken in de gemeente. De economische waarde van de onroerende zaken in een gemeente vormt onder meer de grondslag voor de onroerende-zaakbelastingen. Van ieder object moet de economische waarde worden vastgesteld. Door in de wet genoemde vrijstellingen krijgt niet iedere eigenaar of gebruiker van een gewaardeerd object een OZB-aanslag. Dit verklaart het verschil in waarden van WOZ-objecten en OZB-objecten.

Kwijtschelding

Belastingplichtigen met een laag inkomen kunnen kwijtschelding vragen van de onroerende-zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Dit geldt ook voor kleine, soms startende, zelfstandige ondernemers. De aanvragen worden wat betreft inkomen, vermogen en gezinssituatie getoetst aan door het rijk vastgestelde normen.

Onderstaande tabellen geven inzicht in het aantal (gehonoreerde) kwijtscheldingsverzoeken en de bedragen die daarmee gemoeid zijn.

Kwijtschelding

	Werkelijk 2020	Raming 2021	Raming 2022
Aantal verzoeken	533	580	550
Aantal gehonoreerd	408	430	
Bedrag (bedragen x € 1.000)	167	184	

Kosten 2017-2022 gehonoreerde kwijtscheldingsverzoeken (bedragen x € 1.000)

Jaar	OZB	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal
2017	2	118	89	209
2018	1	96	71	168
2019	1	103	87	191
2020	1	89	77	167
2021 (raming)	1	90	93	184
2022 (raming)	1	90	93	184

Belastingdruk

Belastingdruk 2021 (x € 1.000)			
Opbrengst onroerende-zaakbelastingen	6.675		
af: opbrengst niet-woonruimten	-2.785		
		3.890	
Opbrengst rioolheffing	3.988		
af: opbrengst niet-woonruimten	419		
		3.569	
Opbrengst afvalstoffenheffingen	2.734		
		2.734	
Totaalopbrengst particuliere huishoudingen			10.193

De totale geraamde belastingopbrengst van particuliere huishoudens in 2022 bedraagt € 10.193.000. Het geraamde aantal woonruimten per 1 januari 2022 is 15.465 (betreft CBS gegevens Stuf cap). De gemiddelde belastingdruk per woonruimte van een koopwoning bedraagt dan € 659,10 (2021: € 653,02).

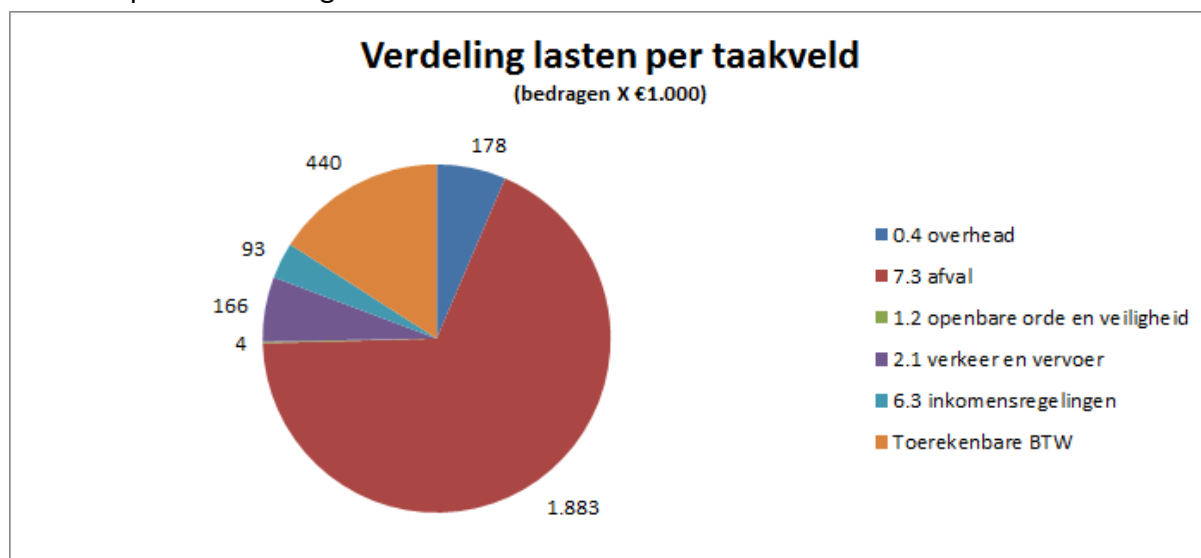
Deze indicatoren zijn berekend volgens een eigen - bestendig toegepaste - methode. Door verschillen in definities, en daardoor in gehanteerde tarieven en hoeveelheden, wijken deze indicatoren af van de beleidsindicatoren in het programma Bestuur en ondersteuning.

Huurders betalen geen onroerende-zaakbelasting. De belastingdruk van een huurwoning, uitgaande van een drie- of meerpersoonshuishouden, bedraagt dan € 407,57 (2021: € 409,12). Dit is de optelsom van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Het aantal inwoners per 1 januari 2022 wordt geschat op 33.383. De belastingdruk per inwoner komt dan op € 305,34 (2021: € 300,44).

Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing

De tarieven van de afvalstoffenheffing blijven in 2022 voor huishoudens gelijk ten opzichte van 2021. De verwachte verschillen zijn zo gering dat eventuele afwijkingen via de egalisatie reserve worden opgevangen.

Het scheidingspercentage in Midden-Drenthe is momenteel 76% en er wordt 162 kilo restafval per inwoner ingezameld.

Onderbouwing toegerekende kosten

0.4 Taakveld overhead

De toegerekende kosten betreffen de kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

7.3 Taakveld afval

De toegerekende kosten betreffen alle kosten die gemaakt worden voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval. Op dit taakveld worden ook de kosten van heffing en invordering van de afvalstoffenheffing verantwoord.

1.2 Taakveld openbare orde en veiligheid

De toegerekende kosten betreffen de kosten van de inzet van een buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA) voor toezicht en handhaving.

2.1 Taakveld verkeer en vervoer

De toegerekende kosten betreffen een deel van de kosten van het schoonmaken en (toezien op) schoonhouden van de openbare ruimte van veeg- en zwerfafval.

6.3 Taakveld inkomensregelingen

De toegerekende kosten betreffen de kosten van kwijtschelding afvalstoffenheffing.

Toerekenbare BTW

De toegerekende kosten betreffen de geraamde btw op de exploitatie.

In onderstaande tabel wordt per taakveld weergegeven welk percentage van de afgeronde totale lasten of baten van het taakveld wordt toegerekend aan de afvalstoffenheffing.

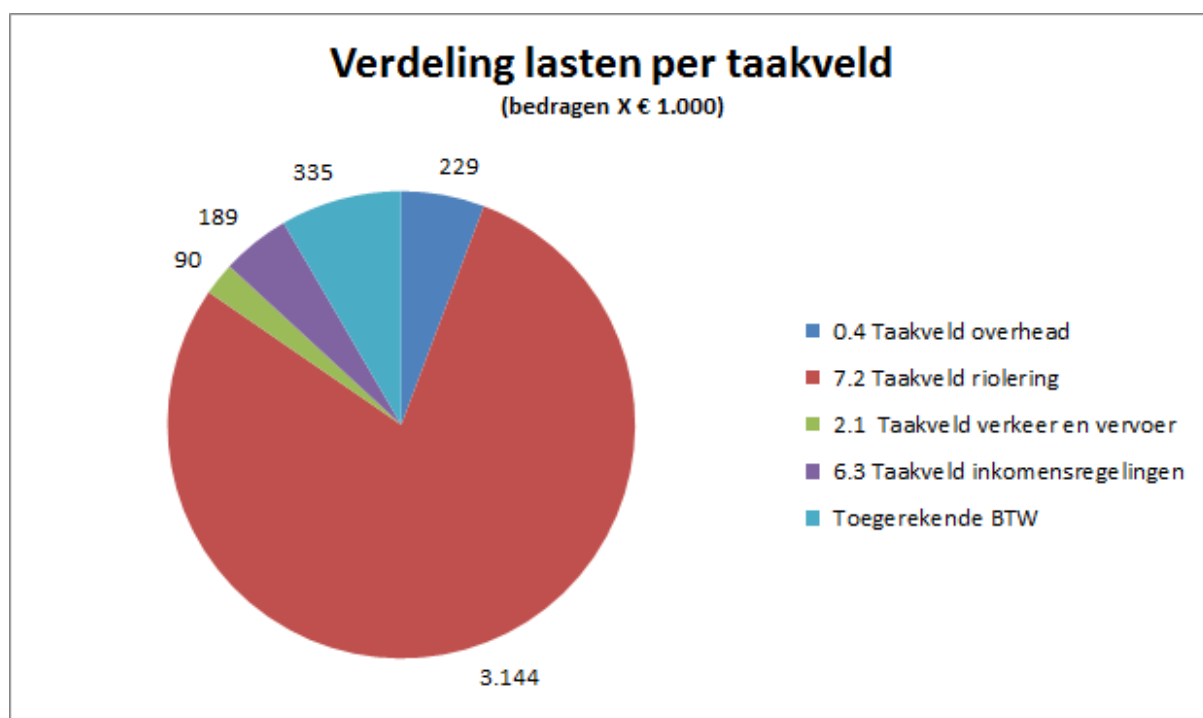
Taakveld	Bedrag	% van de totale lasten afval
Lasten		
0.4 overhead	178.116	6,5%
7.3 afval	2.430.553	88,9%
1.2 openbare orde en veiligheid	3.860	0,1%
2.1 verkeer en vervoer	205.660	7,5%
6.3 inkomensregelingen	93.302	3,4%
Toerekenbare BTW	439.515	16,1%
totale lasten	3.351.006	122,5%
Baten		
0.10 Mutaties reserves	-30.000	-1,1%
0.4 overhead	0	0,0%
7.3 afval	-547.083	-20,0%
1.2 openbare orde en veiligheid	0	0,0%
2.1 verkeer en vervoer	-39.500	-1,4%
6.3 inkomensregelingen	0	0,0%
totale baten	-616.583	-22,5%
Saldo lasten minus baten	2.734.423	100,0%

Totaaloverzicht baten en lasten afvalstoffenheffing 2022	
De toegerekende lasten	2.734.423
Leges opbrengsten aansluitingen afvalstoffenheffing	2.734.423
Verschil	0

Verloop egaliseringsreserve tarief afvalstoffenheffing 2022	
Verwachte stand op 1 januari 2022	547.028
Mutatie	-30.000
Stand op 31 december 2022	517.028

Kostenonderbouwing rioolheffing

Voor de rioolheffing is in het najaar van 2016 een nieuwe systematiek vastgesteld. Vanuit deze systematiek blijft de rioolheffing jaarlijks op hetzelfde niveau, nl. € 238,50 per aansluiting.

Onderbouwing toegerekende kosten

0.4 Taakveld overhead

De toegerekende kosten betreffen de kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

7.2 Taakveld riolering

De toegerekende kosten betreffen alle kosten die behoren tot de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding. Op dit taakveld worden ook de kosten van heffing en invordering van de riolering verantwoord.

2.1 Taakveld verkeer en vervoer

De toegerekende kosten betreffen een deel van de kosten van het schoonmaken en (toezien op) schoonhouden van de openbare ruimte van veeg- en zwerfafval.

6.3 Taakveld inkomensregelingen

De toegerekende kosten betreffen de kosten van kwijtschelding afvalstoffenheffing.

Toerekenbare BTW

De toegerekende kosten betreffen de geraamde btw op de exploitatie.

In onderstaande tabel wordt per taakveld weergegeven welk percentage van de afgeronde totale lasten of baten van het taakveld wordt toegerekend aan de afvalstoffenheffing.

Taakveld	Lasten van het taakveld	Toegerekende kosten	% van de totale lasten riolering
0.4 Taakveld overhead	229	229.356	5,8%
7.2 Taakveld riolering	3.144	3.144.375	78,9%
2.1 Taakveld verkeer en vervoer	90	90.395	2,3%
6.3 Taakveld inkomensregelingen	189	188.827	4,7%
Toegerekende BTW	335	334.659	8,4%
Totale lasten	3.987	3.987.613	100,0%

Totaaloverzicht baten en lasten rioolheffing 2021	
De toegerekende lasten	3.987.613
De toegerekende baten	3.987.613
Verschil	0

Taakveld	Lasten van het taakveld	Toegerekende kosten	% van de totale lasten riolering
0.4 Taakveld overhead	245	244.809	6,2%
7.2 Taakveld riolering	3.106	3.106.224	78,4%
2.1 Taakveld verkeer en vervoer	89	89.179	2,3%
6.3 Taakveld inkomensregelingen	187	187.115	4,7%
Toegerekende BTW	334	333.746	8,4%
Totale lasten	3.961	3.961.072	100,0%

Totaaloverzicht baten en lasten rioolheffing 2022	
De toegerekende lasten	3.961.072
De toegerekende baten	3.961.072
Verschil	0

Verloop voorziening riolering	
Verwachte stand op 1 januari 2022 (zie onder de kop Overzichten de staat reserves en voorzieningen).	2.623.135
Dotatie	1.033.551
Onttrekking	-750.000
Stand op 31 december 2022	2.906.686

Verloop reserve riolering	
Verwachte stand op 1 januari 2022 (zie onder de kop Overzichten de staat reserves en voorzieningen).	820.433
Dotatie	0
Onttrekking	0
Stand op 31 december 2022	820.433

Kostprijsberekening omgevingsvergunning.

Leges omgevingsvergunningen zijn rechten die worden geheven op basis van artikel 229, eerste lid, onderdelen a en b van de Gemeentewet. Dit artikel luidt:

1. Rechten kunnen worden geheven ter zake van:
 - a. het gebruik overeenkomstig de bestemming van voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen of van voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer of in onderhoud zijn;
 - b. het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Er is sprake van dienstverlening, van gebruik van gemeentebezit en in sommige gevallen van een combinatie van beide.

Om de leges voor aanvraag van vergunningen voor plannen met een relatief lage bouwsom haalbaar en betaalbaar te houden, is in onze gemeente met name sprake van kruissubsidiëring tussen de grote en de kleine bouwplannen. Dit is een bestuurlijke keuze.

Binnen het legesstelsel voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten wordt gewerkt met een percentage over de bouwkosten.

Alle kosten die betrekking hebben op omgevingsvergunning zijn in onze begroting op de volgende posten begroot.

8.7156 Integrale toezicht en handhaving	Aandeel	€	169.000
	Overhead	€	170.000
	Btw	€	2.000

Er is een verschuiving van toezicht naar handhaving. De lasten op het product integrale toezicht en handhaving worden voor 50% toegerekend. Voor 2020 was dit nog 70%. De lasten die betrekking hebben op dienstverlening en handhaving mogen niet worden doorgerekend. Hiernaast wordt 50% van de toe te rekenen btw meegenomen.

8.7307 Welstand	Aandeel	€	21.000
	Btw	€	4.000

De lasten op het product Welstand worden voor 100% toegerekend. Hiernaast wordt de toe te rekenen btw meegenomen.

8.7312 Vergunningverlening	Aandeel	€	303.000
	Overhead	€	300.000
	Btw	€	5.000

Aan het product Vergunningverlening wordt 70% van de kosten toegerekend aan directe werkzaamheden omgevingsvergunning. De overige lasten hebben betrekking op dienstverlening en die mogen niet worden doorgerekend.

Hiernaast wordt 70% van de toe te rekenen btw meegenomen.

97030 team Omgeving en Veiligheid (K)	Aandeel	€	-
	Btw	€	-

Door de werkdruk kunnen specifiek personeel tijdelijk worden ingehuurd voor werkzaamheden omgevingsvergunning.

Aan de producten integraaltoezicht en vergunningverlening wordt overhead afzonderlijk toegerekend. Deze is verantwoord op het taakveld overhead. Op basis van een bedrag per toegerekende uur binnendienst: € 58,98 wordt de overhead toegerekend aan het bovengenoemd producten. Het niet toerekenen van de overheadkosten zou een ongewenst begrotingstekort veroorzaken.

In de begroting 2022 bedraagt het saldo van bovenstaande producten € 1.562.000. Hiervan kan € 974.000 worden toegerekend aan de kostprijsberekening omgevingsvergunning.

In de begroting 2022 zijn € 728.000 aan baten geraamd.

Er is een dekkingsgraad van 75%.

Kostprijsberekening begraafrechten.

Lijkbezorgingsrechten zijn rechten die worden geheven op basis van artikel 229, eerste lid, onderdelen a en b van de Gemeentewet. Dit artikel luidt:

1. Rechten kunnen worden geheven ter zake van:
 - a. het gebruik overeenkomstig de bestemming van voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen of van voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer of in onderhoud zijn;
 - b. het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Er is sprake van dienstverlening, van gebruik van gemeentebezit en in sommige gevallen van een combinatie van beide.

Alle kosten die betrekking hebben op lijkbezorging zijn in onze begroting op de volgende posten begroot.

8.5600 Begraafrechten.	Aandeel	€	16.000
	Overhead	€	17.000

Dit product betreft alleen uren afdeling dienstverlening. Hiervan wordt 20% toe gerekend aan lijkbezorging voor het versturen van nota's, brieven, verlengingen, enz.

8.7805 Grafdelven	Aandeel	€	47.000
	Overhead	€	12.000

De lasten op het product grafdelven wordt voor 100% toegerekend. Deze kosten worden gemaakt op het moment dat er een graf ontstaat.

8.7810 Onderhoud graven	Aandeel	€	3.000
	Overhead	€	1.000

De lasten op het product onderhoud graven worden voor 20% toegerekend. De overigen hebben het in het verleden meerjarig afgekocht.

8.7800 Begraafplaatsen algemeen	Aandeel	€	344.000
	Overhead	€	19.000

Van het product begraafplaatsen algemeen wordt 68% toegerekend omdat een gedeelte onder andere betrekking heeft op graven voor onbepaalde tijd. Hiernaast worden de kosten van de oorlogsgraven buiten beschouwing gelaten en de uren binnendienst maar voor 34% toegerekend.

Aan de producten wordt overhead afzonderlijk toegerekend. Deze is verantwoord op het taakveld overhead. Op basis van een bedrag per toegerekende uur binnendienst: € 58.98 en buitendienst: € 14,75 wordt de overhead toegerekend aan de bovengenoemde producten. Het niet toerekenen van de overheadkosten zou een ongewenst begrotingstekort veroorzaken.

In de begroting 2022 wordt in het totaal € 810.322 begroot als totale kosten lijkbezorging. Hiervan kan € 459.000 worden toegerekend aan de kostprijsberekening lijkbezorgingsrechten.

In de begroting 2022 zijn € 400.000 aan baten geraamd. Er is een dekkingsgraad van 87%.

Ontwikkelingen

- Rapport Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, werkgroep Herziening gemeentelijk belastinggebied: Bouwstenen (verruimen, verbreden en moderniseren) voor een beter belastingstelsel d.d. 1 mei 2020 op 18 mei 2020 aangeboden aan de Tweede Kamer.
- Stijgend aantal verkopen en verkoopprijzen door herstel van de woningmarkt
- Stijging aantal bezwaren WOZ-waarden door no-cure-no-pay-bedrijven (ncnp): in opdracht van het ministerie wordt momenteel onderzoek gedaan naar de werkwijze en het verdienmodel van ncnp-bedrijven
- Verdere integratie uitvoering basisregistraties BAG, WOZ en BGT / toezicht en handhaving (inclusief vergunningsvrije bouw en onverantwoordelijke en/of illegale bouw)
- Wetswijzigingen:

1	vanaf 2022 WOZ-waardebepaling woningen op basis van BAG-gebruiksoppervlak in plaats van op inhoud;
2	onderzoek naar het tegenstrijdig belang WOZ-waarde bij verhuur (verhuurder belang bij hoge waarde, huurder bij lagere waarde);
3	mogelijkheid om bezwaar- en beroep in te stellen tegen een beschikking uitstel van betaling en tegen een beschikking kwijtschelding: datum invoering nog niet bekend;
4	gevolgen herziening gemeentelijk belastinggebied: nieuw kabinet;
5	aanpassing nadere regels uitvoering kwijtschelding per 1-1-2022: een verhoging van de huidige financiële vermogensnorm voor AOW'ers en volledig arbeidsongeschikten met maximaal € 2.000,-.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing worden de risico's die een gemeente loopt weergegeven en gekeken of er voldoende capaciteit is om deze risico's op te vangen, mochten ze optreden. Deze paragraaf geeft de actuele stand van het weerstandsvermogen en de risico's van de gemeente weer.

De mate waarin de gemeente in staat is om de bestaande risico's op te vangen wordt uitgedrukt in de ratio Weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft de verhouding aan tussen de risico's die de gemeente loopt (benodigde weerstandscapaciteit) en de financiële middelen die de gemeente vrij kan maken om de nadelige gevolgen van deze risico's op te vangen (beschikbare weerstandscapaciteit).

$$\text{Weerstandsvermogen of ratio weerstandscapaciteit} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Voor beoordeling van de uitkomst van de ratio wordt gebruik gemaakt van onderstaande tabel:

Ratio weerstandsvermogen	Waardering
> 2	Uitstekend
1,5 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 - 1,5	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

In de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing staat dat de doelstelling van de gemeente is een ratio tussen 1 en 2. De gemeente heeft dan voldoende weerstandscapaciteit om mogelijke risico's af te dekken.

Vaststellen weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit buffers in het eigen vermogen. Risico's kunnen zich incidenteel voordoen, bijvoorbeeld een negatief exploitatieresultaat. Deze risico's moeten worden opgevangen door een vrij aanwendbare reserve. De vrij aanwendbare reserves vormen de incidentele weerstandscapaciteit.

Als de financiële impact van risico's structureel is, moet dit worden opgevangen door de structurele weerstandscapaciteit. De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit, de stelpost onvoorziene uitgaven en de structurele bestedingsruimte.

In onderstaande tabel staat de beschikbare weerstandscapaciteit opgenomen.

Weerstandscapaciteit (x 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
<i>Exploitatie (structurele weerstandscapaciteit)</i>			
Onbenutte belastingcapaciteit	2.248	2.065	2.677
Onvoorziene uitgaven	0	25	25
Bestedingsruimte	0	0	0
Begrotingssaldo	0	p.m.	p.m.
<i>Vermogen (incidentele weerstandscapaciteit)</i>			
Incidentele bestedingsruimte	0	0	0
Algemene A-reserve	3.017	3.017	3.017
Weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie	1.439	1.439	1.439
Bestemmingsreserves	0	891	820
Stille reserves	pm	pm	pm
Totaal	6.704	7.437	7.979

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit, reserve onvoorziene uitgaven en de structurele bestedingsruimte.

De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil tussen de voor het boekjaar geraamde opbrengsten uit onroerende zaakbelasting en de door het rijk vastgestelde normopbrengst voor dat jaar.

Wanneer een structureel risico optreedt, is het niet altijd mogelijk de financiële impact op korte termijn in de begroting op te vangen. In dat geval kan een gemeente onder strikte voorwaarden een beroep doen op extra financiering van het Rijk (artikel 12 Gemeentewet). Eén van de voorwaarden is dat de gemeente de belastingcapaciteit ten volle benut. Dat kan niet oneindig. Daarom is door het Rijk een norm gesteld tot welk niveau het aanvaardbaar is de lokale belastingen te verhogen. Dit heet de artikel 12-norm. De normopbrengst voor 2022 is vastgesteld op 0,1800 % van de WOZ-waarde.

De geraamde opbrengst voor 2022 inclusief de correctie in verband met leegstand is € 6.675.000. De 'normopbrengst' voor 2022 is €9.352.000. De onbenutte belastingcapaciteit is daarmee € 2.677.000.

Voor onvoorziene uitgaven is een stelpost opgenomen van € 25.000.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserves (Algemene A-reserve en de reserve bouwgrondexploitatie), de vrij aanwendbare bestemmingsreserves, de incidentele bestedingsruimte en de stille reserves.

Op basis van de nota Reserves en voorzieningen is de Algemene bestemmingsreserve bestemd voor toekomstige maatschappelijke investeringen. Deze reserves zijn daarom niet in deze tabel opgenomen. Hetzelfde geldt voor de overige bestemmingsreserves waarvoor een specifieke aanwending is voorzien.

De stille reserves zijn niet geïnventariseerd.

Tabel opbouw weerstandsvermogen (x € 1.000)

Omschrijving reserve	Wel in weerstandsvermogen	Niet in weerstandsvermogen
Algemeen Weerstandsvermogen	3.017	
Weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie	1.439	
Egalisatie tarief afvalstoffenheffing		546
Algemene bestemmingsreserve	-	4.412
Openbare Verlichting	-	5
Gezondheidszorg v.m. gemeente Beilen	-	51
Reserve sociaal domein	-	3.201
Reserve dekking kapitaallasten overig	-	2.548
Reserve dekking kapitaallasten	-	11.016
Budgetoverheveling		96
Reserve bibliotheek		175
Maatschappelijke initiatieven		218
Onderhoud gebouwen	-	347
Reserve riolering	820	
Vervangingsinvesteringen		1.920
		5.477
Totaal bestemmingsreserves	5.277	30.011

Benodigde weerstandscapaciteit

De risico's zijn geïdentificeerd en beoordeeld volgens het risicomanagementmodel uit de nota Weerstandsvermogen en risicomanagement 2015. Per risico is ingeschat hoe groot de kans is dat deze zich voordoet en wat de gevolgen hiervan kunnen zijn. Dit is gebeurd aan de hand van de volgende tabellen Kansscore en Klasse:

Tabel: Kansscore

Kansscore	Omschrijving	Toelichting
-----------	--------------	-------------

1	Minder dan of 1 keer per 10 jaar	Zeer onwaarschijnlijk
2	1 keer per 5-10 jaar	Onwaarschijnlijk
3	1 keer per 2-5 jaar	Waarschijnlijk
4	1 keer per 1-2 jaar	Mogelijk
5	1 keer per jaar	Vrijwel zeker

Tabel: Klasse

Klasse	Financieel gevolg	Imagobeeld	Referentiebeeld
A	< € 75.000	Zeer klein	Geen bedreiging voor de doelstellingen
B	Tussen € 75.000 en € 250.000	Klein	Minimale bedreiging voor de doelstellingen
C	Tussen € 250.000 en € 1.000.000	Midden	Bedreiging voor de doelstellingen
D	Tussen € 1.000.000 en € 1.500.000	Groot	Ernstige bedreiging voor de doelstellingen
E	> € 1.500.000	Zeer groot	Zeer ernstige bedreiging voor de doelstellingen

Ieder risico krijgt op basis hiervan een risicoscore waaraan een risicopercentage hangt. Dit percentage vermenigvuldigd met het risico leidt tot een risicobedrag. De uitkomsten hiervan staan opgenomen in het risicoprofiel of risicocontrolematrix.

Risico's

Onderwerp	Omschrijving van het risico	Risico- kans in %	Omvang	Risico- bedrag	Reactie	Beheersmaatregel
<u>Sociaal domein</u> Het sociaal domein	De kosten binnen het sociaal domein stijgen de komende jaren met gemiddeld € 750.000. De verwachting is dat door de invoering van verschillende maatregelen uit het programma Sociaal Domein deze kostenstijging met 50% kan worden teruggebracht. Het risico bestaat dat dit niet of in beperkte mate gaat lukken.	40%	375.000	150.000	verminderen / accepteren	Het beleid overeenkomstig aanpassen. Het aanwenden van de opgebouwde reserve.
<u>Participatiewet</u> Eigen risico Inkomensdeel	Uitkeringslasten tot 107,5% van het door het rijk toegekende inkomensdeel komen voor risico van de gemeente. De geraamde rijksbijdrage bedraagt afgerond € 7.344.500. 7,5% hiervan is € 550.838. Gelet op de arbeidsmarkt is de risicokans lager ingeschat.	20%	550.000	110.000	verminderen / accepteren	In de werkprocessen is veel aandacht voor het voorkomen van fraude. In het kader van de re-integratie worden zoveel mogelijk bijstandsgerechtigden naar werk begeleid. Een plotselinge stijging van het aantal bijstandsgerechtigden kan echter niet altijd worden opgevangen.
<u>Arbeidsparticipatie</u> Loonkostensubsidie	Open einderegeling	20%	80.000	16.000	accepteren	Afhankelijk van de jaarlijkse uitkomst keuring moet uit eigen middelen worden bijgedragen.

Onderwerp	Omschrijving van het risico	Risico- kans in %	Omvang	Risico- bedrag	Reactie	Beheersmaatregel
<u>Algemene uitkering</u> (basis is 2,5% van het <i>algemeen uitkeringsdeel</i> 2022)	Kans op minder middelen vanuit de algemene uitkering als gevolg van lagere accressen	40%	1.346.000	538.400	accepteren	Indien van toepassing kortingen doorrekenen aan de budgetten van de vakafdelingen.
<u>Omgevingswet</u> Financiële gevolgen van de invoering van de wet per 1 juli 2022.	Dat voor de nieuwe omgevingswet nog niet alle effecten in beeld zijn.	20%	250.000	50.000	beheersen	In de begroting is rekening met de bekende effecten. Op onvoorziene effecten moet snel worden ingespeeld.
<u>Overhead</u> Cyberaanval.	Welke schade een digitale inbraak kan veroorzaken is nauwelijks te geven. Hangt af van de informatie die er wordt afgehaald en wat ermee wordt gedaan. Alleen het herstellen kost al veel geld.	20%	3.000.000	600.000	voorkomen	Optimale beveiliging, actuele controle protocollen, personeel bewust maken van de gevaren, een goede backupprocedure en jaarlijks via een audit toetsen.
<u>Overhead</u> Garantiestellingen. De gemeente heeft nog 1 gewaarborgde geldleningen. Restant waarde is nog € 1,473 miljoen. Het risicobedrag stellen wij op 25%	Van de verstrekte garantstelling bestaat het risico dat de organisatie niet aan haar aflossingsverplichting kan voldoen.	15%	368.000	55.200	Accepteren/ beheersen	Beleidsregels garantstellingen en incidentele controle jaarverslagen van organisatie
<u>Grondexploitatie</u> Bouwgrondexploitatie BIE plannen (<i>bedrag is 25% van de boekwaarde 31/12/2020</i>)	De boekwaarden en de begrote lasten worden niet meer afgedekt door de begrote baten.	15%	1.356.000	203.400	beheersen	Toekomstige negatieve resultaten worden direct via een voorziening genomen. Pas investeren als er reële verkopen worden verwacht. Het saldo van de reserve bouwgrond is van voldoende omvang.

Onderwerp	Omschrijving van het risico	Risico- kans in %	Omvang	Risico- bedrag	Reactie	Beheersmaatregel
<u>Begraafplaatsen</u> Opbrengst begraafrechten	Vooraf is niet voor 100% in te schatten van welke diensten gebruik wordt gemaakt. Hierdoor kan het voorkomen dat de begrote legesopbrengsten niet worden gerealiseerd.	15%	400.000	60.000	verminderen	Informeren over mogelijkheden gemeentelijke begraafplaatsen, lasten verlagen
<u>Milieu</u> Zonnelingen.	Er is een risico dat de verstrekte zonnelingen niet worden terugbetaald.	15%	380.000	57.000	beheersen	Jaarlijks wordt de zonnelening afgelost waarmee het risico ook wordt afgebouwd.
<u>Overhead</u> Staatssteun & Europese aanbesteding	Onvoldoende kennis over de complexe regelgeving op dit gebied waardoor ten onrechte Staatssteun wordt verschaft of onjuist wordt aanbesteed.	15%	250.000	37.500	verminderen	Processen zijn zo ingericht dat in principe advisering plaatsvindt door Juridische zaken (Staatssteun) en / of de inkoper (gecoördineerde inkoopfunctie).
<u>Economische ontwikkeling</u> Handhaving kettingbeding Westeinde 52A.	Mogelijk dat een schadeloosstelling moet worden betaald om het kettingbeding te beëindigen.	15%	450.000	67.500	beheersen	De planning is om op dit gebied te bestemmen als parkeerplaats en niet voor de supermarkt. Bij de planontwikking hiermee rekening houden.
<u>Wonen en bouwen</u> Verhuur gemeentelijke gebouwen	Dat de gebouwen op strategische gronden niet meer worden verhuurd.	15%	250.000	37.500	beheersen	Snel duidelijke beleid ontwikkelen om strategische gronden te bestemmen.
<u>Investeringsprojecten</u> Financiële gevolgen hogere uitvoeringskosten en langere looptijd project.	Door meer inspraak, onderzoek en marktontwikkelingen kunnen civiele projecten duurder worden dan begroot	40%	3.000.000	1.200.000	beheersen	Continu de kredieten monitoren en de bedragen jaarlijks actualiseren

Onderwerp	Omschrijving van het risico	Risico- kans in %	Omvang	Risico- bedrag	Reactie	Beheersmaatregel
Onevenredige stijging bijdragen gemeenschappelijke regelingen.	Het risico dat deze bijdragen sterker stijgen dan de in de begrotingsrichtlijnen toegepaste indexering voor loon- en prijsontwikkeling.		5.000.000	150.000	beheersen	Voor regionaal vooroverleg voorkomen dat grote afwijkingen gaan ontstaan.
Toename hevige stormen. Er treedt steeds vaker stormschade op.	Het klimaat verandert en wordt extremer. Er waaien bomen om, eventueel met vervolgschade aan omliggende objecten				beheersen	Jaarlijks risicobomen inventariseren en verwijderen. Na een storm: schade herstellen, bomen herplanten conform de richtlijnen van het bomenbeleid.
PAS (Programma Aanpak Stikstof) ontwikkelingen.	Kan gevolgen hebben voor diverse bouwontwikkelingen				accepteren/ beheersen	Het PAS kan niet meer worden gebruikt voor het verlenen van vergunningen. Er moeten landelijk nieuwe beleidsregels opgesteld worden.
				3.332.500		

Vaststellen weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen 2022

Op basis van de berekende weerstandscapaciteit en het risicobedrag kan het weerstandsvermogen voor 2022 als volgt worden berekend:

	Incidentele + structurele weerstandscapaciteit	7.979.000	
Weerstandsvermogen =	-----	=	-----
	Risicobedrag	3.332.500	2,39

Uit deze inventarisatie blijkt dat de gemeente voldoende in staat is om mogelijke risico's af te dekken.

Risico's matrix

In onderstaande matrix zijn de risico's samengevat naar kans- en effectscore. De grote risico's - risico's met een relatief hoge kans- en effectscore - staan in de rode cellen. De kleine risico's – risico's met een relatief lage kans- en effectscore – staan in de groene cellen. Per cel is het aantal risico's opgenomen dat in de betreffende categorie valt.

Effect		A	B	C	D	E
		< 75.000	75.000-250.000	250.000-1.000.000	1.000.000-1.500.000	> 1.500.000
Kans	5 1 per jr	1	0	0	0	0
	4 1 per 1-2 jr	3	0	0	0	0
	3 1 per 2-5 jr	0	0	2	0	0
	2 1 per 5-10 jr	0	0	3	0	0
	1 > 1 per 10 jr	0	3	2	0	0

Financiële kengetallen

De financiële kengetallen geven de gemeenteraad een globaal inzicht in de verwachte financiële ontwikkelingen in de gemeente. In de begroting wordt een toelichting gegeven op de onderlinge verhouding tussen deze kengetallen en wat dat betekent voor de financiële positie van de gemeente.

Er zijn geen landelijke normen voor de kengetallen omdat deze erg afhangen van de lokale situatie.

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft de verhouding aan tussen de vaste en vlottende financiering en de totale baten vóór reservemutaties en geeft een indicatie van de druk van de kapitaallasten op de exploitatie. Bij de gecorrigeerde netto schuldquote worden de door de gemeente aan derden door verstrekte leningen gecorrigeerd. Een laag percentage is gunstig.

	(bedragen x 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
a	Vaste schulden (cf. art 46 BBV)	58.714	63.199	62.558	56.635	59.737	54.489
b	Netto vlottende schuld(cf art 49 BBV)	11.586	20.000	10.000	10.000	10.000	10.000
c	Overlopende passiva (cf art 49 BBV)	616	600	500	500	500	500
d	Financiële activa (cf art 36 lid d, e en f BBV)	7.726	9.793	8.227	7.862	7.488	7.109
e	Uitzettingen < 1 jaar (cf art. 39 BBV)	8.589	7.800	7.800	7.800	7.800	7.800
f	Liquide middelen (cf art 40 BBV)	20.436	613	410	410	410	410
g	Overlopende activa (cf art 40a BBV)	70	50	50	50	50	50
h	Totale baten (cf art 17 lid c BBV (dus excl mutaties reserves)	96.948	82.810	84.923	82.336	82.898	84.330
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%	35%	79%	67%	62%	66%	59%

Analyse

De netto schuldquote geeft het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen weer en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100%.

De netto schuldquote is in 2020 opgelopen als gevolg van de financiering van de bouw van de VO-school in Beilen. In de jaren die hierop volgen neemt de netto schuldquote af.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen geeft de verhouding aan tussen de vaste en vlottende financiering en de totale baten vóór reservemutaties exclusief doorgeleende gelden. Het geeft een indicatie van de druk van de kapitaallasten op de exploitatie. Omdat bij leningen onzekerheid bestaat of ze allemaal worden terugbetaald, wordt de netto schuldquote zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de

verstrekte leningen is in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Een laag percentage is gunstig.

	(bedragen x 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
a	Vaste schulden (cf. art 46 BBV)	58.714	63.199	62.558	56.635	59.737	54.489
b	Netto vlottende schuld(cf art 49 BBV)	11.586	20.000	10.000	10.000	10.000	10.000
c	Overlopende passiva (cf art 49 BBV)	616	600	500	500	500	500
d	Financiële activa (cf art 36 lid b, c, d, e en f BBV)	9.280	11.246	9.575	9.100	8.610	8.110
e	Uitzettingen < 1 jaar (cf art. 39 BBV)	8.589	7.800	7.800	7.800	7.800	7.800
f	Liquide middelen (cf art 40 BBV)	20.436	613	410	410	410	410
g	Overlopende activa (cf art 40a BBV)	70	50	50	50	50	50
h	Totale baten (cf art 17 lid c BBV (dus excl mutaties reserves)	96.948	82.810	84.923	82.336	82.898	84.330
	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%	34%	77%	65%	60%	64%	58%

Solvabiliteitsratio

Het solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente.

Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

	(bedragen x 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
a	Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	40.708	29.766	31.989	31.989	31.989	31.989
b	Balanstotaal	116.114	120.472	125.624	119.701	122.803	117.555
	Solvabiliteit (A/B) * 100%	35%	25%	25%	27%	26%	27%

Analyse

Het Uitvoeringsprogramma 'Naoberkracht Midden in Drenthe' en het bestedingsplan 2020 zijn bekostigd door een forse greep van ruim € 7,5 miljoen uit de reserves. Hiermee komen wij volgens de algemene normwaarden bruto schuld ratio solvabiliteit in het blok *voorzichtigheid is geboden*. Door afschrijvingen stijgt het percentage weer in de loop van de jaren.

Algemene normwaarden bruto schuld Ratio Solvabiliteit	
Weinig tot geen schuld	> 80 %
Normaal	30% - 80%
Voorzichtigheid geboden	20% - 30%
Bezit zeer zwaar belast met schuld	0% - 20%

Grondexploitatie

De grondexploitatie kan een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitatie is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 10% over hoger wordt over het algemeen beschouwd als kwetsbaar. Echter dit kengetal moet worden gezien in relatie tot de lokale situatie.

	(bedragen x 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
a	Bouwgrond in exploitatie (cf art 38 lid b BBV)	5.666	4.635	5.892	5.892	5.892	5.892
b	Totale baten (cf art 17 lid c BBV (dus excl mutaties reserves)	96.948	82.810	84.923	82.336	82.898	84.330
	Grondexploitatie A/B * 100%	6%	6%	7%	7%	7%	7%

Analyse

We hebben per 1 januari 2021 circa € 4,6 miljoen aan gronden in exploitatie. De waardering hiervan is afhankelijk van de (verwachte) toekomstige verkopen en de verplichte winstneming (conform de POC methode). Hierdoor blijft de boekwaarde hoger. Dit wordt jaarlijks intern geanalyseerd en geactualiseerd.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte laat zien dat de begroting in meerjarig opzicht structureel sluitend is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

	(bedragen x 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
a	Totale structurele lasten	93.257	81.450	87.608	87.049	86.929	88.159
b	Totale structurele baten	96.948	82.810	84.923	82.336	82.898	84.330
c	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	14.632	1.040	993	1.051	1.098	1.148
d	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	12.867	988	1.853	1.676	929	895
e	Totale baten	96.948	84.518	86.776	84.012	83.827	85.225
	Structurele exploitatieruimte (B-A) + (D-C))/e * 100%	3,81%	1,61%	-3,09%	-5,61%	-4,81%	-4,49%

Analyse

In de meerjarenbegroting kunnen de structurele lasten niet worden afgedekt met structurele baten.

Belastingcapaciteit

Met dit kengetal wordt de hoogte van de lokale lastendruk vergeleken met het landelijk gemiddelde.

Voor de landelijke gemiddelden wordt het kengetal van Coelo Atlas 2020 gehanteerd.

	(bedragen x 1.000)	Rek.	Begr.	Begr.	Begr.	Begr.
		2019	2020	2021	2022	2023
a	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	241,00	248,00	251,00	256,00	261,00
b	Rioolheffing voor een gezin	238,50	238,50	238,50	238,50	238,50
c	Afvalstoffenheffing voor een gezin	230,25	237,25	207,25	207,25	211,25
d	Eventuele heffingskorting	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
e	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (a + b + c - d)	709,75	723,75	696,75	701,75	710,75
f	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	740,00	776,00	776,00	776,00	776,00
	Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar t-1 (e / f) * 100%	95,91%	93,27%	89,79%	90,43%	91,59%

Analyse

Voor de begrotingsjaren geldt dat de verwachte lokale lastendruk onder het landelijk gemiddelde ligt. Voor meer inzicht in de hoogte van onze lokale lastendruk wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Onderhoud kapitaalgoederen

Een aanzienlijk deel van de aanwezige kapitaalgoederen zoals infrastructuur, gebouwen en plantsoenen is in beheer en onderhoud van de gemeente.

Door de gemeenteraad is hiervoor de verzamelnota Onderhoud kapitaalgoederen vastgesteld.

De verzamelnota geeft inzicht in:

- de beleidsuitgangspunten (= gewenste kwaliteit) uit de door de raad vastgestelde beleids- en beheersplannen.
- het (meerjarig) financiële beslag dat voortvloeit uit deze beleidskeuzes.

Onderdeel	Beleid	Gewenste kwaliteit
Wegen	Beleidsplan Wegen en bruggen 2018-2028	wegen: niveau B (CROW) fietspaden: niveau A (CROW)
Bruggen	Beleidsplan Wegen en bruggen 2018-2028	algemeen: niveau B (CROW) op fietsroutes: niveau A (CROW)
Riolering	Watertakenplan Fluvius 2016-2021 specificatie Midden-Drenthe	Technisch / functioneel
Openbaar groen		Technisch / functioneel / aanzien
• buiten bebouwde kom • binnen bebouwde kom	Landschapsbeleidsplan 2012 Groenbeleidsplan 2016-2025	
Openbare verlichting	Beleidsplan Verduurzaming openbare verlichting 2014-2023	Technisch / functioneel, milieu, groen
Speeltuinen	Beleidsplan Spelen in Midden-Drenthe 2011-2020	Technisch / functioneel
Gebouwen	Notitie gebouwenbeleid 2015	Hoog (gemeentehuis) redelijk (werkplaatsen en stallingsruimten) gemiddeld (alle overige gebouwen)

Voor de verschillende onderdelen zijn beheerplannen vastgesteld.

Beheerplannen	Vastgesteld door raad in (jaar)	Looptijd t/m (jaar)	Financiële vertaling in begroting
Wegen	2017	2027	ja
Bruggen	2017	2027	ja
Riolering	2016	2021	ja
Openbaar groen			
• buiten bebouwde kom • binnen bebouwde kom	2012 2016	- 2025	ja ja

Beheerplannen	Vastgesteld door raad in (jaar)	Looptijd t/m (jaar)	Financiële vertaling in begroting
Openbare verlichting	2014	2023	ja
Speeltuinen	2011	2020	ja
Gebouwen	2015	-	ja

Wegen

Programma: Verkeer, vervoer en waterstaat

Kerncijfers

De totale oppervlakte van alle verhardingen die de gemeente onderhoudt, bedraagt ongeveer 3,8 miljoen vierkante meter. De totale lengte aan wegen bedraagt ongeveer 850 kilometer.

Verhardingssoorten	Aantal m ²
gesloten verharding (asfalt)	2.140.000
gesloten verharding (beton)	160.000
open verharding (klinkers, tegels)	1.290.000
onverhard	210.000
totaal	3.800.000

Aantal kilometers	Aantal km
binnen bebouwde kom	227
buiten bebouwde kom	536
fietspaden (vrijliggend of parallel)	120
voetpaden	170
zandwegen	74

Vervangingswaarde: € 200 miljoen

Kaderstellende nota's:

- Beleidsplan onderhoud van wegen en bruggen 2018-2028

Naast een inhaalslag op uitgesteld groot onderhoud zal de focus liggen op de kwaliteit van fietspaden en fietsroutes. Een ander aspect waar fors op wordt ingezet is de aanleg van bermverharding en passeerhavens. Waar combinaties met andere werkzaamheden gemaakt kunnen worden, zal daar de prioriteit komen te liggen. In 2021 gaan we het beleid onderhoud wegen en bruggen evalueren.

Financieel overzicht

In het Beleidsplan Wegen en bruggen 2018-2028 is vastgelegd dat voor het op niveau brengen en houden het noodzakelijk is dat de bedragen jaarlijks geïndexeerd worden. Dit geldt zowel voor de investeringen als voor de exploitatiebudgetten.

Voor het onderdeel wegen wordt de GWW index van het deelgebied 42/43 gehanteerd.
Voor 2022 betekent dit een stijging ten opzichte van 2021 van 0,35 punten.

Budgetten (bedragen x € 1.000)	Besteed 2020	Raming 2021	Raming 2022
Exploitatiebudget voor groot onderhoud	181	186	182
Exploitatiebudget voor klein onderhoud	363	316	311

De raad moet de volgende geïndexeerde investeringskredieten 2022 beschikbaar stellen.	
Wegen	1.217.072
Fietspaden	161.816
Graskeien en passeerhavens	463.060
Totaal krediet	1.841.948

Bruggen

Programma: Verkeer, vervoer en waterstaat

Kerncijfers

Midden-Drenthe beheert en onderhoudt als onderdeel van de infrastructuur 83 bruggen en duikers verspreid over de gemeente.

Soort	Aantal
Beweegbare bruggen over de Drentse Hoofdvaart	7
Vaste verkeersbruggen	21
Duiker bruggen	4
Voormalige beweegbare bruggen	8
Fiets- en voetgangersbruggen	35
Duikers	8
totaal	83

De vervangingswaarde van de bruggen en steigers is circa € 19 miljoen euro.

Kaderstellende nota's:

- Beleidsplan onderhoud van wegen en bruggen 2018-2028
- Bestaande inspectierapporten.

Naast een inhaalslag op uitgesteld groot onderhoud zal de focus liggen op de kwaliteit van bruggen.

Update Beleidsplan wegen en bruggen 2022:

In het beleidsplan onderhoud van wegen en bruggen staan voor 2022 geen groot onderhoud en vervanging van bruggen gepland. Wel moet nog de fietsbrug Halerbrug en de fietsbrug Hart van Drenthe worden opgepakt. Deze bruggen stonden al eerder gepland. Daarnaast vindt er nog

onderzoek plaats naar de technische staat van een drietal duikers. Door een te hoge waterpeil is dit nog niet gelukt. Verder is alles volgens planning v/h beleidsplan uitgevoerd.

Financieel overzicht

In het Beleidsplan Wegen en bruggen 2018-2028 is vastgelegd dat voor het op niveau brengen en houden het noodzakelijk is dat de bedragen jaarlijks geïndexeerd worden. Dit geldt zowel voor de investeringen als voor de exploitatiebudgetten.

Voor het onderdeel bruggen wordt de GWW index van het deelgebied 4213 gehanteerd.

Voor 2022 betekent dit een stijging ten opzichte van 2021 van 2,82 punten.

Budgetten (bedragen x € 1.000)	Besteed 2020	Raming 2021	Raming 2022
Exploitatiebudget voor regulier onderhoud	155	183	188

In het beleidsplan Wegen en bruggen 2018 -2028 zijn voor het jaar 2022 geen investeringen in bruggen gepland.

Wat gaan we doen in 2022, planning:

Aan de hand van de nieuwe inspecties (2021) wordt er weer een plan v aanpak gemaakt voor de komende vijf jaar. Voor 2022 ziet dit er als volgt uit:

Regulier en correctief onderhoud (voorlopige opzet)	Bedrag
Betonreparaties/betonrot/schades	28.000
Conservering/richten brug (leuning)	32.100
Schoonmaken bruggen	33.500
Onderhoud landhoofden incl. beschoeiing	31.000
Reparaties houten dekken	16.000
Reparatie/herstel steigers	5.000
Slijtlagen op val	24.000
Onderhoudscontracten draaibare bruggen	6.400
Onderhoud besturing en ad hoc storingen draaibare bruggen	12.000
Totaal	188.000

Riolering

Programma: Volksgezondheid en milieu

Kerncijfers

Opbouw stelsel	Aantal
Vrijverval riolering:	
• gemengd rioolstelsel • droogweer afvoer (DWA) • regenwater afvoer (RWA)	167 km 41 km 51 km
Persleidingen:	
• kernen • buitengebied	15 km 220 km
Verzamelleiding buitengebied	51 km

	Aantal
Gemalen	48 stuks
Randvoorzieningen	13 stuks
Pompunits	768 stuks
IBA's	125 stuks
Ongezuiverde lozingen	18 stuks
Heffingseenheden	14.650 stuks

Ambities voor dit begrotingsjaar

Op grond van de Wet milieubeheer rust op de gemeente de zorgplicht voor een doelmatige inzameling en transport van stedelijk afvalwater dat vrijkomt binnen haar grondgebied (Afvalwater zorgplicht). In de Waterwet is geregeld dat de gemeente de zorgplicht heeft voor de doelmatige inzameling en transport van afvloeiend hemelwater (Hemelwater zorgplicht). Verder is in de Waterwet geregeld dat de gemeente maatregelen moet treffen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming te voorkomen of te beperken voor zover doelmatig (Grondwater zorgplicht).

Om aan de zorgplichten te voldoen zijn diverse voorzieningen (systemen) aangelegd. De gemeente dient de voorzieningen adequaat te beheren voor zover de gemeente beheerder is. Hoe de gemeente de voorzieningen beheert en financiert legt zij vast in het Watertakenplan (2016-2021). Het opstellen van het watertakenplan is binnen de regionale samenwerking Fluvius gedaan. Het doel is om de stijging van de kosten te beperken, de kwaliteit te verbeteren en de kwetsbaarheid te verminderen.

In 2022 starten we met ons nieuwe Watertakenplan. De focus zal met name gericht zijn op klimaat adaptieve maatregelen (uitvoeringsplan). In 2020 voeren we eerst de risicodialog met stakeholders, bewoners en bedrijven naar aanleiding van de stresstesten. Verder gaan we bezig met het bepalen van de strategie en een uitvoeringsplan.

Financieel overzicht

De exploitatielasten voortvloeiend uit het Watertakenplan worden gedekt uit de rioolheffing. Uitgangspunt bij vaststelling van de rioolheffing is dat zij kostendekkend moet zijn.

Budgetten (bedragen x € 1.000)	Besteed 2020	Raming 2021	Raming 2022
Exploitatiebudget voor onderhoud	965	1.001	934

De raad moet de volgende investeringskredieten 2022 beschikbaar stellen.	
Afkoppelen:	350.000
Vervangen	350.000
Vervanging pompen en gemalen:	50.000
Totaal krediet	750.000

Openbaar groen

Programma: Sport, cultuur en recreatie

Kerncijfers

omschrijving	aantal
Landschappelijk groen: lengte bermen buiten bebouwde kom	536 km.
Groen in de bebouwde kommen: openbaar groen	180 ha.

Ambities voor dit begrotingsjaar

De ambities voor het begrotingsjaar 2022 zijn vooral het uitvoering geven aan het bestaand beleid. Daarbij is er bijzondere aandacht voor natuurvriendelijk groen, bomenbeleid en plaagsoorten. De kaders voor het onderhoud van het openbaar groen zijn vastgelegd in het Landschapsbeleidsplan (buiten bebouwde kom) en Groenbeleidsplan (binnen bebouwde kom).

Landschapsbeleidsplan

In het Landschapsbeleidsplan staat de gemeentelijke visie op het landschap in het buitengebied. Doel is onder meer om de verschillende landschapstypen te versterken. Voor het beheer van bermen, bomen, sloten, houtwallen en singels zijn richtlijnen aangegeven.

Groenbeleidsplan

Het Groenbeleidsplan bevat een overkoepelende visie voor het groen binnen de bebouwde kommen. Groenstructuren, functies, beheermethoden en werkwijzen worden in hoofdlijnen aangegeven. Het groenbeleidsplan is in maart 2016 vastgesteld door de raad.

Groenonderhoud

Het areaal groen en bomen is opgenomen in een geautomatiseerd beheerprogramma. Het groenonderhoud voor de hele gemeente wordt uitbesteed op basis van een beeldbestek. In dit bestek wordt de gewenste kwaliteit omschreven en wordt per m² afgerekend. Stark voert de meeste werkzaamheden uit. De bomeninspecties worden binnen de bebouwde kom in eigen beheer uitgevoerd en in het buitengebied uitbesteed. Ook specifieke werkzaamheden zoals de bestrijding van de eikenprocessierups wordt uitbesteed.

Plaagsoorten

Er bestaan diverse plaagsoorten die hinder op kunnen leveren zoals reuzenberenklauw, Japanse duizend knoop, Jacobskruid en eikenprocessierupsen. Door veranderde wetgeving moeten wij met sommige invasieve soorten voorkomen dat zij zich uitbreiden. Er komen geregeld vragen hoe wij hiermee omgaan. Om een duidelijk antwoord te kunnen geven gaan wij daar beleid voor opstellen.

De eikenprocessierups is de laatste jaren snel toegenomen. De kosten en inzet van de monitoring, beheersing en afhandeling van meldingen zijn de afgelopen jaren snel opgelopen. Het huidige beleid op het gebied van eikenprocessierupsen sluit niet meer aan bij de actuele situatie.

Financieel overzicht

Budgetten (bedragen x € 1.000)	Besteed 2020	Raming 2021	Raming 2022
Bedrag voor onderhoud	2.672	3.072	3.096
Bestedingsplan	77	0	0

Het betreft hier de kosten van onderhoud bermen en wegbepanting, onderhoud landschap en bossen, onderhoud plantsoenen en wandelpaden en kerntaken groenvoorziening.

Planning 2022

De belangrijkste activiteiten zijn het beheren van de openbare ruimte (o.a. grasmaaien, onkruidbeheersing, snoeien en boominspecties).

Openbare verlichting

Programma: Verkeer, vervoer en waterstaat

Kerncijfers

Jaar	Aantal lichtmasten:	Aantal armaturen	waarvan met LED-verlichting	Elektriciteitsverbruik per jaar:
2016	7.822	*	1.306	1.130.073kWh
2017	8.075	8.197	1.600	972.662kWh
2018	8.140	8.268	1.775	976.351kWh
2019	8.146	8.277	2.007	**995.988kWh
2020	8.127	8.277	2.212	960.171kWh
2021				

- * Het aantal armaturen verschilt van het aantal masten (dubbele armaturen, grondspots e.d.). Het aantal armaturen is maatgevend voor het stroomverbruik. Het totaal aantal lampen bedraagt 8.540 stuks, er zijn een behoorlijk aantal armaturen waar dubbele lampen in zitten. De afname van het aantal lichtmasten komt door de verwijderde grondspots in centrum van Beilen.
- ** De afrekening van 2019 geeft een toename in stroomverbruik te zien. Enexis geeft aan dat hierdoor een andere methode van berekenen is uitgevoerd (van een vaste kalender tot en met Q1/2019 naar een astronomische kalender). Gevolg hiervan is een toename van het aantal branduren per jaar en daardoor een toename in stroomverbruik.

Vervangingswaarde: € 8 miljoen

Ambities voor het begrotingsjaar

Het beleidsplan Verduurzaming openbare verlichting is in 2013 opnieuw vastgesteld (geactualiseerd). Bij verduurzaming van de verlichting is er aandacht voor de volgende aspecten:

- Gelijkmatigheid van de verlichting
- Verlichtingssterkte
- Energiebesparing
- Lichthinder, lichtvervuiling en duisternis en materialisatie

In 2019 heeft een meerjaren- en een exploitatierekening opgeleverd dat er een groot aantal zeer verouderde lichtmasten in ons areaal staan. Om een inhaalslag te maken op het vervangen van oude lichtmasten (ouder dan 40 jaar) en armaturen wordt voor de jaren 2021 tot en met 2023 jaarlijks € 300.000 beschikbaar gesteld.

Financieel overzicht

Budget (bedragen x € 1.000)	Besteed 2020	Raming 2021	Raming 2022
Exploitatiebudget voor onderhoud	320	298	338
Uitvoering beleidsplan	160	50	50
Vervanging lichtmasten en armaturen		300	300

Planning 2022

Voor 2022 zijn de volgende werkzaamheden opgenomen:

- Vervangen van circa 100 lichtmasten en armaturen
- Armaturen statisch dimmen (doorlopend na vervanging)
- Verwijderen van kom indicatie-verlichting
- Extra vervanging van 200 oude lichtmasten en armaturen.

Speelvoorzieningen

Programma: Sport, cultuur en recreatie

Kerncijfers

Speelvoorzieningen	Aantal
Speelplaatsen:	139 stuks
• waarvan schoolpleinen	15 stuks
Speeltoestellen:	808 stuks
• waarvan op schoolpleinen	158 stuks
• waarvan op locaties voor alleen uitvoeren inspecties	25
Aantal overeenkomsten speeltuinen (excl. schoolpleinen)	93
Aantal organisaties speeltuinen	71

In 2020 zijn bij een aantal scholen de speelvoorzieningen vernieuwd, door combineren van speeltoestellen is het totaal aantal speeltoestellen bij scholen afgenomen ten opzichte van 2019. Ook zijn er nieuwe speelplaatsen aangelegd wat weer leidt tot een toename van het totaal aantal speeltoestellen.

Skatebanen vallen buiten de speelvoorzieningen maar de jaarlijkse inspecties worden wel uitgevoerd.

Ambities voor het begrotingsjaar

Beleidsplan Spelen 2011-2020

In 2011 is het beleidsplan voor de speelvoorzieningen in Midden-Drenthe 2011-2020 vastgesteld. Gestreefd wordt naar een verbetering van de spreiding van de speelvoorzieningen, waarbij gekeken wordt naar het aantal kinderen in een buurt of dorp en hun leeftijd. Het beleid is gericht op het stimuleren van de lichamelijke en sociale ontwikkeling van kinderen. Daarnaast willen we ook de betrokkenheid van bewoners bij hun buurt en het omzien naar elkaar stimuleren.

Alle gegevens van kinderen en speelvoorzieningen zijn geactualiseerd, zodat we met actuele gegevens kunnen blijven streven naar hetgeen we in het beleidsplan hebben vastgesteld. In 2021 wordt een nieuw beleidsplan opgesteld voor de periode 2021-2030.

Bewonersparticipatie

De realisatie van speelvoorzieningen in buurten en dorpen vindt in Midden-Drenthe in principe slechts plaats wanneer vrijwilligers bereid zijn het dagelijkse beheer en het klein onderhoud van de speelvoorziening op zich te nemen. Groot onderhoud, vervangingen en veiligheidsinspecties worden gedaan door de gemeente. Afspraken hierover zijn vastgelegd in een overeenkomst. Het Speeltuinoverleg Midden-Drenthe behartigt de belangen van de speeltuinvrijwilligers. De vrijwilligers ontvangen een bijdrage voor beheer, onderhoud en activiteiten. De bijdrage is mede afhankelijk van het aantal toestellen.

Schoolpleinen

In 2014 zijn overeenkomsten gesloten met Kits Primair en COG Drenthe. Alle schoolpleinen bij de reguliere basisscholen zijn openbaar toegankelijk en vallen onder het speelvoorzieningenbeleid. Er zijn afspraken gemaakt over onder meer aansprakelijkheid, aantal toestellen en onderhoud.

Veiligheid

Op speelvoorzieningen is het Warenwetsbesluit attractie- en speeltoestellen van toepassing. Op grond van dit besluit is de beheerder verplicht de toestellen goed te onderhouden. In een logboek moeten per toestel gegevens over onderhoud, inspecties, vervanging onderdelen, reparaties en ongevallen worden bijgehouden.

Financieel overzicht

Budget (bedragen x € 1.000)	Besteed 2020	Raming 2021	Raming 2022
Bedrag voor onderhoud en reparatie zandbakken en speeltoestellen	188	188	192

Planning 2022

Het budget wordt besteed aan onderhoud en vervanging van de speeltoestellen, ondergronden en zandbakken door de gemeente, en een subsidie aan de speeltuinverenigingen. Daarbij wordt kritisch gekeken naar vervanging door het vastgestelde beleidsplan en de daarin vastgestelde normen aan te houden.

Gemeentelijke gebouwen

Programma: Sport, cultuur en recreatie, Volksgezondheid en milieu en Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.

Het betreft hier het regulier onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen.

De financiële middelen die hier jaarlijks voor nodig zijn, worden betaald uit de bestemmingsreserve Onderhoud gebouwen.

Voor enkele categorieën gebouwen gelden naast het onderhoudsbeleid enkele aanvullende / afwijkende regels.

Sportaccommodaties

In de gemeente bestaat tussen de sportaccommodaties verschil in exploitatie en beheer. Naast de accommodaties die de gemeente exploiteert zijn er de (deels) verzelfstandigde accommodaties. Laatstgenoemde categorie ontvangt van de gemeente een bijdrage in de exploitatiekosten. De bijdragen worden jaarlijks geïndexeerd op basis van een vooraf afgesproken set van indexcijfers. Door forse stijging van de materialen bedraagt de index voor 2022 5%.

Exploitatiebedragen (bedragen x € 1.000)	2022
Sportcomplex Hooghalen	38
Sportcomplex Noord-West Beilen	56
Sportcomplex Wijster	49
Korfbalaccommodatie Beilen	12
Tennisbanen Beilen	11
Tennisbanen Smilde	12
Tennisbanen Westerbork	10
Sportcomplex Smilde	9

Dorpshuizen

Op 27 mei 2004 heeft de raad de koersnotitie Dorpshuizen Midden-Drenthe vastgesteld. De koersnotitie bevat onder meer de volgende afspraken:

- Klein en preventief onderhoud komt voor rekening van het bestuur van het dorpshuis
- Groot onderhoud wordt uitgevoerd en georganiseerd door de besturen van de dorpshuizen. De kosten komen voor rekening van de gemeente. Bij gecombineerde dorpshuizen, dus bijvoorbeeld in combinatie met een school, vindt een verrekening plaats. De financiële dekking vindt plaats via de reserve Onderhoud gebouwen.
- De gemeente levert een bijdrage van maximaal 50%, tot een maximum van € 100.000,00 in de verbouwkosten voor functionele aanpassingen (50%-regeling). De financiële dekking moet dan plaatsvinden vanuit de bestedingsruimte.
- momenteel wordt gewerkt aan de actualisatie van de koersnotitie dorpshuizen de planning is dat dit in het vierde kwartaal van 2021 of het eerste kwartaal van 2022 wordt afgerond.

Aula's

De gemeente is eigenaar van de aula's in Westerbork en Smilde. Het beheer en het klein onderhoud van deze aula's is in handen van de betreffende aulaverenigingen. Het eigendom, het beheer en het onderhoud van de aula in Beilen is en blijft in handen van de stichting.

Voor het groot onderhoud van de aula's geldt de regeling zoals die voor de dorpshuizen geldt (koersnotitie Dorpshuizen Midden-Drenthe). De vereniging / stichting zorgt er in overleg met de gemeente voor dat het groot onderhoud wordt georganiseerd en uitgevoerd. De kosten zijn voor rekening van de gemeente. Financiële dekking van het groot onderhoud vindt plaats via de reserve Onderhoud gebouwen.

Planning 2022

Het onderhoud aan gebouwen vindt plaats op basis van de betreffende geactualiseerde jaarschijf uit het meerjarenonderhoudsprogramma (O-prognose).

Jaarlijks wordt een bedrag aan de reserve Onderhoud gebouwen toegevoegd. Het budget van 2021 is verhoogd met € 112.221. Dit bestaat uit de toevoeging van de bibliotheekgebouwen: € 52.048; MFA de Spil in Bovensmilde: € 29.000 en een prijsindex van € 31.173. Het totaal budget is begroot op € 654.636. Dit bedrag is een jaargemiddelde gebaseerd op het meerjarenonderhoudsprogramma en bedoeld om fluctuaties in de exploitatie te voorkomen. De begrote lasten in een jaar worden onttrokken aan deze reserve. Voor 2022 wordt deze begroot op € 673.987.

Per saldo leidt dit in 2022 tot een onttrekking aan de reserve van € 19.351.

Verloop bestemmingsreserve onderhoud gebouwen 2022 (Bedragen x € 1.000)				
	Saldo 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2022
Bestemmingsreserve	366	0	19	347

Het geraamde bedrag van € 673.987 voor onderhoud wordt over de volgende groepsindeling verdeeld:

Onderdeel	Gepland onderhoudsbedrag (x € 1.000)
Sportcomplexen	8
Sporthallen	63
Gymlokalen	73
Zwembaden	121
Dorpshuizen	108
Woningen	2
Baaruhuisjes	3
Aula's	25
Brandweerkazernes	47
Gemeentehuis	57
Multifunctionele accommodaties	77
Werkplaatsen	27
Diversen/bibliotheken	62
Totaal	673

Bedrijfsmiddelen

Om de bedrijfsvoering van de organisatie zo optimaal te kunnen uitvoeren moeten de benodigde bedrijfsmiddelen goed functioneren. Op dit te garanderen beschikt de gemeente over een geactualiseerde meerjarig vervangingsschema. Hierbij gaat het om de vervanging van materieel voor wegen en groen, automatisering, facilitair en materiaal voor sport- en welzijnsaccommodaties. De uit deze investeringen voortvloeiende kapitaallasten worden onttrokken aan de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen. Vanuit de exploitatie wordt jaarlijks een bedrag toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

Als een vervangingsinvestering voldoet aan één van de volgende eisen wordt deze niet geactiveerd maar direct volledig afgeschreven:

- Een aanschafprijs van € 15.000 of minder;
- Een levensduur die korter is dan 4 jaar;
- Een jaarlijkse vervanging van hetzelfde materieel.

Verloop bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen 2021 (Bedragen x € 1.000)				
	Saldo 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2022
Bestemmingsreserve	1.069	646	550	1.165

* De onttrekking bestaat uit de kapitaallasten van voorgaande jaren en de lasten van de vervangingen van 2021 die niet worden geactiveerd maar direct ten laste van de bestemmingsreserve komen.

Hiernaast is besloten om € 560.000 beschikbaar te stellen voor de financiering van incidentele ICT projectkosten.

Uit te voeren werken in 2022

Het geraamde investeringsbedrag voor 2022, inclusief niet te verrekenen btw, bedraagt afgerond € 650.000:

	(x € 1.000)
Materieel buitendienst (auto's, berm-, weg- en rioolonderhoud)	77
Materiaal zwembaden, gymlokalen en sporthallen	64
Automatisering en facilitair	509

Financiering (Treasury)

De paragraaf financiering heeft als doel het treasurybeleid van de gemeente in beeld te brengen. In de begroting komen de concrete beleidsplannen aan de orde, terwijl in het jaarverslag de realisatie van de het beleid wordt beschreven.

De gemeentelijke treasuryfunctie omvat het financieren van gemeentelijk beleid (de programma's) en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. Dit laatste is echter achterhaald door de invoering van het schatkistbankieren in 2014. Al onze overtollige middelen moeten we dagelijks naar het Rijk afstorten. We krijgen het weer terug zodra we het weer nodig zijn.

Meer specifiek houdt dit in:

- het tijdig aantrekken van voldoende financiële middelen om de programma's uit te kunnen voeren (beschikbaarheid);
- het beheersen van de risico's verbonden aan de treasuryfunctie (risico minimalisatie);
- het zoveel mogelijk beperken van de rentekosten (renteoptimalisatie);
- het beperken van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities (kosten minimalisatie).

Beleidskader

De Wet Fido geeft voorschriften met betrekking tot het aantrekken van geldleningen, het uitzetten van middelen en het verstrekken van garanties. Van belang hierbij is dat deze activiteiten geschieden in het kader van het uitoefenen van de publieke taak.

Het kader van het financieringsbeleid is vastgelegd in de 'Financiële verordening gemeente Midden-Drenthe ex artikel 212 Gemeentewet' van 15 december 2016. Met de verordening stelt de raad op hoofdlijnen de spelregels voor het financiële beleid, de financiële organisatie en het financiële beheer vast. In artikel 14 wordt de financieringsfunctie behandeld. Dit zijn de uitvoeringsregels van het treasury beleid. Hierin is opgenomen dat in principe geen geldleningen worden verstrekt. Het verstrekken van geldleningen kan slechts geschieden nadat de gemeenteraad hierover is gehoord. Aan het verstrekken van leningen en garanties worden nadere voorwaarden verbonden.

Marktontwikkeling en rentevisie

Bepalend voor de ontwikkelingen van de korte rente is het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). Het belangrijkste doel dat de ECB nastreeft is prijsstabiliteit, hetgeen zich vertaalt in een jaarlijkse inflatie voor de Eurozone van maximaal 2%. Op 16 maart 2016 verlaagde de ECB de herfinancieringsrente voor het laatst naar 0%. Dit betekent dat banken gratis geld kunnen lenen bij de centrale bank. De depositorente, de vergoeding die banken krijgen om bij de ECB geld te stallen, staat op -0,5%.

Hiernaast koopt de ECB obligaties op om de kredietverlening van de banken aan bedrijven te stimuleren. Een negatieve depositorente stimuleert de banken om geld uit te lenen.

De lange rente (20 jaar) is in juli 2021 ongeveer 0,50%. We hebben in 2021 geen langlopende leningen afgesloten.

Verwachte liquiditeitsontwikkeling

Voor de begroting van 2022 is berekend dat er een tekort aan financieringsmiddelen is van € 21 miljoen. Dit bedrag komt tot stand door het totaal van de verwachte boekwaarden per 1 januari 2022 te verminderen met de boekwaarde van de langlopende geldleningen en de verwachte boekwaarde van de reserves en voorzieningen op 1 januari 2022. Onze kasgeldlimiet bedraagt € 7 miljoen.

Na aftrek van de kasgeldlimiet van € 7 miljoen resteert een tekort van € 14 miljoen. Deze raming is erop gebaseerd dat alle geplande investeringen zijn uitgevoerd. In de praktijk is dit niet het geval.

In de begroting 2022 gaan we er vanuit dat een kasgeldlening 0% kost (1 maand) en een eventuele langlopende geldlening 0,50%. Het omslagpercentage bedraagt 1,5%. In 2021 was dit ook 1,50%.

Hieronder is het renteschema toegevoegd, waarmee inzicht wordt gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Renteschema t.b.v. de paragraaf financiering		
a	de externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 959.294
b	de externe rentebaten	€ -
	Saldo rentelasten en rentebaten	€ 959.294
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend:	€ 50.392
c2	De rente van de projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet wordentoegekend	€ 78.183
		€ 128.575
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 830.719
d1	Rente over eigen vermogen	€ 448.329
d2	Rente over voorzieningen	€ -
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 1.279.048
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ 1.571.919
f	Renteresultaat op het taakveld treasury	€ 292.871

Het renteresultaat is ontstaan door de afronding van het omslagpercentage naar 1,5%. Dit bedrag geeft de extra ruimte weer voor het aangaan van eventuele geldleningen of de ruimte als de rente van nog aan te trekken geldleningen hoger is dan verwacht.

Risicopositie

De langlopende leningenportefeuille heeft op 1 januari 2022 een schuldrestant van ongeveer €54,1 miljoen. De gemiddelde rente op de leningenportefeuille bedraagt 1,65%. De BNG Bank is de grootste geldverstrekker.

De onderstaande tabel geeft het verwachte verloop voor 2022-2025 van de renterisiconorm.

Stap	Variabelen renterisiconorm	2022	2023	2024	2025
(1)	Renteherzieningen	0	0	0	0
(2)	Aflossingen	4.986	4.991	4.997	4.949
(3)	Renterisico (1+2)	4.986	4.991	4.997	4.949
(4)	Renterisiconorm	16.904	17.007	16.977	16.999
(5a) = 4>3	Ruimte onder risiconorm	11.917	12.015	11.980	12.050
(5b) = 3>4	Overschrijding risiconorm				
	Berekening renterisiconorm:				
	Begrotingstotaal jaar T	84.518	85.034	84.885	84.995
(4a)	Percentage	20	20	20	20
(4b)	Regeling				
	Renterisiconorm jaar T	16.904	17.007	16.977	16.999
(4)	=4a*4b/100				

Renterisiconorm

Bij het afsluiten van leningen moeten we rekening houden met een renterisiconorm. Die ziet toe op spreiding. Als de rentevaste periode van alle leningen van een gemeente in hetzelfde jaar afloopt en de rente is intussen flink gestegen, gaat de gemeente over al die leningen opeens veel meer rente betalen. Dat kan grote consequenties hebben voor de begroting. Daarom geldt dat het aandeel langlopende leningen dat in een jaar wordt geherfinancierd niet boven de 20 procent van het begrotingstotaal mag uitkomen.

Het renterisico op de vaste schuld in een jaar wordt als volgt berekend: de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening op de vaste schuld.

Het begrote lastentotaal voor 2022 bedraagt € 84,5 miljoen waarmee de renterisiconorm op € 16,9 miljoen uitkomt (20% van € 84,5 miljoen).

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een wettelijk limiet van de begrote gemeentelijke uitgaven en bedraagt de maximale omvang van de kortgeldpositie in een bepaald jaar. De kasgeldlimiet geeft de omvang van de netto vlottende schuld aan en dient om het renterisico op de korte termijn te beheersen. Juist voor de korte termijn geldt dat de renterisico's aanzienlijk kunnen zijn, vanwege mogelijke fluctuaties op de geldmarkt.

Onder de vlottende schuld vallen alle financieringen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar. Voor 2022 is de kasgeldlimiet bepaald op 8,5% van het uitgaventotaal van de begroting 2022.

Het begrotingstotaal 2022 bedraagt € 84,5 miljoen waarmee de kasgeldlimiet uitkomt op € 7,2 miljoen. Iedere drie maanden wordt de stand van de netto vlottende schuld van de gemeente getoetst aan de kasgeldlimiet. De tabel geeft voor 2022 een wisselend beeld van het verloop van het liquiditeitssaldo. Het betreft een raming, maar als er langer dan 3 kwartalen een overschrijding van de kasgeldlimiet ontstaat, zal er een langlopende geldlening worden afgesloten.

De onderstaande tabel geeft voor 2022 het verwachte verloop van de netto vlottende schuld en of overschot aan kasmiddelen afgezet tegen de kasgeldlimiet.

Stappen	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of overschot middelen(-)
(1) - (2) = (3)			
Ultimo kwartaal 1	19.000	17.000	-2.000
Ultimo kwartaal 2	18.000	24.000	6.000
Ultimo kwartaal 3	20.000	18.000	-2.000
Ultimo kwartaal 4	19.000	17.000	-2.000
(4) gemiddelde van (3)			-
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	kasgeldlimiet (KGL)		7.184
(6a) = (5>4)	ruimte onder de KGL		7.184
(6b) = (4>5)	overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal		84.518
(8)	Percentage regeling		8,50%
(5) = (7) x (8) / 100	kasgeldlimiet		7.184

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering in een gemeentelijke organisatie kan worden omschreven als de sturing en beheersing van bedrijfsprocessen om de in de programma's gestelde beleidsdoelstellingen te realiseren. Deze doelen zijn ontleend aan zowel de aan de gemeente opgedragen (wettelijke) taken als het door de gemeenteraad vastgestelde beleid.

Bedrijfsvoering betreft zowel de primaire processen als de ondersteunende processen. Deze paragraaf beperkt zich tot de ondersteunende processen.

Taakveld overhead en verdeling apparaatskosten

Om de raad meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en meer zeggenschap over die kosten te geven, is in het BBV bepaald dat in de begroting een apart overzicht opgenomen wordt van de overheadkosten.

Onder overhead vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product. Wanneer deze ondersteunende taken worden uitbesteed, behoren de uitbestedingskosten bedrijfsvoering tot de overhead.

Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden. Bijvoorbeeld de personeelskosten van de medewerkers van een bepaalde afdeling, rente en afschrijvingslasten en andere kosten die direct verband houden met het betreffende taakveld.

De kosten van overhead worden verantwoord onder het programma Bestuur en ondersteuning.

Organisatieontwikkeling

We gaan in 2022 verder met de organisatieontwikkeling. De in 2021 door de raad vastgestelde visie 'Midden-Drenthe: een leven lang ruimte' dient daarbij als leidraad.

De verwachting is dat in het najaar van 2021 de nieuwe visie op dienstverlening kan worden vastgesteld. Beide visies leveren input voor de verdere professionalisering van onze organisatie en het verbeteren van onze dienstverlening.

We blijven vasthouden aan het gaandeweg in het dagelijkse werk ontwikkelen. In 2022 zetten we vol in op het versterken van onze interne organisatie, de dienstverlening en de ict-omgeving. Projecten zoals 'de nieuwe werkplek', 'zaakgericht werken' en het opzetten van een projectenbureau zijn inmiddels gestart en lopen door in 2022.

De nieuwe structuur met managers op de prioriteiten Dienstverlening, Bedrijfsvoering en Beleid gaat per 1 januari 2022 van start. De managers gaan fungeren als sturende kracht op organisatievernieuwing en team overstijgende dossiers. De teamleiders blijven de backbone van onze organisatie met eigen dossiers en verantwoordelijkheden voor hun teams.

Onze insteek blijft: pak zaken op, los ze op of maak duidelijk dat je ze niet oplost. En we doen dat met zijn allen, management én medewerkers.

Personeelsbeleid

Ook het komende jaar zal aan het versterken en het verder professionaliseren van de ambtelijke organisatie een vervolg krijgen. Nadat in het afgelopen jaar flink is ingezet om de basis op orde te krijgen, zal er verder geïnvesteerd worden in Beleid, Dienstverlening en Bedrijfsvoering .

Daarbij neemt het verder investeren de ontwikkeling van onze medewerkers een centrale rol in. Het afgelopen jaar hebben teamleiders voor het eerst kennis gemaakt met Strategische Personeelsplanning (SPP). Dat was geen eenmalig proces, maar wordt een cyclus die we blijven herhalen. SPP maakt namelijk inzichtelijk voor welke opgaven we staan en welke capaciteiten (zowel in aantal medewerkers als in termen van kennis en kunde) we als organisatie in huis moeten hebben, nu en in de nabije toekomst.

De vervolgstap is dat de medewerkers daar meer van gaan merken. Het doel is dat er met iedere medewerker afspraken worden gemaakt over de eigen ontwikkeling. Bij de term ontwikkeling dient niet alleen gedacht te worden aan promotie naar een andere functie, maar ook over het op peil brengen en houden van vaardigheden binnen de eigen functie.

Eind 2021/begin 2022 wordt een nieuw HR-systeem geïmplementeerd, waarin ook een werkproces voor ontwikkelgesprekken zal worden opgenomen. Hiermee zorgen we voor een uniforme werkwijze voor het voeren van ontwikkelgesprekken die personeelsontwikkeling faciliteert.

Financiën en controlling

De voorgenomen wetwijziging m.b.t. rechtmatigheid in de jaarrekening van gemeenten is uitgesteld. De verwachting is nu dat het college van B&W vanaf het kalenderjaar 2022 zelf een rechtmatigheidsverantwoording af gaat geven in de jaarstukken. Definitieve besluitvorming van het Rijk heeft nog niet plaatsgevonden. Wij zullen in 2022 verder gaan met het verbeteren van de interne beheersingsmaatregelen in onze werkprocessen en de documentatie van de controles daarop.

De onzekerheden over de inkomsten die de gemeente van het Rijk krijgt zijn groot. De financiële gevolgen van de coronacrisis lijken voor onze gemeente mee te vallen, al blijft het onzeker wat de gevolgen zullen zijn van het stopzetten van steunmaatregelen aan ondernemers. Omdat de herijking van het gemeentefonds nog niet is afgerond, blijft dat ook een onzekerheid voor de komende periode.

Communicatie

Communicatie is maatwerk

Uitgangspunt voor al onze communicatie is maatwerk. De belangrijkste doelgroep wordt gevormd door onze inwoners. Maar dat is geen uniforme doelgroep. In de praktijk bepalen we elke keer wat de kenmerken van onze doelgroep zijn en passen onze communicatie daarop aan.

Nieuwe website en sociale media

In 2021 treffen we voorbereidingen voor een nieuwe website. Het programma van eisen stellen we op door uitvraag onder diverse gebruikers, zowel in- als extern. In 2022 gaan we onze nieuwe website lanceren. Digitale informatie voorziening wordt steeds belangrijker en de website vormt daarvoor de basis. Deze moet toegankelijk zijn voor alle inwoners. Ook onze communicatie via sociale media bouwen we verder uit. Tegelijkertijd moeten we doelgroepen blijven bedienen die minder digitaal- en/of taalvaardig zijn. Dat kan zijn met informatie papier, zoals via de krant van Midden-Drenthe, folders en de Thuisblijver maar zeker ook door persoonlijk contact.

Participatie

Door corona hebben we in de afgelopen periode veel participatie digitaal gedaan. De kennis die we daarbij hebben opgedaan op het gebied van bijvoorbeeld online raadplegingen, blijven we in 2022 inzetten. Daarnaast gaan we ook weer aan de slag met participatie door middel van fysieke gesprekken en bijeenkomsten.

Media monitoring

Om goed te kunnen inspelen op sentimenten en 'trending onderwerpen', maken we gebruik van OBi4Wan. Met deze tool kunnen we (online) media monitoren, daarop inspelen of anticiperen en op die manier onze inwoners beter van informatie voorzien.

Gemeenteraadsverkiezingen

In het eerste kwartaal van 2022 gaan we samen met de griffie aan de slag met communicatie rondom de gemeenteraadsverkiezingen. Doel is om een zo groot mogelijk opkomst te realiseren. Daarbij vormen de jonge kiezers, die voor het eerst mogen stemmen een doelgroep waar we extra aandacht aan gaan besteden.

Juridische zaken

Advisering

Zwaartepunt in deze taak is juridische advisering aan bestuur en organisatie, zowel op publiekrechtelijk als privaatrechtelijk terrein. Dit betreft gevraagde advisering en ook advisering vanuit een proactieve rol. In 2021 wordt o.a. door middel van de uitkomsten van een legal audit ingezet op het verstevigen van de juridisch advisering om meer grip te krijgen op - en het voorkomen van - eventuele juridische risico's. In 2022 gaan we de adviezen uit de legal audit in de praktijk brengen.

Wet Open Overheid

De Wet Open Overheid (Woo) is de opvolger van Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De wet is bedoeld om overheden transparanter te maken en deze wet moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar en toegankelijk wordt. Het grootste verschil met de huidige Wob is dat de Woo overheidsorganen en colleges die onder reikwijdte van deze wet vallen verplicht om bepaalde informatie actief openbaar te maken. Met de Voorjaarsnota stelt het Rijk per 2022 middelen aan gemeenten beschikbaar voor de uitvoering van de Woo.

Informatievoorziening

Midden-Drenthe staat niet stil, we werken aan grote verbeteringen op het gebied van onze informatievoorziening. De raad heeft hiervoor extra middelen ter beschikking gesteld om achterstallig onderhoud aan te pakken, een kwaliteitsslag te maken en de organisatie te ondersteunen bij vernieuwing en ontwikkeling op dit gebied. Daarnaast komen er wettelijke verplichtingen op ons af, waarbij informatievoorziening vaak een belangrijke rol speelt. De samenleving wordt steeds digitaler, het is belangrijk dat we als gemeente onze informatievoorziening optimaliseren om te kunnen blijven aansluiten bij de veranderingen die op ons afkomen.

Dienstverlening en bedrijfsvoering

Goede dienstverlening bieden aan onze inwoners, bedrijven en instellingen is belangrijk voor ons als gemeente. De middelen die beschikbaar zijn gesteld, stellen ons in staat daar vorm aan te geven. Als gevolg van corona is de samenleving digitaler geworden en daar moeten wij als organisatie op in blijven spelen. Het optimaliseren van onze informatievoorziening draagt bij aan het verbeteren van onze dienstverlening, maar ook aan het efficiënt uitvoeren van onze processen en het verantwoording afleggen daarover. Door het inzetten van de juiste systemen verbeteren we onze bedrijfsvoering. Optimaal ondersteunde bedrijfsvoering is de basis voor het bieden van goede dienstverlening. We doen dit door meer producten en diensten digitaal aan te bieden, door

zaakgericht werken te optimaliseren, door medewerkers te faciliteren met de juiste middelen om de samenleving goed te kunnen ondersteunen en door beschikbare informatie te gebruiken om beter te kunnen sturen en gericht beleid op te kunnen stellen.

Landelijke ontwikkelingen en wetgeving

Landelijke ontwikkelingen en wetgeving hebben impact op hoe wij onze systemen inrichten. We volgen de ontwikkelingen en vertalen deze naar onze eigen gemeentelijke praktijk. Het belangrijkste voorbeeld van wetgeving die impact heeft op onze informatievoorziening is de Omgevingswet en de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Ondanks dat deze wetgeving met een half jaar is uitgesteld behoudt het onze focus om dit goed te borgen in onze organisatie. Niet alleen in het fysieke domein, maar ook in het sociale domein is er nieuwe wetgeving waarop wij onze informatievoorziening moeten aanpassen. Andere wetgeving die de komende jaren impact gaan hebben zijn de Wet Digitale Overheid, De Wet Open Overheid en de nieuwe Archiefwet, die zich meer zal focussen op digitale informatievoorziening.

Informatiebeveiliging en privacy

Het goed borgen van informatiebeveiliging en privacy zijn zeer belangrijk, zeker in een steeds digitaal wordende gemeente. We hanteren vanaf 1 januari 2020 de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Met de komst van de BIO is een gezamenlijk normenkader voor informatiebeveiliging binnen de gehele overheid ontstaan. Het borgen en implementeren van de BIO is een doorgaand proces. Daarnaast voeren we de gemeentebrede zelfevaluatie ENSIA (Eenduidige Normatief Single Informatie Audit) uit en leggen daar verantwoording over af. Ook de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) blijft onverminderd een punt van aandacht. Inwoners, bedrijven en instellingen mogen er op vertrouwen dat hun informatie bij ons in veilige handen is en dat wij daar goed mee omgaan. Het doorvoeren van maatregelen alleen is hierbij niet voldoende. Bewustwording is een belangrijk punt van aandacht.

Inkoop

De kwaliteit van de organisatie op het gebied van inkoop neemt toe. We zien dat het belang van rechtmatige en doelmatige inkoop voor de gemeente groeit. Dit leidt tot een groter aantal raamovereenkomsten dat we afsluiten voor terugkerende diensten en leveringen. Door zaken fasegewijs aan te pakken, zorgen we voor constante verbetering.

De inkoopfunctie is nu decentraal ingericht. Dit past bij een organisatie als die van ons, maar vraagt om blijvende bewustwording en inspanning van alle medewerkers in onze organisatie die betrokken zijn bij inkoop en aanbestedingen. We kijken dan ook voortdurend met elkaar wat we nodig hebben om verbeteringen te realiseren. Daarbij kijken we ook naar de inrichting van de inkoopfunctie.

Naast rechtmatigheid en doelmatigheid vinden we het belangrijk dat we Maatschappelijk Verantwoord Inkopen. In 2021 zijn we gestart met het Uitvoeringsplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2021-2022. Hierin hebben we thema's benoemd waar we ook in 2022 verder aan werken. De thema's zijn:

Lokaal MKB stimuleren, Klimaatbewust inkopen, Circulair inkopen, en Social Return on Investment (SROI).

Huisvesting en facilitair

Onze gehele gemeentelijke organisatie wordt voorzien van facilitaire ondersteuning, technisch gebouwenbeheer en advies. Praktisch betekent dit goede huisvesting, facilitaire dienstverlening en service gericht gebouwenbeheer. Er wordt op dusdanige wijze huisvesting, beheer en facilitaire ondersteuning geboden zodat de medewerkers van de gemeente erop kunnen vertrouwen dat zij hun werk optimaal kunnen uitvoeren. Hiermee worden de medewerkers op dit gebied ontzorgd zodat zij zich binnen de organisatie bezig kunnen houden met het primaire proces.

Gebruikers en bezoekers van onze panden ervaren onze dienstbaarheid en gastvrijheid. Gastvrij betekent 'het gevoel geven welkom te zijn' en is een belangrijk uitgangspunt.

In 2022 ligt de focus op onze gemeentelijke panden en het (duurzaam) technisch gebouwenbeheer. Hiervoor ontwikkelen we integraal accommodatiebeleid waarin we beschrijven hoe we omgaan met onze gemeentelijke panden en hoe we onze verantwoordelijkheid nemen op onder andere het gebied van duurzaamheid. Hierbij hebben we de ambitie om ons maatschappelijk vastgoed energieneutraal te laten zijn in 2040.

Daarnaast kijken we met een scherpe blik naar onze huisvesting. Sluit deze (nog) aan bij de gemeente die past bij deze tijd en de organisatieontwikkeling.

De insteek is dat in de raadsvergadering van december 2021 het Integraal Accommodatiebeleid wordt besproken.

Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Onze beleidsuitgangspunten hebben we vastgelegd in de nota Verbonden partijen - De raad in positie van 2017.

De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende taak op de kernvraag of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds overeenkomen met de doelstellingen van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd worden. Daarnaast is inzicht gewenst in het budgettaire beslag en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen.

De gemeenteraad wil meer kunnen sturen op de gemeenschappelijke regelingen waar we in meedoen. De informatiepositie van de raad wordt sterker. De kern van de maatregelen ligt bij de behandeling van de jaarlijkse stukken van de gemeenschappelijke regelingen. Die behandeling krijgt meer inhoud. Dat gebeurt onder andere doordat het college laat zien wat de gemeenschappelijke regeling bijdraagt aan onze gemeentelijke doelen. Ook brengt het college in beeld waarop de raad kan sturen.

Afgesproken is dat in elke bestuursperiode onze deelname aan alle verbonden partijen wordt geëvalueerd, zodat de nota Verbonden partijen actueel blijft.

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe (GGD)

Algemeen			
Statutaire naam	GGD Drenthe		
Vestigingsplaats	Assen		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Missie/doelstellingen/ activiteiten	De GGD Drenthe bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners van de twaalf Drentse gemeenten.		
Openbaar belang	Samenwerkingsverband tussen alle twaalf Drentse gemeenten om de (publieke) gezondheid van de inwoners van de twaalf Drentse gemeenten te bewaken, beschermen en bevorderen.		
Programma	Volksgezondheid en milieu		
Taakveld	Volksgezondheid		
Financieel			
Jaar:	2020 rekening	2021 begroot	2022 begroot
Eigen vermogen excl resultaat	€ 2.913.000	€ 3.167.000	€ 3.194.000
Vreemd vermogen	€ 6.672.000	€ 2.073.000	€ 2.250.000
Resultaat	€ 99.300	€ 0	€ 0
Gemeentelijke bijdrage	€ 1.529.708	€ 1.571.179	€ 1.627.388
Ontwikkelingen			
Beleidsvoornemens/ ontwikkelingen	Programma beschermen		
	Infectieziektebestrijding GGD Drenthe verwacht in 2022 het vaccinatiecentrum te realiseren. Dit betekent dat GGD Drenthe vanuit één vast punt alle zorg rondom vaccinaties (advies, toediening) organiseert.		
	Rijksvaccinatieprogramma Het vaccin dat beschikbaar is gekomen ter bestrijding van COVID-19 zal naar verwachting opgenomen worden in het Rijksvaccinatieprogramma.		
	Crisis, rampen en incidenten Het is waarschijnlijk dat uit de evaluatie van de huidige COVID-19 crisis belangrijke ‘lessons learned’ naar voren zullen komen die impact zullen hebben op de organisatie en inrichting van de bestrijding van crisis, rampen en incidenten. GGD Drenthe volgt deze ontwikkelingen nauwgezet.		

Gezonde leefomgeving

De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld tot 2022. GGD Drenthe adviseert gemeenten over gezondheidsaspecten in hun omgevingsvisies en omgevingsplannen.

Programma bevorderen

In Drenthe wordt onder andere via een integraal meerjarenprogramma gewerkt aan preventie en sport en bewegen. GGD Drenthe ondersteunt met de aanwezige kennis en kunde gemeenten in het formuleren van beleid en de daarbij behorende preventieactiviteiten.

Programma jeugd

Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

De doorontwikkeling van JGZ richt zich op het toekomstbestendig maken van het bereik en de effectiviteit. Voor deze ontwikkelingen zijn de komende jaren investeringen nodig, niet alleen in ICT-middelen, maar ook in scholing en opleiding van de JGZ-professionals.

Kansrijke Start

In de wet publieke gezondheid is bepaald dat alle jeugdigen van 0-18 jaar en hun ouders, de doelgroep voor de jeugdgezondheidszorg vormen. Daar komt per 1 juli 2021 verandering in. Vanaf dat moment wordt het prenataal huisbezoek aan zwangeren met een verhoogd risico toegevoegd als basistaak. De middelen voor het prenataal huisbezoek worden toegevoegd aan het gemeentefonds en opgenomen in de inwonerbijdrage.

Veilig Thuis Drenthe (VTD)

Op basis van de door de gemeenten gezamenlijk opgestelde regiovisie 'Geweld hoort nergens thuis' ligt de focus van VTD de komende jaren ook op het verbinden met het lokale veld.

Forensische geneeskunde (FG)

De verwachting is dat de FG in 2022 op Noord-Nederlands niveau wordt uitgevoerd. Eind 2020 is een traject gestart dat per 1 januari 2021 moet leiden tot een intensievere samenwerking in de forensische zorg in de noordelijke drie provincies.

Toelichting

De bijdrage is conform de vastgestelde begroting van de GGD.

Veiligheidsregio Drenthe (VRD)

Algemeen			
Statutaire naam	Veiligheidsregio Drenthe (VRD)		
Vestigingsplaats	Assen		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Missie/doelstellingen/activiteiten	De VRD hanteert de volgende missielijnen: • Het optreden bij calamiteiten en crises. • Het vergroten van de bewustwording bij inwoners, bedrijven en instellingen over fysieke veiligheid. • De VRD is onderdeel van de samenleving. • De VRD is een vitale en flexibele organisatie.		
Openbaar belang	Samenwerkingsverband tussen alle twaalf Drentse gemeenten ter ondersteuning van de gemeentelijke taken op het gebied van brandweer, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.		
Programma	Veiligheid		
Taakveld	Crisisbeheersing en brandweer		
Financieel			
Jaar:	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting
Eigen vermogen excl. resultaat	€ 3.382.000	€ 2.313.371	€ 2.858.822
Vreemd vermogen	€ 29.760.000	€ 30.704.749	€ 33.755.455
Resultaat	€ 855.000	€ 0	€ 0
Gemeentelijke bijdrage	€ 1.774.774	€ 1.883.394	€ 1.923.595
Ontwikkelingen			
Beleidsvoornemens/ ontwikkelingen	In de raadsvergadering van maart heeft de raad de kaderbrief VRD 2022 behandeld. De bevindingen zijn via een brief aan de VRD meegedeeld.		
Toelichting			
De bijdrage aan de VRD wordt uitgedrukt in een basisbijdrage (brandweezorg) en een inwonersbijdrage. De bijdrage voor 2022 bedraagt € 1.923.595.			
Het algemeen bestuur realiseert zich dat de financiële situatie van de meeste gemeenten aanleiding geeft tot het maken van financiële keuzes. Ze erkent echter ook dat de VRD de			

komende jaren een aantal belangrijke stappen te zetten heeft. Veiligheid is één van de belangrijkste basistaken van de overheid en dient een garantie te hebben waar de samenleving op kan terugvallen.

Om de kosten van de brandweer naar de toekomst toe in groei te beperken, moet de VRD nu investeren in een verandering van de brandweer. Het algemeen bestuur is van mening dat dit veranderproces vanuit vertrouwen vanuit de medewerkers en de samenleving moet worden ingezet. Daarnaast zal in de komende jaren verder gebouwd worden aan de versterking van de crisisorganisatie.

In onderstaande tabel staan de bedragen die in de begroting als kostenaanpassingen terug te vinden zullen zijn. Naast de loon- en prijscompensatie worden de kapitaallasten conform eerdere afspraken op peil gebracht. Tot slot is de bijdrage aan de GGD voor de uitvoering van de PSHOR komen te vervallen. Deze kosten worden nu rechtstreeks door de GGD bij gemeenten in rekening gebracht.

De VRD heeft voor 2022 de volgende kostenstijgingen benoemd:

• Loon- en prijscompensatie	€ 550.000
• Op peil brengen kapitaallasten	€ 60.000
• Wegvallen bijdrage Openbaar PSHOR	€ 50.000

Recreatieschap Drenthe

Algemeen			
Statutaire naam	Recreatieschap Drenthe		
Vestigingsplaats	Diever		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Missie/doelstellingen/activiteiten	Het Recreatieschap heeft voor de Drentse gemeenten een stimulerende, initiërende en voorwaardenscheppende rol op het gebied van recreatie en toerisme. Naast planontwikkeling adviseert het Recreatieschap de gemeenten gevraagd en ongevraagd over zaken welke van belang zijn voor recreatie en toerisme.		
Openbaar belang	Samenwerkingsverband tussen alle twaalf Drentse gemeenten en één Friese gemeente.		
Programma	Economie		
Taakveld	Economische promotie		
Financieel			
Jaar:	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting
Eigen vermogen excl. bestemming resultaat	€ 1.401.442	€ 821.817	€ 828.965
Vreemd vermogen	€ 813.152	€ 810.336	€ 804.838
Resultaat	€ 6.355	€ 0	€ 0
Gemeentelijke bijdrage	€ 106.351	€ 106.105	€ 110.187
Ontwikkelingen			
Beleidsvoornemens/ ontwikkelingen	Het Recreatieschap Drenthe heeft een schriftelijke reactie ontvangen van de gemeenteraad Midden-Drenthe met de boodschap dat de begroting 2022 geen aanleiding geeft om een zienswijze in te dienen.		
Toelichting			
De begroting van het Recreatieschap is inhoudelijk behandeld in de raadsvergadering van 1 juli 2021. De gemeenteraad heeft besloten kennis te nemen van de jaarstukken 2020, in te stemmen met de conceptbegroting 2022 (inclusief meerjarenraming t/m 2025) en geen zienswijze in te dienen.			

Begroting 2022

Het vertrekpunt voor 2022 is de programmabegroting 2021. Uitgaande van de huidige taken van het Recreatieschap Drenthe hoeven er (behalve voor het opvangen van de stijging van de kosten als gevolg van indexaties) geen extra financiële middelen beschikbaar worden gesteld.

De jaarlijkse bijdrage bestaat uit een bijdrage voor de exploitatiekosten en een bijdrage voor het fonds Recreatie en Toerisme.

Met behulp van deze middelen kan het Recreatieschap Drenthe de geformuleerde taken en daaraan gekoppelde ambities ten uitvoer brengen.

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD)

Algemeen			
Statutaire naam	Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD).		
Vestigingsplaats	Assen en Emmen		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Missie/doelstellingen/activiteiten	De RUD Drenthe is opgericht ter behartiging van de belangen van de deelnemers (gemeenten en provincie Drenthe) op het gebied van de uitvoering van taken van vergunningverlening, toezicht en handhaving van de milieuvorschriften krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en van overige milieuwet- en regelgeving, alsook voor de milieud advisering (o.a. geluid, lucht en externe veiligheid).		
Openbaar belang	Samenwerkingsverband tussen alle twaalf Drentse gemeenten en de provincie Drenthe op het gebied van milieu. Voor alle 13 deelnemende partijen voert de RUD het milieubrede takenpakket uit.		
Programma	Volksgezondheid en milieu		
Taakveld	Milieubeheer		
Financieel			
Jaar:	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting
Eigen vermogen	€ 91.000	€ 36.000	€ 36.000
Vreemd vermogen	€ 1.568.000	€ 4.353.000	€ 4.441.000
Resultaat	- € 82.000	€ 8.000	€ 22.000
Gemeentelijke bijdrage	€ 1.113.598	€ 1.148.443	€ 1.103.537
Ontwikkelingen			
Beleidsvoornemens/ ontwikkelingen	In de raadsvergadering van maart heeft de raad de kaderbrief RUD 2022 behandeld. De bevindingen zijn via een brief aan de RUD meegedeeld.		
Toelichting			
Omgevingswet De RUD bereidt zich voor op de komst van de Omgevingswet. Zo moeten bijvoorbeeld de samenwerking en de processen met opdrachtgevers opnieuw worden ontworpen. Verschuiving naar 1			

juli 2022 betekent dat het effect van de Omgevingswet op de procesafspraken, taakverdeling en daarmee de impact op de organisatie nog niet inzichtelijk is.

Bodemtaken

Met de komst van de Omgevingswet worden de gemeenten verantwoordelijk voor het beleid en activiteiten in de vaste bodem. Dit betekent dat er verschuiving van bevoegd gezag bodemtaken van de Provincie naar de Drentse gemeenten plaats gaat vinden. De RUD voert deze taken nu al voor de provincie Drenthe uit en zal deze ook voor de Drentse gemeenten blijven uitvoeren. Het is echter nog niet duidelijk wat de verschuiving van taken financieel gaat betekenen voor provincie en gemeenten. Op landelijk niveau lopen nog besprekingen tussen RIJ, IPO en VNG over de financiering van de bodemtaken onder de Omgevingswet. De uitkomsten worden niet eerder dan in 2021 verwacht. Er is een eerste inschatting gemaakt: op basis van bestede uren van de afgelopen twee jaar (2019 en 2020 t/m 1-10-20) komen wij voor de taken die verband houden met de uitvoering van het adviseren, toetsen, toezicht en handhaven van activiteiten in de bodem die verband houden met graven in en het saneren van verontreinigde bodems tot een inschatting van ca. 6000 uren die verschuiven van provincie naar gemeenten. Uitgaande van een 1 op 1 overdracht en gerekend met het uurtarief van de begroting 2021 (€ 97,10) zorgt dit voor 400 uren en €38.840 extra voor de gemeente Midden-Drenthe.

Uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid voor Drenthe

In 2021 zal door de deelnemers in nauwe samenwerking het uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid worden vormgegeven. Het streven is dat in 2022 met het uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid kan worden gewerkt. Er zal dan voor het eerst op de volgens het beleid vastgestelde wijze worden gemonitord op het behalen van de benoemde doelstellingen, de uitvoeringskwaliteit en de kwaliteit van dienstverlening.

De uitkomsten van de Evaluatie GR RUD Drenthe

Eind 2020 is er een evaluatie uitgevoerd van de GR RUD Drenthe. Hier is uitgekomen dat de Drentse Maat aan actualisatie toe is, dit heeft onder andere ook betrekking op het actueel houden van het locatiebestand.

Landelijk programma Versterking omgevings-veiligheid 2021-2024

Er komt een nieuw landelijk programma Versterking omgevings-veiligheid 2021-2024. Vanaf 2021 krijgt de provincie én alle individuele Drentse gemeente de middelen via een decentralisatie uitkering versterking Omgevings-veiligheid. Omdat de werkzaamheden bij de RUD belegd blijven gaan wordt er van uit gegaan dat deze middelen voor de uitvoering beschikbaar worden gesteld.

Klimaatdoelen

In het klimaatakkoord van Parijs zijn afspraken gemaakt over beperking van de wereldwijde klimaatopwarming. In het verlengde hiervan hebben provinciale staten uitgesproken in de vastgestelde Energieagenda 2020 - 2023 dat Drenthe in 2050 energieneutraal wil zijn. Deze doelstellingen vragen direct om concrete maatregelen. Voor bedrijven betekent dat een steeds sterkere concretisering van vereiste maatregelen vanuit milieuwetgeving. De urgentie tot het treffen van energiebesparende maatregelen zal in de toekomst nog verder toenemen. Deze ontwikkeling vraagt om het vergaren en bijhouden van de specifieke vakkennis binnen de RUD en het met voorrang uitvoeren van energietoezicht

Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

De provincies willen voor 1 januari 2021 per inrichting inzage hebben in de aanwezige, gebruikte en naar de lucht geëmitteerde ZZS. Daarnaast willen de provincies ook inzage in de (in)directe ZZS-lozingen naar water. Met de ervaringen die worden opgedaan bij de provinciale inrichtingen zal in 2021 ook het gesprek op gang worden gebracht om te bepalen op welke wijze met ZZS moet worden omgegaan met de 13 gemeentelijke inrichtingen. De uitkomst van deze verkenning zal in 2022 (of wellicht al eerder) vertaald moeten worden in nadere uitvoerings- en financieringsafspraken op het gebied van ZZS voor gemeentelijke inrichtingen.

Extra BOA-capaciteit

Bij de behandeling van het jaarprogramma 2021 is aandacht gevraagd voor de toename in het aantal toezichtzaken. Daarnaast zal een betere invulling van de Landelijke Handhavings Strategie (LHS) en de afstemming daarover met de BOA-coördinator tot meer strafzaken leiden. Samen met de achterstand die in 2020 is ontstaan, betekent dit dat er mogelijk extra capaciteit voor inzet op strafrecht moet worden gereserveerd.

Asbestdaken.

Het verbod op asbestdaken, dat in 2024 in zou gaan, is ingetrokken. Asbest blijft echter gevaarlijk voor de volksgezondheid. Daarom is er een landelijk initiatief van onder meer het Rijk, provincies en gemeenten om te komen tot een versnellingsaanpak. Vanuit de projectgroep asbestdaken Drenthe wordt dit initiatief ondersteund. De RUD Drenthe faciliteert hierbij de provincie Drenthe en de gemeenten. Vanuit de projectgroep asbestdaken Drenthe ondersteunen we dit initiatief.

Herijkte visie en missie

In het kader van het Ontwikkelprogramma is gewerkt aan een herijking van de missie en visie. Deze is begin 2020 ter oriëntatie voorgelegd aan het bestuur. Daarbij is afgesproken dat de uitkomsten van de evaluatie van de GR zullen worden betrokken bij het nader verkennen en vaststellen van de herijkte missie en visie. Het ligt in de verwachting dat er binnen het begrotingsjaar 2022 gewerkt zal worden vanuit de herijkte visie en missie.

Publiek vervoer

Algemeen			
Statutaire naam	Samenwerkingsorganisatie Publiek Vervoer Groningen Drenthe		
Vestigingsplaats	Assen		
Rechtsvorm	(art. 2) Bedrijfsvoeringsorganisatie met rechtspersoonlijkheid		
Missie/doelstellingen/ activiteiten	Ondersteunende activiteiten voor deelnemende partijen: - contractmanagement; - inkoop- en aanbestedingstrajecten - advisering over beleidsontwikkeling - ondersteuning taken bedrijfsvoering • Onafhankelijk klachtenbeheer; • Doorontwikkelen van het publiek vervoer		
Openbaar belang	(art. 3) Ondersteuning van de deelnemers bij het uitvoeren van de vervoersovereenkomsten die door de deelnemers zijn gesloten en de advisering bij de doorontwikkeling van vervoer in het gebied van de deelnemers.		
Programma	Sociaal domein		
Taakveld	Maatwerkvoorzieningen (WMO)		
Financieel			
Jaar:	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting
Eigen vermogen	€ 5.000	€ 16.000	€ 22.000
Vreemd vermogen	€ 352.000	€ 344.000	€ 344.000
Resultaat	€ 36.000	€ 6.000	€ 1.000
Gemeentelijke bijdrage	€ 18.904	€ 19.528	€ 20.510
Ontwikkelingen			
Beleidsvoornemens/ ontwikkelingen	In 2022 zullen de eerste uitkomsten van de MaaS pilot bekend zijn. Deze kunnen gebruikt worden om het Wmo-vervoer en het OV meer met elkaar te integreren. Ook zal er een start gemaakt zijn met pilots om te komen tot een integratie van WLZ, Wmo en zittend ziekenvervoer.		

In 2021 is een besluit genomen over het verlengen van de vervoerscontracten met de vervoerders. De contracten lopen af in 2022 maar kennen een optie om 2 maal 2 jaar te verlengen. Met het verlengen van de contracten borgen we het Publiek Vervoer. Op het gebied van Publiek Vervoer willen we terug naar het niveau van voor de pandemie.

In 2022 zal er een evaluatie plaatsvinden van het construct Publiek Vervoer (de tussenevaluatie heeft plaatsgevonden in 2020).

Toelichting

Het vertrekpunt voor 2022 is de begroting 2021 en de kaderbrief 2022. Uitgaande van de huidige taken zijn er geen extra financiële middelen nodig.

De jaarlijkse bijdrage bestaat voor Midden-Drenthe uit een bijdrage van ongeveer € 20.000,-.

De begroting van Publiek Vervoer Groningen Drenthe is inhoudelijk behandeld in de raadsvergadering van 1 juli 2021. De gemeenteraad heeft besloten kennis te nemen van de jaarstukken 2020, in te stemmen met de conceptbegroting 2022 (inclusief meerjarenraming tot en met 2025) en geen zienswijze in te dienen.

Stark

Algemeen	
Statutaire naam	Gemeenschappelijke regeling Stark
Statutaire naam	Stark
Vestigingsplaats	Hoogeveen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling, leerwerkbedrijf van de gemeenten Hoogeveen, de Wolden en Midden-Drenthe
Missie/doelstellingen/ activiteiten	• het bevorderen of uitvoeren van activiteiten welke gericht zijn op het creëren, bevorderen of in stand houden van werkgelegenheid voor natuurlijke personen die een afstand hebben tot de reguliere arbeidsmarkt; • natuurlijke personen, ongeacht de soort uitkering en/of wettelijke basis, door middel van persoonlijke begeleiding en ondersteuning (job coaching), te laten re-integreren op de reguliere arbeidsmarkt, alles in de ruimste zin des woord; • natuurlijke personen te laten participeren in de maatschappij, onder meer door arbeidsmatige dagbesteding. Missie: Stark gelooft dat iedereen talent heeft. Wij ondersteunen de ontwikkeling van deze talenten en dit leidt tot duurzaam werk. Visie: De ambitie van Stark is een optimale deelname aan de arbeidsmarkt voor iedereen.
Openbaar belang	Uitvoering van de Wsw en onderdelen van de Participatiewet
Programma	Sociaal domein
Taakveld	Begeleide participatie

Financieel			
Jaar:	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting
Eigen vermogen excl. bestemming rekeningresultaat	€ 1.505.000	€ 103.000	€ 1.609.000

Vreemd vermogen	€ 4.004.000	€ 5.134.000	€ 3.364.000
Resultaat	€ 0	- € 103.000	-€ 33.000
Gemeentelijke bijdrage	€ 102.015	€ 345.507	€ 263.077

Ontwikkelingen

Beleidsvoornemens/ontwikkelingen

Stark heeft een schriftelijke reactie ontvangen van de gemeenteraad Midden-Drenthe met de boodschap dat de begroting 2022 geen aanleiding geeft om een zienswijze in te dienen.

Toelichting

Begroting 2022

Het vertrekpunt voor 2022 is de begroting 2022. Uitgaande van de huidige taken van Stark hoeven er geen extra financiële middelen beschikbaar worden gesteld.

De jaarlijkse bijdrage bestaat uit een totale, maximale bijdrage van de drie deelnemende gemeenten voor de exploitatiekosten à € 2.000.000. Met behulp van deze middelen kan het Stark de geformuleerde taken en daaraan gekoppelde ambities ten uitvoer brengen.

De begroting van Stark is inhoudelijk behandeld in de raadsvergadering van 1 juli 2021. De gemeenteraad heeft besloten kennis te nemen van de jaarstukken 2020, in te stemmen met de conceptbegroting 2022 (inclusief meerjarenraming tot en met 2025) en geen zienswijze in te dienen.

Vennootschappen en coöperaties

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Algemeen	
Statutaire naam	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap (NV)
Missie/doelstellingen/activiteiten	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandelen in het Nederlands maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid. Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. De BNG biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer en advisering. Daarnaast neemt zij deel aan projecten in de vorm van publiek private samenwerking.
Openbaar belang	Diverse overheden en instellingen die werk doen op het gebied van het maatschappelijke belang.
Programma	Bestuur en ondersteuning
Taakveld	Treasury
Financieel	
Jaar:	Jaarrekening 2020
Eigen vermogen	€ 5,1 miljard
Vreemd vermogen	€ 155,2 miljard
Resultaat	€ 221 miljoen
Ontwikkelingen	
Beleidsvoornemens/ ontwikkelingen	Geen
Toelichting	

BNG Bank, gevestigd te Den Haag, is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG Bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner. Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.

Eind 2010 heeft het Comité voor Banktoezicht nieuwe richtlijnen uitgevaardigd (Basel III-akkoord) met betrekking tot kapitaal- en liquiditeitseisen. Inmiddels zijn deze richtlijnen uitgewerkt in Europese verordeningen en richtlijnen (CRD IV). Voor de BNG Bank is vooral het voornemen om de leverage ratio vanaf 2018 op minimaal 3% vast te stellen van belang.

De leverage ratio is het balanstotaal van het uitgeleende geld van een bank, ten opzichte van het eigen vermogen. Als een bank 1 euro eigen vermogen heeft en 30 euro uitleent, is de leverage ratio 3 procent.

Om deze ratio te verhogen is besloten de dividenduitkering te halveren, namelijk 25% van de netto winst. Dit was 50%. In werkelijkheid is de ratio eind 2017 uitgekomen op 3,5%. Deze positieve ontwikkeling is aanleiding voor de BNG Bank om de dividenduitkering over 2017 weer te verhogen van 25% naar 37,5%.

Over 2018 is de leverage ratio van de bank ten opzichte van ultimo 2017 met 0,3 procentpunt toegenomen tot 3,8%. De bank voldoet daarmee ruimschoots aan de interne en externe eisen aan het eigen vermogen.

Deze positieve ontwikkeling is aanleiding voor de BNG Bank om de pay-out te verhogen van 37,5% naar 50%.

Op advies van de ECB is de dividenduitkering over 2019 beperkt. Op 19 maart 2021 is een gedeelte, namelijk € 0,43 per aandeel uitgekeerd (€ 25.859). We verwachten nog een uitkering van € 0,82 per aandeel (€ 50.641). Dit wordt pas na 30 september 2021 uitbetaald. Ook het uit te keren dividend over 2020, naar verwachting € 108.824, wordt na 30 september 2021 uitbetaald. De ECB trekt dan haar dividendban naar verluidt in.

Enexis

Algemeen	
Statutaire naam	Enexis
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap (NV)
Missie/doelstellingen/activiteiten	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument & Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door adequate dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren. Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën: • Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld • Betrouwbare energievoorziening • Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten • Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren • Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen
Openbaar belang	Altijd en overal in het voorzieningsgebied van Enexis kunnen beschikken over energie, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven.
Programma	Bestuur en ondersteuning
Taakveld	Treasury
Financieel	
Jaar:	Jaarrekening 2020
Eigen vermogen	€ 4,1 miljard

Vreemd vermogen	€ 4,6 miljard
Resultaat	€ 108 miljoen
Aantal aandelen nominaal € 1	206.779
Dividend gemeente	€ 103.944
Ontwikkelingen	
Beleidsvoornemens/ ontwikkelingen	Aandacht voor klimaat en verduurzaming.
Toelichting	
Financiële risico's Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook). Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist. Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen. Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten. Het risico is echter gematigd met een overeengekomen streefwaarde van € 100 miljoen voor het jaarlijkse dividend. Vijf provinciale en 64 gemeentelijke aandeelhouders hebben in 2020 een converteerbare hybride lening aan Enexis Holding verstrekt. In totaal gaat het om € 500 miljoen. Het aandeel van de gemeente Midden-Drenthe in deze lening bedraagt € 690.727. De aandeelhouders voorzien Enexis Holding hiermee van een belangrijke financiële impuls die nodig is voor het realiseren van de energietransitie.	

Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)

Algemeen	
Statutaire naam	Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)
Vestigingsplaats	Assen
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap (NV)
Missie/doelstellingen/activiteiten	Het leveren van drinkwater aan de Drentse gemeenten.
Openbaar belang	Samenwerkingsverband tussen elf Drentse gemeenten (m.u.v. de gemeente Meppel) om drinkwater te leveren de inwoners van elf Drentse gemeenten.
Programma	Bestuur en ondersteuning
Taakveld	Treasury
Financieel	
Jaar:	Jaarrekening 2020
Eigen vermogen	€ 42,8 miljoen
Vreemd vermogen	€ 138,0 miljoen
Bedrijfsresultaat	€ 4,1 miljoen
Aantal aandelen nominaal € 50	73
Dividend gemeente	€ 0
Ontwikkelingen	
Beleidsvoornemens/ ontwikkelingen	WMD is een nieuwe koers ingeslagen. Gericht op verdere ontwikkeling naar een vertrouwde organisatie die zorgt voor goed Drents drinkwater, nu en in de toekomst. WMD heeft daarom het beleid op een aantal punten bijgesteld. • WMD richt zich 100% op de kerntaak: het continue leveren van betrouwbaar, betaalbaar en veilig drinkwater. • WMD zet zich maximaal in voor de bescherming van de kwaliteit van het grondwater. • Niet drinkwater activiteiten worden afgebouwd. • Er worden geen nieuwe niet-drinkwateractiviteiten meer ontwikkeld.
Toelichting	

Stichtingen en verenigingen

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Algemeen			
Statutaire naam	VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten)		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Rechtsvorm	Een privaatrechtelijke rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid naar Nederlands recht		
Missie/doelstellingen/activiteiten	De vereniging heeft als doel om de lokale overheid te versterken, zodat gemeenten hun inwoners optimaal kunnen bedienen.		
Openbaar belang	Belangenbehartiging van alle gemeenten bij andere overheden, gevestigd te Den Haag. Tweede Kamer, Kabinet en maatschappelijke organisaties zijn belangrijke gesprekspartners. Dienstverlening: advisering aan alle leden over actuele ontwikkelingen (pro actief) en advisering aan individuele leden (op verzoek). De platformfunctie wordt uitgeoefend via de VNG-commissies, provinciale afdelingen, congressen, studiedagen en ledenraadplegingen.		
Programma	Bestuur en ondersteuning		
Taakveld	Bestuur		
Financieel			
Jaar:	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting
Bijdrage gemeente	€ 132.597	€ 136.112	€ 138.834
Ontwikkelingen			
Beleidsvoornemens/ ontwikkelingen			
Toelichting			

Vereniging van Drentse Gemeenten (VDG)

Algemeen			
Statutaire naam	VDG (Vereniging van Drentse Gemeenten)		
Vestigingsplaats	Emmen		
Rechtsvorm	De VDG is de Drentse afdeling van de VNG		
Missie/doelstellingen/activiteiten	De vereniging heeft als doel om de lokale overheid te versterken, zodat gemeenten hun inwoners optimaal kunnen bedienen.		
Openbaar belang	Belangenbehartiging van de twaalf Drentse gemeenten bij andere overheden.		
Programma	Bestuur en ondersteuning		
Taakveld	Bestuur		
Financieel			
Jaar:	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting
Bijdrage gemeente	€ 12.609	€ 14.187	€ 14.470
Ontwikkelingen			
Beleidsvoornemens/ ontwikkelingen	Om de ingezette koers van de VDG een vervolg te geven is voor 2022 een contributiestijging onvermijdelijk. Voorstel VDG is om de contributie voor 2022 te verhogen naar 0,60 per inwoner.		
Toelichting			

P10

Algemeen			
Statutaire naam	P10		
Vestigingsplaats	Beetsterzwaag		
Rechtsvorm	Netwerk van grote plattelandsgemeenten		
Missie/doelstellingen/activiteiten	De 22 grootste plattelandsgemeenten van Nederland hebben veel dezelfde ambities en uitdagingen waarvoor zij zich dagelijks inzetten. In P10-verband worden deze onder de aandacht van de landelijke en Europese politiek gebracht.		
Openbaar belang	Deze gemeenten delen kennis en trekken gezamenlijk op om de gedeelde belangen onder de aandacht te brengen.		
Programma	Bestuur en ondersteuning		
Taakveld	Bestuur		
Financieel			
Jaar:	2019 rekening	2021 begroting	2022 begroting
Bijdrage gemeente	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
Ontwikkelingen			
Beleidsvoornemens/ ontwikkelingen			
Toelichting			

Overige verbonden partijen

Bedrijvencentrum Ossebroeken VOF

Algemeen			
Statutaire naam	Bedrijvencentrum Ossebroeken V.O.F.		
Vestigingsplaats	Beilen		
Rechtsvorm	Vennootschap onder firma		
Missie/doelstellingen/activiteiten	De vennootschap heeft ten doel: 1. Het voor rekening van de vennoten exploiteren van het Bedrijvencentrum Ossebroeken, overeenkomstig het door de gemeenteraad van Midden-Drenthe bij besluit van 24 juni 1999, al hetgeen daartoe noodzakelijk en/of wenselijk wordt geacht, evenals de verkoop van grond/gronden in het bedrijvencentrum; 2. Het verrichten van al hetgeen met vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin.		
Openbaar belang	Samenwerkingsverband tussen de gemeente Midden-Drenthe en Exploitatiemaatschappij Bedrijventerrein Ossebroeken b.v.		
Programma	Economie		
Taakveld	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		
Financieel			
Jaar:	2018 rekening	2019 rekening	2020 Rekening
Eigen vermogen na uitbetaling winstuitkering	€ 11.146	€ 55.568	€ 52.111
Vreemd vermogen	€ 42.045	€ 21.815	€ 20
Resultaat	€ 287.913	€ 394.422	-€ 19.154
Winst aandeel gemeente	€ 130.000	€ 175.000	-€ 8.619
Ontwikkelingen			
Beleidsvoornemens/ ontwikkelingen	De formele looptijd is al verstreken. Alleen zijn alle gronden nog niet verkocht, daarom is de looptijd verlengd.Begin 2021 kon er nog 6.138 m2 grond worden verkocht. Er worden voorbereidingen getroffen om de VOF te kunnen gaan opheffen zodra de laatste kavels verkocht zijn.		
Toelichting			
Er zijn nauwelijks risico's, omdat de kosten worden afgedekt door de nog te verkopen kavels.			

Zonnepark Leemdijk B.V.

Algemeen			
Statutaire naam	Zonnepark Leemdijk		
Vestigingsplaats	Beilen		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid		
Missie/doelstellingen/activiteiten	Het doel van de vennootschap is: 1. het ontwikkelen en exploiteren van een zonnepark ten einde energie op te werken en te verkopen; 2. de netto opbrengst toevoegen aan een duurzaamheidsfonds waarmee duurzame plannen in de gemeente worden bekostigd.		
Openbaar belang	Het exploiteren van een zonnepanelenpark waarbij de netto opbrengst weer ten gunste van de burgers komt.		
Programma	Economie		
Taakveld	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		
Financieel			
Jaar:	2019 rekening	2020 begroting	2021 begroting
Eigen vermogen	1	p.m.	p.m.
Vreemd vermogen	€ 342.083	p.m.	p.m.
Resultaat	nvt	nvt	p.m.
Winst aandeel gemeente	nvt	nvt	p.m.
Ontwikkelingen			
Beleidsvoornemens/ ontwikkelingen	In 2020 is gestart met de aanleg van het park. Vanaf begin 2021 is het park operationeel.		
Toelichting			

Grondbeleid

In januari 2021 is de nota grondbeleid Midden-Drenthe 2021-2026: Aan het roer! vastgesteld.

Grond is het fundament voor ontwikkeling van ruimtelijke plannen. Naast de ontwikkeling van woningbouw en bedrijventerreinen, is er ook ruimte nodig voor klimaatadaptatie, duurzaamheid, natuur, landbouw en infrastructuur. Grondbeleid trekt op met deze beleidsterreinen om invulling van doelstelling mogelijk te maken.

Het grondbeleid heeft daarom veel invloed op de realisatie van programma's zoals op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, verkeer, cultuur, sport, recreatie en economische zaken. Het grondbeleid heeft daarnaast een grote financiële impact en brengt hierdoor risico's met zich mee.

Wij willen door middel van grondbeleid zorgen voor een gezonde bouwgrondexploitatie waarmee we inspelen op de markt, de doelstellingen van ruimtelijk beleid mogelijk maken, voldoen aan wet- en regelgeving en waarbij sprake is van een toekomstbestendig beleid.

Ontwikkelingen

Nota Grondbeleid Midden-Drenthe 2021-2026

We bouwen samen aan onze gemeente. We bieden ruimte voor initiatieven. We nemen regie als dit nodig is. Dit is onze missie. Hiervoor maken we gebruik van financiële en juridische instrumenten waarbij de raad een sturende en bepalende rol heeft. Samen staan we aan het roer.

De nota grondbeleid biedt instrumenten om de ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. In de nota zetten we in op meer regie met flexibiliteit en ruimte voor initiatieven.

Binnen grondbeleid zijn drie rollen te benoemen. De eerste is initiërend grondbeleid. Hier gedraagt de gemeente zich als marktpartij. Gronden kopen, ontwikkelen en verkopen. Lievingerveld is een ontwikkeling die gestart is met een aankoop en nu in ontwikkeling is. De tweede is ondersteunend grondbeleid. In dit geval maakt de gemeente initiatieven van derden mogelijk. De derde rol is samenwerking met initiatiefnemers. Samen ontwikkelen en delen in winst en risico's.

In de nota grondbeleid Midden-Drenthe 2021-2026 maken we gebruik van alle drie de rollen. Dit noemen we situationeel grondbeleid. Hierbij stellen we steeds opnieuw de vraag: "Welk instrument het beste kan worden ingezet op welke locatie, met welk doel en wat zijn de randvoorwaarden?".

Verder houden we rekening met:

1. Wet- en regelgeving

Een belangrijk onderdeel voor de actualisatie van de bouwgrondexploitatie zijn de regels van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Voor de bouwgrondexploitaties worden notities uitgebracht waarin stellige uitspraken zijn opgenomen. Zodra nieuwe regelgeving van kracht is, wordt deze geïmplementeerd.

Vanaf 2016 heeft de commissie BBV regels voorgeschreven met betrekking tot de bouwgrondexploitatie om er voor te zorgen dat er in zijn algemeenheid voor dat voldoende rekening wordt gehouden met het voorzichtigheidsbeginsel en dat risico's beter kunnen worden beheerst.

Verder is bepaald dat vanaf 2017 tussentijds winst moet worden genomen bij lopende exploitaties op basis van de methode percentage of completion (Poc-methode). Deze methodiek sluit aan bij het bedrijfsleven waarbij rekening is gehouden met de bijzondere kenmerken van de gemeentelijke grondexploitaties. De methode is eenvoudig toepasbaar en kan eenduidig worden gehanteerd.

In juli 2019 is de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken gepubliceerd. De uitgebrachte notities over grondexploitatie en faciliterend grondbeleid zijn aangevuld en geactualiseerd.

2. Vennootschapsbelasting

Sinds 1 januari 2016 valt de gemeente onder de vennootschapsbelasting. Dit houdt in dat een fiscaal resultaat bepaald moet worden. Over de gerealiseerde winst moet vennootschapsbelasting betaald worden.

Hierbij nemen wij in acht dat de BBV-regels per definitie niet gelijk zijn aan de fiscale regels.

Risico's

Het BBV heeft als spelregel opgenomen dat de gronden gesplitst moeten worden in BIE-complexen (bouwgrond in exploitatie) en nog niet in exploitatie genomen gronden. Voor de BIE-complexen heeft de raad de grondexploitaties vastgesteld. Deze vallen onder de rubriek Voorraad gronden. Dit geldt niet voor de niet in exploitatie gronden. Deze gronden vallen onder de rubriek Materiële vaste activa.

BIE-complexen

Voor de BIE-complexen worden jaarlijks bij het begin van het nieuwe jaar een geactualiseerde exploitatie opzet gemaakt. Hierdoor krijgen we inzicht in het verwacht resultaat per complex. Meerjarig worden de nog te maken kosten en opbrengsten begroot. Hierbij houden we rekening met marktontwikkelingen zoals aankoopkosten, rentepercentages, kostenstijgingen en verwachte vraag naar bouw kavels.

Als dit leidt tot een verwacht negatief eindresultaat voor dat plan dan stellen we hiervoor een voorziening in.

Voor het plan Lievingerveld wordt een kavelprijs gehanteerd van € 55 per m2 waarbij de koper zelf de uitvoering van de bouw- en woonrijpmaken voor zijn rekening moet nemen. Hiervoor hebben de kopers een vereniging opgericht.

We hebben 11 woningbouwcomplexen en 4 bedrijventerreincomplexen in exploitatie.

Begin 2021 hadden we voor 4 complexen een voorziening gevormd. Het saldo van deze voorziening bedroeg circa € 243.000. De overige complexen hebben naast de al jaarlijkse verplicht winstneming volgens de POC methode nog een toekomstige winst potentie van circa € 871.000.

Conform de POC methode hebben we voor de jaren 2017: € 1,1 miljoen, 2018: € 452.00, 2019: € 373.000 en 2020 € 287.000 winst genomen.

De resultaten zijn in het betreffende jaar toegevoegd aan de reserve Weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie.

De conclusie is dat de risico's in de BIE-complexen zeer gering zijn.

MVA

De commissie BBV heeft bepaald dat de boekwaarde van de Materiële Vaste Activa niet hoger mag zijn dan de marktwaarde. Er is een uitzondering als het gaat om gronden die bedoeld zijn voor woningbouw. Als er concreet zicht is op ontwikkeling, dan mag de boekwaarde hoger zijn dan de marktwaarde op basis van het geldende bestemmingsplan. Dit geldt nadrukkelijk niet voor gronden die bedoeld zijn om te ontwikkelen als bedrijventerrein. Om te voldoen aan de regels zijn maatregelen getroffen en verwerkt bij de jaarrekening van 2019.

Hierdoor komen deze gronden overeen met de marktwaarde en voldoen we hiermee aan de gestelde voorwaarden aan deze gronden.

Jaarlijks toetsen we of de boekwaarde van de gronden niet hoger is dan de marktwaarde. Is de boekwaarde hoger dan de marktwaarde dan wordt het verschil als verlies afgeboekt.

Risico's

Hogere loon- en prijsontwikkelingen dan dat we begroot hebben en het niet realiseren van de begrote opbrengsten kunnen een negatief invloed hebben op de begrote resultaten.

De reserve Weerstandsvormogen bouwgrondexploitatie had op 1 januari 2021 een saldo van € 2,1 miljoen.

Hiermee beschikken we over een buffer om risico's in de bouwgrond te kunnen afdekken.

Verlies en winstneming

Winst wordt genomen in overeenstemming met de regels van het BBV: de POC methode of als een complex met een positief resultaat wordt afgesloten. Conform ons huidige beleid worden positieve resultaten of winstnemingen toegevoegd aan het weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie. Verliezen worden genomen als uit de grondexploitatie blijkt dat een plan een negatief eindresultaat verwacht.

De bouwgrond beschikt over de volgende saldo's in de voorziening en reserve.

- Voorziening € 243.000
- Weerstandsvermogen bouwgrond € 2.167.146

Financiële positie

De bouwgrondexploitatie van Midden-Drenthe bestaat uit 15 complexen die in ontwikkeling zijn. In 2021 zijn de woningbouwcomplexen De Lindelaar Westerbork en An de Boerbrink in Westerbork aan toegevoegd. De gemeenteraad heeft hiervoor per complex een grondexploitatie vastgesteld. Deze complexen bevatten op grond van de laatste actualisatie een winstpotentie van € 871.000. Het moment van winstneming hangt af van de gerealiseerde verkopen van bouw kavels.

De overige gronden vallen onder de Materiële Vaste Activa (MVA) en zijn onder te verdelen in twee categorieën:

1. Strategische gronden: gronden zonder vaste bestemming die nog geen onderdeel zijn van een transformatieproces .
2. Overige gronden en terreinen: gronden die een vaste bestemming hebben en geen onderdeel zijn van een transformatieproces:

Formeel horen de gronden in de Materiële Vaste Activa niet bij de bouwgrondexploitatie. Maar ze hebben wel een verbinding met de bouwgrond als strategische gronden die in de toekomst in ontwikkeling worden genomen.

Grondprijzenbeleid.

In de jaarlijkse actualisatie van de complexen hebben we de kosten geactualiseerd naar de marktprijzen.

Onze grondprijzenbeleid hebben we conform het raadsbesluit van 3 april 2017 herzien maar hierna niet meer geactualiseerd.

We hanteren in 2021 de volgende grondprijzen.

Oranje:	€ 112 per m2
Hoogersmilde	€ 126 per m2 + staffel
Overige kleine kernen	€ 140 per m2 + staffel
Lieveringerveld	€ 55 per m2
An de Boerbrink	€ 210 per m2
De Lindelaar	€ 210 per m2
De Lindelaar sociale koop	€ 180 per m2

nb: genoemde prijzen zijn exclusief BTW

Laatste notitie bouwgrond commissie BBV

In juli 2019 is de commissie BBV met een nieuwe notitie "Grondbeleid in begroting en jaarstukken" gekomen. Onder voorwaarden hoeft strategische grond wat bedoeld is voor woningbouw niet te worden afgewaardeerd tot de marktwaarde. Het geldt niet voor toekomstige bedrijventerreinen. Voor toepassing van artikel 65 BBV wordt uitgegaan worden van de toekomstige bestemming in plaats van de geldende bestemming:

- de gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd;
- de gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid;
- de visie / het masterplan mag niet strijdig zijn met beleid van de provincie en/of rijk;
- er is een betrokkenheid bij de gebiedsontwikkeling van provincie of rijksoverheid;
- het mag alleen gaan om gebiedsontwikkeling voor de bouw van woningen en niet voor bedrijfsterreinen;
- periodiek (minimaal eens in de 2 jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige woningbouwbestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelmogelijkheden.

Bovenstaande gold tot maart 2021 voor De Lindelaar Westerbork en An de Boerbrink in Westerbork.

Meerjarig verloop boekwaarden BIE's

In onderstaande tabel wordt de verwachte boekwaarde tot en met 2025 van de BIE-complexen aangegeven. De basis hiervoor zijn de dynamische grondexploitatiebegrotingen van begin 2021. Er wordt voor de toekomstige jaren geen rekening gehouden met de jaarlijkse winstneming volgens de POC methode. Hierdoor neemt de boekwaarde sneller af. Mede omdat we nog een winstpotentie hebben van € 871.000 wordt vanaf 2024 de boekwaarde negatief.

Verwachte Boekwaarde (bedragen x € 1.000)

Stand per 1 januari	2021	2022	2023	2024	2025
BIE:					
- woningbouw	4.966	2.777	619	-585	-227
- bedrijventerrein	700	505	170	-	-
Totaal	5.666	3.282	789	-585	-227

Subsidies

Midden-Drenthe hanteert een regisserende rol in haar subsidiebeleid (Algemene subsidieverordening gemeente Midden-Drenthe 2012). De doelstelling van het subsidiebeleid is een efficiënte inzet van de middelen in relatie tot het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelen. Uit oogpunt van deregulering is hierbij gekozen voor eenvoudige regelgeving.

In de begroting 2022 is afgerond voor € 4.666.000 aan subsidies begroot.

Omschrijving	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe	3.220.754	3.285.169	3.367.298
zelfbeheer grote projecten dorpenoverleg	20.420	20.421	20.421
zelfbeheer dorpenoverleg	17.511	17.500	17.500
bijdrage Biblionet Drenthe	576.608	605.747	598.535
cultuuronderwijs scholen	98.250	100.000	100.000
subsidie wereldwinkel Westerbork	1.491	2.982	-
subsidie st. Zomeractiviteiten Westerbork	4.334	4.334	4.334
subsidie Stichting Beleef Beilen	1.905	1.905	1.905
subsidie Culturele Raad Smilde	-	2.500	2.500
subsidieëring cultuurprojecten	36.648	35.000	35.000
subsidie culturele activiteiten	5.454	5.497	5.497
subsidie stichting Kunst4daagse	2.600	2.600	2.600
subsidie stichting Podia	-	3.500	3.500
subsidie Huus van de Taol	1.125	1.125	1.125
jeugdcultuurfonds	-	2.000	2.000
subsidie muziekverenigingen	16.387	22.041	20.041
subsidie zangverenigingen	454	911	911
subsidie st. Openluchtspel Westerbork	641	641	641
korpsen en korengala	3.715	3.715	3.715
subsidie Herinneringscentrum kamp Westerbork	40.000	40.000	40.000
subsidie museum voor papierknipkunst	5.800	5.850	5.850
bijdrage bureau slachtofferhulp	4.812	4.842	4.842
subsidie tel. hulpdienst "tegen haar wil"	2.880	2.880	2.880
uitvoering vrijwilligersbeleid	-	1.500	1.500
st. vluchtelingenwerk	62.840	64.600	66.408
overig sociaal cultureel werk	12.017	17.639	17.639
bijdrage Zuid-Molukse gemeenschap Bovensmilde	4.073	4.073	4.073
subsidie st. Welzijn Doven	800	800	800
Koningsdag	1.079	2.700	2.700
bijdrage busdiensten	1.226	1.103	1.103
subsidie eenmalige activiteiten	691	1.495	1.495
vandalismpreventie oud en nieuw	-	400	400
subsidie st. adviesraad minimabeleid	3.195	2.942	2.942
subsidie St. Gehandicapten platform	-	600	600

Omschrijving	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
subsidie scouting	-	1.500	1.500
subsidie schaapskuddes	10.723	10.739	10.739
bijdrage meldpunt discriminatie Drenthe	8.958	8.500	8.500
bijdrage Stichting Paardrijden Gehandicapten	2.858	2.858	2.858
bijdrage veteranendag	1.858	1.881	1.881
subsidie VNN	4.842	4.842	4.842
voedselbank	9.200	9.200	9.200
sociaal raadvrouw	111.188	113.310	115.351
bijdrage Humanitas thuisadministratie	1.500	1.500	1.500
subsidie WMO raad	13.375	11.875	11.875
subsidie schoolsportdagen	996	1.853	1.853
subsidie gemeentelijke sportverenigingen	46.497	47.439	42.789
incidentele subs. sportactiviteiten	1.173	3.050	3.050
subsidie st. Het Drents Landschap	-	45	45
ontwikkeling TIP	89.690	93.233	93.233
bijdrage SBB fietspad Hooghalen/Smilde	91	-	-
bijdrage aan buurtverenigingen	11.958	13.000	13.000
startbijdrage inrichting nieuw terrein	1.200	1.200	1.200
bijdrage Rode Kruis	-	1.955	1.955
	4.463.817	4.596.992	4.666.126

Toelichting

In 2022 stijgt het subsidiebedrag met afgerond € 69.000 ten opzichte van 2021. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door de jaarlijkse indexering van de subsidie aan de stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe (loon- en prijsstijgingen) enerzijds en anderzijds de lagere subsidie aan de stichting Biblionet Drenthe. Bij de liquidatie van de stichting openbare bibliotheken Midden-Drenthe zijn de gebouwen overgedragen aan de gemeente. De exploitatielasten van deze gebouwen maken geen onderdeel meer uit van de subsidie. Het subsidiebedrag van € 598.535 is inclusief € 100.000 provinciale subsidie voor de spreiding en toegankelijkheid van bibliotheken in de gemeente Midden-Drenthe.

Transities

Per 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de taken die voortvloeien uit de Participatiewet, de Jeugdwet en de (nieuwe) Wet maatschappelijke ondersteuning. Deze taken zijn overgeheveld vanuit het Rijk (Transities / decentralisatie). Deze paragraaf beoogt meer inzicht te verschaffen in de financiën rondom de 3 transities.

De (beleids)inhoudelijke informatie over deze taken staat opgenomen in de volgende taakvelden:

- Inkomensregelingen (Wtcg)
- Begeleide participatie
- Arbeidsparticipatie
- Wijkteams
- Maatwerkdienstverlening 18-
- Geëscaleerde zorg 18-
- Maatwerkvoorzieningen (wmo)
- Maatwerkdienstverlening 18+
- Volksgezondheid

Financiën

In onderstaande tabel zijn meerjarig de verwachte uitgaven in het sociaal domein in beeld gebracht.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Uitgaven</i>	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
Wmo HH	4.361.000	4.435.000	4.575.000	4.719.000	4.867.000	5.019.000
Wmo BEG	3.583.000	3.741.000	3.912.000	3.995.000	4.080.000	4.168.000
Wmo voorzieningen	1.086.000	1.128.000	1.142.000	1.164.000	1.185.000	1.209.000
Jeugd	9.877.000	10.237.000	10.528.000	10.827.000	11.128.000	11.438.000
Totaal uitgaven	18.907.000	19.541.000	20.157.000	20.705.000	21.260.000	21.834.000

De uitgavenontwikkeling is fors hoger dan opgenomen in de begroting 2021 en verder. In 2020 zijn de uitgaven jeugd en wmo fors gestegen. Dit werkt naar verwachting door in 2021 en verder.

In onderstaande tabel is de verwachte toename in kosten per jaar in beeld gebracht.

	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Uitgaven</i>	saldo	saldo	saldo	saldo	saldo
Wmo HH	484.000	537.000	598.000	673.000	747.000
Wmo BEG	642.000	757.000	785.000	842.000	859.000
Wmo voorzieningen	30.000	22.000	22.000	23.000	27.000
Jeugd	943.000	1.047.000	1.163.000	1.306.000	1.448.000
Totaal uitgaven	2.099.000	2.363.000	2.568.000	2.844.000	3.081.000

Financiële begroting

Samenvatting financiële begroting

Incidentele baten en lasten

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Wij hebben jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zoals wachtgelden, pensioenen van huidig en voormalig personeel (zoals oud-wethouders en burgemeesters). Deze kosten moeten wij jaarlijks meenemen bij het opstellen van de begroting. Als we onverwachte uitgaven verwachten, dan maken we hier een voorziening voor.

Overzichten

In onderstaande tabellen staan na de geprognosticeerde balans, de boekwaarden van de investeringen, de stand van de geldleningen en de stand van de reserves en voorzieningen per 31 december 2020

Balans

Door het opnemen van een geprognosticeerde balans krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte.

Geprognosticeerde balans per 31-12(x €1.000)

Activa

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
(in duizenden euro's)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vaste activa:						
Immateriële vaste activa						
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.282	1.344	1.170	1.090	1.011	932
Materiële vaste activa						
Investerings met een economisch nut	38.006	49.561	56.412	53.608	59.552	57.135
Investerings met een economisch nut ter bestrijding een heffing	17.397	20.212	19.057	18.145	17.318	16.479
Investerings met een maatschappelijk nut	15.631	19.810	25.258	23.606	22.160	20.747
Financiële vaste activa						
Woningcorporaties	1.410	1.309	1.204	1.094	978	857
Deelnemingen	144	144	144	144	144	144
Overige langlopende leningen	7.895	9.793	8.227	7.862	7.488	7.109
Totaal vaste activa	81.765	102.173	111.472	105.549	108.651	103.403
Vlottende activa:						
Vorraden						
Onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	5.423	9.836	5.892	5.892	5.892	5.892
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar						
Vorderingen op openbare lichamen	5.617	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000

Uitzettingen in 's Rijksschatkist	19.772	800	800	800	800	800
Overige vorderingen	3.766	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Liquide middelen						
Kassaldi	16	10	10	10	10	10
Banksaldi	664	603	400	400	400	400
Overlopende activa						
Vooruitbetaalde bedragen ten laste van volgende begrotingsjaren	70	50	50	50	50	50
Totaal vlottende activa	35.328	18.299	14.152	14.152	14.152	14.152
Totaal activa	117.093	120.472	125.624	119.701	122.803	117.555

Toelichting op de vaste activa

1. Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn te onderscheiden in:

- Kosten sluiten geldleningen
- Kosten onderzoek en ontwikkeling
- Bijdragen in activa van derden

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verstrekte bijdragen (bijdragen in activa van derden) dan wel de directe kosten en rente (plankostenkredieten).

Op de bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt lineair afgeschreven. De afschrijvingstermijn is dezelfde als die wordt gehanteerd voor soortgelijke eigen materiële activa.

2. Materiële vaste activa

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief en verminderd met afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Deze duurzame waardeverminderingen worden onafhankelijk van het resultaat van een boekjaar in aanmerking genomen.

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. De materiële vaste activa zijn naar de volgende categorieën in te delen:

- Activa met een economisch nut;
- Activa met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (heffings-gerelateerd economisch nut);
- Activa in de openbare ruimte met meerjarig maatschappelijk nut.

Activa met een economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden.

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen registratiewaarde gewaardeerd.

Overige investeringen met economisch nut

Op de activa met een economisch nut wordt afgeschreven. Behoudens enkele uitzonderingen wordt lineair afgeschreven. De afschrijvingsduur is bepaald op de verwachte economische levensduur en is per soort activa in de Financiële Verordening vastgelegd.

Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

3. Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De waardering is gebaseerd op de historische kostprijs c.q. aanschafprijs, verminderd met - voor wat de geldleningen betreft - de aflossingen op de geldleningen. Indien de marktwaarde van een financieel vast actief duurzaam lager is dan de aanschafwaarde vindt afwaardering tot de lagere marktwaarde plaats. Bij (dreigende) oninbaarheid van leningen wordt een voorziening gevormd die in mindering wordt gebracht op de boekwaarde van de lening.

Op deelnemingen en effecten wordt niet afgeschreven. De werkelijke waarde kan afwijken van de nominale waarde.

Vlottende activa

1. Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs.

Indien de marktwaarde duurzaam lager is dan de verkrijging- of vervaardigingsprijs worden de voorraden gewaardeerd tegen de marktwaarde. De waardevermindering wordt gerealiseerd door de vorming van een verliesvoorziening (grondexploitatie, die in mindering wordt gebracht op de boekwaarde van de voorraad.

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken). Rente op grondexploitaties wordt geactiveerd en is daarmee ook onderdeel van de vervaardigingsprijs.

2. Kortlopende vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening gevormd die in mindering wordt gebracht. Volgens de gekozen beleidslijn wordt er voor de vordering op openbare lichamen geen voorziening getroffen. Inzake het saldo "overige debiteuren" wordt op basis van de ouderdomsanalyse een percentage van de hoofdsom als voorziening berekend.

3. Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
(in duizenden euro's)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vaste passiva:						
Eigen vermogen						
Reserves						
Algemene reserve	4.456	4.456	4.456	4.456	4.456	4.456
Bestemmingsreserves	34.167	25.310	27.533	27.533	27.533	27.533
Het gerealiseerde resultaat	2.225	-	-	-	-	-
Voorzieningen						
	4.515	6.907	5.477	5.477	5.477	5.477
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer						
Binnenlandse banken en overige	58.706	63.191	62.550	56.627	59.729	54.481
financiële instellingen						
Waarborgsommen	8	8	8	8	8	8
Totaal vaste passiva						
	104.077	99.872	100.024	94.101	97.203	91.955
Vlottende passiva:						
Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar						
Overige kasgeldleningen	-	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Overige schulden	8.341	10.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Overlopende passiva						

De van EU, Rijk en provincie ontvangen	4.616	500	500	500	500	500
voorschotbedragen						
Overige vooruitontvangen bedragen	59	100	100	100	100	100
Totaal vlottende passiva	13.016	20.600	25.600	25.600	25.600	25.600
Totaal passiva	117.093	120.472	125.624	119.701	122.803	117.555

Toelichting op de passiva

Eigen vermogen

Reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Volgens het BBV mag er een voorziening worden gemaakt in deze vier gevallen:

- Er zijn verplichtingen en verliezen waarvan de hoogte op de balansdatum niet zeker is, maar die wel redelijk ingeschat kunnen worden;
- Er zijn op de balansdatum risico's die kunnen leiden tot verplichtingen of verliezen, waarvan de hoogte al redelijk in te schatten is;
- Er zullen kosten worden gemaakt in een volgend begrotingsjaar. Hiervoor mag een voorziening worden gevormd als het maken van die kosten zijn oorsprong mede in het huidige of in voorafgaande begrotingsjaren vindt en de voorziening is bedoeld om de lasten gelijk te verdelen over een aantal begrotingsjaren;
- Er worden bijdragen verstrekt aan toekomstige vervangingsinvesteringen,

Langlopende schulden

Onder vaste schulden worden verstaan de schulden met een rente typische looptijd van langer dan 1 jaar. De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de oorspronkelijke waarde verminderd met de aflossingen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Geldleningen en waarborgsommen

(Bedragen x € 1.000)

Wij hebben op dit moment 11 geldleningen, welke wij o.a. gebruiken om onze uitgaven te kunnen betalen. Ook hebben wij een geldlening aangetrokken welke wij doorberekenen aan de Woningbouwvereniging Actium.

In 2020 is een lening ten behoeve van het zonnepark aan de Leemdijk te Smilde aangetrokken, die doorberekend wordt aan het Zonnepark. Daarnaast is er een geldlening aangetrokken voor de bouw van de VO-school te Beilen.

Het gemiddeld rentpercentage op dit moment is 1,65% (over de gehele portefeuille)

Voor zover op dit moment bekend lopen wij geen noemenswaardig risico op deze geldleningen

Geldleningen	Bedrag
Stand per 1-1-2022	54.081
Bij: op te nemen 2022	0
Af: aflossingen 2022	-4.986
Stand per 31-12-2022	49.095

Wij hebben op dit moment een aantal waarborgsommen ontvangen van diverse personen voor het gebruik van een accommodatie van ons (bijv. gymzaal). Mede gelet op het totaal bedrag zijn dit geringe bedragen per locatie. Na opzegging e.d. krijgt met de waarborgsom terug.

Wij lopen hier geen noemenswaardig risico over.

Waarborgsommen	Bedrag
Stand per 1-1-2022	8
Bij: op te nemen 2022	0
Af: aflossingen 2022	0
Stand per 31-12-2021	8

Reserves en voorzieningen

De beleidsregels voor de reserves en voorzieningen zijn vastgelegd in de nota Reserves en voorzieningen 2019 [Nota Reserves en Voorzieningen](#) (2019).

Hierin heeft de raad haar kaders gesteld. Het algemene uitgangspunt is terughoudendheid bij het instellen van reserves en voorzieningen.

De staat van reserves en voorzieningen is opgebouwd uit:

- Algemene reserves;
- Bestemmingsreserves;
- Voorzieningen

Algemene reserve

De algemene reserve vormt het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente waaraan geen specifieke bestemming is gegeven. De algemene reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers. Tekorten en overschotten op de jaarrekening komen ten laste van respectievelijk ten gunste van de algemene reserve.

In de jaarrekening wordt voorgesteld hoe dit overschot moet worden bestemd.

Bestemmingsreserve

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan door de raad vooraf een bepaalde bestemming is toegekend (artikel 43 lid 2 van het BBV). Deze is ingesteld om de kosten voor het realiseren van het doel te betalen. Zij hebben daarmee een expliciet bestedingskarakter.

De raad heeft de bevoegdheid om de bestemming van een reserve te wijzigen.

Voorzieningen

De voorzieningen worden omschreven als afgezonderde vermogensbestanddelen die worden gevormd voor voorzienbare verplichtingen tegenover derden waarvan het bestaan en de omvang nog onzeker zijn maar wel redelijkerwijs kunnen worden ingeschat. Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen van de gemeente, omdat deze gelden niet vrij beschikbaar zijn. Ze maken daarom ook geen deel uit van het weerstandsvermogen.

De standen zijn exclusief de mutaties die voortvloeien uit deze begroting. Hierover moet de raad nog een besluit nemen.

Omschrijving	Saldo op 31 december 2021	Vermeerderingen wegen bijboeking van rente	Overige vermeerderingen	Verminderings (zoals beschikkingen en bijdragen	Saldo op 31 december 2022
Algemene reserves:					
A - Reserve					
Algemeen Weerstandsvermogen	3.017.095				3.017.095
Weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie	1.439.068				1.439.068
B - Reserve					
Rekeningresultaat					
Totaal algemene reserves	4.456.163	-	-	-	4.456.163
Bestemmingsreserves:					
Egalisatiereserves:					
Egalisatie tarief afvalstoffenheffing	546.131				546.131
Totaal egalisatiereserves	546.131	-	-	-	546.131
Overige bestemmingsreserves:					
Algemene Bestemmingsreserve	7.564.120			3.152.415	4.411.705
Woon- en Leefomgeving	-				-
Openbare Verlichting	5.134				5.134
Dienstverleningsprogramma	-				-
Jeugdgezondheidszorg BDU CJG	-				-
Gezondheidszorg v.m. gemeente Beilen	49.964	669			50.633
Sociaal Domein	3.200.627				3.200.627
Maatregelen Klimaatadaptie	-				-
Alg. reserve Breedband	-				-
Reserve dekking kapitaallasten overig	2.547.628				2.547.628
Reserve dekking kapitaallasten Wegen en Bruggen	10.669.584		346.762		11.016.346

Omschrijving	Saldo op 31 december 2021	Vermeerderingen wegen bijboeking van rente	Overige vermeerderingen	Verminderings (zoals beschikkingen en bijdragen	Saldo op 31 december 2022
Budgetoverheveling	95.572				95.572
Reserve Bibliotheek	175.193				175.193
Maatschappelijke initiatieven	218.471				218.471
Lokaal onderwijsbeleid	-				-
Egalisatiereserve Onderhoud gebouwen	365.869			19.351	346.518
Reserve riolering	820.433				820.433
Vervangingsinvesteringen	1.273.847		645.951		1.919.798
Personeel/organisatiestructuur	-				-
Totaal overige bestemmingsreserves	26.986.441	669	992.713	3.171.766	24.808.057
Voorzieningen					
Voorziening APPA-pensioenen	1.951.826				1.951.826
Voorziening voormalig personeel	42.948				42.948
Voorziening vervanging riolering	3.373.135				3.373.135
Voorziening APPA-wachtgelden	109.386				109.386
Voorziening JADE	-				-
Voorziening onderhoud graven	-				-
Voorziening loonkosten	-				-
Totaal voorzieningen	5.477.295	-	-	-	5.477.295
TOTAAL-GENERAAL	37.466.030	669	992.713	3.171.766	35.287.646

EMU saldo / Wet hof

.

Uitgangspunten meerjarenraming

De basis wordt gevormd door de begroting 2021 inclusief mutaties voorjaarsnota.

Ontwikkelingen lasten (stijgingspercentage)

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
• Effecten salarissen:				
Loonontwikkeling	2,00%	1,50%	2,30%	2,10%
Basis: de index loonsom overheid zoals opgenomen in de meicirculaire 2021.				
• Uitgangspunt voor de toe te passen rentepercentages:				
Aantrekken kort geld	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Aantrekken lang geld	0,50%	0,75%	1,00%	1,25%
Bespaarde rente	1,20%	1,31%	1,25%	1,33%
Rente nieuwe investeringen	2,00%	2,50%	2,50%	2,50%
Rente bouwgrond	0,86%	0,92%	0,86%	0,90%
Renteomslag	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
• Gemeenschappelijke regelingen en grote gesubsidieerde instellingen				
gemiddelde jaarlijkse verhoging	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Tenzij de GR of de gesubsidieerde instelling zelf met een meerjarenbegroting komt. Dan wordt deze aangehouden. Anders wordt gekeken wat reëel is. Hierbij mag men niet boven onze loonontwikkeling uitkomen.				
• De verwachte prijsontwikkeling van de niet direct te beïnvloeden tarieven van derden worden opgenomen:				
Dit betreft onder andere: meerjarige contracten, vervangingsinvesteringen, onderhoud gebouwen, materieel, stroom, gas, water, olie, benzine, premies voor verzekeringen, waterschapslasten en belastingen en heffingen.				

Ontwikkelingen baten (stijgingspercentage)

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
• Gemeentelijke belastingen				
OZB voor 2021	1,40%	2,00%	2,00%	2,00%
Forensen	1,40%	2,00%	2,00%	2,00%
• Toeristenbelasting wordt berekend door aantal overnachtingen keer € 1,30. Het tarief per overnachting blijft ongewijzigd.				
• Het tarief voor de afvalstoffenheffing is gebaseerd op een volledige kostendekking inclusief het verdisconteren van de kwijschelding.				
• Het kostendekkend tarief van de rioolheffing wordt vastgesteld vanuit het Watertakenplan inclusief het verdisconteren van de kwijschelding.				
• Maximaal kostendekkende leges voor de omgevingsvergunning.				
• Maximaal kostendekkende leges Lijkbezorgingsrechten voor de door te berekenen kosten.				
• Overige belastingen en leges	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

(Meerjarig)begrotingsresultaat

In de onderstaande tabel staat de meerjarige prognose (periode 2021 tot en met 2024) voor de onvoorziene uitgaven.

Bestedingsruimte (basis)	2022	2023	2024	2025
Onvoorziene uitgaven	25	25	25	25

Meerjarenraming 2022-2025

In de perspectiefnota hebben wij u een voorlopig meerjarig resultaat gepresenteerd.

Op grond van de laatste geactualiseerde cijfers ontstaat het volgende meerjarig resultaat.

	2023	2023	2024	2025
Bestedingsruimte	0	0	0	0
Aanwezige ruimte in de begroting	0	0	0	0
Totaal beschikbaar	0	0	0	0

Hierbij is rekening gehouden met de effecten van het voorgestelde bestedingswensen.

Financieel toezicht

Van de provincie ontvingen we de Begrotingscirculaire 2021-2024 voor gemeenten. Hierin informeert zij ons over haar uitgangspunten rondom de besluitvorming over de beoordeling van de eerstkomende (meerjaren)begroting.

Als gemeente komen we voor repressief toezicht in aanmerking wanneer we voldoen aan:

- Uitgangspunt van een reëel structureel sluitende begroting 2022, dan wel een meerjarenraming waarin minimaal 2025 reëel sluitend moet zijn.
- De vastgestelde jaarrekening 2020 en de begroting 2022 moeten tijdig, respectievelijk vóór 15 juli en 15 november 2021, aan Gedeputeerde Staten zijn ingezonden.

Het centraal uitgangspunt in het financieel toezicht van de provincie is dat er een structureel en reëel evenwicht is in de (meerjaren)begroting.

Als structurele lasten gedekt zijn door structurele baten is er sprake van structureel evenwicht. Dit geldt per jaarschijf. Hiervoor is het van belang dat uit de begroting duidelijk blijkt welke geraamde baten en lasten structureel van aard zijn en welke incidenteel. Het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten en van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves zijn hierbij van groot belang.

Het reëel evenwicht houdt in dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar zijn.

Incidentele baten en lasten

Een aandachtspunt van de provincie voor het Begrotingsonderzoek 2022 is dat zij gaan toetsen hoe het 'overzicht van incidentele baten en lasten', maar ook het 'overzicht beoogde structurele

toevoegingen en onttrekkingen aan reserves' zich verhouden tot de Notitie structurele en incidentele baten en lasten.

Toezicht

Jaarlijks voor 1 januari van het betreffende jaar besluit de provincie of onze gemeente onder repressie of preventief toezicht valt. Tot op heden vielen wij onder repressief toezicht. We hebben ook geen signalen dat dit voor 2021 anders zal gaan worden.

Meerjarenbegroting 2022 – 2025 (zonder doorrekening van de maatregelen)

Bestuur en ondersteuning	2022		2023		2024		2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bestuur	1.846.515	0	1.827.560	0	1.856.225	0	1.883.045	0
Burgerzaken	936.286	-321.173	992.379	-253.927	942.605	-253.927	956.266	-253.927
Beheer overige gebouwen en gronden	106.284	-94.887	106.563	-94.887	106.995	-94.887	107.401	-94.887
Ondersteuning organisatie	10.916.726	-97.960	11.086.610	-97.960	10.735.692	-97.960	10.900.573	-97.960
Treasury	-181.380	-793.272	-268.076	-825.715	-315.833	-794.928	-330.990	-819.885
OZB woningen	418.788	-3.903.500	424.694	-3.977.368	433.885	-4.054.368	442.469	-4.131.368
OZB niet-woningen	175.678	-2.789.700	178.156	-2.847.130	182.013	-2.869.130	185.617	-2.891.130
Algemene uitkering en overige uitkeringen								
Gemeentefonds	0	-54.945.874	0	-53.643.814	0	-54.617.155	0	-55.969.004
Overige baten en lasten	1.003.000	-15.000	1.003.000	-15.000	1.003.000	-15.000	1.003.000	-15.000
Mutaties reserves	993.313	-1.853.027	1.050.755	-1.675.691	1.098.278	-928.683	1.147.856	-894.894
Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Bestuur en ondersteuning	16.215.210	-64.814.393	16.401.641	-63.431.492	16.042.860	-63.726.038	16.295.237	-65.168.055
Veiligheid	2022		2023		2024		2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Crisisbeheersing en Brandweer	2.071.213	-15.350	2.060.368	-15.350	2.102.665	-15.350	2.146.065	-15.350
Openbare orde en Veiligheid	370.800	-13.094	374.018	-13.169	378.935	-13.169	383.637	-13.169
Totaal Veiligheid	2.442.013	-28.444	2.434.386	-28.519	2.481.600	-28.519	2.529.702	-28.519

Verkeer, vervoer en waterstaat	2022		2023		2024		2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Verkeer, wegen en water	5.625.165	-143.771	5.615.547	-143.771	5.448.961	-143.771	5.427.625	-143.771
Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat	5.625.165	-143.771	5.615.547	-143.771	5.448.961	-143.771	5.427.625	-143.771
Economie	2022		2023		2024		2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	427.455	-427.455	172.971	-172.971	18.393	-18.393	18.902	-18.902
Bedrijfsloket en -regelingen	200.571	-30.575	221.571	-30.575	218.440	-30.575	220.148	-30.575
Economische promotie	492.547	-1.179.080	475.648	-1.183.606	481.822	-1.188.106	487.728	-1.192.606
Totaal Economie	1.120.573	-1.637.110	870.190	-1.387.152	718.655	-1.237.074	726.778	-1.242.083
Onderwijs	2022		2023		2024		2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Onderwijshuisvesting	2.110.017	-49.308	2.170.684	-49.308	2.365.476	-49.308	2.465.932	-49.308
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.355.496	-93.937	1.359.220	-93.937	1.364.239	-93.937	1.368.918	-93.937
Totaal Onderwijs	3.465.513	-143.245	3.529.904	-143.245	3.729.715	-143.245	3.834.850	-143.245
Sport, cultuur en recreatie	2022		2023		2024		2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Sportbeleid en activering	331.514	-1	332.065	-1	332.708	-1	333.353	-1
Sportaccommodaties	2.953.486	-730.811	3.081.096	-738.513	2.983.818	-746.368	3.018.630	-746.368
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	242.395	0	243.217	0	244.494	0	245.688	0
Musea	131.407	0	132.091	0	133.517	0	134.848	0
Media	600.560	-101.794	610.521	-101.794	620.682	-101.794	531.045	-1.794
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.140.423	-3.200	3.182.379	-3.200	3.227.097	-3.200	3.271.588	-3.200
Totaal Sport, cultuur en recreatie	7.399.785	-835.806	7.581.369	-843.508	7.542.316	-851.363	7.535.152	-751.363

Sociaal domein	2022		2023		2024		2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Samenkracht en burgerparticipatie	3.530.341	-4.422	3.508.024	-4.422	3.573.641	-4.422	3.645.834	-4.422
Wijkteams	1.170.764	0	1.189.271	0	1.209.513	0	1.228.808	0
Inkomensregelingen	9.740.622	-7.650.891	9.754.721	-7.650.891	9.776.660	-7.650.891	9.797.152	-7.650.891
Begeleide participatie	347.487	0	285.630	0	294.498	0	338.879	0
Arbeidsparticipatie	1.119.710	0	1.128.731	0	1.140.271	0	1.151.049	0
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.551.009	-12.500	1.579.263	-12.500	1.609.228	-12.500	1.642.081	-12.500
Maatwerkdienstverlening 18+	10.185.136	-350.000	10.437.686	-350.000	10.690.160	-350.000	10.948.442	-350.000
Maatwerkdienstverlening 18-	9.860.411	0	10.144.471	0	10.437.024	0	10.738.300	0
Geëscaleerde zorg 18-	462.247	0	471.523	0	480.432	0	489.602	0
Totaal Sociaal domein	37.967.727	-8.017.813	38.499.320	-8.017.813	39.211.427	-8.017.813	39.980.147	-8.017.813
Volksgezondheid en milieu	2022		2023		2024		2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Volksgezondheid	1.403.592	0	1.422.474	0	1.449.206	0	1.476.358	0
Riolering	3.115.781	-4.003.213	3.109.566	-4.003.213	3.107.499	-4.003.213	3.098.534	-4.003.213
Afval	2.448.566	-3.281.506	2.453.146	-3.320.251	2.491.058	-3.364.891	2.529.136	-3.416.890
Milieubeheer	1.540.193	0	1.565.377	0	1.565.343	0	1.595.507	0
Begraafplaatsen	698.352	-400.011	683.286	-400.011	692.709	-400.011	699.756	-400.011
Totaal Volksgezondheid en milieu	9.206.484	-7.684.730	9.233.849	-7.723.475	9.305.815	-7.768.115	9.399.291	-7.820.114

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2022		2023		2024		2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Ruimtelijke Ordening	758.444	0	753.127	0	756.482	0	766.081	0
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	2.464.467	-2.454.467	1.278.307	-1.268.307	886.708	-876.708	890.643	-880.643
Wonen en bouwen	1.935.635	-1.015.816	1.902.692	-1.025.155	1.903.415	-1.034.544	1.921.759	-1.029.055
Totaal Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.158.546	-3.470.283	3.934.126	-2.293.462	3.546.605	-1.911.252	3.578.483	-1.909.698
Totaal generaal	88.601.016	-86.775.595	88.100.332	-84.012.437	88.027.954	-83.827.190	89.307.265	-85.224.661